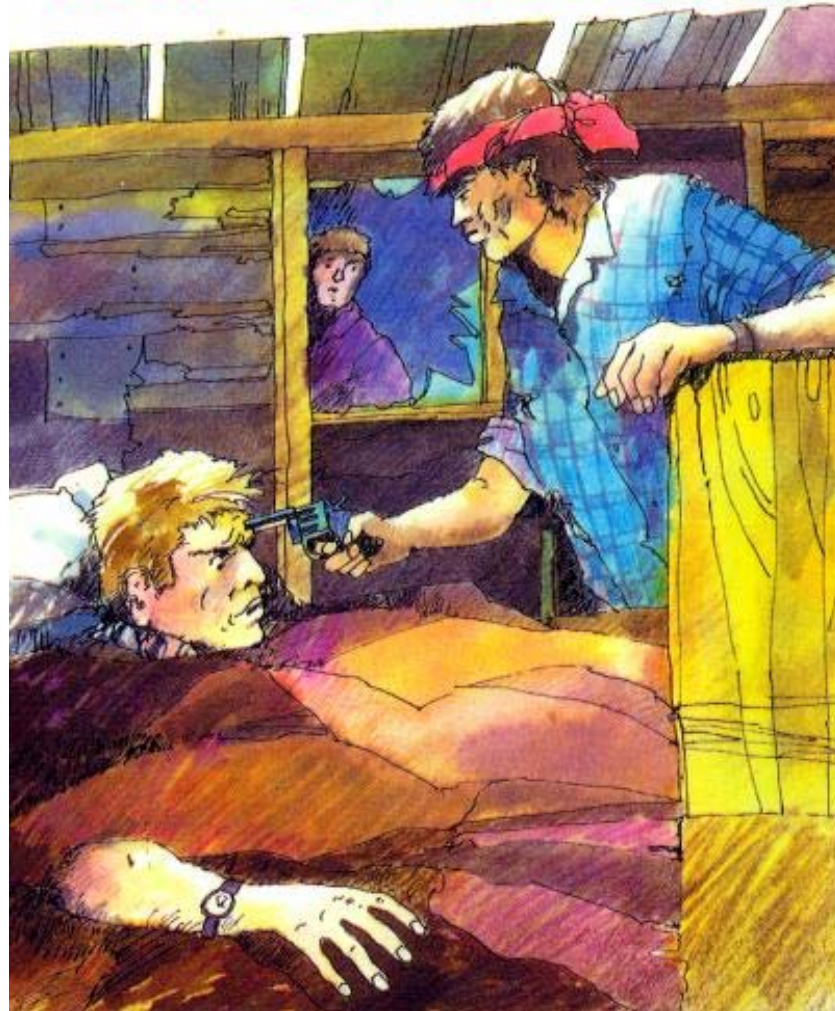

PETER DE ZWAAN

**Bob
Evers**

**RAADSELLEN
ROND EEN RONDREIS**

Raadselrennen rond een rondreis

**Raadselren
rond een rondreis**

door
PETER DE ZWAAN

Omslag Bert Zeijlstra

1e druk

Uitgeverij De Eekhoorn

© Copyright 1997 Uitgeverij De Eekhoorn BV, Zeewolde
Druk: Rotatie Boekendruk B.V.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN
HAAG

Zwaan, Peter de

Raadselrellen rond een rondreis/Peter de Zwaan -
Zeewolde: De Eekhoorn - (Bob Eversserie ; B 44)
ISBN 90 6056 576 2
UDC 82-92 NUGI 220
Trefw.: jeugdboeken; verhalen.

MUZIKALE OPSTOOTJES IN EEN PRAALHOTEL

Het Dearborn Estate hotel, gelegen op enkele kilometers van het centrum van Detroit, was gebouwd door een architect die jaren had geleden onder zijn jongensdroom. Hij had ridder willen worden en willen wonen in een kasteel met torens, transen, ophaalbruggen, kelders en geheimzinnige vertrekken met deuren die bijna onvindbaar waren.

Op het Dearborn Estate had hij zich eindelijk mogen uitleven. De ophaalbruggen gingen helaas niet door omdat alle water was vervangen door wegen, maar torens, transen, kelders en onvindbare deuren had hij met gulle hand uit mogen strooien over een lap grond die klem zat tussen een onooglijk industrieterrein en een woonwijk vol oude bungalows en winkeltjes die langzaam tot puin vervielen.

Om het hotel net dat tikkeltje extra te geven waardoor het op het netvlies van iedere bezoeker zou inbranden als een lasvlam had hij het geheel roze laten spuiten, met hier en daar likken rood en groen langs de raampartijen.

Van binnen was het hotel even bizar als van buiten en wie beschikte over een matig oriënteringsvermogen diende zich beslist niet zonder plattegrond door het gangenstelsel te verplaatsen. In de afgelopen nacht hadden tientallen mensen zich hossend en zingend door die gangen voortbewogen, trommelend op alles wat los zat, van afvalbakken tot plastic emmers waarin klontjes konden worden getapt uit speciale ijsmachines. Niemand had zich bijzonder druk gemaakt om de route en menigeen had, toen de feestvreugde begon te doven, geruime tijd vruchteloos gezocht naar de weg terug.

De meesten waren daar na afloop van tijd succesvol in geweest en enkelen hadden zelfs kans gezien nog een paar uur bewusteloos op bed door te brengen. Een flink deel van de hotelgasten, voornamelijk bestaande uit vertegenwoordigers van de Ford Motor Company, geluidsvaste toeristen en leden van Motown-muziekgroepen, was verdwaald geraakt in vreemde kamers waar als bij toverslag feesten bleken te zijn

opgebloeid. Het hele carnaval was ontstaan door twee vertegenwoordigers die in de bar hadden rondgehangen en de mogelijkheden hadden besproken om enig leven in de brouwerij te brengen. De vertegenwoordiger uit New Orleans die het mardigras-feest gewend was, het plaatselijke carnaval, had muzikanten bereid gevonden middernachtelijk leven in de tent te brengen en het succes ervan was overdonderend geweest.

Bijna een half etmaal na het uitbreken van de muzikale geweldsexplosies waren drie hoteldetectives op zoek naar de bron van het nachtelijke vermaak, maar daar wist de organisator niets van.

Hij zat in een eetzaal met zijn houten hoofd gebogen over een te zacht gebakken ei en als hij opkeek, dan zag hij niets anders dan een waas dat vlak voor zijn ogen leek te hangen. Erg rouwig was hij daar niet om, want hij was al ruim drie dagen in het hotel en hij wist dat de ontbijtruimte het minst interessante deel van het Dearborn Estate was. De zaal was precies rechthoekig en had gladde, vrijwel kale wanden. Niemand wenste er langer te zitten dan nodig was en dat was ook exact de bedoeling van de opdrachtgever. Om zes uur in de ochtend ging de zaal open voor de vroege gasten en om half tien werden late bezoekers verzocht in het officiële en aanzienlijk gezelliger restaurant plaats te nemen omdat geen ontbijten weer werden verstrekt.

Op de dag waarop Arie Roos en Bob Evers aan een tafeltje in de hoek zaten waren de tijden ietwat verschoven. Door het nachtelijk gedruis was de eerste ontbijtgast pas om kwart voor negen verschenen en rond het middaguur was nog nauwelijks de helft van alle plaatsen bezet. De ochtendbespreking van de Ford-vertegenwoordigers was afgelast wegens gebrek aan deelnemers en het middagprogramma liep ernstig gevaar, want werkelijk niet één gast keek helder uit zijn ogen.

Arie Roos keek over de berg geklutst ei, saucijzen en uitgebakken spekrenen waarmee hij het grootste bord dat hij kon vinden had volgeladen en grinnikte breed.

‘De helft valt bijna van zijn stoel, zo te zien. Ik hoop niet dat de Ford Company vandaag het beleidsplan voor het komende

jaar uitstippelt.’

Bob schoot in de lach. ‘Dat zou me een bak zijn. Er is niemand die een getal onthoudt, vrees ik. Het is vannacht wel raak geweest.’

‘Weet iemand waardoor het misbaar is ontstaan?’

‘Niet dat ik weet. Er waren Motown-muzikanten in het hotel voor een feest, maar dat zou pas vandaag beginnen. In de namiddag, geloof ik. Iemand heeft een geintje uitgehaald dat uit de hand is gelopen.’

‘Kan het iets te maken hebben met onze Jan?’

Bob dronk een glas sinaasappelsap leeg en keek bedenkelijk.

‘Lijkt me niet. Maar zeker weet je dat soort dingen nooit. Neem nou een dag of wat geleden. We zaten keurig in Amsterdam in de kamer van Jan Prins en kregen een telegram van een mysterieuze Mac. Hij wilde me spreken in het RAI-station. Niet helemaal ongebruikelijk misschien, maar ook weer niet zo gewoon dat ik er met open ogen naar toe wenste te sprinten.’

Arie nam het over. ‘Tegen de tijd dat jij er was leek het of er een moderne variant van de Hoekse en Kabeljauwse slachtpartijen werd opgevoerd. Motorrijders waren slaags geraakt met wegwerkers. Het had niets met het telegram en met jou te maken, maar het had wel zijn invloed. Zoiets bedoel je?’

‘Precies, dikke. Door de schermutselingen liet ik mijn geld rollen door een handige jongen en daardoor belandden we in een moddergevecht tussen jonge aanplant. Tegen de tijd dat we bij het station waren liep daar voldoende politie rond om twintig wilde Macs te temmen en konden we alle plannen voor rugdekking wel vergeten.’

‘Dat kon toch al, want Mac bleek Suzanne te heten. Ze noemde zich familie van MacGarrigle, onze Schotse mui-termachinist, en vroeg of we een akkefietje op wilden knappen in Amerika. Als reisleidster had ze te maken met vreemde tegenslagen waarvan dikbetalende toeristen de dupe waren en dat moest maar eens worden uitgezocht, vond ze. Jan kon mee in de bus, jij en ik moesten er achteraan als steuntroep. Hoelang zijn we nu onderweg?’

Bob telde af op zijn vingers. ‘De reis naar San Francisco begon

in New York. Vandaar naar Washington, dat is een. Toen Williamsport, dat is twee. Daarna Toronto, dat is drie. Van Toronto gaat de bus waarin Suzanne de leidster is naar Detroit. Vanavond komt de groep aan. Wij waren er iets eerder. Niet omdat we dat verstandig vonden, maar omdat een wirwar aan tegenslagen, gekkigheden en bizarre gebeurtenissen ons naar het sprookjeskasteel dreef waarin we thans een gratis ontbijt zitten weg te grazen.'

'Aangeboden door een receptionist uit naam van de manager.' zei Arie tevreden. 'Jan zou ons eens moeten zien.'

Bob knikte. 'Helaas, Jan kan ons niet zien, want Jan is verdwenen. Tegen het ochtendgloren verliet hij in lichtontstemde toestand onze hotelkamer om daarin niet terug te keren.'

'Op de parkeerplaats staat zijn huurauto, een donkergroene Volkswagen Rabbit.'

'Ho wat, dikke. We nemen aan dat het zijn auto is. We weten het niet zeker.'

Arie stak twee repen spek in zijn mond, spoelde ze weg met sap en keek met een verheerlijkt gezicht naar het plafond. 'Lekker,' zei hij. 'Had Jan vannacht een koffer bij zich?'

'Niet dat ik weet.'

'Is het de moeite waard om uit te zoeken of zich in de Rabbit een koffer bevindt?'

'Dat is het zeker, maar het is kort na de middag op een loeihete zonnedag, dus we hoeven geen haast te maken met het openbreken van een auto. Het lijkt me wel dienstig dat we eerst even de feiten doornemen. Waar het om draait is dat Suzanne bang is voor haar baan. Haar collega's zijn dat ook, want door de onregelmatigheden krijgen ze slechte beoordelingen en dat kan betekenen dat ze volgend jaar niet meer mogen werken voor reisorganisator UST, United States Tours. Zonder werk krijgen ze geen verblijfsvergunning en dat houdt weer in dat ze komende zomer in Europa moeten blijven en ...'

Bob hield op en keek met grote ogen naar de ingang. 'Hoorde je dat?'

Aries ogen twinkelden als kerststerren. 'Iemand blies op een trompet, joh.'

'Hij mag wel uitkijken. Spontane muzikale acties zijn niet erg

gewenst op dit ogenblik. De man loopt kans dat het mondstuk dwars achter zijn kakement wordt geduwd door een ploegje halfoverspannen receptionisten, bellboys en etagechefs.'

Arie hield zijn hoofd scheef. 'Het is al over, geloof ik.' Hij pakte een saucijs en duwde haar in een keer in zijn mond.

Bob keek er vol bewondering naar. 'Waar láát je het allemaal? Het is gratis, dus je eet iets extra's, maar dit is wel erg bar. Weet je dat er drie serveersters zijn die voortdurend naar ons kijken?'

'Dat komt door mijn sproeten,' verzekerde Arie. 'Ze genieten ervan. Zulke fraaie Europese sproeten hebben ze nimmer gezien. Het gaat er dus om dat Suzanne aan het werk wil blijven en dat wij de oorzaak van de onregelmatigheden moeten opsporen. We doen dat op basis van no cure, no pay; geen resultaat, geen beloning.'

'Zelfs geen onkostenvergoeding, dus reken maar dat we succes behoren te hebben. Ik durf Jan in geen jaren onder ogen te komen als we zonder resultaat moeten afdruipe.'

'Hij zou er eeuwig onder lijden,' gaf Arie toe. 'Ik moet wel zeggen dat het er tot nu toe somber uitziet. We hebben te maken gehad met een serie bizarre gebeurtenissen, maar we weten niet eens zeker of ze allemaal met opzet veroorzaakt zijn.'

Bob onderdrukte een gaap. 'Lui,' zei hij. 'Wat bedoel je?'

Ditmaal was het Aries beurt om vingers op te steken. 'In New York was de bus voor de rondrit te laat omdat de geluidsapparatuur niet deugde. Is dat opzet of toeval?'

'Kan toevallig zijn,' gaf Bob toe.

'Precies, Bobbie. Het kàn toeval zijn. Daarna kregen de deelnemers aan de rondreis te maken met een welkomstdiner dat gratis leek, maar het allerminst was.'

'Dat was zeer beslist geen toeval.'

Arie greep met een vette hand een van zijn vingers. 'Dat is dus de eerste opzettelijke onregelmatigheid waar we mee te maken kregen. In Washington was het hotel in het centrum vol omdat er een landelijk congres was. De bus moest naar een Hilton in een buitenwijk. Toeval?'

'Lijkt me wel.'

Arie knikte. 'Dacht ik ook. Daarna moest een van de deelnemers afhaken omdat hij uitgleed in de badkamer en zijn knie

beschadigde. Toeval?’

‘Absoluut. Suzanne heeft dat vastgesteld.’

‘Dus zitten we nog steeds met één gebeurtenis die niet deugt: het diner. In het plaatsje Batavia kreeg een groep nieuwsgierige toeristen een nat pak na een breuk in de hoofdleiding van het waternet. Dat was absoluut toeval. Maar wat daarna gebeurde was het allerminst. Toen de natte passagiers van kleren wilden wisselen bleken er koffers zoek. In Williamsport heeft iemand geknoeid met de bagage en de labels die eraan hoorden te zitten en daarna heeft hij de Canadese douane in Niagara Falls gebeld. Er waren twee bussen op pad, die met Suzanne als leidster en een bus vol Duitsers, en ze werden allebei doorzocht. Dat leidde tot een groep toeristen die zonder bagage een tijd vastzat en tot acht deelnemers die de grens niet over mochten, omdat ze zo stom waren geweest om hun paspoorten in een koffer te stoppen.’

‘En die ik naar dit hotel in Detroit heb gebracht.’

Arie stak zijn tweede en derde vinger op. ‘In dit Dearborn Estate barstte een muzikaal spervuur los en zat een Duits stel ineens zonder kamer omdat er telefonisch was opgezegd. Dat spervuur was toeval, maar het opzeggen van de kamer was dat zeer beslist niet. We kunnen dus zegen dat we te maken hebben gehad met drie ongemakken van forse omvang. Het diner in New York, het gehussel met de koffers in Williamsport en het opzeggen van kamers in Detroit.’

Bob keek afwezig naar een paar mannen die met gebogen hoofden en knikkende knieën de eetzaal binnenkwamen. De voorste man schoof voorzichtig een stoel achteruit. Toen een poot over het parket knerpte kromp hij in elkaar.

‘Kater,’ stelde Bob vast. ‘Ik zou zeggen dat menigeen zich vannacht, op volle kracht getroffen door Motown-klanken, stevig aan de fles heeft vastgeklampt.’ Hij veegde met een vinger restjes van een vruchtensalade bijeen. ‘Drie,’ zei hij langzaam. ‘Drie tegenslagen in drie dagen. Het lijkt niet veel, maar dat is schijn. Als ik in een bus zat dan zou ik me allerminst lekker voelen. De reis duurt nog tweeënehalve week. Daarin kan heel wat gebeuren dikke.’

‘Een reden te meer om eindelijk serieus werk te maken van

ons onderzoek,' zei Arie opgeruimd. 'Blijf rustig zitten. Ik haal nog een portie.'

Bob dacht dat hij een lichte zucht hoorde toen hemellichaam Roos loskwam van de stoel en hij was er zeker van dat het meubelstuk drie centimeter rees. Hij verwachtte zijn vriend te zien wankelen onder de karrenvracht voedsel die hij naar binnen had getremd, maar voor de zoveelste keer vergiste hij zich. Arie was koersvast en vulde zijn bord behendig met een nieuwe lading. Dit keer koos hij voor vruchtencompôte, twee donuts en een soort gebak dat Danish wordt genoemd.

'Vitaminen,' zei Arie vriendelijk toen hij Bob somber naar het bord zag kijken. 'Er moet gedacht worden en daar zijn vitamines voor nodig.'

'De koek is zeker om een bodem in je maag te houden.'

Arie grijnsde hem vriendelijk toe. 'Als je zorgt voor een goed zwaartepunt dan loop je lekker stabiel. Zoals ik net zei: we moeten onze aanpak herzien.'

'Dat zei je helemaal niet.'

'Nu geen muggen op laag water ziften alsjeblieft. Dat bedoelde ik. We kunnen wekenlang achter een bus aanhobbelen, maar ik zie niet hoe we daar mee opschieten. We lopen achter de feiten aan en dat is niet goed.'

'Wat wil je dan, bolle?'

'Voor de feiten uit lopen, natuurlijk.'

Bob liet zich onderuit zakken. 'Fijn. Heerlijk. We gaan vanaf nu voor de bus uitrijden. Dat zal lekker opluchten. Laat naar je kijken jij, met je vooruit lopen. Zolang we niet in de bus zitten kunnen we niets doen.' Hij schoot een paar centimeter omhoog toen hij Arie een perzik naar binnen zag zuigen. 'En slobber niet zo, jij. Dit is een eetzaal, niet de gemeenschappelijke trog van boer Jansen.'

'Boer Evers,' zei Arie vriendelijk. 'Ik zal je uitleggen wat ik bedoel, Bobbie, dat is goed voor je humeur. Er zijn drie dingen gebeurd die niet hadden mogen gebeuren. Mee eens?'

'Absoluut.'

'Wat wij dus moeten doen is de factor zoeken die deze drie dingen gemeen hebben. Ook mee eens?'

'Allicht.'

‘Die factor is er.’

‘Ach,’ zei Bob, en daar liet hij het bij. Natuurlijk was er een gemeenschappelijke factor en natuurlijk had het rolronde, overrijpe, eeuwigslimme reuzelhoofd hem ontdekt.

‘Kamernummers,’ zei Arie. ‘De factor die we zoeken luidt: kamernummers. De uitnodiging voor het welkomstdiner is onder de deur van de kamers van de busreizigers doorgeschoven. Dat is gedaan door iemand die precies wist wie waar logeerde. Verreweg de meeste koffers waar in Williamsport mee is gehannest waren van de deelnemers aan de rondrit. Ze waren herkenbaar aan de roze en de blauwe draadjes waarmee de labels aan de bagage waren bevestigd, maar het wil er bij mij moeilijk in dat iemand eindeloos alle etages heeft afgespeurd. Vannacht in dit hotel zijn de kamers van acht gasten opgezegd. Het ging om vier kamernummers. Die nummers waren bij iemand bekend.’

‘Bij wie?’

Arie smoorde beschaafd een boertje en dempte verdere oprispingen met een kwart liter sinaasappelsap. ‘Dat, vriend Bob, moeten we uitzoeken, maar mijn gevoel zegt me dat er elke keer als de bus aankomt iemand in of bij het hotel klaar staat om de groep op te wachten. Iemand die alles van iedereen weet en die kans ziet om over de kamernummers te beschikken.’

Bob keek Arie getergd aan. ‘Luister, vastelandwalvis, jij hebt een plan. Vertel op. Meteen. Ik ben Jan niet, ik heb niet het geduld om me op de kast te laten jagen.’

‘Ik stel voor om ze snel mogelijk naar Chicago te gaan. We moeten onze geheimzinnige man voor zijn. Iemand wacht de bus op. Wij moeten dus eerder zijn en uitkijken naar een persoon die meer dan gewone belangstelling voor bussen van United States Tours heeft.’

Bob vergat zijn kregeligheid. ‘Je zei ‘man’. Hoe kom je daar bij? Vannacht dacht je dat Suzanne een dubbelrol speelde. Zij kent de kamernummers. Zij weet wat er gaat gebeuren.’

Arie werkte de laatste Danish weg en zuchtte tevreden. ‘Eindelijk beginnen jouw hersens ook te werken. Of Suzanne veroorzaakt alle problemen en dan moeten we uitzoeken waarom, of

ze is het slachtoffer. Het vervelende is dat we aan de zaak Suzanne niets kunnen doen voorlopig.'

Bob had alle saladeresten bij elkaar geveegd en drukte nu op de top van het hoopje groenvoer midden op zijn bord.

'Waarom niet?'

'Om Jan. Onze Janneman is overtuigd van het lelieblanke geweten van Suzanne en ik denk niet dat we hem snel kunnen overhalen haar uit te horen. Wij kunnen het beslist niet doen. Ik zie ons niet aan Suzanne te vragen of ze ons beduvelt. Niet zonder haar op wilde gedachten te brengen en als ze dubbelspel speelt is dat wel het laatste wat we willen.'

'Dus blijft onze geheimzinnige man over.'

'Ik stel voor dat we het één doen zonder het ander te laten. We houden Suzanne in de gaten, maar richten onze aandacht op een man met zeer kortgenipt haar. Tenslotte hebben we uitgezocht dat de koffertuc in Williamsport is uitgehaald door een vrouw en een man. Suzanne kan de vrouw zijn geweest. De man was waarschijnlijk degene die is gezien door een van de Duitsers die jij naar Detroit hebt gereden.'

Bob likte saus van de wijsvinger waarmee hij in de salade zat te rommelen. 'Rutting heet hij. Zijn verhaal over de man was vaag. Ik zou liever eerst zeker weten wat we aan Suzanne hebben.'

'Ze heet geen MacGarrigle, dat is zeker, Ze is zelden op haar kamer als we haar nodig hebben. Ze weigert Jan haar kamernummer te geven en als ze eindelijk toch een nummer noemt dan is het niet het goede. In Toronto zou ze kamer 814 hebben. We weten dat daarin een Chinees echtpaar huisde. Ze is midden 25, heeft lang blond haar en loopt als ze har passagiers heeft afgeleverd het liefst in een spijkerbroek. Zo'n dame is in Williamsport gezien met in haar handen een bundel roze en blauwe draadjes. Ik zou graag willen weten wat we aan Suzanne hebben, maar dat lukt niet zonder Jan.'

'We kunnen wel uitzoeken hoe ze heet, lijkt me.'

Arie knikte. 'Kan altijd. Maar maken we daarmee slapende reisleiders wakker, dat is de vraag. In Amsterdam vertelde ze ons dat haar baas toestemming heeft gegeven ons in te schakelen, maar ze heeft niet verteld hoe haar baas heet.'

‘Omdat we het niet hebben gevraagd.’

‘Precies, Bobbie, Ze heeft ons niets verteld waar we niet met nadruk om hebben gevraagd. Vanaf nu gaan we vragen en we zorgen dat we de antwoorden kunnen controleren.’

‘Juist,’ zei Bob, ‘en heb je al een schim van een idee waar we beginnen met het stellen van de vragen?’

‘Dat komt,’ verklaarde Arie, terwijl hij begerig naar het buffet in het midden van de zaal keek. ‘Misschien heb ik nog een paar vitaminen nodig. Ze leggen daar net van die lekkere ...’

Hij draaide een oor naar de deur. ‘Wat hoor ik? Is ergens een nieuwe geluidsvulkaan?’

Die was er zeker en het was geen kleine ook. Het geluid werd sterker en even later barstte de dubbele deur open en drong een groep in stemmig zwart geklede heren de eetruimte binnen. Ze droegen punthoedjes en bliezen om het hardst op papieren speelgoedtoeters. Een muzikale lijn viel niet te ontwaren, maar hard was het zeker.

De gevolgen mochten er zijn.

Ruim de helft van de eters was uitgerust met een indrukwekkende kater en een verontrustend gebrek aan slaap. Een dergelijke conditie is weinig bevorderlijk voor zielerust en zeker niet voor zelfbeheersing. Twee mannen die vlak achter de entree zaten en een deur naar zicht toegezwiept zagen reageerden alsof ze er jaren voor hadden gerepeteerd. Ze stoven op van hun stoelen alsof ze per katapult waren afgeschoten en sloegen met beide handen toe. Ze verpletterden in één zwaai twee toeters en twee hoedjes en vielen daarna de volgende amateurmuzikanten aan.

Vijf van de zes leden van het schertsorkest zaten na drie uithalen zonder instrument, maar de laatste was hardnekkiger. Hij was twee meter lang en een meter breed. Voor zijn toeter had hij één hand nodig en met de andere, die de grootte had van een kloeke ham, veegde hij zijn belagers terzijde. Hij deed dat met een opvallend gemak en blies intussen op volle kracht door, met ogen glimmend van pret.

Vrolijkheid werkt slecht op lieden die gebonk horen onder hun schedeldak en die lijden onder pijnscheuten die van hun haarwortels naar hun nek trekken. De toeteraar onderschatte

het effect van het hardverscheurende geluid dat hij voortbracht, maar zijn glimlach week toch wel enigszins toen hij van drie kanten grimmig zwijgende mannen op zich af zag trekken. Hij keek naar het vijftal dat uitgeblust achter hem stond, legde het hoofd in de nek en haalde diep adem voor een verwoestend gekrijt toen een gedrongen man uithaalde. De man sloeg niet en schopte evenmin. Hij trok eenvoudig zijn hoofd tussen zijn schouders en stormde voorwaarts. Het getoeter brak af toen de speler midscheeps werd geraakt en dertig graden vooroversloeg. In die houding bleef hij staan. Zijn gezicht was roodaangelopen en tussen zijn wenkbrauwen zat een frons alsof hij niet begreep wat hij had misdaan. Zo stond hij nog toen drie mannen aan hem begonnen te sjorren. Bob zag het geworstel enige tijd aan en zei droog: ‘Dat krijg je ervan als je niet door hebt wanneer een feest afgelopen is. Altijd zijn er grapjassen die net even te lang doorgaan. Kom mee, dikke, we moeten weg zijn voor er serieus op maagwanden wordt geslagen.’

Arie keek bezorgd naar de spekheuvel onder zijn shirt. ‘Een klap kan ik echt niet hebben, hoor. Niet op al mijn vitaminen.’

‘Misschien slaat iemand ze naar boven,’ suggereerde Bob. ‘Dan zijn ze sneller bij je hersens. Kom mee. Dat stel is bijna van de entree weggewalst. Over een halve minuut kunnen we er langs.’

Hij wachtte tot een steeds groter wordende groep grommende heren naar het midden van de zaal was opgerukt en maakte een omtrekkende beweging. Zonder om te kijken liep hij naar buiten en aan de rand van de parkeerplaats bleef hij staan.

‘Wat wihil je,’ hijgde Arie die het tempo nauwelijks kon bijhouden.

‘Kijken of de Rabbit er nog staat, uil. Voor we slimme plannen maken wil ik uitzoeken wat er met Jan gebeurd kan zijn.’

Aan de rand van het tweede parkeervak bleef Bob staan. ‘Daar, bijna in de hoek. Die donkergroene.’

‘Driedeurs, natuurlijk,’ bromde Arie. ‘Net iets voor Jan, zo’n auto. Je weet dat ik het liefst op de achterbank zit, maar daar schuif ik niet zomaar eventjes op hoor.’

‘Zeker niet met een buik gevuld met drie kilo vlees en vruch-

ten. Het probleem is voorlopig niet hoe we op de achterbank komen, lijkt me. Met de voorbank ben ik al dik tevreden.'

Arie opende zijn muil en blies een wolk sinaasappelucht geparfumeerd met spek en saucijs naar een boomtak die roerloos hing te zinderen in de hete lucht.

'Is het hier altijd zo heet?'

'In de nazomer wel, joh. In New York is het in september en oktober meestal prachtig. Indian Summer heet dat daar. Hier zitten we meer landinwaarts en landklimaten zijn in de zomer meestal lang niet mis.'

'Hebben die grote meren dan geen invloed?'

'Niet bij winden uit het oosten, zuiden en westen, kluns. De meren liggen noordelijk. Wat ben je aan het doen: de klimaten doornemen? Ik pieker me suf over de Rabbit.'

'Moet je niet doen,' zei Arie droog. 'Sufpiekeren is voor sufhoofden. Weten we zeker dat Jan zijn koffer in zijn auto heeft gelaten?'

'Hij had geen bagage bij zich toen hij onze kamer binnenkwam.'

'Kan hij achtergelaten hebben bij de receptie.'

Bob snoof luidruchtig. 'Laat naar je kijken. Jan laat midden in de nacht in een hotel dat in rep en in roer is heus geen koffer onbeheerd achter. Zeker niet na al het gehannes met bagage in Williamsport. Ik denk dat hij zijn koffer in zijn auto heeft gelaten tot hij zeker wist dat er een kamer beschikbaar was.'

Arie krabde aan zijn neus, keek naar zijn vinger of er een sproet aan was blijven kleven en zei langzaam. 'Die Rabbit daar heeft een Canadees nummerbord. Jan heeft in Toronto een Rabbit gehuurd. Laten we een rondje maken. Komen we geen andere Canadese Rabbits tegen, dan verklaren we de groene Volkswagen als zijnde van Jan. En dan? Inbreken?'

Bob keek om zich heen. 'Het is midden op de middag. Dat wordt een sterk staaltje, dikke. Een link staaltje ook. Ze zijn bij een hotel niet dol op autokrakers.'

'Waar wel,' zei Arie nuchter. 'Maar ik zou toch graag weten waar Jans koffer is. Zit-ie in de Rabbit, dan kunnen we er tamelijk zeker van zijn dat Jan op vreemde wijze verdwenen is. Vinden we geen bagage, dan bestaat altijd nog de kans dat hij

ergens in een hotelkamer ligt te dromen.’

‘O, ja? Waar dan? Ik maak me sterk dat er in deze buurt geen ander hotel is.’

‘In Detroit wel, sukkel, We weten niet zeker dat de Rabbit van hem is. Hij kan wel met zijn dolle kop in een taxi naar een buitenwijk zijn gereden en een goedkope motelkamer hebben gehuurd. Hij was echt wel een tikkeltje gepikeerd, vannacht.’

Bob bromde iets onverstaanbaars, maakte een zwaaiend gebaar met een arm en liep het parkeerterrein over. Hij wandelde voor alle zekerheid twee keer rond de parkeerplaatsen, wiste zweet van zijn voorhoofd en zei: ‘Geen andere Canadese Rabbit te zien.’

‘Waar staat het Ford-busje dat je hebt gehuurd?’

‘Achteraan. In een vak vol campers en pick-ups.’

‘Haal op, dat ding. Het vak naast de donkergroene Rabbit is leeg. Zet de Ford er neer, dan hebben we tenminste aan een kant dekking.’

‘En dan, dikke?’

‘Dan ga jij laten zien dat je technische vaardigheden bezit. Je hebt in je leven tienduizend boeken en bladen over auto’s en motoren gelezen. Toon maar eens dat je er iets van hebt opgestoken.’

Bob staaarde naar de Rabbit. ‘Ik geloof niet dat een van de boeken was gewijd aan het kraken van auto’s op klaarlichte dag in het volle zicht van meer dan honderd hotelkamers. Wacht hier, dan haal ik de Ford. Is dat in elk geval geregeld.’

Een paar minuten later zaten ze vanuit de Ford Econoline neer te kijken op de Rabbit. Bob had de airconditioning aangezet en het werd in een hoog tempo koeler.

Arie wees met een duim naar de Volkswagen. ‘Als Jan zijn koffer heeft achterlaten dan ligt-ie natuurlijk achterin.’

‘Allicht. Niemand laat bagage in het zicht liggen. Jan zeker niet.’

‘De snelste manier is dus om de achterklep te forceren.’

Bob knikte. ‘De snelste en de stomste. Kijk om je heen, joh. Er lopen hier mensen rond. Daar gaan er twee. Op de oprit zag ik net een bestelbusje en dat zal zo wel achter ons langsrijden. Om de klep te forceren is kracht nodig. Tenzij je speciaal

inbrekersmateriaal hebt, natuurlijk, maar dat hebben we niet en ik zie het ons niet een, twee, drie kopen ook.'

'Ruitje inslaan?'

'Zelfde bezwaar als de klep forceren, dikke. Het maakt lawaai en het geeft rommel. Bovendien heb je kans dat iemand ons ziet. De zon blikkert in de ramen van de hotelkamers en wij kunnen niet zien wie er naar buiten kijkt. Maar de gasten hebben wel een pracht overzicht over het parkeerterrein. Wat we nodig hebben is een plan waarbij lawaai en opvallende gebaren achterwege blijven.'

'Fijn,' zei Arie. 'En omdat jij meer van auto's afweet dan ik, mag jij het plan bedenken. Ik ga even op een van deze gerieflijke banken liggen. Mijn vitaminen zitten me dwars.'

STERK STAALTJE AUTOKRAAK MET PICKNICK

Bob zat roerloos in de ruime Ford Econoline en keek strak voor zich uit. Het leek of hij naar de parkeerplaats voor zich keek, maar in werkelijkheid drong geen enkel beeld tot hem door. Het enige wat hij deed was denken, maar dat deed hij dan ook vol overgave, zijn hersens kraakten er bijna van.

Na een tijdje kwam hij langzaam in beweging. Hij bewoog zijn bovenlichaam, trommelde zachtjes op het stuur, en keek naar de Rabbit met het Canadese nummerbord. Bob dacht minder snel dan Arie, maar hij was er al jaren van overtuigd dat er voor elk probleem een oplossing is zolang je maar de tijd neemt om alle mogelijkheden te bekijken. De meeste mogelijkheden blijken bij nadere beschouwing al snel onmogelijk en vallen af. Door schifting houd je op den duur altijd minstens één bruikbaar idee over.

Het duurde lang voor hij door zijn voorraad mogelijkheden heen was, maar hij hield er een over en hoe langer hij er over dacht, hoe beter het hem beviel.

‘Ik denk dat ik er ben,’ zei hij opeens.

Grr, klonk het achter hem.

Bob keek eerst geschrokken en daarna verontwaardigd. ‘Grote laailoeiende Atlasraketten,’ zei hij langzaam. ‘Ik pieker tot mijn hersencellen knarsen en jij ligt te slapen. Wordt wakker, jij dolle dromedaris, of ik geef een hens op je bult.’

Aries bult rees en daalde op het ritme van zijn ademhaling en elke keer als hij lucht uitblies reutelde er iets onder zijn borstkas.

Bob mikte zorgvuldig en sloeg met de vlakke hand op het topje van de voedselopslagplaats die bij normale mensen maag heet.

‘Wakker, bolle. Er moet worden gewerkt.’

‘Uk,’ zei Arie en hij schoot overeind. ‘Wat is er? Is Jan terug?’

‘Bijna,’ zei Bob. ‘Hij is in Las Vegas getrouwd met de harem van sheik Zuinig en nu is hij kwaad omdat jij zijn bruidsmeisje zou zijn en niet bent komen opdagen. Houd op met dromen en luister. Ik heb een idee.’ Hij wachtte tot Arie

rechttop zat en wees naar de Rabbit. 'Eerst dacht ik aan wegslepen. We huren een takelwagen en slepen het hele geval naar een rustige plaats.'

'Veel te omslachtig.'

'Dat vond ik bij nader inzien ook,' ging Bob door. 'Maar toen ik aan wegslepen dacht zag ik ineens voor me hoe dat gaat. De meeste auto's staan op de handrem of in de versnelling. Als je een auto die achterwielaandrijving heeft wegsleept terwijl-ie in de versnelling staat, dan houd je de weerstand van zuigers die in de cilinders heen en weer bewegen.'

'Een Volkswagen heeft voorwielaandrijving,' zei Arie.

'Weet ik, uil. Het gaat erom dat mensen die beroepshalve auto's weg moeten slepen altijd eerst kijken naar de versnelling. Heeft een wagen achterwielaandrijving, dan zetten ze eerst de versnelling in z'n vrij. Daarvoor moeten ze in de auto zijn en liefst zonder dat ze iets beschadigen.'

Aries belangstelling was gewekt. 'Hoe krijgen ze dat voor elkaar?'

'Niet door het portierslot door te pompen, zoals autokrakers doen. Ze laten een stevige draad langs de rubberen afsluitrand bij het raam glijden en trekken het portierslot omhoog.'

Arie knikte. 'Ik heb het in een film wel eens zien doen. Als je handig bent kan het in een paar minuten.'

'Ik heb het een keer in twaalf seconden zien doen,' zei Bob.

'Maar dat was door een handige jongen. Als je een portier op slot draait, dan verschuif je een palletje dat via een dunne stang in verbinding staat met de handgreep aan de binnenkant. Als je met een draad die stang omhoog trekt dan ontgrendel je het portier.'

'Dat gaan wij dus doen.'

'Precies, dikke. Maar we gaan niet domweg staan frutselen. We pakken het ietwat handiger aan. We gaan erbij picknicken.'

Arie streek voorzichtig over zijn maag en kreunde zacht. 'Picknicken.'

'Uitgebreed,' verklaarde Bob. 'We slaan een kubieke meter voedsel in en gaan aan de slag.'

Arie bewoog geen millimeter. 'Weet je wat ik minder dan een uur geleden naar binnen heb gewerkt?'

‘Ik weet het. En een kwart van de gasten van het Dearborn Estate weet het ook. We hebben allemaal met open monden zitten kijken. Maar dat was gratis. De picknick komt voor onze rekening. Als je de bonnetjes bewaart kun je er Jan mee op stang jagen. Tegen de tijd dat hij weer boven water is dan tenminste.’

Bob stapte uit en liep op zijn gemak over de parkeerplaats in de richting van de smalle asfaltweg die naar de woonwijk voerde. Achter zich hoorde hij het achterportier van de Ford dichtschuiven. Voetstappen klonken en langzaam kwam Arie langsrij.

‘Ho, een beetje,’ klaagde hij. ‘Kallem aan wat. Hebben we haast?’

‘Ja,’ zei Bob en hij lachte zich in stilte een hoedje. Het was hem tientallen malen overkomen dat hij achter een op drift slaande Roos was aangehobbeld die vol ideeën zat waar hij razend nieuwsgierig naar was. Het kwam er elke keer op neer dat hij had moeten soebatten om inlichtingen die maar mondjesmaat werden gegeven.

Ditmaal gaat het even anders, beloofde hij zichzelf. Dat dikke genie zal toch eerst heel beleefd moeten vragen om informatie voor ik hem een cent wijzer maak.

Hij held de gang erin en grinnikte om het gesteun schuin naast hem.

In deze formatie liepen ze onder de autoweg door naar de woonwijk achter het hotel. Het was een wijk die betere dagen had gekend. Een deel van de kleine bungalows was opgeknapt, maar de meeste huizen waren verveloos en hadden verwaarloosde tuinen. Aan weerszijden van de asfaltweg die langs de rand voerde waren kleine bedrijven en winkels. Ze zagen er stoffig en uitgeleefd uit en op meer dan tien plaatsen waren open plekken waar winkels waren gesloopt of uitgebrand.

Na driehonderd meter hield Arie het niet meer. ‘Stop,’ zei hij klaaglijk.

Bob hield zijn pas in. ‘Had je wat, dikke?’

‘Houd op met snelwandelen, alsjeblieft. Ik zit vol voedsel, weet je wel?’

‘Vol vitaminen zul je bedoelen. Wandelen is goed voor de

bloedsomloop. Ik beloof je dat je het maximum vermogen uit je vitaminen zult peuren.'

'Het maximum vermogen uit mijn voetzolen, zul je bedoelen. Wat wil je nou eigenlijk bereiken met deze gestrekte draf?'

Bob draaide zich om. 'Is dat een handige manier om vriendelijk te vragen wat ik van plan ben?'

Arie blikte smachtend naar de hemel alsof daar een pracht van een antwoord geschreven stond en zuchtte toen diep. 'Bob, beste Bob. Vertel het me. Zeg me dat ik vandaag alleen nog maar hoeft te sjokken. Verzeker me dat je een plan hebt dat deze hardloopwedstrijd waard is.'

Bob grijnsde, overwoog om zijn mond te houden, maar besloot dat het zo wel genoeg was. 'Het is simpel, dikke. Je had er zelf op kunnen komen. We kopen eten en stallen dat uit op en om de Ford. Een deel leggen we op het dak van de Rabbit. Dat geeft ons de kans om tegen de auto aan te staan. Iedereen zal denken dat beide auto's van ons zijn. Niemand schenkt aandacht aan een paar toeristen die op een parkeerplaats iets staan te eten.'

'Behalve de eigenaar van de Rabbit.'

'En dat is waarschijnlijk Jan. Ik maak me drukker om hotelgasten, maar ik denk niet dat ze twee keer kijken naar jongens die aan het picknicken zijn.'

'Tenzij ze zich afvragen waarom we niet in het hotel eten.'

'Klets,' zei Bob. 'Onzin en dat weet je. Er wordt gepicknickt in wegbermen, op parkeerplaatsen en naast chemische fabrieken. Overal zie je mensen klaptafeltjes uitzetten, niemand kijkt er vreemd van op.'

'Pickgenickt,' zei Arie. 'Mooi woord eigenlijk. En als we genoeg hebben gegeten, dan springt het portier van de Rabbit open omdat de auto ook een hapje wil?'

'Terwijl jij met een blozend vollemaansgezicht midden in de zon staat te schransen steek ik een stuk draad langs de raamrand en frunnik ik de Rabbit open. De meeste autokrakers doen zo stiekem mogelijk. Maar stiekem doen op een druk parkeerterrein midden op de dag is dolle scherts. Wij zorgen juist dat we opvallen. Wie uitgebreid gaat staan eten wordt heus niet verdacht van oneerbare bedoelingen met een

Rabbit.'

Arie zag in dat er veel waarheid school in Bobs woorden en hij was sportief genoeg om dat meteen toe te geven.

'Knap werk, Bob,' zei hij. 'Misschien lukt het niet, maar een beter idee krijgen we vandaag gegarandeerd niet. Als jij voor de draad zorgt dan sla ik voedsel in. Dat is me toevertrouwd, zou ik denken.'

'Daar is een 24-uurs winkel. Ik ga rondscharrelen tussen de rommel aan de overkant. Loop maar naar de Ford als je klaar bent. Ik zie je daar wel. Het kan wel even duren voor ik een solide stuk draad heb.'

Bob nam ruim de tijd voor het vinden van een deugdelijk stuk draad. Dat was niet omdat hij lui was of omdat hij geen zin had om zich nodeloos druk te maken, maar omdat hij heel goed wist dat goed materiaal het halve werk is. Hele volksstammen amateurprutsers ontsteken in dolle woede omdat ze aan de slag gaan zonder behoorlijke hulpmiddelen. Het maken van een tafel is voor een ervaren timmerman een koude klus. Voor amateurs is het ook zo'n toer niet. Maar wie er aan begint met een botte zaag, een hamer waarvan de kop niet goed aan de steel zit en een oude maatlat waarop de schaalverdeling niet behoorlijk is af te lezen, die gaat een gezellige middag tegemoet. Vooral als hij houdt van driftaanvallen.

Bob had verschillende malen auto's zien openen door lieden die daarin een grote vaardigheid hadden ontwikkeld, maar hij was slim genoeg om te beseffen dat het de eerste keer wel eens kon tegenvallen.

Hoe sneller het gaat hoe beter, vond hij, en daarvoor heb ik materiaal nodig dat niet spontaan ombuigt of na tien keer wrikken knapt omdat er sprake is van metaalmoetheid.

Hij scharrelde rond op een open plek tussen een halfvervallen woonhuis en een winkel waarvan de houten zijkant scheef was weggezakt en zag achttien verschillende blikjes, een gescheurde matras, een bundel doorweekt karton en honderden bouten en moeren. Achter een verbogen spatbord zag hij een paar meter prikkeldraad en onder een verbogen golfplaat trof hij een muizennest, een plastic zak en de verpakking van ham-

burgers aan. Er lag ook ijzerdraad, maar dat was roestig en bovendien veel te dun.

Hij bleef rondlopen, tot hij merkte dat hij de aandacht begon te trekken van omwonenden. Eerst kwam een dikke vrouw naderbij geschommeld, daarna een man en vervolgens drie jongens van wie er een met een fietsketting zwaaide.

Op dat ogenblik vond Bob het verstandiger om te denken aan een rustige terugtocht. Zachtfluitend stak hij het terrein over terwijl hij uit zijn ooghoeken de jongens in de gaten hield. Ze volgden hem een paar meter en bleven toen staan.

Mazzel, dacht Bob. Ik was bang dat het mis zou gaan. In deze buurt moet ik echt niet blijven rondspankeren. Maar wat dan, jandoekie? Waar haalt een mens een stuk ijzer vandaan?

Hij wandelde door tot hij bij een kruispunt kwam dat werd opgesierd door luidruchtige reclame voor tweedehands auto's.

Overall in Amerika zijn zaken waar gebruikte auto's aan de man worden gebracht en ze zien er allemaal uit als ware lustoorden, opgesierd met rijen vlaggen, schetterborden, lichtreclames en geschreven aanbevelingen van de schreeuwerigste soort. 'Bobs Autopaleis' las hij op een spandoek van vier meter breedte dat boven een oprit was gehangen met links en rechts in hout nagebouwde modellen van het Empire State Building. Bob duwde zijn handen in zijn broekzakken en keek een poosje naar het Autopaleis.

Waarom niet, dacht hij. Bij dit soort zaken hebben ze meestal een garage en in elke garage beschikt men over draad.

Hij slenterde langs rijen tweedehands auto's en bleef staan toen een man die een vergrote uitgave van Arie Roos leek, zijn weg versperde. De man zweette en veegde zijn nek droog met een grote zakdoek die halfdoorweekt was.

'Hi,' zei hij. 'Ik ben Bob.'

'Dat treft,' zei Bob. 'Ik ben ook Bob. Is dat niet gezellig?'

De man veegde weer langs zijn nek. 'Druk,' zei hij. 'Warm. Zeker voor de tijd van het jaar. Bob en Bob dus.' Hij grijnsde.

'Grote Bob en kleine Bob,' 'Ik heb al een auto, dus maak je niet blij. Ik heb een stuk ijzer nodig.'

De man verstoot van kleur en keek snel om zich heen. 'IJzer? Je gaat toch niet ...'

Bob begreep het ineens. ‘O, nee. Geen geweld. Geen flauwekul. Ik moet een stuk draad hebben, een beetje stevig.’

De man keek opgelucht. Hij wreef weer over zijn nek en wees met dezelfde hand achter zich. ‘Daar is de garage. Vraag binnen maar. Rob is er wel.’

‘Rob. Niet Bob?’

De man keek of hij nadacht. ‘Hij heet Robert. Zo heet ik ook, maar ik noem me Bob en hij Bob, dat is makkelijker zie je, anders raken de klanten in de war.’

Bob stak een hand op. ‘Stop maar. Ik snap het. Geloof je me als ik zeg dat ik op school ook jaren Robert ben genoemd? We hebben hier dus te maken met Robert, Robert en Robert. Het klinkt als een trio televisiekomieken.’

‘Ja,’ zei de man en zijn mond zakte een paar centimeter open. ‘Raar.’

Bob liep langs hem heen en trof monteur Rob in een hoek van de garage. De man was even groot en dik als de verkoper buiten, maar aanzienlijk minder rood. Zijn gezicht had de bleke tint van iemand die altijd binnen zit.

‘Dag,’ zei Rob. ‘Ik ben Rob en buiten staat een Bob die zegt dat jij Rob heet en me aan een stuk draad kan helpen.’

‘Ja,’ zei de monteur ongeïnteresseerd. ‘Wat voor draad?’

‘Stevig genoeg om kracht mee te kunnen zetten.’

‘Zoals een lasdraad?’

‘Dat zou het mooiste zijn.’

De monteur knikte. ‘Heb ik voor je. Hoe lang?’

‘Ongeveer een meter,’ zei Bob. ‘Iets minder is ook goed.’ Hij hapte adem. ‘Kun je een uiteinde ombuigen?’

De monteur knikte opnieuw. ‘Ga je een auto openbreken?’ Hij vroeg het op een toon alsof het hem minder dan niets interesseerde. Wat hem betrof mocht Bob alle auto’s in de staat Michigan te lijf gaan.

‘Ja,’ zei Bob met een geknepen stem. ‘Ik heb mijn sleutel in het contact laten zitten enne ...’

De monteur keek hem vol belangstelling aan. ‘Voor vijf dollar maak ik hem voor je open.’

‘Ik doe het zelf wel. Hij staat een eind weg.’

‘Je gaat je gang maar,’ zei de monteur. ‘Je weet wat er gebeurt

als de politie je ziet? Ik bedoel: je ziet er niet uit als een kraker maar dat doen de meesten niet, tegenwoordig.'

Bob slikte moeilijk. 'Het is echt mijn eigen auto.'

'Wat voor een?'

'Een Rabbit.'

De monteur knikte. Hij liep naar een hok waarin lasapparatuur stond, zocht een stuk lasdraad uit van een centimeter of zestig en boog met een tang het uiteinde om. 'Dit is wel genoeg. Je weet wat je doen moet? Je duwt de rubber strip aan de kant, je drukt de draad langs het raam naar beneden en je trekt de stang van het deurslot omhoog. Tien seconden werk.' Hij keek snel naar Bob. 'Rabbit, hè?'

'Ja,' zei Bob en hij voelde zich warm worden.

'Een Rabbit valt niet in het slot als je het portier dichtgooit, jongen. Je moet hem van buiten afsluiten. Als de sleutel in het contact is blijven zitten dan kan de auto nooit dicht zitten. Alsjeblieft, je draad.'

Bob bleef staan met open mond. Hij keek van de lasdraad naar de monteur en weer terug. 'Waarom geef je me dit ding als je me niet gelooft?'

De monteur wees om zich heen. 'Hoeveel van deze auto's zijn opengebroken, denk je? Ik heb dagwerk aan het repareren van de schade. Het is me nogal een lekkere buurt hier. Als ik je ooit terugzie bij onze zaak dan breek ik je benen, verder zie je maar wat je doet.' Hij hield zijn hand op. 'Vijftig dollar?'

'Vijftig?'

'Vijftig,' zei de monteur rustig. 'Als ik je vastpak en de politie bel dan kost het meer.'

'Juist,' zei Bob moeilijk. 'Vijftig dus.'

Toen hij naar buiten wankelde had hij nog steeds het gevoel dat hij gebrek aan adem had.

Arie had een plastic klapstoeltje tussen de Ford Econoline en de Rabbit geplaatst en had enig voedsel op het dak van de Volkswagen gelegd. Daarna was hij in het busje gaan zitten met de airconditioning aan en daar zat hij nog toen Bob naar binnen stapte. 'Lekker vlot,' zei hij. 'Op de Rabbit ligt een pond kaas te smelten. Is draad in dit deel van Amerika soms een

zeldzaamheid?’

‘Ja,’ snauwde Bob die nog steeds niet helemaal van de schrik was gekomen. ‘Autokraken staat nu eenmaal niet op het lesprogramma van de lagere school en inbreekmateriaal zie je niet in elke etalage. Kom in de benen, stal de rest van het voedsel uit en zet het op een eten.’

Arie kreunde. ‘Het overkomt me niet vaak, mar ik moet eerlijk gezegd niet aan voedsel denken.’

‘Dan denk je maar aan iets anders. Als je maar en stralend gezicht zet terwijl je je inkopen vermaakt.’ Bob keek rond. ‘Wat heb je gekocht? Kaas, natuurlijk, en luxe broodjes. Een pak melk. Alsjeblieft, wat gezond. Zes blikken cola. Yoghurt. Voor iemand die geen trek heeft mag het er zijn. Heb je geen fruit?’

‘Als je iets doet dan moet je het goed doen,’ zie Arie waardig. ‘Wat we niet opkrijgen is voor vanavond. Fruit zit in de zak achter je.’

Hij kwam langzaam overeind en stapte uit, zuchtend toen de warme lucht hem in het gezicht sloeg. ‘Dat is de ellende met airconditioning. Als je buiten komt dan begin je op slag te transpireren.’

‘Vertel eens iets nieuws, bolle. Dat weet ik al jaren. Pak aan deze zak. Leg het eten op de Rabbit en ga smullen. Waarom heb je maar één stoeltje meegenomen?’

‘Ik kon niet meer dragen, joh. Voor een compleet ameublement had ik de Chrysler mee moeten nemen die jij in New York gehuurd hebt.’

Bob gaf de Cola door en pakte het fruit. ‘Beter van niet. Twee voertuigen is genoeg. Als iemand ziet dat we ook een LeBaron hebben, dan zal hij dat op zijn minst een tikkeltje overdadig vinden, lijkt me. Hier heb ik de draad die ik nodig heb, compleet met haak. Dikke, zet de stoel zo dat je het hotel in de gaten kunt houden. Ik ga er met mijn rug naar toe staan en scherm mijn bewegingen een beetje af. Hap, slik en lach vrolijk. We zijn toeristen die snel even wat eten, weet je wel?’

Arie zuchtte en trok het deksel van een beker vruchtenyoghurt. ‘Eerlijk, Bobbie, als iemand me gisteren had verteld dat ik ooit nog eens alleen maar zou eten omdat het voor een goed doel was, dan zou ik hem lang hebben uitgelachen. Als ik

een kwartier zo doorga dan kan ik minstens vier dagen geen voedsel meer zien.'

'Vier uur, zul je bedoelen. Let op bolle, ik begin.' Met de punt van een mes drukte hij de onderste rubberrand langs het raam enkele millimeters opzij. De lasdraad schuurde een beetje langs het glas, maar Bob dacht niet dat hij krassporen naliet. Hij duwde de draad naar beneden en bewoog hem heen en weer. Na een poosje had hij het gevoel dat het haakje ergens achter pakte. Hij gaf een korte ruk, zo ongeveer op de manier waarop een visser zijn hengel ophaalt, en voelde de draad wegschieten.

'Nog een keer,' mompelde hij, terwijl hij zich op het raam concentreerde.

Vijf minuten later keek hij op met een verhit gezicht. 'Het lijkt zo makkelijk als je het op de tv ziet, maar ik geef het je te doen. Eet je lekker, dikke?'

'Umpfff,' zuchtte Arie. Hij wees naar zijn buik. 'Schiet een beetje op, wil je. Mijn toestand wordt kritiek. Ik hoor krakende geluiden. Of mijn buikwand barst, of de naden van mijn shirt.'

'Let niemand op ons?'

'Niet op jou in elk geval. Ik krijg de indruk dat ik het meeste opval. Net kwam een vrouw langs met een paar kinderen. Ze keek heel bezorgd en de kinderen schoten in een onbedaarlijke giechel.'

'Eet dan langzamer, kluns. Je hoeft je niet altijd te gedragen als een afvalvermaalmachine. Eet beschaafd.'

'Ja, pa' zei Arie. Hij nam een slok melk en keek bedenkelijk. 'Over een poosje is het zuur. Het moet nu op.' Hij zette het pak aan zijn mond en dronk. Bob kon hem horen slikken en hij was er zeker van dat hij het leer van Aries broekriem hoorde kraken onder de toenemende spanning.

Na ruim tien minuten hoorde Bob een klik. Hij zuchtte diep en kwam moeizaam overeind. 'Eindelijk. Ik stond al te overwegen om toch maar een ruit in te slaan. Auto's kraken is minder prettig dan het lijkt. Of zou er een opleiding voor zijn?'

'Een kraakschool, bedoel je? Voor zover ik weet hebben ze op de high-schools in dit land cursussen. Officieuze dan altijd.'

Bob zwaaide het portier open en dook naar binnen. In bijna dezelfde beweging schoot hij achteruit. ‘Grote gierende gloriotoeters wat is het heet. En ik transpireer me al rot.’

Arie schoof restanten etenswaar in een papieren zak. ‘Schiet toch maar op, we staan hier al veel te lang.’

Bob keek of hij van plan was om te muiten, ademde opeens snel in en uit en gleed snel naar de achterbank. Hij duwde de hoedenplank omhoog en liet een arm eronder glijden.

‘Ik voel een koffer.’

‘Pakken dan, meteen.’

‘Kan niet, kluns. De koffer is te groot, die krijg ik nooit onder de hoedenplank door.’

Arie stak een hoofd naar binnen en ademde zwaar. ‘Lieve help, wat een hitte. Druk naar beneden, joh. Die hoedenplanken zijn nooit sterk. Druk het ding weg. Het gaat om de koffer. Dit moet echt geen uren meer duren.’

Dat had Bob ook ruimschoots in de gaten. Hij zette een elleboog op de hoedenplank en drukte precies in het midden. De plank boog door en schoot weg. Het viel niet mee om een zijkant van de plank om te buigen, maar hij kreeg de koffer te pakken.

‘Deze is van Jan,’ zei hij opgelucht.

Arie blies een stoot stoom uit. ‘Gelukkig. Als het de koffer van een vreemde was geweest hadden we een probleem gehad. Wat doen we, nemen Jans bagage mee?’

‘Allicht. De Rabbit kan niet op slot zonder dat we een sleutel hebben en de hoedenplank is niet meer te repareren, vrees ik.’

‘Schiet op dan. Ik pak het eten en het stoeltje. In de Ford met deze koffer en wegwezen. We rijden een rondje en parkeren de Econoline op een ander deel van de parkeerplaats. We kunnen het geluk niet blijven tartten.’

Ruim een kwartier later zaten ze uit te blazen in de foyer van het Dearborn Estate.

‘En nu?’

‘Doen wat we uren geleden van plan waren, natuurlijk. Uitzoeken hoe Suzanne heet. En wie de baas van Suzanne is.’

‘Wat doen we met Jan?’

‘Niets. Hij is weg en dat kan twee redenen hebben. Hij is gekidnapt of hij achtervolgt iemand. Ik gok op de eerste mogelijkheid, want anders hadden we wel iets van hem gehoord. Hij is meer dan twaalf uur weg en in die tijd kun je meestal wel een telefoontje plegen. Ik ben bang dat iemand hem op de kop heeft getikt.’

‘Arme Jan. Hij is zo zuinig op zijn kop.’

‘Hij is zuinig op alles, maar je moet hard tikken wil Jans kop bezwijken. Hij kan tegen een stootje. Jan komt wel terug. Als dolle kippen gaan rondlopen heeft geen zin. Als hij is gekidnapt, dan is het gebeurd door iemand die met de busverwickelingen te maken heeft. Via Suzanne of via haar baas komen we misschien meer aan de weet. Zoniet dan moeten we gewoon wachten tot degene die alle strubbelingen heeft veroorzaakt een fout maakt. Vroeg of laat gebeurt dat, dat weet je. En dan slaan wij toe, dikke.’

Arie knikte. ‘Reken maar. Gewoon een kwestie van afwachten en hersens gebruiken.’

‘Zolang het maar niet te lang duurt, daar word ik zenuwachtig van,’ zei Bob. ‘Ik ga naar onze kamer. Ik ga in bad en ik trek verse kleren aan. Ik heb het in geen jaren zo warm gehad als het laatste uur.’

‘Zenuwen,’ zei Arie. ‘Je wordt oud, Bobbie.’

Bob grinnikte. ‘Moet je over een uur kijken als mijn vel rimpelig is geworden door het water. Eet nog wat, dikke, dat is goed voor je hersencapaciteit.’

‘Brr,’ zei Arie en Bob was er zeker van dat hij rilde.

Bob lag nog uitgebreid in bad toen het hoofd van Arie om de hoek van de deur verscheen. Het was een formidabel hoofd. Het leek één keer zo dik als normaal en het was zo rood dat de sproeten er als lichte spikkels in afstaken. De ogen waren groot en volkomen rond. De neusgaten bewogen heftig op en neer en alle onderkinnen trilden als waren ze blootgesteld aan ernstige schokken.

Bob werd bleek toen hij Arie zag. ‘Dikke,’ zei hij bezorgd. ‘Wat is er. Iets met Jan?’

‘Erger,’ zei Arie hijgend. ‘Nee. Ik bedoel: met Jan is alles goed.’

Of toch niet. Van Jan weet ik niets. Ik ...'

Bob schepte een plasje water in de kom van zijn hand en gooide het naar zijn vriend. 'Houd op met dat gehakkel. Je zit niet op school. Het lijkt wel of je bent gesnapt bij het spieken. Drink een slok koud water en vertel.'

'Eten,' zei Arie benauwd, nadat hij water langs zijn wangen had laten lopen. 'Ik ben uitgenodigd voor een maaltijd.'

Bob liet zich terugglijden in het water. 'Door wie?'

'Door de directie, man. Of beter, namens de directie. Er kwam iemand naar me toe en die vroeg of ik naar de directeurskamer wilde gaan. Op verzoek van Greg Dancer, de manager van het Port Inn-Hotel in Williamsport, krijg ik een riante maaltijd aangeboden omdat ik gisteren koffers en paspoorten heb meegenomen naar Detroit.'

'Als gebaar van dank dus.'

Arie kreunde. 'Het zou een uitgebreid diner worden, zei de man die me aanschoot. Eentje dat is afgestemd op uw omvang, zei hij.'

Bob dook onder water en blies borrelend lucht omhoog. 'Hoe laat?' zei hij toen hij happend naar adem opdook.

'Al over een uur, man. Maar dat haal ik niet. Dat lukt echt niet. Moet je mijn buik zien. Daar kan echt geen vijf gangen maaltijd meer bij. Nog geen kroket met mosterd. Nog niet alleen de mosterd.'

Bob keek gelukzalig. 'Eindelijk word je gestraft voor je schranspartijen. Als Jan dit had meegemaakt, dan was hij gillend van de lach op de vloer gegleden.'

Arie keek benauwd. 'We moeten hier weg, hoor. Dit oord vol maaltijden is erger dan het huis van de heks van Hans en Grietje. Ik pak mijn koffer en ga naar Chicago. Ik blijf geen minuut langer dan nodig is.'

'Op de vlucht voor voedsel. Dikke, wat een pracht van een dag. Maar je hakt er meteen een knoop mee door. Ik heb me een half uur liggen afvragen wat we moesten doen. De rondreisbus opwachten of ons plan van een paar uur geleden uitvoeren en naar Chicago gaan om daar rond te kijken en op ons gemak uit te stippelen hoe we degene die alle ellende met de bus veroorzaakt in de luren kunnen leggen.'

Arie maakte een zwak gebaar met een hand. Hij hijgde nog steeds en zijn ogen drukten angst uit. 'Chicago, man. Windy City, winderige stad. Hopelijk is het er minder warm. Als we nu weg gaan dan zijn we er laat in de avond. Ruim na dinertijd in elk geval.'

Bob pakte een handdoek en kwam overeind. 'Oké, dikke, zorg voor de koffers. Ik bel een garage om te zeggen dat ze de Ford op moeten halen. We gaan in de Chrysler. De Rabbit moet maar blijven staan. Maar laten we wel een briefje aan het stuur hangen waarin we Jan uitleggen waar zijn koffer is.'

'Ja,' zei Arie. 'Maar schiet alsjeblieft op. De manager weet dat ik in jouw kamer huis. Straks staat hij voor de deur met een brede glimlach en een fles champagne. Kom dan maar eens weg.'

*JAN ONTDEKT EEN Vlieg, EEN SKIGEBIED EN
EEN BLOKHUT*

Jan Prins lag languit op zijn rug en bekeek een groezelig wit plafond. Toen hij er genoeg van had draaide hij zijn hoofd dertig graden en staarde hij naar bonte gordijnen die langzaam heen en weer bewogen. Hij telde de kleuren en stelde vast dat de ontwerper vier smalle banen had afgewisseld met twee brede waarin stippen, driehoeken en vierkanten waren aangebracht.

Het geheel was wild genoeg om geruime tijd vol verbazing naar te kijken. Jan hield het tien minuten vol en had toen ruimschoots genoeg van de gordijntjes. Hij draaide zijn hoofd terug en ging verder met zijn studie van het plafond.

Veel meer viel er voor hem niet te doen, want zijn polsen en enkels waren met breed band vastgetaped aan de stalen randen van een bed-ombouw. Als hij zijn buikspieren spande kon hij zijn bovenlichaam enkele decimeters omhoog werken en was hij in staat het plakband te zien. Het was groen band dat precies dezelfde kleur had als het overtrek van de matras onder hem.

‘Gevoel voor kleur heeft hij,’ bromde Jans. ‘De gordijnen zijn afschuwelijk, maar het tape vloekt tenminste niet met de matras. Aan het gedein te voelen lig ik in een auto en ik mag aannemen dat het de Plymouth Voyager is die ik in de gaten heb willen houden.’

Hij haalde met een luide snork zijn neus op en keek met een scheef oog naar een vlieg die cirkels langs het plafond beschreef. Na een paar minuten daalde de vlieg en zocht hij een plek op de neuspunt van Jan Prins. Jan probeerde het gekriebel te negeren door zijn ogen te sluiten en hardop te praten.

‘De vraag is: waarom lig ik in deze camper. Waarom heeft de grote man met het korte haar me niet in de bosjes gemikt als hij vond dat ik te dicht bij zijn wagen was. Waarom heeft hij me niet afgeleverd bij de politie. Of een pak slaag gegeven?’

De vlieg liep naar een neusvleugel en trok een kriebelspoor van twee centimeter.

Jan opende zijn ogen en blies uit een mondhoek naar zijn neus. De vlieg vloog op en landde op precies dezelfde plek. Jan gaf een ruk met zijn hoofd en kreunde.

Hoofdpijn, dacht hij. Ik heb een tik op mijn kop gehad en geen kleine ook. Hier ben ik wel een paar uur klaar mee.

Hij deed zijn ogen weer dicht en probeerde zich de situatie bij het Dearborn Estate in Detroit voor de geest te halen. ‘Goed,’ zei hij op ferme toon, terwijl hij probeerde de vlieg te vergeten. ‘Ik zag dus iemand die leek op de man die in Toronto met Suzanne sprak. Ik ben hem gevolgd naar een camper en ben daarna in een pick-up truck gekropen met de bedoeling om hem op te wachten. De bedoeling deugde, maar helaas, ik viel in slaap.’ Hij ademde opgelucht uit toen de vlieg een rondje maakte en kreunde toen het beest dit keer zijn linkerwang verkoos. ‘Toen ik wakker werd,’ zei hij, iets harder dan tevoren, ‘bleek dat ik minder handig was geweest dan ik dacht. Iemand met een knauwstem zei iets en ik kreeg een bens. Ik mag rustig aannemen dat Korthaar achter het stuur van dit voertuig zit. Het lijkt me te klein om ook een vrouw en een stel kinderen in te verbergen, dus waarschijnlijk is hij alleen. Als die stomme gordijntjes in de bochten een paar centimeter meer weg zouden zwaaien, dan zou ik zijn nek kunnen zien, maar ... STOM BEEST, GA WEG.’ Jan rukte zijn hoofd opzij, zag de vlieg sierlijk naar het plafond stijgen en kreunde toen onder zijn hersenpan een compleet carillon op hol sloeg.

‘Grrr,’ kreunde hij. ‘Oei, aii.’ Heel voorzichtig legde hij zijn hoofd recht en met zijn ogen zocht hij de ruimte af waarin hij lag. De vlieg zat op een gordijn en wreef twee van zijn pootjes tegen elkaar. Jans was er zeker van dat het beest zich tevreden voelde. ‘Barst,’ zei hij. Hij deed zijn ogen dicht en ging zich liggen afvragen waar hij heen werd gebracht. En vooral waaròm hij werd vervoerd.

Ik heb niets vernield en ik heb niemand aangevallen, dacht hij. Waarom in naam van alles wat redelijk is lig ik hier als panklare soepkip op deze matras? Wat moet die vent met me? Kidnappen? Hij maakte een beweging of hij zijn hoofd wilde schudden,

maar zag daar op tijd vanaf. Onder zijn schedel waren alle onderdelen tot rust gekomen en het enige dat hij voelde was een zeurderige pijn schuin achter een oor.

Kidnappen kwam niet in aanmerking, besloot Jan. Zo belangrijk, rijk of beroemd was hij niet.

Had hij misschien iets ontdekt waar Korthaar bang voor was? Maar wat kon dat dan geweest zijn?

Jan piekerde daar zo intens over dat hij de vlieg vergat en pas merkte dat de auto was gestopt toen hij achter zich een deur open hoorde gaan.

‘Doe je ogen dicht,’ zei een ruwe stem en Jan herkende het knauwerige accent van de man die hem had neergeslagen.

Hij schoot van schrik enkele centimeters omhoog en kreunde zacht. ‘Dicht?’

‘Heel dicht. Ik wil niet dat je me ziet. Je houdt je ogen dicht tot ik een doek om je hoofd heb gedaan. Als ik merk dat je kijkt dan sla ik je van deze parkeerplaats tot in Lake Michigan en geloof me: het is nog een heel eind naar het meer.’

Jan sloot zijn ogen en voelde dat zachte stof over zijn ogen werd gelegd. ‘Niet over mijn neus en mond,’ zei hij geschrokken toen hij merkte dat zijn neusgaten werden afgesloten.

Boven hem klonk een spottend geluid. ‘Een zeurjongen,’ zei de man. ‘Een uur of wat geleden leek je zo flink, daar op de parkeerplaats. Doe je kop omhoog, dan kan ik de handdoek met tape vastzetten.’

Jan hief zijn hoofd en voelde dat het doek op zijn ogen werd gedrukt.

‘En liggen maar,’ zei de man opgewekt. ‘Ik zal een van je handen losmaken, dan kun je drinken. Haal geen toeren uit, want ik verzeker je dat je er spijt van krijgt.’

Jan bleef rustig liggen toen hij voelde dat het tape van een pols werd gewikkeld en luisterde naar de ademhaling van de man.

Kortademig, dacht hij. Hij is verkouden of hij heeft aanleg voor astma. Dat geknauw van hem ontstaat vooral doordat hij door een halfverstopte neus praat.

Toen zijn arm vrij was drukte hij zich op een elleboog omhoog.

‘Dorst.’

‘Drinken krijg je straks. Misschien. Het hangt er vanaf of de antwoorden me bevallen op de vragen die ik heb. Hoe heet je?’

‘Jan Prins,’ zei Jan. ‘Het staat in mijn paspoort en dat hebt u ingepikt.’

Hij hoorde de man sneller ademen als iemand die op het punt staat om boos te worden. Hij schrok ervan. Dat moet niet, dacht hij. Het is de bedoeling dat ik meer te weten kom dan hij. Pappen en nathouden is nog even gewent.

‘Ik kom uit Europa,’ zei hij snel. ‘Uit Amsterdam, Holland. Ik ben op vakantie en ...’

Hij zweeg toen een hand over zijn mond werd gelegd. ‘Rustig, jij. Als ik een toespraak wil dan vraag ik er wel om. Ik stel korte vragen en jij geeft korte antwoorden. Oké?’

De man wachtte tot hij Jan zag knikken, bromde iets onverstaanbaars en vroeg: ‘Wat deed jij in mijn auto?’

Dat was natuurlijk een vraag die Jan al ruim vantevoren aan had zien komen. Hij was minder snel dan Arie en zeker minder fantasierijk, maar hij was ruimschoots slim genoeg om antwoorden klaar te hebben op de standaardvragen.

‘Ik zocht een slaapplek,’ zei hij. ‘Gewoon: slapen. Niet stelen, of vernielen, maar slapen.’

Jan maakte een gebaar met zijn onderarm, voelde zijn elleboog wegschieten en plofte plat op de matras. ‘Barst,’ zei hij geschrokken. ‘Slapen. Ik had geld genoeg bij me om niets te hoeven stelen. Ik had een creditcard ook. Ze zat naast mijn paspoort.’

‘Heb ik gezien,’ zei de man. ‘Dus jij rijdt naar een luxe hotel om op de parkeerplaats in een camper te gaan overnachten. Hoe vind je dat zelf klinken?’

‘Heel logisch,’ zei Jan en hij was blij met de handdoek over zijn gezicht. Als ik bloos dan ziet die vent het tenminste niet, dacht hij. ‘Ik vind het logisch. In het hotel was het een janboel. De zaak stond op stelten. Muziekgroepen darden door de gangen. In de hal stond een gemengd koor twee liederen door elkaar te zingen. Mannen in driedelige pakken dansten in de foyer de Amerikaanse versie van de horlepiep. Ik was niet van plan om in zo’n hotel meer dan honderd dollar uit te geven voor een kamer waarin ik toch geen oog kon dicht doen.’

‘Je had een ander hotel kunnen nemen.’

‘Waar? Ik kwam midden in de nacht aan. Ik was bij de Niagara watervallen geweest en ben daarna naar Detroit gereden. Het leek niet zo ver weg op de kaart. Ik ben Europese afstanden gewend, ziet u. Bij ons ligt alles dicht bij elkaar. Het was een heel eind enne ...’

De man onderbrak hem. ‘Houd op met dat gewauwel.’ zei hij korzelig. ‘Vertel toch niet steeds hele verhalen, jongen. Je wilde dus geen ander hotel.’

‘Ik wilde wel, maar in de buurt van het Dearborn Estate zag ik er niet een en ik ben niet bekend in Detroit. Het was te laat om op de gok rond te gaan rijden.’

‘Waarom klom je in de pick-up truck?’

‘Omdat ik er op gokte dat de eigenaar in het hotel zou liggen slapen. Ik was bek-af. Ik had zelf een Volkswagen Rabbit en die is te klein om in te liggen. De bak van de pick-up was schoon en het was er betrekkelijk rustig. Stiller in elk geval dan in het hotel. Ik sliep binnen een paar minuten.’

‘Maar je werd wakker en dacht: kom, in de camper lig ik beter.’

‘Precies,’ zei Jan. ‘Ik werd wakker van geluid of zoiets. Ik was stijf van het liggen en ik dacht: ik verniel niets, ik slaap alleen maar. In een camper heb je minder last van lawaai, ook.’

De man floot een paar maten van een onbekend lied en brak ineens af. ‘Jij volgde mij dus niet,’ zei hij op een toon alsof de vraag hem toevallig te binnen was geschoten.

Jan lachte zich inwendig een hoedje. Hij zag de problemen waar de man voor stond en hij had pret voor tien. Hij was ervan overtuigd dat Korthaar wist dat hij, Jan Prins, deel uitmaakte van een groep toeristen die per bus van New York naar San Francisco werden vervoerd.

Maar dat kan de vent niet zeggen, dacht hij. Als hij erover begint, dan verraadt hij dat hij iets met de busperikelen te maken heeft en dat wil hij niet. Maar zolang hij niet over de reis praat kan ik om de brij draaien zoveel ik wil zonder dat ik hem een haar wijzer maak. Reken maar dat ik om de brij blijf draaien. Ik draai tot ik duizelig word.

‘Waarom zou ik wie dan ook volgen? Ik ken niemand in Detroit.’

‘Het was dus toeval dat je in mijn camper snuffelde?’

‘Ik snuffelde niet. Ik was stijf geworden in de pick-up. Ik zag de Voyager en merkte dat het portier open was. Ik ben niet eens binnen geweest. Ik kreeg een klap op mijn kop voor ik halverwege was.’

‘Ik had harder moeten slaan, jij bengel,’ gromde de man. ‘Wat had je gedaan als het portier op slot was geweest?’

‘Teruggedaan naar de pick-up, denk ik, Of een andere auto proberen, er stonden er genoeg.’

Er viel een stilte en Jan had moeite rustig te blijven liggen. Hij voelde zuiver aan met welke problemen Korthaar te maken had en hij schuddebuikte bijna van pret.

Doordrukken, Jan, dacht hij. De man is onzeker, maak er gebruik van.

‘Wat ik niet snap,’ zei hij op een neutrale toon, ‘is waarom u me gekidnapt hebt.’

Hij hoorde de man schrikken. ‘Ik wàt heb.’

‘Kidnappen,’ zei Jan vriendelijk. ‘Zo heet dat in Amerika als je iemand tegen zijn zin vastbindt en in een auto meeneemt. Waar zijn we ergens?’

‘Tussen Detroit en Chicago,’ zei de man afwezig. ‘Kidnappen doe je met het doel er beter van te worden.’ Hij haalde zijn neus op. ‘Alles wat ik van jou beter word is dat ik mijn tijd verspil.’

Hij zweeg en Jan was er van overtuigd dat hij zat te aarzelen.

Hij bedenkt zich opeens dat hij me beter in de struiken had kunnen gooien, dacht hij. Hij wil iets weten over de bus, maar hij weet niet hoe hij erover moet beginnen zonder zichzelf te verraden.

Hij hoorde hoe de man met een ruk opstond en een paar passen wegliep. Een deur ging open en dicht. Het geluid van een blikje waar het sluitlipje van wordt afgetrokken klonk, gevolgd door het gebruis van koolzuur.

‘Cola,’ zei de man. ‘Neem een paar slokken en ga liggen. Ik bind je arm weer vast, maar niet voor lang.’

‘Hoe lang?’

‘Tot ik genoeg van je heb,’ zei de man met verheffing van stem.

‘Tot ik je meer dan zat ben. En als het zover is, dan schop ik je

bij het dichtstbijzijnde meer de camper uit met zo'n vaart dat je denkt dat er een torpedo aan je broek hangt. Duidelijk?

'Als bergkristal,' zei Jan. Hij nam een paar slokken en hield het blikje voor zich uit.

'Hebt u ook eten?'

'Ja,' zei de man, 'maar niet voor jou. Het is hier geen rijdend hotel met ingebouwde service voor gekidnapte Hollandse toeristen. Kom op met die arm. Ik heb tijd genoeg verloren met jou.'

Hij bond de pols vast en controleerde de andere stukken tape.

'Nog een paar uur,' zei hij. 'Hooguit.'

'En waar zijn we dan?'

'Op een plaats waar ik altijd lastige jongens uit campers smijt,' zei de man nijdig. Hij maakte met een ruk het plakband los waarmee de handdoek voor Jans ogen vast had gezeten. 'Als je straks flink met je kop schudt dan glijdt de handdoek wel opzij. Heb je nog meer stomme vragen?'

'Ja,' zei Jan. 'Er is in de camper een vlieg die voortdurend op mijn gezicht zit. Ik word gek van het gekriebel. Mag dat beest de auto uit?'

'Grrr,' zei de man en hij sloeg het portier veel harder achter zich dicht dan nodig was.

Jan bewoog zijn hoofd tot de handdoek wegschoof, knipperde met zijn ogen tegen het licht en keek tevreden naar het plafond.

Dat is wat ik een overwinning op punten noem, dacht hij. Misschien had een knock-out er ingezeten, maar ik ben al tevreden genoeg. Een mens kan niet altijd alles hebben wat hij wil. De man is van mij niets wijzer geworden, maar ik wel van hem.

Hij had geen enkele redelijke verklaring voor het feit dat hij me heeft meegenomen en dat zegt genoeg. Hij heeft met de busreis te maken. Hij is zich een ongeluk geschrokken toen hij me herkende en daarom heeft hij me in de camper gelegd in plaats van in de struiken. Ik durf te wedden dat hij zich gek zit te piekeren over de vraag wat hij met me aan moet. Ik hoop dat hij ernstige hoofdpijn krijgt van het gepieker.

Ik lig hier goed en met een beetje geluk kan ik nog een uurtje

slapen ook.

Hij keek naar de zonnebanen op de gordijnen en stelde vast dat de Voyager grofweg van het oosten naar het westen ging. Uit de geluiden van het verkeer en het regelmatige gezoef van de banden over asfalt maakte hij op dat de camper over een snelweg reed en dat de chauffeur kwaad was. De Voyager reed niet gelijkmatig, maar wisselde voortdurend van snelheid en het inhalen gebeurde met rukkerige bewegingen.

Jan grijnsde naar de vlieg die in een hoek zat.

‘Dag vlieg,’ zei hij. ‘Jij mag het plafond en ik de matras. Als we allebei gaan slapen zijn we fit voor de volgende spannende gebeurtenissen. Welterusten.’

Hij sloot zijn ogen en gleed in een droom over vliegen met twaalf poten die op hoofden sloegen die door dak en ruiten van een knalgele camper te voorschijn schoten. Na elke klap veranderde het getroffen hoofd in een muziekinstrument waaruit het geluid van een walddhoorn kwam.

Jan werd met een schok wakker toen de Voyager door een kuil reed. Hij voelde zijn lichaam verschuiven waardoor de druk op zijn rechterpols en -enkel groter werd.

Hij trok zich moeizaam naar het midden van de matras en zag dat de zon nu schuin van achteren op de ruit scheen, hetgeen betekende dat ze naar het noorden waren gedraaid.

De weg was kronkelig en bevatte tientallen kuilen of geulen.

Een pad, concludeerde Jan. Misschien een halfverharde weg, maar waarschijnlijk een zandpad dat slecht is onderhouden. Ik mag aannemen dat we het einde van de tocht naderen en ik heb geen vlaag van helderziendheid nodig om te voorspellen wat er gaat gebeuren. Onze man met de knauwstem gaat me eruit zetten. Ik hoop wel dat hij een stuk brood naast me neerlegt, want ik het langzamerhand een barre honger.

De camper stopte en even later hoorde Jan de bekende neusstem. ‘Ogen weer dicht jij.’

Nadat de doek was vastgetaped werden zijn polsen en enkels losgemaakt.

‘In de benen.’

De stem klonk kortaf en zelfverzekerd.

Hij heeft een besluit genomen, dacht Jan. Hij weet wat hij wil en ik vrees dat het niet veel goeds is.

‘Honger,’ zei hij.

‘Je eet maar denneappels straks. Hup, overeind.’

Jan werd bij een schouder beetgepakt en de camper uitgetrokken.

‘Waar zijn we hier?’

‘Op een plaats zonder pottenkijkers. Til je voeten op als je loopt, er zijn lage struiken en boomwortels.’

Jan liep alsof het hoog water was. Hij tilde zijn benen overdreven hoog op en voelde zijn voeten op zand ploffen en op pollen gras.

Jan telde zijn passen en stelde vast dat hij een meter of vijftig had afgelegd toen hij tegen een boom werd gedrukt.

‘Blijf staan. Ik maak je handen vast rond de stam van deze boom. Als je een tijdje schuurt ben je vrij, zo sterk is de tape niet. Raak dus niet in paniek, er gebeurt niets als je rustig blijft.’

‘En dan?’

‘Dan niks. Ik rijd weg en jij redt je maar. Het zal wel even duren voor je in de bewoonde wereld bent, maar dat zal je leren in campers te kruipen. Trek je schoenen uit.’

Jan bleef roerloos staan. ‘Mijn schoenen?’ vroeg hij dul.

‘Schoenen. Schiet op of ik doe het.’

‘Waarom?’

‘Dat snap je wel als je je handen hebt vrijgemaakt en om je heen hebt gekeken. Ik leg je paspoort en creditcard naast je neer, dus als je een dorp vindt dan kun je schoenen kopen en een auto huren.’

‘Ik had een paar honderd losse dollars bij me.’

De man lachte kort. ‘Die ben je kwijt. Zie het maar als een vergoeding voor de rit. Bovendien hou je er een handdoek en stukken tape aan over. Uit die schoenen. Wees blij dat je je sokken mag houden.’

‘Blij,’ sputterde Jan. ‘Wat ben ik blij met twee ongewassen sokken.’ Hij trok met een zucht zijn schoenen uit en voelde dat hij tegen de stam werd gedrukt.

‘Handen voor je uit. Aan elke kant een. Ik bind ze niet strak,

zodat je de tape langs de bast kunt schuren zonder je vel weg te schaven.'

'Vertel me in elk geval waar ik ben,' vroeg Jan en hij probeerde een klank van paniek in zijn stem te leggen.

De man trapte er in. 'Rustig maar. Je bent in de staat Michigan, niet al te ver van een rivier. Het zal je een uur of wat kosten om er te komen. Als je de goede kant oploopt dan altijd. De koers is ongeveer noordwest.'

Jan voelde dat zijn handen werden gebonden.

'Je benen laat ik los. Paspoort en creditcard liggen achter de boom. Het restant van de cola staat eraan. Ik hoop dat je van bomen houdt, want het barst er van in deze streek. Succes en kijk uit voor campers. Kijk vooral uit voor mijn camper. Als ik je ooit weer in de buurt zie dan kom je er een stuk minder genadig af. Tabé.'

Jan bleef doodstil staan, terwijl de man wegliep, de motor van de Voyager startte en rustig wegreed. Na een paar minuten was de camper niet meer te horen. De zon scheen, vogels floten en een harsachtige lucht drong Jans neusgaten binnen.

De lucht van de natuur, dacht hij bitter. Leve de natuur. Ik vrees dat ik er een flinke portie van krijg, vandaag.

Hij tastte met zijn vingers langs de stam en stelde vast dat de boom een ruwe bast had.

'Dennenboom,' mompelde hij. 'Dat had je kunnen raden, sufhoofd. Waar zou de harslucht anders vandaan zijn gekomen?'

Hij nam er de tijd voor om de tape door te schuren en trok vervolgens de handdoek van zijn hoofd.

Rafelig, stelde hij vast. Onze Amerikaan is niet iemand die een goede handdoek aan me wilde verspillen. Hij heeft nog gelijk ook.

Hij trok de laatste stukken tape van zijn polsen en zag tot zijn genoegen dat achter de stam, op zijn paspoort, een colablikje stond.

Gulzig dronk hij het blik leeg en pas daarna keek hij nauwkeurig om zich heen.

Hij zag bomen. Veel bomen en nog meer laag struikgewas. Een weg was er niet en een pad evenmin.

Hij keek op zijn horloge en merkte tot zijn verbazing dat het

midden op de ochtend was.

Even na tien, dacht hij. Dat heeft in elk geval het voordeel dat de dag nog jong is. Wat doe ik: op de gok door het bos dolen of het pad zoeken waarover de camper is weggereden?

Hij koos voor het bos. Het pad lag zuidelijk van hem en dat zou hem verder van de rivier afbrengen.

‘Bij water zijn altijd nederzettingen. Stadjes, dorpen, campings. De rivier ligt in het noordwesten, volgens Korthaar. De zon staat rond een uur of één grofweg in het zuiden, dus ze moet nu ongeveer zuidoost zijn. Als ik precies de andere kant opga dan plof ik vanzelf in een rivier. Als de vent de waarheid heeft gesproken dan altijd. Ik ben benieuwd welke rivier. Een veredeld stroompje waarin een gup omkomt van de dorst of een soort Mississippi.’

Hij bepaalde zijn koers en deed een paar overmoedige passen. Bij de vierde stap raakte hij met een teen een boomwortel en vanaf dat ogenblik lette hij meer op de grond dan op de omgeving.

Hij liep bijna voetje voor voetje en hij zuchtte van opluchting toen hij na ruim een half uur iets ontdekte dat leek op een pad.

Hij wiste zweet van zijn voorhoofd toen hij het pad bestudeerde. Het was te smal voor een auto, maar te breed om door dieren te zijn gemaakt.

Loopt hier een voetpad? vroeg hij zich af. Ben ik bij toeval terecht gekomen op een toeristische route? Ik help het me hopen, want zonder schoenen is dit gesjok geen pretje. Als Korthaar mijn schoenen heeft ingepikt om te voorkomen dat ik als een aangeschoten hert door het bos zou gaan draven dan is zijn opzet wel geslaagd, zou ik zeggen. Ik heb tot nu toe vast niet meer dan een kilometer afgelegd.

Hij liep drie kwartier over het pad dat in min of meer noordwestelijke richting liep en liet zich toen languit op de grond vallen.

‘Ik vertrap het,’ zei hij nijdig tegen een roodborst die verschrikt opvloog. ‘Ik heb dorst, ik zie bijna dubbel van de honger en ik heb compleet doorgesleten sokken. De staat Michigan is niet opvallend dichtbevolkt, maar hier en daar

moet toch zeker een bouwsel zijn?’

Hij strekte zich uit, sloot zijn ogen en deed zijn volgende hazeslaapje. Dit keer werd hij wakker van het knorren van zijn maag. Hij kreunde en kwam overeind.

‘Verder maar weer. Als dit bos beesten telt dan mogen ze wel oppassen. Als ik een ree zie dan bijt ik een stuk uit zijn bout.’

Het bos werd dunner en heuvelachtiger. Hoog waren de heuvels niet, mar ze liepen vloeiend in elkaar over en vanaf de toppen kreeg Jan overzicht over een glooiend, groen landschap.

Ik nader de rivier, dacht hij. Dit moet het begin van een soort dal zijn. De noordkant van de heuvels loopt verder door dan de zuidkant, dus het is aannemelijk dat de rivier noordelijk van me loopt. Als ik moet gokken zou ik zeggen dat ik in een skigebied ronddalf. ‘s Winters is het bar koud in dit deel van het land en over de heuvels lopen banen waar het geboomte is gekapt die breed genoeg zijn om over te kunnen skiën of in elk geval te langlaufen. Het kan niet anders of ergens in de buurt moeten gebouwen staan. Skihutten waarschijnlijk. Of tweede woningen. Hij bleef koers houden naar het noordwesten en zag tot zijn voldoening in de verte iets dat op een bouwsel leek. Veel bijzonders was het niet zag hij toen hij dichterbij was gestrompeld. Meer een primitieve blokhut bestaande uit halfronde balken met aan de achterkant een gemetselde natuurstenen schoorsteen.

Op een meter of tien van de hut bleef hij staan, want er drongen zich vragen op van geheel nieuwe orde. Het lag voor de hand dat iemand die hem aantrof zich af zou vragen wat een jongen zonder schoenen en op doorgesleten sokken midden op de dag in een verlaten bos aan het uitspoken was.

Als ik zeg dat ik ben gekidnapt, dan komt gegarandeerd de politie er aan te pas en dat zit ik zeker twee maal vierentwintig uur antwoorden te fantaseren op een paar honderd pijnlijke vragen, dacht Jan zuur. Ik kan moeilijk vertellen dat ik me met een busreis bezighoud en al helemaal niet dat ik nieuwsgierig was naar een Amerikaan met kort haar en een neusstem die in een Voyager rijdt met een Illinois-kenteken. Ik moet dus of

mijn mond houden, of een complete ontvoering verzinnen, maar dat lukt me nooit. Als het verkeerd uitpakt dan is het resultaat dat ik word opgesloten wegens landloperij en dan kan het dagen duren voor ik Bob en Arie terugzie.

Het beste is om eerst rustig de kat uit de boom te kijken. De hut lijkt verlaten, maar zekerheidshalve wandel ik er toch maar niet jolig roepend naartoe.

Hij liet zich zakken en kroop naar de zijkant van de blokhut. Hij drukte een oor tegen de bruingeverfde balken en luisterde. Niets te horen, stelde hij vast.

Hij kroop naar de voorkant en ging bij de hoek languit liggen. Hij schoof voorzichtig zijn hoofd naar voren en keek met een oog naar een kleine veranda en naar twee vierkante ramen die aan weerszijden van een deur zaten en die met luiken waren afgesloten. Hij draaide zijn hoofd en luisterde naar de geluiden uit de omgeving. Boven zijn hoofd floten vogels en in de verte hoorde hij een straaljager. Als er een vlaag wind kwam ritselden de bladeren en draaide een mobile bestaande uit platte glasachtige sterren sierlijk rond een zwart koord.

Jan keek naar de mobile en zag uit een ooghoek een van de luiken bewegen.

Zit dat luik los? vroeg hij zich af. Hij bleef kijken en zag bij een nieuwe vlaag het hout een paar centimeter bewegen.

Toen hij ervan overtuigd was dat de blokhut verlaten was stond hij op. Hij liep naar het luik en trok het een decimeter naar voren. Een zucht wind trof zijn gezicht, maar het was geen wind die van de boskant kwam. Hij kwam vanuit de blokhut en dat hoorde natuurlijk niet. Dat hoorde helemaal niet en Jan trok ijlings zijn hoofd weg.

Was er geen ruit? En zo nee, waarom niet?

Hij keek naar beneden en grinnikte. Vlak voor zijn tenen lagen glasscherven en dat verklaarde veel.

Ingegooid of -geslagen, dacht hij. Het luik is opengewrikt en het glas is vernield. Iemand is in de blokhut geweest. Een zwerver misschien, of een inbreker die alle bouwwerken afklept en kijkt of ergens iets te halen is.

Wat doe ik. Binnen kijken of maken dat ik weg kom?

Zijn nieuwsgierigheid won het. Hij hoefde niets kapot te maken om naar binnen te kunnen en hij was beslist niet bang dat hij gezien zou worden. Nergens was een menselijk geluid te horen en de kans dat iemand hem onopgemerkt kon naderen leek hem klein.

Als er iemand komt dan doet hij dat waarschijnlijk in een auto of op een motor, in elk geval met iets dat lawaai maakt. Tegen die tijd ben ik heus wel buiten. Ik wil weten of er eten is en bruikbaar schoeisel, want als ik lang zo rond blijf sjokken dan slijt ik een complete centimeter van mijn voetzolen af.

Hij klapte het luik opzij en liet zich naar binnen glijden.

Hij bleef rustig plat op zijn rug liggen tot zijn ogen aan het schemerduister gewend waren en keek toen op zijn gemak rond. Schuin boven hem zag hij een tafelblad bestaande uit een massieve mop eikenhout. Eromheen stonden drie houten stoelen. Aan zijn linkerhand waren tegen de zijwand een paar hengels geplaatst en iets wat een grote, ingeklapte paraplu leek. Een lange kano vulde precies de wanddiagonaal van linksonder tot rechtsboven. Aan de andere kant van de kamer was een bed waarop een knoedel in elkaar gefrommelde lakens en dekens lag en Jan keek er geruime tijd met verbazing en stijgende bezorgdheid naar. Wie een huisje verlaat pleegt in de regel de dekens mee te nemen of ze toch minstens glad te trekken.

‘Frisse morgen,’ mompelde hij, terwijl hij voelde dat hij zweterig werd. ‘Is deze blokhut toch in gebruik? Door iemand die de sleutel heeft vergeten en daarom via het raam naar binnen gaat?’ Hij rolde zich om en liep naar de deur. Ze was afgesloten met een modern Lips-slot dat van buiten alleen met een sleutel kon worden geopend. Jan zette de deur op een kier, maar drukte haar dicht toen hij besepte dat hij daar weinig mee opschoot.

Wat hij nodig had was een vluchtweg, maar die moest zich zeker niet bevinden vlak naast het gat waar hij door binnen was gekomen. In de achterwand zaten geen ramen, maar links en rechts waren ze wel. Hij inspecteerde ze en zag dat de kano het ene raam afsloot en dat het andere, dat zich boven het bed be-

vond, niet open kon.

Een val, dacht Jan, Ik begin te begrijpen welk een risico de landverhuizers vroeger liepen. Als ze zich ergens vestigden dan bouwden ze dit soort blokhuisen. Bij een aanval van indianen of van een van de tientallen groepen bandieten die over de prairies zwierven zaten ze tamelijk veilig achter de dikke balken, maar er was maar één vent met een goedwerkend geweer nodig om ze binnen te houden. Dat moet een hele toestand zijn geweest destijds. Wat doe ik: beveilig ik mezelf en ga ik slapen, of ren ik met de staart tussen de benen weg?

Hij liep naar het bed en bekeek de smoezelige lakens. Naast het kussen lag een pluk shag en op een smalle plank vlak onder het raam vond hij etensresten. Ze lagen op een stuk krant. 'Kalamazoo Gazette,' las Jan en hij kneep zijn ogen dicht om zich de kaart van het noordelijk deel van de Verenigde Staten voor de geest te kunnen halen.

'Kalamazoo ligt ergens tussen Detroit en Chicago,' geloof ik. 'Iets noordelijker, als ik me goed herinner. Ik ken de naam ergens van.'

Hij bleef een tijdje onbeweeglijk staan en neuriede ineens een liedje.

Dat is het, dacht hij. 'I found my gall in Kalamazoo', zo ongeveer is de titel van een lied van dertig jaar geleden. Je hoort het nog wel eens in de Arbeidsvitaminen. Ik mag dus aannemen dat ik in de buurt van Kalamazoo ben. Als ik moet gokken zou ik zeggen dat er zwervers in deze blokhut zijn geweest. Of inbrekers, natuurlijk. Ze hebben een luik vernield, een ruit ingetikt en zijn gaan slapen. Waarschijnlijk zijn ze de volgende dag vertrokken. Een eigenaar of huurder is in de regel zuiniger op zijn spullen.

Hij bukte zich en gaf een knor van vreugde toen hij onder het bed een paar laarzen zag liggen.

Ze waren aan de lange kant en een maat te groot, merkte hij, maar ze waren aanzienlijk beter dan doorgeschuurde sokken. Voedsel, dacht hij. Mijn leven zou nog glorieuzer worden met een stuk brood of een restant chocola. Desnoods een stuk van de harde worst die ze in dit land verkopen en die er uitziet alsof ze drie maanden onder een zadel is geplet. Iets zal er toch

wel zijn?

Hij bekeek elke vierkante centimeter, maar de enige buit bestond uit de broodkruimels en de kaaskorst op de plank boven het bed. Om onverklaarbare reden werd hij er opnieuw lui en moe van. Hij had enkele keren kort geslapen, maar dat was lang niet voldoende geweest om opgewekt en vief op sokken door onbekend gebied te kunnen paraderen. De aanblik van het bed en het zeurende hongergevoel in zijn maag werden hem gewoonweg te veel.

Hij keek naar het halfopen luik, hij keek naar de deur en hij keek naar het bed. Het bed was het mooist, vond hij. Het werd eigenlijk elke seconde iets mooier. Het leek zelfs of het wenkte. 'Barst,' zei Jan welgemeend. 'Wie maakt me wat. Hooguit word ik door de eigenaar naar buiten gesmakt, maar dat moet hij dan wel heel voorzichtig doen, want ik blaf van de honger en als ik nijdig word dan bijt ik ook.'

Hij trok de lakens en dekens van het bed en strekte zich uit op een vaal, maar schoon matras.

Ik zou het luik dicht moeten doen, dacht hij, maar om een of andere reden zagen zijn spieren van verdere actie af. Hij kwam niet omhoog, hij rolde zichzelf niet eens om, hij sliep.

OVER HET TREKKEN AAN TOUWTJES

Arie Roos stond op het trottoir van Wabash Avenue. Hij had zijn handen op zijn rug ineengevouwen en helde lichtelijk achterover. Zijn buik stak voor hem uit als een ballon die tot maximumcapaciteit was opgepompt en twee vrouwen, gekleed in korte broek en shirts vol kleurrijke sterren en strepen, keken er bezorgd naar. Vlak bij Arie weken ze uit naar de rijbaan als waren ze bang dat de ballon zou ontploffen en ernstige schade zou toebrengen aan het stratenplan van Chicago. Arie negeerde alle op- en aanmerkingen van het publiek dat langs hem door de winkelstraat stroomde en keek strak naar de gevel van het reusachtige Hilton and Tower hotel aan de overkant.

‘Groot,’ zei hij.

Bob staarde naar de ramen en de ornamenten waarmee de pui was opgesierd. Toen hij het mooie er had afgekeken liet hij zijn ogen een rondje maken door de straat. ‘Een dergelijk hotel aan zo’n straat, snap je dat nou. Ik zal niet beweren dat het hier een rommelbuurt is, maar sjiek is het beslist ook niet.’ Hij keek naar beneden en wees met een vuile gymschoen naar een haveloze koffer. ‘Ik zou mijn bagage maar in de gaten houden als ik jou was.’

Arie pompte zijn buik een millimeter op. ‘Gebeurt niets mee.’

‘Zou ik niet zo zeker van zijn als ik jou was. Ik heb gekkere dingen gezien. Mensen die zwoeren dat ze hun koffer geen moment hadden losgelaten moesten met schaamrood op de kaken bekennen dat ze toch alles kwijt waren.’

‘Bestaat niet.’

‘Bestaat wel, dikke. De een geeft je een duwtje en zegt beleefd ‘sorry’ en de ander gaat er met je koffer vandoor. De derde haakt je pootje als je de achtervolging inzet.’

Arie weigerde nog steeds naar zijn koffer te kijken. ‘Ik ben een te dikke, te rode jongen met te veel sproeten,’ zei hij. ‘Niemand gaat er vanuit dat ik iets van waarde bij me heb.’

‘Jij bent een eigenwijze, overvoerde potvis,’ zei Bob vol overtuiging. ‘Kijk om je heen. Er lopen hier tientallen mensen rond die er een stuk slechter aan toe zijn. Dit lijkt me geen straat waar je na middernacht luchthartig in moet gaan flaneren.’

Arie strekte een van zijn machtige benen en schoof de koffer dichterbij. ‘Nou tevreden, Bobbie? Ik flaneer nooit na middernacht, maar ik ben het wel met je eens dat dit Hilton een betere straat verdient.’

Bob pakte zijn eigen bagage op en wreef een onderarm langs zijn voorhoofd. ‘Warm,’ zei hij. ‘Laten we maar eens om dat praalgebouw heen lopen. Financieel wordt onze rondreis door Amerika een catastrofe, maar we zien wel mooie hotels, dat moet ik toegeven.’

Arie schoot in de lach. ‘Dat is nou waar ik me altijd weer over verbaas. Neem de rondreis. ‘s Morgens wordt een bus volgeladen met Nederlanders, Engelsen, Belgen en een Italiaan. Ze rijden de hele dag honderden kilometers door minimaal twee staten, komen tegen de avond bek-af aan en zijn dan te moe om nog behoorlijk te eten. Ze gaan naar hun kamer, kijken een half uur tv en ploffen in bed. Je zou zeggen dat het weinig uitmaakt waar ze liggen. Een goedkoop motel is goed genoeg, maar nee hoor, de meest luxueuze behuizingen zijn maar net goed genoeg. Geen wonder dat die reizen zo duur zijn.’

Bob knikte. ‘Het is het idee. Ze komen thuis en zeggen: weet je waar we in Chicago hebben geslapen? In het Hilton. Het is een deel van de pret.’

‘Waar je dik voor betaalt.’

‘Dat wel ja, zoals we straks zullen ondervinden. Ik ben blij dat Jan er niet bij is.’

‘Hoewel het toch zeker tijd wordt dat we een spoor van hem vinden. Als we te lang zonder hem zitten krijgen we vreemde afkickverschijnselen.’

Bob keek hem verbaasd aan. ‘Wat bedoel je?’

Arie bukte zich, pakte zijn koffer en kreunde toen hij het zware geval optilde. ‘Als we een half etmaal zonder hem zitten beginnen we van pure schrik zelf te kletsen over geld.’

‘Als compensatie, bedoel je.’

‘Precies Bobbie. We zijn zo aan Jan gewend dat we geen dag meer zonder rekenkundige vooruitzichten en kreunpartijen over nutteloze uitgaven kunnen.’

‘Mmm,’ zei Bob voorzichtig. ‘Ik hoop niet dat we allerlei eigenschappen van elkaar gaan overnemen.’

‘Dat ik technisch word, zoals jij, bedoel je.’

Bob trok een gezicht. ‘Of dat ik morgen wakker word met een Melkweg aan sproeten en een speknek ... Die kant op dikke, de hoofdingang is in een straat die Balbo Avenue heet.’

Het maakte niet uit welke ingang ze namen, merkten ze alras. Waar je ook binnen ging, je kwam uit in een soort overdekt gewelf met links en rechts kleine winkels.

‘Is dit nu een winkelstraat, of lopen we in een reusachtige hotelkelder waarin neringdoenden gevangen worden gehouden?’

‘Met in het midden een soort agent. Moet je zien, joh. Er zijn twee straatachtige gangen en precies in het midden zit een agent.’

‘Of bewaker.’

‘Waarschijnlijk bewaker, ja. Die zijn hier in alle soorten en maten. Overal. Ze hebben revolvers en wapenstokken, net als de gewone politie. Het is wel zaak niet al te veel stampeit te maken, lijkt me.’

Arie kreunde onder het gewicht van zijn koffer. ‘Ik wil een lobby, jankaatje. Een gewone balie waar ik me kan laten in schrijven.’

Bob veranderde 34 graden van koers. ‘Je treft het, daar is een bordje. En een roltrap ook nog. Pure verwennerij.’

Zo kaal als de gelijkvloerse verdieping van het hotel was, zo overdadig was de reusachtige foyer die tevens als lobby dienst deed.

‘Frisse morgen,’ zei Arie vol ontzag. ‘Dit lijkt wel de pronkkamer van een paleis.’

Bob werd een tikkeltje bleker en drukte zich met de rug tegen de muur. ‘Ik weet het niet, dikke. Ik ben niet verlegen aangelegd, maar zien we er niet een tikkeltje te morsig uit voor dit Doornroosje-vertrek?’

‘Hooguit een tikkel,’ zei Arie. ‘Zo te zien hebben ze de privé-kamer van een van die Franse koningen nagebootst. Die heersers die elke ochtend bij het ontbijt een kop lieten rollen.’

‘Als we niet oppassen komen er strak zes bellboys in livrei om ons de trap af te rollen. Ik begin te wensen dat ik minstens een schoon shirt had aangetrokken.’

Arie haalde een knoedel papier uit zijn zak. ‘Ik heb schone bankbiljetten, dat helpt in de regel aanzienlijk beter. Wacht hier, dan regel ik een kamer.’

Lang duurde het inderdaad niet. Groene dollars spreken een overtuigende taal en Arie kreeg zonder veel problemen een tweepersoonskamer op de vijfde etage met ligbad, kleurentelevisie, ingebouwde kluis en koelkast met minibar.

In de deuropening van die kamer bleef Bob breeduit staan. Hij keek om zich heen en keerde zich naar Arie met een kleur die opvallend veel op die van de dollar leek.

‘Wat mag dit kosten, dikke?’

‘Te veel om aan Jan te vertellen. Schiet op, joh, naar binnen. Mijn shirt kleeft aan mijn rug en zweet loopt van mijn wenkbrauwen in mijn ooghoeken. Binnen is tenminste airconditioning.’

Een half uur later zaten ze schoon en glimmend in verse kleren op een van de twee kolossale tweepersoons bedden.

Bob keek naar buiten en zag tussen twee vuilbruine gebouwen door een reep staalblauwe lucht. ‘Vertel me dat we geen plan hebben, dikke. Dan ga ik nu en meteen het centrum van Chicago bekijken. Weet je dat ik nooit in deze stad ben geweest?’

‘Geloof ik direct,’ zei Arie. ‘Dat is altijd zo. Als je rondpioniert kom je in steden die als vliegespikkels verspreid liggen op de aardbol, maar in steden die betrekkelijk dichtbij zijn zet je nooit een voet. Chicago ligt niet zo bar ver van Pittsburgh, een halve dag in een auto en je bent er, maar om een of andere reden kom je er niet toe. Met mij is het net zo, Groningen, Maastricht, Enschede, ik geloof niet dat ik er ooit ben geweest. Op doorreis wel eens, maar erin, echt zo’n dag waarop je alle straten afklept, nooit. En bij ons zijn de afstanden toch van een iets andere orde dan in dit land.’ Hij rekte zich uit. ‘Wat

mij betreft gaan we straks uitgebreid op stap, maar eerst moeten we even nadenken. Wat doen we hier precies?’

‘Uitzoeken of iemand de bus in de gaten houdt,’ zei Bob meteen. ‘Waarbij we een warme belangstelling aan de dag leggen voor gebruijnde, kortharige Amerikanen. Dat gaat voor elke vorm van toeristische rondrennerij, maar de bus is er nog in geen uren. Wat zeg ik: in geen dag. De bus rijdt vandaag van Toronto naar Detroit en komt morgen deze kant op. Wat dat betreft hebben we de tijd.’

‘Blijven er twee kleinigheden over,’ zei Arie. ‘De naam van Suzanne en de naam van haar baas. Zij heet geen MacGarrigle voor zover we nu weten en haar baas heeft nog helemaal geen naam.’

‘John Doe,’ mompelde Bob. Hij zag Arie verbaasd kijken en ging door. ‘Zo noemen ze bij de politie iemand van wie geen naam bekend is. John Doe. Een vrouw heet anders, natuurlijk. Jane Doe.’

‘In Nederland houden we het op meneer en mevrouw X. Dat werkt ook. Maar John Doe is prima. Suzannes baas heet tot nader order dus John Doe, maar ik zou graag binnen afzienbare tijd een naam hebben waar we meer mee opschieten. Ik wil weten waar hij gewoonlijk uithangt ook.’

‘New York, waarschijnlijk.’

Arie stak een worstvinger uit en keek ernaar of hij aan de hand van de kleur het spekgehalte wilde vaststellen. ‘Dachten we. Namen we aan. We namen veel te veel aan tot nu toe. Het wordt tijd dat we over feiten gaan beschikken. De naam van Suzanne lijkt me niet zo bar belangrijk, maar ik zou graag weten wie haar baas is, waar hij werkt en of hij inderdaad toestemming heeft gegeven om ons detectivewerk te laten verrichten.’

‘Vis dat maar eens uit,’ zei Bob.

Arie grijnsde breed. ‘Dat is precies wat ik ga doen. Nu, hier en ter plekke. Let maar op, Bobbie.’

Hij liet zich op bed ploffen, bestudeerde de telefoonlijst en drukte op een stel knoppen.

‘Goedenmiddag, mevrouw,’ zei hij beleefd na het verbindingsklikje. ‘Ik zou graag een gesprek willen voeren met hotel Port

Inn in Williamsport, Pennsylvania, maar ik heb op mijn kamer alleen een telefoonboek van de staat Illinois. Zou u ... Dat is mogelijk? Fijn, ik blijf op mijn kamer. Nummer 581. Dank u wel.'

Hij legde op en zijn gezicht glom van voldoening.

'Waarom hannesen met telefoonboeken als er een hotelcentrale is?'

Bob keek zuinig. 'Telefonisten kunnen meeluisteren.'

Arie blies zijn wangen bol en maakte sputtergeluiden. 'Wat dan nog? Ik praat niet over de staatsgeheimen van Beloedjistan. In een hotel als dit hebben telefonistes wel iets anders te doen dan luisteren naar gesprekken van dikke jongens, zou ik zeggen.'

Hij deed een greep naar de hoorn. 'Hallo. Williamsport? Kunt u me verbinden met de heer Greg Dancer? De manager, ja, inderdaad juffrouw ... Ik blijf aan de lijn.'

Hij wentelde zich op zijn rug en legde de hoorn op de nulmeridiaan van zijn buik. Hij lag er precies in evenwicht en rees en daalde op het ritme van Aries ademhaling.

Bob keek er naar en had de neiging zijn hoofd mee te bewegen net als bij een tenniswedstrijd; alleen niet van links naar rechts, natuurlijk, maar van boven naar beneden.

'Wie is Greg Dancer?'

'De man die ik gisteren een handje heb geholpen met het koffermysterie. Dat heb ik je toch verteld. Hij liet me met een stel koffers en paspoorten naar Detroit rijden en ik denk dat hij bar opgelucht was toen hij hoorde dat ik keurig was aangekomen. Met hem heb ik heus geen moeite.'

Zijn stem veranderde van toon toen hij enkele centimeters boven zijn navel gesputter hoorde.

'Met de heer Dancer? Met Arie Roos. Die van de koffers van United States Tours, inderdaad. ... Rood haar, ja ... Sproeten, klopt. ... Buik? Ook een buik, als ik scheel kijk kan ik 'm zien. Hij zit er nog steeds, gelukkig ... Ik zei: gelukkig. Ik had u gisteravond vanuit Detroit laten bellen om te zeggen dat de paspoorten daar waren aangekomen. Is dat in orde gekomen?'

Hij knipoogde vrolijk naar Bob die de vaag instemmende geluiden kon horen.

‘Neenee,’ ging Arie door. ‘Het was me een genoegen u een handje te kunnen helpen. Echt geen moeite, nee, maarre,’ hij trok ineens een smartelijk gezicht en zijn stem zakte tot fluisterton, ‘ik bel omdat ik een probleem heb. Hebt u iemand verteld dat ik de paspoorten heb meegenomen? Iemand van UST, bedoel ik?’

...

‘Echt niemand? Ik zal u vertellen waar het om gaat. Ik zit in Washington, dat heb ik u gisteren al gezegd. Ik werk daar pas en ik ken, eerlijk gezegd, niet alle regels van de maatschappij.’ Hij lachte kort. ‘Ze kunnen me eigenlijk niet zoveel schelen. Wat ik niet wist is dat we absoluut geen bagage van gasten in personenauto’s mogen vervoeren en al helemaal geen paspoorten. Daar zijn in het verleden gekke dingen mee gebeurd, ziet u, enne ... nu is iemand erachter gekomen dat ik gisteren honderden kilometers heb gereden met eigendommen van toeristen en daar kreeg ik vanmorgen een uitbrander voor waar mijn oorlellen van schroeyden ... Schroeyden, zei ik. Dat was een grapje. De lijn is niet best, nee. Wat ik nu graag wil weten is welke collega mijn baas heeft ingelicht. Ik dacht dat u me misschien een handje zou kunnen helpen.’

Bob keek vol bewondering toe hoe dikke Arie vaardig de ene leugen op de andere stapelde tot een fantasiebrij die dikker was dan erwtensoep. Ieder mens heeft miljarden hersencellen, bepeinsde hij, maar de Roos-sproetencomputer is voor minstens de helft van de capaciteit geprogrammeerd op leugen, list en bedrog.

‘Echt niemand?’ vroeg Arie en hij keek of hij in huilen wilde uitbarsten. ‘Ik werk nog niet zo lang bij UST, ziet u en ik wil graag weten ... Iemand moet ingelicht zijn. Is er echt niemand van ons in Williamsport geweest, gisteren?’

...

‘In de ochtend? Voor de bussen wegreden, bedoelt u? Nee, die kan het niet zijn geweest. Hij was natuurlijk allang weg toen ik bij u was. U hebt gelijk, iemand in Detroit is aan het kletsen geweest. Ik bel ze wel. Dank u vriendelijk.’

Er blonk een vrolijk gezicht in zijn ogen toen hij zich op zijn gemak uitstreckte.

‘Gisterochtend was ene Bill Holden in de Port Inn in Williamsport. Hij was er voor de bussen vertrokken, dus hij kan met de kofferverwisseling te maken hebben.’

Bob schudde zijn hoofd. ‘Wat ik niet begrijp is hoe je het voor elkaar krijgt. Zoveel bijzonders zeg je niet, maar toch week je los wat je weten wilt. Als ik het probeer of Jan, dan zul je zien dat we tegen een stuk chagrijn oplopen dat op slag elke vorm van medewerking weigert.’ Hij hief zijn armen naar het plafond. ‘Ik zou wel eens willen weten waarom ze wel uit jouw hand eten, maar zelden uit de mijne.’

‘Omdat mijn hand drie keer zo dik is, joh. Mijn hand eet lekkerder. In dit geval kon jij niets doen, maar ik wel. Ik heb Dancer een dienst bewezen en hij kon nu iets terug doen. Toen hij hoorde dat ik in moeilijkheden zat omdat ik hem een plezier heb gedaan had ik geen kind aan hem.’

‘Had je niet door kunnen drukken? We hebben een naam, maar ik zou graag willen weten hoe die Bill Holden er uitziet.’

‘Je moet weten wanneer je moet ophouden met drukken, Bobbie. Een kwestie van aanvoelen. Als ik door was blijven zeuren had Dancer nattigheid gevoeld. Ik weet niet eens zeker of de UST een kantoor in Washington heeft. Het is niet de bedoeling dat Dancer zich dat soort zaken gaat afvragen. Ik ken nog iemand die me iets schuldig is, let maar op.’

Vijf minuten later had hij het Dearborn Estate in Detroit aan de lijn.

‘Met Arie Roos van United States Tours. Vannacht heb ik bij u een stel koffers en een paar paspoorten afgeleverd die zoek waren geraakt. Uw management-afdeling was in rep en roer door muziekgroepen, maar mijn vraag is: kunt u de man voor me opsporen die toen namens de manager optrad?’

Arie luisterde naar het antwoord en lichtte Bob in terwijl hij een hand over de hoorn hield. ‘Assistent ligt in bed. Begint vanavond om acht uur of zoiets. Nog steeds af en toe muziek in hotel. Managers allemaal in vergadering. Dat betekent dat er op grote schaal ruzie wordt gemaakt.’

Hij trok zijn hand weg.

‘Is er wel iemand die kan vertellen of Bill Holden van UST nog in Detroit is? ... Ik wacht wel, ja.’

Arie boog zich opzij en deed een greep naar een pak koeken naast het bed. ‘Ze vraagt het na, zegt ze. Het hele management is in vergadering bijeen, dus reken maar dat er wordt gesproken over losslaande muziekgroepen, dolgeworden zangeressen en middernachtelijke Motown-riedels.’

Het duurde een hele tijd voor de informatie kwam, maar het was de moeite van het wachten waard.

‘Juist,’ zei Arie. ‘Gisteravond laat. Misschien eerder. Ik dank u vriendelijk.’

Hij keek stralend naar Bob. ‘Elke keer een stapje verder. Bill Holden was gisteravond in het Dearborn Estate. Hoe laat weet niemand meer. Tegen middernacht, maar mogelijk al daar voor. Het kan zijn dat hij er vannacht ook was.’

‘Toen Jan verdween?’

‘Zou kunnen. Wat ik in elk geval nog wil uitzoeken is of Holden kort haar heeft en of hij bruin is of een bleekneus.’

‘En waar zijn kantoor is,’ zei Bob snel.

Arie knikte instemmend. ‘Dat was ik vergeten. Zo zie je maar: je bent toch nog ergens goed voor. Effe Toronto bellen.’

Dat duurde iets langer, maar daar stond tegenover dat Arie niet hoefde door te stoten naar de manager. Hij werd zonder omslag doorverbonden met de receptie en trof iemand met het soort stem waar de zakelijkheid van afdruipt. De stem was nogal scherp bovendien en toen Bob op zijn knieën voor het bed was gaan zitten kon hij meeluisteren.

‘Ik zoek Bill Holden van UST,’ zei Arie. ‘Hij heeft kortgeknipt haar, is gebruind, draagt lichte kleren ...’

‘En is lang,’ zei de scherpe stem. ‘Ik ken meneer Holden, hij is niet hier.’

‘Gisteren was hij er wel, voor zover ik weet. Hij zei dat hij de nacht zou overblijven.’

‘Hij is al na een paar uur vertrokken.’

‘Naar Detroit?’

De stem werd een slag stijver. ‘Het is niet onze gewoonte om te vragen waar onze gasten naartoe gaan. De heer Holden is vertrokken.’

‘En niet weergekeerd,’ mompelde Arie. Hij gaf Bob een knipoog en schakelde over op een smekende toon. ‘Excuus voor

het aandringen, maar ik moet hem echt spreken. Er is weer geduvel met koffers en paspoorten en de heer Holden moet worden ingelicht.'

De vrouw aan de andere kant ontdooide. 'Alweer met paspoorten? De bussen zijn hier zonder problemen vertrokken. Over een uur hooguit moeten ze in Detroit zijn. Bent u van het hoofdkantoor?'

'Afdeling Washington,' zei Arie snel. 'Ik heb gisteren de zaken in Williamsport uit de knoop getrokken, vandaar dat ik als eerste ben ingelicht.'

'Maar u hebt nog niet met Chicago gebeld?'

'Nee,' zei Arie.

De stem veranderde weer van toon. 'Dat zou ik beslist eerst doen, lijkt me. Ik kan u verder niet helpen, goedenmiddag.'

Arie legde op, wreef zijn handen droog en kwam overeind. 'Honger,' zei hij. 'Dorst. Bestel cola, Bob. Een jus d'orange of zoiets. Koude kip erbij, als het kan.'

Bob keek verbijsterd naar de telefoon. 'Heb je ineens iets aan je telefoonvinger?'

Arie stond kreunend op en liep naar de badkamer. 'Ik doe het speurwerk, jij de domme bestelopdrachten. De zaken in deze wereld dienen rechtvaardig verdeeld te worden.'

Hij wachtte op protesten, glimlachte toen hij hoorde dat Bob binnensmonds mompelend de hoorn pakte en schepte met een holle hand water over zijn gezicht.

'Chicago?,' zei Bob toen ze waren uitgegeten. 'Ik dacht dat het hoofdkantoor in New York zat.'

'Los Angeles,' verklaarde Arie die een dik telefoonboek op zijn knieën hield dat hij bij de receptie had losgebietst als vervanging van het boek dat in de kamer lag maar waaruit een groot aantal pagina's bleek te ontbreken: 'Ik heb hier een lijst nummers van United States Tours. Het hoofdkantoor is in Los Angeles, zo te zien, maar de belangrijkste vestiging voor het noorden van de Verenigde Staten is in Chicago. In New York is ook een bureau, dat zal wel vooral voor het oostelijke deel van het land zijn. We mogen aannemen dat de kortharige, gebruide en lange Bill Holden vanuit Chicago opereert.'

‘Dat mogen we zeker. Staat zijn naam er niet bij?’

Arie liet een vinger langs de kolom glijden. ‘Helaas niet, maar je kunt niet alles hebben. Uitzoeken waar hij woont of verblijft is zo moeilijk niet. Wat ik nodig heb is het soort smoes waar mensen van reisorganisaties rechtop van gaan staan.’

‘Van schrik, bedoel je.’

‘Dat werkt meestal het snelst, ja.’ Arie rekte zich uit en liet een beschaafd boertje. ‘Na onze maaltijd in Detroit dacht ik dat ik er even tegen zou kunnen, maar ik moet zeggen: een halve kip ging er wel in.’

‘Plus driekwart van mijn halve kip. Plus gebakken aardappelen, twee soorten groente, de helft van mijn bak sla en drie broodjes. Het ging er inderdaad in, al was ik even bang dat ik het ijs er met een soort gootsteenontstopper achteraan zou moeten duwen.’

‘Op dat ogenblik had ik een klein moment van zwakte,’ verklaarde Arie opgewekt. ‘Hoe verschalken we eerst kip en daarna Holden, dat is de vraag.’

Bob liep naar het raam en keek naar de bedrijvigheid onder hem.

‘We moeten gebruik maken van alle gekkigheden die er op de rondreis zijn gebeurd. Ik denk dat iedereen in het Chicagokantoor daar alles van weet, dus ze zullen niet opkijken van een nieuwe verrassing.’

‘Zomaar een verse strubbeling bedenken, bedoel je. Dat is link hoor. Daar loop je snel mee vast.’

Maar Bob had zich in het idee vastgebeten en hij liet niet los.

‘Stel nou eens dat jij in die bus zit. Je maakt elke dag tegenvallers en ophouden mee, wat doe je dan?’

‘Kwaad worden?’

‘En dan? Schop je tegen de muren? Bijt je je nagels eraf?’

‘Touwtjes,’ zei Arie resoluut. ‘Ik zou aan touwtjes gaan trekken, lijkt me.’

Bob staaarde naar een jongen die met een handkar het verkeer blokkeerde. ‘Precies, dikke. Maar jij bent Europeaan en in Amerika heb jij geen touwtjes om aan te trekken.’

‘Dus trek ik in Europa.’

‘Zo hard je kunt. Maar waar trek je? Bij familie? Dat heeft geen zin. Bij vrienden? De ANWB? De burgemeester?’

‘Het boekingskantoor natuurlijk.’

Bob keek tevreden. ‘Allicht. Stel je nu eens voor dat je heel hard trekt aan precies het goede touwtje, wat gebeurt er dan?’

‘Dan gaan er faxen over de oceaan en telefoontjes. Schieten we daar iets mee op?’

Bob streek over zijn kin. ‘Als je nog harde trekt, dan gaat er misschien wel een mens de oceaan over.’

‘Iemand die opdracht heeft uit te zoeken wat er allemaal loos is, bedoel je.’

‘Iemand die in opdracht van Europese reisbureaus moet uitzoeken waarom grofbetalende klanten niet ordentelijk van oost naar west worden vervoerd, maar als pingpongballen Amerika over geslagen worden, zoiets.’

Arie concentreerde zich op een punt op het behang en dacht diep na. ‘Zou kunnen,’ zei hij langzaam. ‘Zou heel goed kunnen, Bobbie. Hoe langer ik er over denk hoe glorierijker het idee wordt. Wat zou jij doen als je Holden was en je kreeg iemand aan de lijn die zei dat hij in Chicago was aangekomen met de opdracht om namens Europese organisaties orde op zaken te stellen?’

‘Ik zou me een ongeluk schrikken. Als ik chef was, tenminste. Hier in de States zijn ze niet kinderachtig in dat soort dingen. Als Holden de baas van het kantoor in Chicago is en de rondreis onder zijn verantwoordelijkheid valt, dan krijgt hij heus wel de bibber als een Europeaan hem om opheldering komt vragen. Als zijn bazen erachter komen dan vliegt hij er nog hetzelfde uur uit. Het is een wonder als hij de kans krijgt om zijn bureau leeg te ruimen.’

Arie deed een greep naar de telefoon. ‘En bellen maar weer. Wat zou de wereld zijn zonder kletsbel.’

‘Rustiger,’ zei Bob vol overtuiging. Hij pakte behendig de hoorn uit Aries hand en greep het telefoonboek. ‘Dit keer bel ik. Jij speelt straks meneer X uit Europa en ik wil niet dat iemand dan je stem herkent.’

Hij ging rechtop staan alsof hij zich voorbereidde op een optreden en zich inleefde in een karakterrol.

‘United States Tourssss,’ zei een meisje met een zangerige stem. Ze hield de sss-en lang aan, waardoor het leek of ze siste als

een slang.

‘Los Angeles,’ zei Bob kortaf. ‘Hoofdkantoor. Bill Holden graag.’

‘Is niet aanwezig, helaas,’ zei het meisje ijzig.

Bob blies zichzelf nog een graadje verder op. ‘Waar is hij?’

‘Weg,’ zei het meisje met een stem alsof er ijsblokjes uitrolden. Zacht zei ze er iets achteraan dat klonk als ‘verwaand stuk verdriet.’

‘Pardon?’ vroeg Bob.

‘Meneer,’ zei ze snel. ‘Hij is weg, meneer. Hij komt terug, maar dat kan wel negen uur worden.’

‘Te laat,’ snauwde Bob. ‘Waar is hij?’

Het meisje zuchtte en het leek of het in de kamer op slag begon te vriezen. ‘Weg,’ zei ze. ‘Hij is echt weg en hij vertelt me nooit waar hij naartoe gaat ... meneer.’

‘Waar is zijn chef?’

‘Zijn chef? Hij is de chef. Zijn baas zit in Los Angeles.’ Ze aarzelde. ‘Hoe zei u ook weer dat u heette?’

‘Ik bel om negen uur terug,’ zei Bob snel. Hij verbrak haastig de verbinding en veegde zweet van zijn hoofd. ‘Weet je dat ik het warm krijg van dit soort flauwekul, dikke? Mijn stembanden piepen alsof er een lek in zit.’

Arie grijnsde. ‘Je was een overtuigende ellendeling. Vroeger te veel geluisterd naar zakenvriendjes van je vader, zeker?’

Bob grijnsde scheef. ‘We weten nu tenminste dat Bill Holden de baas van United States Tours voor het noorden van de Verenigde Staten is, dat hij kantoor houdt in Chicago en dat hij voorlopig in geen uren terug is.’

‘Tijd dus om in de stad te kijken.’ Arie staarde uit de raam.

‘Windy City noemen ze Chicago. Winderige stad. Volgens mij is het bladstil en knoertwarm. Wat denk je van het strand?’

Bob zat na te denken. ‘Strand?’ vroeg hij afwezig. ‘Waar strand? Hoe strand?’

‘Het Lake Michigan is zo groot als een binnenzee. Heeft het geen strand?’

‘Heus wel. Zeker wel. Een hele lel zelfs, voor zover ik weet. Maar ik zit aan Jan te denken, joh. Moeten we niet even met Detroit bellen?’

‘Waarom?’

‘Omdat hij al lang en breed boven water kan zijn, uilebuil. Hij weet niet waar wij uithangen. Dat is lastig, want we hebben nog een stel vragen aangaande Suzanne en daar kunnen we beter enig overleg met Jan voeren voor we van hem de wind van voren krijgen.’

‘Dan wordt het hier toch nog een Windy City,’ stemde Arie in. ‘Het is mijn beurt. Ik bel het Dearborn Estate. Ze zullen mijn stem nog wel kennen.’

Dat deden ze inderdaad en Arie kreeg zijn informatie binnen de minuut. In het Dearborn was geen Jan Prins bekend. Niemand had zich de afgelopen nacht onder die naam laten inschrijven en geen Prins had zich die dag gemeld. Rond zeven uur werd wel een bus verwacht waarin een meneer J. Prins behoorde te zitten. Of dat dezelfde zou kunnen zijn.

‘Nee,’ zei Arie. ‘Dat lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Dank u zeer.’ Hij trok bedachtzaam aan zijn neuspunt. ‘Geen Prins. Het leek me beter geen extra trammelant te veroorzaken door te zeggen dat de Jan die wij zoeken geacht wordt deel uit te maken van de UST-reis.’

‘Die Jan,’ zei Bob. ‘Lekker alleen op stap. Maar ik begin me wel lichtelijk zorgen te maken, eerlijk gezegd.’

‘Van zorgen word je oud. Voor hetzelfde geld ligt hij ergens te slapen. Hij is de halve nacht in de weer geweest, denk je daar even aan?’ Arie gaapte. ‘Zelf ben ik ook niet topfit moet ik zeggen. Wat doe ik? Meld ik me nu al als de mysterieuze afgevaardigde van Europese reisbureaus en boekingskantoren of wacht ik nog even?’

Bob friemelde aan de hals van zijn T-shirt. ‘Etiketje kriebelt,’ zei hij. ‘Wacht maar even... Holden is voorlopig niet op zijn kantoor en het gaat erom dat we hem schrik aanjagen. Het is niet de bedoeling dat we zorgen voor een algemene paniek in de reiswereld van Chicago.’

Arie liep naar de deur. ‘Kom mee dan, we gaan kijken waar het kantoor is gevestigd; het adres staat in het telefoonboek. Lekker de frisse stadslucht in. Kunnen we fijn een paar neuzen vol uitlaatgassen en fabrieksdampen halen.’

*EEN COLT PYTHON DIE NIET KNALT,
MAAR PLOKT*

Op het ogenblik waarop Arie zijn opmerking over slapen maakte was Jan inderdaad buiten bewustzijn, maar lang zou dat niet duren. Hij werd wakker van een voorwerp dat tegen zijn kin drukte.

Hij opende zijn ogen en keek scheel langs zijn neus naar voren. Het eerste dat hij zag was een korte, dofzwarte stalen loop. Erachter zat een cilinder en daar weer achter een lichtbruine, kunststoffen handgreep die werd vastgehouden door een smerige hand.

Het duurde even voor Jan verder keek dan de hand. De revolver was veel interessanter. Een Colt, dacht hij. Een Colt Python kaliber .357. Daar maak je moeilijk repareerbare gaten mee.

Toen hij het mooie van het wapen had afgekeken bestudeerde hij de hand en de lichaamsdelen die er aan vastzaten. Hij nam er de tijd voor, want er was niets dat er op duidde dat haast geboden was. De hand bewoog niet en de druk van de loop op zijn kin nam niet toe en niet af.

Langzaam liet Jan zijn ogen glijden over een gebruinde onderarm vol zwarte vegen, een gescheurde blouse waarvan het blokpatroon vaal was geworden en een hoofd waarin donkere ogen verscholen lagen achter lang piekhaar. Om het bovenste deel van het haar zat een rode band, waardoor het hoofd leek op dat van een blanke die als indiaan is geschminkt.

Het hoofd was al even roerloos als de hand en de revolver en Jan besloot dat hij het beste ook maar rustig kon blijven. Erg bezorgd was hij niet. Er waren wapens op hem gericht in alle soorten, maten en kalibers en zolang niemand met een vinger aan de trekker zat kon er weinig gebeuren, wist hij uit ruime ervaring.

Hij bewoog langzaam zijn linker onderarm en keek schuin op zijn horloge. Hij had ruim vier uur geslapen en dat stemde hem tevreden.

De vent is in elk geval niet na drie kwartier gekomen, dacht hij met galghumor. Niet dat ik ben uitgeslapen, maar voorlopig

kan ik er tegen. Wat doen we nu? Stommetje spelen tot de revolver is weggeroest of zou er nog iets gebeuren, vandaag?

‘Hij is wakker,’ zei het indianenhoofd.

‘Dat is mooi,’ zei een hoge, schrille stem. Het geluid kwam uit de buurt van de kapotte ruit en Jan schrok ervan.

Ho wat, dacht hij. Er zijn er twee en dat is aanzienlijk minder plezant. Het wordt tijd dat ik nu toch enige bezorgdheid toon.

Dat past in dit soort situaties.

‘Wie ben je,’ vroeg hij en hij probeerde zijn ogen zover mogelijk open te sperren, alsof hij een acute aanval van zenuwsidderingen kreeg.

De revolverloop gleed naar zijn borst en de druk werd groter.

‘Wie ben jij?’

‘Jan Prins,’ zei Jan en hij keek passend benauwd. Daar was zeker enige reden toe, want de wijsvinger van de namaakindiaan raakte de zijkant van de trekker.

‘Waar kom je vandaan?’

‘Holland,’ zei Jan.

Dat antwoord leidde tot een verrassende reactie. De druk van de loop verdween en de jongen boven Jan richtte zich op.

‘Holland,’ zei hij, op een toon alsof dat alles verklaarde. ‘Hij is een van die snuiters uit Holland.’

Jan richtte zich op zijn ellebogen op en keek naar het raam. Een jongen die niet ouder leek dan veertien, vijftien jaar stond, gebogen over het kozijn, wild in het rond te wijzen.

‘Vraag hem wat hij hier doet, Bruce,’ zei hij met een stem die een tikkeltje hoger leek te klinken dan de eerste keer.

De revolver verscheen weer. ‘Wat doe jij hier?’

‘Slapen,’ zei Jan.

‘Vraag hoe hij hier komt, Bruce?’

‘Hoe kom jij hier?’

‘Lopen,’ zei Jan. ‘Ik heb me een ongeluk gesjouwd. Ik was moe en ik zag dit huis. Er was een ruit stuk en ik ben naar binnen gegaan.’

De jongen bij het raam leek in balans te hangen op het kozijn en wapperde met een hand. ‘Hij heeft jouw laarzen aan, Bruce.

Vraag waarom hij jouw laarzen aan heeft.’

‘Waarom heb je mijn laarzen aan?’

Jan zag dat de namaakindiaan een stap achteruit was gegaan en hij vond dat de revolver voldoende ver af was voor een rustige beweging. Hij tilde zijn benen omhoog, toonde de laarzen en zwaaide ze soepel naast het bed. Toen hij zat veegde hij de slaapsoep uit zijn ooghoeken.

Broers, dacht hij. Die met de revolver is de oudste, de andere is een zenuwachtige schreeuwer. Aan de stem te horen is hij niet helemaal zuiver op de graat. Als hij de revolver in handen krijgt wordt het gevaarlijk.

‘Ik ben overvallen,’ zei hij. ‘Ik lifte naar Chicago en kon mee met een vrachtwagen. De chauffeur zei dat hij naar een dorp moest dat een eind van de grote weg lag en reed de wildernis in. Kilometers hier vandaan gooide hij me de auto uit. Ik heb rondgelopen tot ik deze blokhut zag.’

Jan vond dat hij een sluitend verhaal had bedacht binnen een tijd waar Arie zich niet voor zou behoeven te schamen, maar hij begon te twijfelen toen de jongen achter hem schamper lachte.

‘Een vent uit Holland die hier de weg niet eens weet. Vraag hem hoe dat komt, Bruce.’

De revolver schoot dertig centimeter naar voren. ‘Waarom weet je de weg niet?’

Jan kreeg een glazig licht in zijn ogen.

Wel slikseldrement, dacht hij. Wat voor alle ratelende reutelslangen zijn dit voor snuiters? Wordt iemand uit Holland geacht alles van het noordelijk deel van de Verenigde Staten af te weten? Had ik, als ik geen Holland maar The Netherlands had gezegd, te horen gekregen dat ik de tafel van 376 achterstevoren moest kunnen opdreunen?

Hij negeerde de jongen met de revolver en wees naar het raam.

‘Mag je zelf ook vragen stellen of krijg je dan klappen van je broer?’

De jongen deed snel een stap achteruit. ‘Hoezo ...,’ zei hij en zijn stem schoot omhoog als een sirene die op maximumtoeren draait.

‘Ik...’

Jan wees naar de jongen met de haarband.

‘En jij. Ben je aan het oefenen voor echo of bedenk je zelf ook

wel eens een vraag?’

‘Hoe weet je dat we broers zijn,’ zei de jongen rustig.

‘Weet ik niet,’ zei Jan. ‘Ik zie twee jongens met hetzelfde soort shirt en met hetzelfde hoofd en haar. Ik weet niks, ik gok maar wat. Waarom zou ik overigens de weg moeten weten?’

De jongen aarzelde en Jan raakte steeds meer vervuld van pret. Hij vond dat hij voortreffelijk op stoot was. Binnen vijf minuten had hij de rollen omgedraaid en stelde hij de vragen. ‘Kom op, wat is er zo bijzonder met Holland?’

‘Er is niks bijzonders met Holland,’ zei de jongen die Bruce was genoemd stug, terwijl hij doelloos met de revolver zwaaide.

‘Vraag hem ...’ zei de jongen bij het raam met zijn hoge stem. Zijn broer sneed hem af. ‘Gus, houd je kop en klim naar binnen. Pak een vissnoer en bindt zijn benen.’

Jan schrok. Dat moet niet, dacht hij. Dat moet helemaal niet. Vissnoer is sterk en snijdt in het vlees. Als ik daarmee vastzit dan kom ik in geen drie dagen los.

Hij hief zijn armen en maakte een bezwerend gebaar. ‘Doe nou even kalm aan, jullie. Laten we nou eerst het probleem Holland uit de wereld helpen, want daar begrijp ik minder dan niets van. Wat is er met Holland?’

Bruce wees naar een hoek. ‘Het ligt daar.’

Jan keek naar het raam en bepaalde aan de hand van een straal zon het zuiden. ‘Daar,’ zei hij. ‘Volgens mij ligt het die kant op. Oostnoordoost ten oosten, zoiets. Een kilometer of 5000 ver.’

Gus, de jongen met de hoge stem, barstte in een soort breekbare hinniklach uit. ‘Daar,’ zei hij. ‘Vijftig mijl.’

Het duurde even voor de kleine onenigheid aangaande afstand en richting was uitgepraat, maar toen begreep Jan dan vijftig mijlen noordwestelijk van de blokhut zich een plaats bevond die Holland werd genoemd en die was uitgerust met originele windmolens, klompen en elk jaar in mei een tulpenfeest.

Hij voelde zich door die mededeling bijna thuis en hij werd bijna blij toen hij merkte dat Bruce blijkbaar niet meer aan het vissnoer dacht.

‘Draai je om,’ zei de jongen.

‘Waarom?’

‘Ik wil weten wat je in je zakken hebt.’

‘Paspoort,’ zei Jan. ‘En een vieze zakdoek. Mijn geld is gestolen.’

Bruce controleerde het. ‘Waarom heb je nog wel een creditcard?’

‘Daar kon hij niets mee. Jij ook niet. Alles loopt via Holland. Niet die plaats van jullie, maar The Netherlands.’ Het was onzin wat hij zei, maar tot zijn opluchting stopte de jongen de kaart en het paspoort terug.

‘Jij hebt mijn laarzen aan,’ zei hij.

Jan trok er een uit. ‘Zei je mijn sokken? Allemaal gat. Ik heb geen schoenen meer. Deze laarzen lagen onder het bed.’

‘Je mag ze houden,’ zei Bruce. Hij ging op het bed zitten en legde de revolver op zijn knieën.

Nu alle misverstanden waren opgehelderd was duidelijk dat hij zich afvroeg wat hij met zijn gevangene aan moest. Vasthouden ging moeilijk, maar vrijlaten was iets te veel van het goede.

Jan zat er ook helemaal niet om te springen om te worden vrijgelaten.

‘Honger,’ zei hij. ‘Ik heb vandaag niets gegeten.’

‘Vis,’ zei Bruce automatisch en op een toon alsof hij ergens anders aan dacht.

‘Vis?’

Bruce wees naar buiten. ‘We hebben vis gevangen.’

Jan dacht aan de rivier waar hij naar op weg was geweest. ‘Is hier ergens water?’

‘Daar,’ zei Gus en hij wees over een schouder.

Jan dacht aan de krant die hij in de blokhut had gevonden.

‘Hoe heet het? De Kalamazoo River of zoiets?’

‘Die is daar,’ wees Gus vol minachting. Hij scheen te denken dat iedereen alles van het gebied behoorde te weten. ‘Wij vissen in de rivier naar Base Line Lake.’

‘Fijn,’ zei Jan. ‘Ik ben dol op Base Line Lake karpers. Of snoeken. Of wat hier vinnen heeft. Ik eet ze met graat en al.’ Hij keek Bruce aan. ‘Ik heb echt serieuze honger,’ zei hij.

De jongen liet de revolver op een knie balanceren. Omdat hij

in een baan zon zat die door het kapotte raam naar binnen kwam kon Jan het wapen van vizier tot kolf duidelijk zien.

Het duurde lange seconden voor tot hem doordrong wat zijn aandacht gevangen hield. Het lijkt een Colt Python, zag hij in eens. Het lijkt, maar het beeldmerk van de Coltfabrieken ontbreekt en normaal staat dat op de kolf.

Hij boog zich naar voren en vroeg: 'Hoe kom je aan die revolver?'

Bruce greep snel het wapen en richtte het op Jans middenrif.

'Gaat je geen barst aan,' zei hij kwaad.

'Wat doe je ermee?'

'Schieten,' zei Gus die aan de eikenhouten tafel was gaan zitten.

'Hij schiet midden in de roos. Ik schiet ook. Bruce, zeg hem dat we schieten.'

'Houd je kop,' zei Bruce. 'We schieten.'

Jan knikte langzaam. Schieten, dacht hij. Zolang het niet op mij is vind ik het best. Maar er is iets met die revolver en tot ik weet wat speel ik elk spelletje mee.

'Je had het over vis,' zei hij. 'Als ik geld had dan zou ik ervoor betalen, maarre ...'

Bruce knikte. 'Zeg je niks over deze hut als we je eten geven?'

Jan keek verbaasd. 'Tegen wie moet ik iets zeggen?'

'Tegen de sheriff, sufferd,' zei Gus. 'En tegen de bewakers van de skigebieden.' Hij wees weer naar een duister punt in de verte. 'Daarginds ligt Timber Ridge.'

'Skigebied,' legde Bruce uit. 'In de winter is het hier druk. In de zomer niet. Beetje vissen, beetje kanovaren, dat is alles. Zeg je niets?'

'Niets,' zei Jan die bereid was om te zweren dat hij bij volle maan veranderde in een Hollandse weerwolf op klompen die alleen tulpen at. 'Ik zeg niets. Tegen niemand.'

Bruce gaf een ruk met zijn hoofd en stond op. 'Kom mee dan.'

Gus stak een arm uit. 'Het snoer,' zei hij met de pruilmond van een kind dat zijn snoepje moet inleveren. 'Ik moest hem vastbinden, zei je net.'

Jan protesteerde. 'Niks binden. Ik loop gewoon mee. Ik barst van de honger.'

Maar zo makkelijk ging dat niet. Gus bleef protesteren en Jan

begreep snel dat de kleine jongen gewend was zijn zin te krijgen. Hij zeurt door tot zijn broer doet wat hij wil, dacht hij. Van Bruce zal ik niet veel last hebben, maar Gus lijkt me precies even onbetrouwbaar als onvoorspelbaar.

Bruce maakte een einde aan de discussie. 'Bind een stuk snoer om een pols en hou het andere uiteinde vast,' zei hij.

'Been,' zei Gus snel. 'Zijn knie. Als hij wegloopt dan trek ik.' Hij maakte bewegingen alsof hij bomen omtrok. 'Ik trek en hij valt.' Hij krulde zijn lippen bij het idee.

Jan zag dat hij genoot. 'Ho wat,' protesteerde hij. 'Niks trekken en niks vallen.'

Bruce aaide met de loop van de revolver langs zijn schouder. 'Eén lijntje,' zei hij. 'Er gebeurt niets als je je rustig houdt.'

Hij liep naar de deur en bleef in de opening staan terwijl Gus met hoekige bewegingen een eind snoer afsneed met een klein, scherp mes dat hij uit zijn zak haalde. De jongen maakte een kleine lus en sloeg haar om Jans bovenbeen. Hij haalde het uiteinde door de lus en trok het snoer aan.

Jan keek ernaar met een grimmig gezicht, maar inwendig stond hij te lachen.

De sukkel, dacht hij. Een lus onder de knie is link, maar dit is doller scherts. Dat snoer zal me niet tegenhouden als ik er vandoor wil. Het is net als bij rugby. Tackel een tegenstander onder de knieën en hij gaat neer als een blok beton. Pak hem bij zijn bovenbenen en hij sleurt je het halve veld over.

Hij keek snel naar Bruce en zag dat de jongen ook wist dat het snoer geen zin had.

Hij zegt niets om zijn broertje tevreden te houden, dacht Jan. Bruce is de slimme, Gus de gevaarlijke. Ik vrees dat ik niet hoeft te proberen om iets uit te stukken zolang ze bij elkaar zijn. Samen vormen ze een levensgevaarlijke combinatie.

Aan de andere kant van een lage heuvel die vlak achter de blokhut begon liep een rivier die nauwelijks drie meter breed was. Het was een meer waterige geul in een brede bedding die was bezaaid met wituitgeslagen stenen, waartussen lang sprietig gras groeide en armetierige struiken met veelkleurige bloemen. Op korte afstand van de rivier liep een pad dat

breed genoeg was voor een terreinwagen.

Bruce negeerde het pad en liep over rotsachtig gesteente naar de keienbedding. Hij werd op de voet gevolgd door Gus die Jan aan de lijn hield of hij een hond aan het uitlaten was. Af en toe trok hij aan het snoer en als Jan een opmerking maakte of kwaad keek dan lachte hij met lange uithalen die leken op aanvallen van histerie.

Een paar keer stond Jan op het punt om zich op de jongen te storten, maar hij hield zich in. Het was meer de honger die hem voortdreef dan angst voor de revolver.

Al na honderd meter stond het zweet hem in de nek en na vijf minuten had hij het gevoel dat hij op het punt stond flauw te vallen. De zon was aan het dalen en had duidelijk aan kracht verloren, maar de stenen die de hele dag verhit waren gaven zoveel warmte af dat Jan de zolen van zijn laarzen heet voelde worden.

Hij zuchtte van opluchting toen Bruce stopte en op de restanten van een houtvuurtje wees. Erboven was een spit gemaakt waaraan een half dozijn vissen zat.

‘Ze zijn afgekoeld,’ zei hij, ‘maar eetbaar. Als je echt honger hebt, dan lust je ze nog best.’

‘Grrr,’ zei Jan. Hij trok een vis van het ijzerdraad en zette er zijn tanden in. Pas bij de tweede viel hem op dat sommige delen halfrauw waren en bij de derde proefde hij iets dat hem vaag aan levertraan deed denken. Aan de vierde kwam hij niet toe. Hij liet zich eenvoudig achterover vallen en zuchtte alsof hij net een viergangendiner had afgerond.

‘Dorst,’ zei hij.

Bruce liep naar het stroompje en trok een net te voorschijn dat vol blikken zat.

‘Bier?’

‘Als het maar nat is,’ zei Jan. Hij trok het blik open en nam een slok die bijna via zijn neus naar buiten bruiste.

‘Hmmpff,’ stootte hij uit. ‘Auw. Dat prikt.’

‘Sterk bier,’ zei Bruce rustig. ‘Je moet er even aan wennen.’

Jan keek schuin naar het net, zag dat er alleen maar bier in zat en dronk met tegenzin zijn blik leeg. Na een paar minuten hijgen en wegslikken van bier dat voortdurend via zijn slokdarm

naar buiten leek te willen voelde hij zich een stuk beter. De duizeligheid was weg en het zeurende gevoel in zijn hoofd op de plaats waar hij de afgelopen nacht een mep had gekregen was eveneens verdwenen.

Gus zag het en het leek hem niet te bevallen. Hij verzwoeg bier met de geroutineerdheid van een gewoontedrinker en keek voortdurend strak naar zijn gevangene die nog steeds aan het visdraad zat.

‘Hij zou moeten betalen,’ zei hij opeens. ‘Bruce, zeg dat hij eigenlijk moet betalen.’

‘Eigenlijk moet je betalen,’ zei Bruce automatisch.

‘Hij heeft geen geld,’ zei Gus. ‘Hij heeft een kaart, dat is ook geld.’

Bruce keek peinzend naar Jan. ‘Mijn broer heeft gelijk,’ zei hij. ‘Je zou moeten betalen. Je eet onze vis. Je drinkt ons bier. Je draagt mijn laarzen.’

Jan protesteerde. ‘Die laarzen heb je me gegeven.’

‘En als ik ze terugwil?’

Op zo’n vraag is geen enkel redelijk antwoord denkbaar en Jan probeerde het niet eens. Hij deed zijn ogen dicht en vroeg zich af wat de volgende zet zou zijn in het vreemde schaakspel dat de broers met hem speelden. Hij verwachtte dat Gus als eerste een zet zou doen, maar hij vergiste zich.

Hij hoorde Bruce zacht iets zeggen en voelde vlak erna dat Gus de lijn losliet. De jongen schuifelde een eind weg en ging met zijn broer zitten smoezen. Dat duurde een hele tijd, maar leidde blijkbaar tot resultaten.

‘Wat ben je van plan,’ vroeg Bruce opeens.

Jan deed zijn ogen open. ‘Van plan?’ Naar de bewoonde wereld gaan natuurlijk.’

‘En dan?’

‘Dan niets. Ik heb vakantie. Ik wil naar Chicago.’

‘Wat zeg je over ons?’

‘Niets. Wat moet ik zeggen? Ik weet niet hoe het hier heet en waarschijnlijk vind ik deze plek nooit meer terug.’

‘Ik kan je naar Kalamazoo brengen. Of naar Allegan, dat is dichterbij.’

‘Voor niks?’

‘Voor geld. In Allegan zijn banken, daar kun je geld halen.’

Honderd dollar voor de vis en het bier. De laarzen zijn gratis.

‘Heb je een auto?’

Bruce lachte kort. ‘Die ligt ergens in een greppel. Ik heb een motor. Ik kan hem halen en je meenemen.’

Jan ging zitten. ‘Ik kan met je meelopen naar de motor. Dan gaan we samen verder,’ stelde hij voor.

‘Nee,’ zei Gus snel. ‘Bruce, zeg hem dat dat niet gaat.’

‘Gaat niet,’ zei Bruce. ‘Ik vertel je niet waarom het niet gaat, maar het kan niet. Ik haal de motor en kom terug. Jij blijft hier.’ Hij liet de revolver zien en gaf het wapen aan Gus. ‘Hij is de baas. Maak hem niet kwaad.’

‘Nee,’ zei Jan met een rilling. ‘Reken maar niet dat ik hem kwaad maak.’

Hij zag Gus verlekkerd naar de revolver kijken en kreeg het ineens heel warm.

Ze zijn uit elkaar, dacht hij, maar toch heb ik het gevoel dat ik niet best af ben.

Jan bleef roerloos naast de verkoalde houtresten zitten tot hij in de verte het geknetter van een uitlaat hoorde.

‘Wat is dat?’ vroeg hij verbaasd. ‘Ik dacht dat je broer geen motor in de buurt had.’

Gus haalde luidruchtig zijn neus op. ‘Dat is mijn brommer, sufferd. Dat is toch zeker niet het geluid van een motor?’

‘Waarom kon ik dan niet meteen achterop?’

Gus grinnikte. ‘Op de achterband zeker. Het is een crossmotor.’

Jan volgde het geluid van de brommer. Hij had een zuiver gevoel voor de richting en hij was ervan overtuigd dat het voertuig bij de blokhut had gestaan.

Hij keek naar de stand van de zon.

De blokhut ligt westelijk van het punt waar ik zit, dacht hij. Zo te horen rijdt de vent naar het noorden. Hij gaat snel ook. Ik kan er gevoeglijk op gokken dat hij het pad afrijdt langs de rivier. Dat is dus de richting die ik straks uit moet.

Hij draaide zijn hoofd en keek naar Gus die met de revolver zat te spelen. Hij vroeg zich niet af of hij kans zou zien de jongen een loer te draaien, maar meer hoe groot de loer moest

zijn en hoe lang hij zou moeten wachten voor hij met draaien kon beginnen.

Gus zag hem kijken en gaf plagerig een rukje aan het snoer dat hij aan een dunne tak had gebonden.

‘Ik kan motorrijden,’ zei hij.

Jan haalde zijn schouders op. ‘Fijn voor je.’

‘Ik kan ook schieten.’

‘Vast wel,’ zei Jan.

Hij staarde naar de revolver en kreeg weer het gevoel dat er iets mee was. Hij kende de Colt Python en iets aan de vorm van de greep zat hem niet lekker. Hij kneep zijn ogen samen en tuurde naar het deel van de handgreep dat hij kon zien. Aan de bovenkant, op gelijke hoogte met de trekker, zag hij een cirkel met iets dat op een getal leek.

Dat heeft een Colt niet, dacht hij. Dat heeft een Colt beslist niet.

Als ik het goed zie staan er woorden in het metaal boven de trekker en dat heb ik bij een Colt ook niet eerder gezien.

‘Schiet je goed?’ vroeg hij.

Gus schrok op. Hij richtte het wapen op Jans middel. ‘Heel goed,’ zei hij. ‘Als je wegloopt dan schiet ik.’ Zijn stem had een hysterische bijklank en in zijn ogen blonk een wild vuur.

Hij is getikt, dacht Jan, en hij is bang. Een gevaarlijke combinatie, Janneman. Het is wel zaak hem met een zachte handschoen aan te pakken, anders gebeuren er onvoorspelbare dingen.

Hij spreidde zijn handen en trok een onschuldig gezicht.

‘Kun je die boom daar raken?’

‘Die den?’

‘Ik zou het niet kunnen,’ zei Jan.

Gus mikte op de den en keek langs de loop. ‘Ik met gemak,’ zei hij trots.

‘Laat eens zien?’

Gus bewoog de loop een halve centimeter en keek strak langs het vizier. Hij liet zijn rechter onderarm rusten op zijn linkervuist en Jan zag dat het wapen rotsvast lag.

De vent is beslist niet zuiver op de graat, maar hij weet wat hij doet, dacht hij. Hij kan schieten, laat ik daar maar vanuit gaan. Precies toen hij verwachtte dat een schot zou volgen liet de

jongen de revolver zakken. 'Mag niet van Bruce,' zei hij en hij keek of hij was geslagen.

'Bruce is er niet, joh. Laat zien wat je kunt. Kijk, ik ga liggen, ik zal je heus niet overvallen.'

'Lukt je ook niet,' zei Gus minachtend. 'Het mag niet van Bruce.'

'Bruce is een eind weg. Hij kan het niet horen en ik zeg heus niets.'

'Echt niet?'

Jan liet zijn gekruiste vingers zien. 'Erewoord.'

'Hij komt terug,' zei Gus, alsof hij het onderwerp schieten compleet was vergeten.

'Hoe laat?'

'Straks,' zei Gus vaag en hij glimlachte alsof hij aan iets heel slims dacht. 'Bruce neemt je mee.'

'Waar naartoe? Allegan?'

'Zoiets,' zei Gus en hij gaf een ruk aan het vissnoer.

Jan verplaatste zijn been. 'Doe niet zo flauw,' zei hij.

Gus gaf weer een ruk. 'Ik doe wat ik wil.' Hij richtte de revolver.

'Pief,' zei hij.

'Je durft niet,' zei Jan. 'Je durft niet eens op die boom te schieten.' Om de aandacht af te leiden frommelde hij met zijn linkerhand aan het snoer, terwijl hij met zijn rechter een kei pakte.

Het zweet liep langs zijn rug naar zijn broeksriem.

'Hij is gek genoeg om ineens te schieten, dacht hij. Ik moet hem jennen, maar beslist niet te veel.

'Welles,' zei Gus.

'Laat me niet lachen. Je bent bang voor je broer. Hoe oud ben je. Veertien?'

'Bijna vijftien,' zei Gus snel. 'Ik ben bang voor niemand. Ook niet voor jou.'

'Maar schieten kun je niet.'

'Welles.'

'Je kunt die den niet eens raken.'

'Welles,' zei Gus. Hij draaide zich met een ruk om, mikte en drukte af.

Plok, zei de revolver. Tok, deed de kogel toen-ie in de bast

sloeg.

‘Zie je wel,’ zei Gus. ‘Precies tegen de stam.’

Jan glunderde bijna. ‘Knap,’ zei hij. Hij wist wat hij weten wilde en stond met een ruk op. ‘Wat jij hebt is de eerste Colt Python die ik ooit heb gezien die niet knalt, maar plokt. Geef hier dat speelgoedding.’

Gus richtte de revolver. ‘Ik schiet hoor.’ Zijn stem schoot omhoog alsof zijn keel werd dichtgeknepen.

‘Geef hier dat wapen of ik sla je met deze kei tegen je kop.’

Plop, deed de revolver en Jan voelde een scherpe tik tegen zijn bovenbeen.

‘Auw,’ riep hij. ‘Rotjong.’ Hij nam een zweefduik en veegde Gus tegen de keien voor de jongen voor de derde keer kon afdrukken.

Jan had het warm en hij was kwaad. Hij maakte van zijn aanval niet meer werk dan hoognodig was en rolde door tot hij op de jongen lag. Hij liet de kei los en wrikte met beide handen de revolver los.

‘Rustig,’ briepte hij. ‘Mond dicht en liggen of ik sla je drie keer de rivier over, zowaar ik Prins heet. Denk niet dat ik het niet meen, want ik heb meer dan tabak van dit gezeur.’

Hij maakte het snoer los en bond Gus’ handen op zijn rug. De jongen jammerde en op zijn mondhoeken zaten speekselbellen.

Jan kreeg er een wee gevoel van in zijn maag. Hij duwde Gus op zijn zij en ging staan uithijgen. ‘Er gebeurt niets,’ verzekerde hij. ‘Blijf rustig liggen en wind je niet op.’

Hij negeerde de klaagzinnen van Gus en bekeek de revolver. Een Crossman, zag hij. Een kopie van de Colt Python. Niet bedoeld voor patronen met een koperen mantel, maar voor kleine loden kogels van het kaliber 4,5 mm die worden voortgestuwd door koolzuurgas. Hij bestudeerde de cilinder en zag loden propjes die hem deden denken aan de zogenaamde diabolo-kogeltjes voor luchtdrukpistolen.

Hij bekeek zijn broek en zag dat een van de kogeltjes de stof had beschadigd. Een vierkante centimeter been voelde stijf aan.

Bloeduitstortinkje, constateerde Jan. Die rottingen hebben

een beste aanvangssnelheid.

Hij stak de revolver in zijn zak en trok Gus overeind.

‘Mee jij.’

‘Waar naartoe?’

‘Naar de blokhut. Ik wil je hier niet langer hebben.’

Gus trok een gezicht alsof hij in huilen wenste uit te barsten.

‘Bruce komt naar deze plek.’

‘Dat hoop ik,’ zei Jan vurig, ‘maar dan ben jij uit de weg.’

Hij trok de jongen mee en zette als een postduif koers naar de blokhut. Hij klom door het raam, opende de deur en trok Gus naar binnen.

‘Heb je dat mes nog?’

‘Nee,’ zei Gus.

Dat had ik kunnen verwachten, dacht Jan. Hij duwde de jongen op het bed en haalde het mes uit diens achterzak. Zonder een woord te zeggen sneed hij vislijnen af en bond hij Gus deugdelijker.

‘Als je rustig blijft liggen dan blijf je heel. Als je trekt dan snijdt het draad in je vlees. Mij kan het niet schelen, maar jij krijgt spijt.’

‘Wat ga je doen?’

‘Je broer tegemoet lopen. Waar haalt hij zijn motor vandaan?’

‘Tegemoet lopen?’

Jan probeerde zo vertrouwenwekkend te kijken dat hij bijna kramp in zijn kaken kreeg. ‘Ik zou toch zeker met hem meerijden naar Allegan?’

‘Ja,’ zei Gus onzeker. ‘Maar daarom hoef je mij nog niet vast te binden.’

‘Jij moet niet met revolvers zwaaien,’ zei Jan. ‘Komt Bruce alleen?’ Hij keek strak naar de ogen van de jongen en zag ze van schrik wijdopen gaan.

‘Ja,’ zei Gus snel. ‘Alleen.’

Jan klopte hem op een schouder. ‘Dan is er niets aan de hand. Blijf maar lekker liggen en houd je mond dicht. Ik ben buiten en als ik je hoor dan stop ik een drie vierkante decimeter smerige Kalamazoo Gazette in je waffel. Word niet bang als het lang duurt, want ik kom terug.’

‘Ik ben niet bang,’ zei Gus.

Jan keek naar de snottebel onder zijn neus. ‘Natuurlijk niet,’ zei hij. ‘Waarom zou je?’

Hij gaf de jongen een knipoog en liep de deur uit.

Jan was geen snelle denker, maar hij was allerm minst gek. Hij geloofde geen ogenblik dat Bruce op een brommer weg was gereden om een motor te halen met het enige schone doel om hem, Jan, naar de bewoonde wereld te brengen en honderd dollar te verdienen.

Wat let hem, dacht Jan, om een paar vriendjes op trommelen? De een houdt mijn paspoort en de ander gaat mee naar een bank. Als ik trammelant schop dan zie ik mijn paspoort niet terug en dat levert problemen op. Als ik zoet meega en geld haal dan merk ik waarschijnlijk dat het bedrag van honderd dollar ineens is verhoogd naar driehonderd, of vijfhonderd, of duizend.

Hij keek grimmig naar de strakblauwe lucht.

‘Daar trapt Jan niet in,’ verzekerde hij zichzelf. ‘Daar trapt Jan in geen honderd Amerikaanse jaren in. Er is al geld genoeg verspild op deze helletocht dwars door de States. Auto’s gehuurd, hotelkamers geboekt, geld en schoenen verdwenen.

Hij trok een smartelijk gezicht en balde zijn vuisten.

‘Maar nu is het afgelopen,’ zei hij. ‘Radicaal en definitief voorbij. Vanaf nu wordt er zuinig geleefd en de eerste die het gaat merken is Bruce.’

Hij liep terug naar het pad langs de rivier en volgde het in noordelijke richting. Elke halve minuut stond hij stil als een jachthond die wild ruikt en luisterde hij naar elk geluid. Toen hij een halve kilometer van de blokhut af was ging hij plat op zijn buik liggen achter een groep loofbomen op de top van een heuveltje.

Hij voelde zich hier betrekkelijk veilig. Als Bruce alleen terugkomt dan rijdt hij naar de rivier, dacht Jan. Hij ziet dat ik verdwenen ben en gaat zoeken. Eerst in de buurt van de rivier en daarna bij de blokhut. Dwars door de heuvels ben ik daar eerder dan hij en reken maar dat ik klaar sta als hij er aankomt. Heeft hij jongens bij zich, dan maak ik dat ik wegkom en dan is het bar prettig dat ik een flinke voorsprong heb.

Hij legde zijn hoofd op zijn onderarmen en doezelde weg. Echt slaap had hij niet, maar topfit was hij evenmin. Af en toe hikte hij en proefde hij een tranige vissmaak.

Honger, dacht hij. Ik kan niet zeggen dat vis staat in de maag. En dat bier helpt ook niet erg tegen de dorst. Als het lang duurt ga ik naar de stroom die ze hier rivier noemen en drink ik tot het waterpeil zes volle centimeters is gezakt.

Hij probeerde hongergedachten te verdrijven met gepieker over geld. Dat hield hem heel erg wakker, maar vervulde hem allerminst met vreugde.

Hij had net het stadium van opperste grimmigheid bereikt, toen hij in de verte het geluid van een motor hoorde.

Hij richtte zich op en keek naar het noorden.

Een motor, stelde hij vast. Nee, twee. Ze rijden hard ook.

Hij drukte zich plat tegen de grond, maar kwam overeind toen het geluid verdween.

‘Wat nu,’ zei hij verbaasd. ‘Vergis ik me? Of zijn er meer blokhutten?’

Dat kon natuurlijk heel best en hij werd er op slag nerveus van. Het was zeer wel mogelijk dat er complete vakantiedorpen langs het riviertje waren gebouwd en dat verderop voortdurend mensen af en aan reden. Daar konden vriendjes van Bruce bij zijn, maar dat hoefde niet. De vraag was alleen: hoe kwam hij er achter?

Hij deed een paar passen in de richting waar het geluid had geklonken en verstijfde toen hij een motor hoorde aanslaan.

Het bleef bij dat ene geluid en dat werd langzaam sterker, soms dof klinkend als het werd afgedempt door bomen of een heuvel, dan ineens helder als het voertuig zich op een stuk vlak terrein bevond.

Jan grinnikte breed toen tot hem doordrong wat er was gebeurd. Ze hebben een motor achtergelaten, dacht hij. Blijkbaar is Bruce er niet zeker van dat zijn broertje me aan de vislijn kon houden. Omdat hij weet dat ik één motor verwacht wil hij me niet te snel kopschuw maken. Wedden dat ik straks Bruce langs zie komen, gevolgd door een of meer meehollende vrienden?

Hij ging terug naar zijn uitkijkpost en kneep zijn handen samen van pure pret toen hij zag dat hij raak had geschoten.

Bruce reed op een oude, zwarte motor en een lange jongen zat bij hem achterop. Zijn benen slierden vlak boven de grond en af en toe raakten zijn laarzen het zand en wierpen ze kleine stofwolkjes op.

Jan wachtte tot ze uit het oog waren verdwenen en holde weg in noordelijke richting. Hij zette er de sokken in en hijgde als een karrepaard toen hij na enkele honderden meters een rode motor zag.

Met grote stappen liep hij naar een groep struiken en daar bleef hij uitgebreid staan uithijgen. Toen hij zijn ademhaling onder controle had kroop hij naar voren tot hij de motor goed in beeld had.

Een Honda XL 250 cc, constateerde hij. Waarschijnlijk zonder sleutel in het contact, maar dat is te verhelpen. Snel te verhelpen zelfs.

Hij richtte zich op en dook met dubbele snelheid in elkaar toen hij, rechts van de motor, twee laarspunten zag. Een van de punten bewoog en het was heel aannemelijk dat dat kwam omdat er een mens aan vastzat.

Liggend tussen de struiken overwoog Jan dat hij een derde man had kunnen verwachten. Een derde man was ook hard nodig, want het is voor een motorrijder heus wel een slag moeilijker om iemand in de gaten te houden dan voor een automobilist. Zolang je met een flinke vaart rijdt zal iemand die achterop zit niet van de motor springen, maar in een stad ligt dat anders. Bij het eerste het beste stoplicht zou Jan af kunnen stappen en wegwandelen. Hij zou zelfs hulp kunnen inroepen van omstanders. Daar iets tegen doen zonder een opstootje te veroorzaken is ondoenlijk en lukt alleen maar als je iemand bij je hebt die de vluchteling kan volgen. Daarvoor heb je een tweede motorrijder nodig met een duopassagier die snel is en lenig en die niet opziet tegen enig handgemeen ten overstaan van tientallen belangstellenden. Bruce had dit klusje blijkbaar niet toevertrouwd aan Gus en daarom verse krachten meegenomen.

‘Daar zullen we dan nu even eentje ervan buiten gevecht stel-

len,' mompelde Jan grimmig. 'Veel tijd heb ik niet, want Bruce is er snel genoeg achter dat ik vrij ben en dan komt hij in volle vaart teruggeraad.' Hij greep naar zijn zak en keek vol liefde naar de Crossman-revolver. 'Jij bent mijn troef achter de hand,' zei hij. 'Troef in de hand, mag ik wel zeggen. Geen sluippartijen, dit keer. Geen slimme trucs, maar een open aanval met getrokken wapens.'

Hij nam de tijd om het stof van zijn broek te slaan, stopte de revolver achter zijn broekband en liep achteruit tot hij de motor niet langer kon zien.

'Vrolijke wandelaar op stap,' zei hij. Hij stak zijn handen in zijn zakken, keek schuin naar de zon en floot de eerste maten van het schone lied 'O, what a beautiful morning'. Toen hij bij de regel 'O, what a beautiful day' was had hij de Honda opnieuw in het vizier en twee maten erna verdwenen de laarzen en verscheen een jongen die wat afmetingen en gelaatsuitdrukking betrof precies tussen Gus en Bruce inzat.

'En nog een broer,' dacht Jan opgewekt. 'Ik ontmoet hier de hele familie, zo te zien. 'Hij legde een hand op de kolf van de revolver en liep in hetzelfde tempo door.

Hij zag de jongen knippen en daarna over zijn ogen wrijven. Hij heeft liggen slapen, dacht Jan. Ik zal hem eens rap uit de droom helpen.

Hij rukte de Crossman te voorschijn en richtte de loop op het middel van de jongen die zijn mond half open had voor een gaap en in die houding leek te verstarren.

'Dat is een Colt Python,' snauwde Jan. 'Een Python maakt grote gaten. Doe je mond dicht en je handen omhoog.'

De jongen bewoog geen vin en Jan maakte een beweging alsof hij de haan spande. 'Omhoog,' zei ik.

'Barst,' zei de jongen.

En daar en op dat moment ondervond Jan de kracht van de belangrijkste wapenwet. Die wet luidt: zwaai niet met een wapen als je niet van plan bent te gebruiken.

Nu was Jan in het geheel niet te beroerd om met een revolver te schieten, maar zijn probleem was dat er moeilijk geschoten kon worden. Een Python geeft een ordentelijke knal, waar je echt wel door in beweging komt, maar het geploek van een

Crossman doet nog geen krielhaan opveren en dat wist Jan heel goed.

Hij keek schaapachtig van de revolver naar de jongen.

‘Ik schiet,’ zei hij dul.

De jongen knikte. ‘Moet je doen.’

Jan hief de revolver en mikte op een schouder. ‘Drie tellen,’ dreigde hij.

‘Een, twee, drie,’ zei de jongen en hij grijnsde van oor tot oor. Het was de grijns die Jan in actie bracht.

Hij besepte plotseling dat de jongen hoogstwaarschijnlijk het wapen van Bruce had herkend en voorts dat hij zich volkomen belachelijk stond te maken.

Als er iets was waar kolonelszoon Jan Prins nijdig van werd, dan was het wel het idee dat hij door een grinnikende, halfslaperige schertsbandiet belachelijk werd gemaakt. Hij liet de revolver zakken, haalde diep adem en nam een sprong die op een atletiekbaan bewondering zou hebben gewekt.

De jongen had zelfs geen kans de grijns van zijn kaken te halen en al helemaal niet om de gevechtshouding aan te nemen.

Jan sprong bijna bovenop hem, haalde uit en swingde de Crossman naar een punt net achter diens linkeroor.

De jongen verstarde voor de tweede keer, zei iets dat leek op ‘puff’ en zakte in elkaar.

Jan keek tevreden naar de revolver. ‘Schieten kun je niet, maar slaan lukt best,’ zei hij. ‘Nu eerst deze snuiter van het openbare zandpad trekken en dan als de hazen er vandoor. Bruce zal er in tussentijd wel achter zijn dat er bij de rivier iets is misgegaan en met dit fantasiewapen strijd leveren tegen twee woeste motorrijders is te veel gevraagd.

Hij gromde van genoeg toen hij het sleuteltje van de Honda vond en luisterde twintig seconden later naar het geknetter van de uitlaat.

Zonder om te kijken reed hij weg in noordelijke richting. Na tien minuten was hij op de verharde weg naar Allegan en een kwartier later was hij voorbij Otsego en vlak bij de Interstate 131, de noordzuid-autoweg van Grand Rapids naar Kalamazoo.

SPEURTOCHT NAAR BILL HOLDEN

Het kantoor van United States Tours in Chicago bleek gevestigd aan Oak Street, een straat die van het Michigan meer naar het westen loopt en die, vanaf het strand gerekend, zo ongeveer per blok gebouwen morsiger wordt.

Bob Evers haalde zijn neus op, terwijl hij speurend rondkeek. 'Het gaat hier nog net, maar veel westelijker moet je ook beslist niet komen. Zouden ze geen vuilophaaldienst hebben in dit deel van de stad?'

Arie keek naar het papier op straat en naar de verfrommelde colablikjes op het trottoir. 'Misschien is er een staking. Daarginds ziet het er aanzienlijk schoner uit.'

'Dat wel, ja, maar daar is dan ook de Magnificent Mile, het duurste winkelgebied van heel Chicago. Het is een deel van Michigan Avenue, maar het heeft een aparte naam.'

'Een van de straten langs ons Hilton-hotel heet toch ook Michigan Avenue?'

Bob knikte kort. 'Klopt, de straten in de meeste grote steden zijn kilometers lang. Ze veranderen soms wel vier, vijf keer van karakter. Het zuidelijke deel kan door een sloppenwijk lopen en het noordelijke dwars door een buurt vol protserige villa's. Ertussen kun je van alles verwachten. Van winkelgebieden tot afbraakwijken. Daarginds aan de overkant is een Denny's.'

Arie schopte een stel sinaasappelschillen opzij. 'Wat zou dat?'

'Denny's is een restaurant, dikke. Daar kunnen we zitten en het kantoor van UST in de gaten houden.'

Arie wreef over zijn buik en kreunde zacht. 'Weer eten. Het begint een beetje veel te worden, wil je dat geloven?'

Bob gaf hem een duw. 'Die kant op, jij. De schikgodinnen van het lot hebben bepaald dat jij vandaag je totale weekrantsoen nuttigt. Dat is ongeveer evenveel als een doorsneegezin in een maand wegmaalt. Wees nou maar blij. Voor je het weet komen er dagen waarin je aan een maaltijd niet toekomt.'

'Ik sta er bijna op te hopen,' fluisterde Arie. Hardop durfde hij het niet te zeggen, want spotten met eten was voor hem het-

zelfde als onder een ladder doorlopen voor een bijgelovige.
Denny's is een restaurantketen die net een slag eenvoudiger is dan Burger King of McDonald's, al scheelt het niet veel. Bob bestelde een salade, een kleine hamburger en twee koffie en duwde Arie naar een plaats voor het raam.
Arie keek naar de hamburger, zag dat een sliert mayonaise langs de zijkant droop en werd een tikkeltje groen. Snel draaide hij zich een kwartslag, waarna hij stoer uit het raam ging zitten kijken.
Bob grijnsde, terwijl hij een hap van de salade nam. 'Moet je niets, bolle?'
'Grrr,' zei Arie. 'Ik wou dat we een verrekijker hadden.'
Bob keek naar de overkant en zag, tussen twee geparkeerde busjes door, de voorkant van het UST-kantoor. 'Zou je niet veel helpen, vrees ik. De zon spiegelt op de ruit. Dat blijft nog wel een uurtje zo.'
'Blijven we hier zo lang zitten?'
'Een van ons. Ze kunnen wel zeggen dat de ons onbekende heer Bill Holden pas om negen uur komt, maar wie zegt mij dat het waar is. Voorlopig heb ik belangstelling voor elke lange, gebruide en kortgeknipte Amerikaan die daar naar binnen gaat.'
Arie keek geschrokken. 'Dat kunnen er tientallen zijn, man, besef je dat wel? We kunnen toch niet iedereen op erewoord om zijn naam vragen? Of achtervolgen? Daar is echt geen beginnen aan, hoor.'
Bob prikte een stuk sla aan zijn plastic vork en stak het in Aries richting. 'Neem een hap, daar krijg je energie van, beweer je zelf. Het is daar geen reisbureau waar klanten in en uit lopen. Het is een kantoor. Ze zullen heus geen tientallen personeelsleden hebben.'
'Waarom niet?'
'Omdat, beste rolmops, organisaties als UST heus niet meer mensen in dienst hebben dan nodig is. Het grootste deel van het personeel bestaat uit reisleiders en die zitten in bussen. In dat kantoor tref je waarschijnlijk een stel typistes aan, een boekhouder en een paar mensen die bijhouden welke bus zich waar bevindt.'

Arie keek naar de overkant en stak gedachtenloos het slablad in zijn mond. ‘En wie zegt jou dat er net drie kantoren in dat gebouw zitten? Met 324 personeelsleden, een bewakingsdienst en zes schoonmakers? Het is er hoog genoeg voor, zou ik zeggen.’

Bob telde het aantal verdiepingen en knikte. ‘Gelijk heb je, maar UST is beneden gehuisvest. Ik kan van hier net de naam op de ruit lezen. De ingang zit rechts. De houten deur links geeft toegang tot de verdiepingen, lijkt me. Hou nou die glazen deur maar in de gaten en eet je hamburger op voor-ie koud wordt.’

Arie keek naar het vlees en Bob zag tot zijn genoegen een rilling door het massale Rooslijf trekken. Ze begon bij zijn peenhaar en werd heviger naarmate ze zuidelijker kwam. Bob durfde erop te zweren dat hij het tafeltje zag bewegen toen de rilling de speklagen in de buikwand in beweging zetten.

‘Nee, dank je,’ zei Arie stijf. ‘Ik ga een blokje om als je het niet erg vindt. Over een half uur ben ik terug.’

Bob bleef rustig zitten en pulkte op zijn gemak slablaadjes uit elkaar. Hij wist maar al te goed dat elk avontuur bestaat uit een klein percentage actie en een overdosis aan wachten, hopen en blind gokken en dat het geen enkele zin had om je daar over op te winden.

Het liefst zou hij een wandeling hebben gemaakt over de beroemde Magnificent Mile met de mooiste winkels van Chicago, maar hij had het vage gevoel dat het belangrijk was om het UST-kantoor in het oog te houden.

Als iemand hem had gevraagd waarom, dan had hij waarschijnlijk iets gebromd dat nergens op sloeg; maar hij zou zijn blijven zitten, ook al had de halve bevolking van de staat Illinois hem staan uitlachen.

Bob nam elke minuut een vierkante centimeter sla tot zich en bleef naar het kantoor aan de overkant kijken. Het was niet druk in het restaurant en daar om viel niemand hem lastig. Zwervers en toeristen die er haveloos uitzagen werden meestal vrij spoedig tot vertrekken gemaand, maar Bob zag er keurig uit in zijn schone T-shirt. Hij leek hoogstens een tikkeltje af-

wezig, net iemand die een probleem herkauwd en gedurende die tijd blind is voor zijn omgeving.

Na een kwartier merkte Bob dat de zon genoeg was weggeschoven om door de grote spiegelruit van het kantoor te kunnen kijken. Hij zag drie keer een meisje met lang, zwart haar en een keer een tonronde man met een kaal hoofd. Vijf minuten later kwam het hoektafeltje vrij en rukte hij op naar een plaats vanwaar hij aanzienlijk rechter tegenover het kantoor zat. Hij kon nu drie meisjes zien, een oudere vrouw en de kale man, die blijkbaar vooral de taak had papieren te verzamelen en op te ruimen.

Het halve uur was bijna om toen Bob een tamelijk lange man in de richting van de deur zag lopen. Hij had kort haar en droeg een witte broek en een crèmekleurige sweater. Hij zei iets tegen een van de meisjes, schudde met zijn hoofd en wees naar buiten.

Bob keek snel rond in de hoop dat Arie net op tijd terug zou zijn, veegde vervolgens de restanten voedsel bij elkaar en dumpte de halve salade en de koude hamburger in de afvalbak bij de deur.

Hij stond op het trottoir voor de man buiten was en drukte zich met zijn rug tegen de gevel toen hij de deur van het UST-kantoor open zag gaan.

De man keek geen moment om zich heen, maar liep met grote passen in de richting van Michigan Avenue.

Van volgen was geen sprake, ondervond Bob, meer van gelijk oplopen. De man keek alleen recht voor zich uit, wachtte rustig voor elk rood stoplicht en leek de onschuld zelve.

Omdat het drukker werd naarmate ze dichterbij Michigan Avenue kwamen voelde Bob zich in snel tempo meer op zijn gemak. Na drie blokken stak hij Oak Street over en liep hij op minder dan zes meter achter de man, die in steeds hetzelfde tempo doorwandelde.

Bij Michigan Avenue aarzelde de man een ogenblik. Hij keek op zijn horloge, stelde blijkbaar vast dat hij tijd voldoende had en liep een winkel binnen.

Vier tellen later begreep Bob dat hij zich midden in de befaamde Magnificent Mile bevond, want het woord 'winkel'

deed het gebouw waarin hij zich bevond beslist geen recht. Het was meer een uit zijn krachten gegroeid kooppaleis voor klanten met een gemiddeld jaarinkomen van rond een miljoen. Centraal in het gebouw lag een hal van een meter of twintig breed en zeker honderd meter diep waarin zich een open trappenhuis bevond. Het bestond uit een stelsel van marmeren trappen waarvan het middengedeelte was bekleed met hardhout en troltrappen die breed genoeg waren voor een fanfare, al mocht worden betwijfeld of een dergelijk orkest binnengelaten zou worden.

Bob wist wel zeker van niet toen hij merkte dat achter een hoeveelheid manshoge planten, waarmee een middelgroot park gevuld zou kunnen worden, een vleugel was geplaatst waarop een in smetteloos witte kledij gestoken mevrouw met paars haar beschaafd-klassieke melodieën zat te spelen.

Bob kreeg ter plekke het gevoel dat hij niet schoon genoeg was voor deze omgeving en hij had de neiging vlak langs de wanden te lopen van de winkels rond de immense hal. Veel zou het hem niet hebben geholpen, want alle wanden waren van glas dat blonk alsof het drie maal daags werd gepoetst en opgewreven.

Hij zag de man een roltrap opgaan en volgde hem in de verwachting dat hij elk ogenblik aangesproken kon worden door een van de tientallen veiligheidsbeambten die allemaal een uniform droegen waar een brigadegeneraal jaloers op zou zijn.

Het was niet druk in het gebouw en Bob wenste dat hij in staat was zich op te vouwen tot een klein, handzaam pakketje mens van ten hoogste twee decimeter. Zijn voetstappen op de marmeren vloeren weerklonken helder en overstemden de klanken van de vleugel beneden hem en hij had het gevoel dat hij meer in het oog liep dan een bedelaar op een intiem feestje van de plaatselijke miljonairs.

Op de vijfde verdieping schoot de man een winkel in die voornamelijk leek te bestaan uit stenen zuilen, grote potten en sierlijke, stenen meisjes die op één been balanceerden.

Ergens achterin moesten ook bloemen hebben gestaan,

merkte Bob, want na drie minuten kwam zijn man te voorschijn met in zijn armen een reusachtige bos veelkleurige bloemen. Hij droeg ze zoals veel mannen bloemen dragen, op de onhandige manier van iemand die weet dat elke houding dwaas staat.

Hij heeft iets goed te maken, stelde Bob vast. Hij heeft ruzie thuis en heeft voor honderd dollar bloemen gekocht om de zaak te lijmen. Waarschijnlijk zit ik nog te laag met mijn honderd dollar en kost in dit praalhol een ruiker brandnetels al minstens het dubbele.

Hij haalde opgelucht adem toen hij zag dat de man naar beneden ging en rechtstreeks naar buiten liep. Hij wandelde in een gelijkmatig tempo Michigan Avenue af en hield de bloemen voor zijn borst alsof ze een stootkussen moesten vormen tussen hem en de honderden inwoners en toeristen die zich vergaapten aan de etalages.

Hij keek nog steeds geen enkele keer om en Bob was er zeker van dat hij er geen idee van had dat hij werd gevolgd.

Onder de luifel van een groot hotel bleef de man staan, zijn gezicht bijna verborgen achter de bloemen. Hij stond er als een standbeeld en keek geen moment in het rond. Hij bewoog zich niet tot vlak voor hem een limousine stopte die de lengte had van twee middenklasse auto's. Bob zag dat een vrouw het portier opende en met een onverschillig gezicht wachtte tot de man de bloemen had aangereikt. Ze vertrok geen spier toen ze de bloemen achter zich neersmakte en toen ze optrok was Bob er zeker van dat ze geen woord had gezegd.

'Dat was een serieuze ruzie,' mompelde hij, terwijl hij de limousine nakeek. 'Maar dat kon ik al opmaken uit de hoeveelheid struweel. Wat doe ik nu, een taxi praaieren?'

Dat plan liep stuk omdat de portier van het hotel alle beschikbare taxi's naar zich toe floot en toen Bob er een vlak voor zijn neus zag stoppen was de limousine al in de drukte op Michigan Avenue verdwenen.

'Terug naar Denny's,' zei hij somber tegen een duif die zo laag over de taxi scheerde dat de man die uitstapte schrok en zijn hoofd stootte. 'In het soort avontuur dat we op verzoek van Suzanne beleven is dit type weergaloze achtervolgingen te ver-

wachten. Er zullen er nog wel meer komen, vrees ik. Ik hoop maar dat Arie netjes in het restaurant zit te wachten, anders kan ik ook nog achter hem gaan aanjagen.'

Natuurlijk zat Arie in het Denny's restaurant. Hij keek met een lichte walging naar een ijsco die was overgoten met gesmolten caramel die op het ijs was gestold en als dikke stroop was blijven hangen.

'Een Dennydaie noemen ze dat,' zei hij, terwijl hij een vinger langs de caramel wreef. De toffeesaus kleefde aan zijn vel en toen hij de vinger weghaalde trok hij draden van bijna veertig centimeter lengte. 'Moet je die kleeftroep zien. Kauwgom is er niks bij. Ben je iets opgeschoten, Bobbie?'

Bob pakte het ijsje en likte geroutineerd de caramel weg. 'Minder dan niets. Ik heb een wandeling over de Magnificent Mile gemaakt en ik heb gezien hoe een vent met honderd dollar bloemen door een vrouw vrijwel werd genegeerd. Dat is al.'

Arie stak de toffeevinger in zijn mond en maakte slobbergeluiden. 'We kunnen hier niet veel langer blijven zitten. We lopen echt wel in het oog, langzamerhand.'

Bob haalde zijn schouders op. 'Zal toch moeten. Gewoon om en om bestellen. Ik eet dit ijsje op en haal een cola. Daarna bestel jij. Dan ik weer. Ik ken dit soort restaurants, zolang je eten voor je hebt staan maken ze je niks. Het is bovendien niet druk. Er zijn zitplaatsen voor iedereen.'

Arie wees met een duim naar het kantoor van UST. 'Ik heb net drie mannen naar binnen zien gaan. En naar buiten. Ze hadden allemaal kort haar en ze droegen allemaal witte kleren. Wit is de UST-kledij, lijkt me. En lang haar wordt niet erg op prijs gesteld.'

Bob likte snel ijs weg dat langs zijn vingers droop. 'Wat heb je gedaan?'

'Niks, man. Ze kwamen naar buiten, schudden handen en gingen alledrie een kant op. Wat had ik moeten doen? Er willekeurig een uitpikken?'

Bob zag het probleem. 'Heeft geen zin,' gaf hij toe. 'Dit is typisch een klus waarvoor je met minstens vier of vijf man moet zijn. Net als iemand volgen. Ik had geluk, want de vent keek

niet op of om, maar in je eentje iemand nalopen die op zijn hoede is, lukt niet. Dat wordt dulle scherts voor je twee minuten bezig bent.'

Arie keek grimmig. 'En waar brengt ons dat?'

'Dat brengt ons nergens, dikke. We zitten hier te zitten en af en toe kunnen we iemand achterna gaan. We moeten gewoon blind gokken.'

'Als er om negen uur iemand komt dan is het onze Bill Holden.'

'Als. Wie garandeert ons dat hij niet eerder komt, of later. Bovendien,' Bob keek snel om zich heen. 'tot negen uur houden we het hier niet uit. Dat is echt te gek. We zullen iets anders moeten bedenken.'

'Op de stoep gaan zitten?'

'Een auto huren en in de buurt parkeren? Dat is handig voor het geval Holden per auto arriveert.'

'Of per taxi vertrekt.'

'Of ...' Bob veerde op toen hij twee mannen naar de deur van het UST-kantoor zag lopen. 'Daar heb je er weer twee. Die linker is bruin, bijna kaal en spierwit gekleed.

Arie schoot in de lach toen hij naar de andere man keek. 'Wie heeft hij bij zich. De Dood van Pierlala?'

Ze keken naar een man van bijna twee meter met een lijkleek gezicht. Hij was in het zwart gekleed en bewoog zijn rechterhand alsof hij gewend was aan een stok of een paraplu om mee te zwaaien.

'Dat is geen Amerikaan, lijkt me.'

'Engelsman,' zei Arie. 'Zo'n steile. In Londen zie je er tientallen van, maar dan met een bolhoed op en een krant onder de arm.'

'Die bruine is een Amerikaan, dat is zeker.'

'Met een bezoeker uit Engeland, waarschijnlijk. Er zullen wel vaker buitenlanders komen, dat heb je al snel bij reisorganisaties.'

'Wat doen we nu? Wachten?'

'Allicht. Wat wil je anders? Naar binnen stormen en roepen dat er brand is?'

Bob haalde diep adem. 'Ik bedoel, bolle: Zetten we ons schrap

voor een achtervolging of haal ik cola?’

Arie bewoog zich ongemakkelijk. Hij had meer dan genoeg van het restaurant, maar als een kip zonder kop door de hitte achter onbekende mannen aanrennen lokte hem evenmin.

‘Het gaat ons er voorlopig alleen om dat we weten wie Holden is,’ zei hij langzaam.

‘Dan zijn we al aanzienlijk opgeschoten,’ gaf Bob toe.

‘We komen een heel eind als we bellen. De zon is gedraaid en we kunnen zien wie de telefoon opneemt. We vragen naar Holden en als hij binnen is dan worden we heus wel doorverbonden. Met een beetje geluk kunnen we zelfs zien met wie we praten.’

Bob boog zich voorover. ‘Een van ons blijft hier, bedoel je, en de ander belt?’

‘Zoiets, ja. De ellende is dat we moeilijk na iedere bezoeker kunnen bellen. Na de vijfde keer hebben ze de lol er daar wel af, vrees ik.’

Bob slikte het laatste ijs door en trok een gezicht toen hij de koude klodder door zijn slokdarm voelde zakken. ‘Ai,’ zei hij moeilijk. ‘Dat was een te groot stuk. Ik heb een idee, bolle. Jij belt. Je zegt dat je bent gestuurd door Nederlandse reisorganisaties die genoeg hebben van al de trammelant met bussen vol toeristen die bij hen komen klagen. Je doet kortaangeboden en je zegt dat je een afspraak hebt, maar dat Holden niet is komen opdagen. Iemand die boos is en moe, die belt vaak, dat vindt niemand erg vreemd. Je ...’

Arie maakte een handgebaar en stond op. ‘Say no more, Bob. Ik heb het helemaal door. Het sluit precies aan bij onze plannen, ook nog. Buiten zijn telefoonscellen, maar binnen is er ook een, heb ik ontdekt.’

Hij liep naar het gangetje dat naar de toiletten voerde. Aan het eind was een soort nis waarin een blauwgeschilderde telefoon hing waarop rode stickers waren geplakt met de waarschuwing dat het apparaat eigendom was van Denny’s. Op een plank lagen twee telefoonboeken die er uitzagen of minstens tweederde van het aantal bladzijden er uit was gescheurd.

Arie kende het nummer van UST uit het hoofd en toetste het in.

‘USTehee?’ zei een zangerige vrouwenstem.
‘Van den Hout,’ zei Arie kortaf. ‘Ik sta op vliegveld O’Hara. De heer Holden zou me ophalen. Waar blijft-ie?’
De stem bleef opgewekt. ‘Had u een afspraak?’
‘Telefonische afspraak, per fax bevestigd. Ik kom uit Europa om me op de hoogte te stellen van onregelmatigheden met busreizen. De heer Bill Holden zou me hoogstpersoonlijk afhalen.’
‘Ogenblik,’ zong de stem en Arie hoorde de klik van een telefoon die in de wachtstand wordt gezet. Een ogenblik later hoorde hij vioolmuziek. Met een ruk trok hij de hoorn weg.
‘Violen,’ mompelde hij. ‘Van een dynamische reisorganisatie zou je minstens een popnummer verwachten. Een rockdreun, desnoods, maar violen? Is dat mens nou geschrokken van mijn gesnauw of is Holden stomtoevallig in de buurt?’
Hij hoorde gesputter en trok de hoorn met een ruk naar zijn hoofd. Het plastic sloeg tegen zijn linkeroor en hij gaf een kreet.
‘Aauww.’
‘Aauww wat?’
‘Auw, mijn oor. Met wie spreek ik?’
‘Met Bill Holden,’ zei een stem waaraan te horen was dat de man zweefde tussen ijzige beleefdheid en een woede-uitbarsting. Arie voelde zich rood en warm worden. Toeval was soms prachtig, vond hij, maar dit was te veel van het goede.
‘Met van den Hout,’ zei hij snel. ‘Ik kom uit Nederland. U bent op de hoogte gesteld.’
‘Ik weet nergens van,’ zei Holden en zijn stem klonk een graadje killer.
‘Per telefoon en per fax,’ blufte Arie door. ‘Ik heb een bevestiging. U zou me afhalen of af laten halen van O’Hara.’
Hij hoorde de man aan de andere kant van de lijn slikken. ‘Ik heb geen fax gehad en evenmin een telefonische mededeling. Niet over een meneer Van den Hout, in elk geval. Naast me staat de heer Griffith. Hij komt uit Engeland, namens de boekingskantoren in Europa. Hij verzekerde me nog geen kwartier geleden dat hij waarnemer is namens alle relaties die we hebben in Engeland, Nederland, België en Frankrijk.’

Arie had het gevoel dat zich rond zijn voeten een plas zweet begon te vormen. Hij was kletsnat van de warmte en van pure schrik. Hij kreunde en schold zich vol overtuiging uitvoerig uit. ‘Grasbuffel,’ tierde hij in stilte. ‘Zeekalf. Je had kunnen verwachten dat er echt iemand poolshoogte zou komen nemen. Zeker na de strubbelingen met de koffers en de paspoorten. Het enige wat je nu hebt bereikt is dat Holden in staat van algemeen alarm is.’

Hij perste de hoorn tegen zijn oor, terwijl hij het toerental van zijn computerbrein opvoerde. Hij begon net enig vaag licht te zien in de problemenbrij die hij had geschapen toen hij Holdens stem hoorde. ‘Hallo. U bent er nog?’

‘Nog steeds op O’Hara,’ zei Arie snel. ‘Er moet een misverstand zijn. Excuus voor mijn ongeduldige toon, maar ik ben op stel en sprong vertrokken en ik ben moe. Ik wacht hier al ruim een half uur.’

Holden ontdooide een tikkeltje. ‘Wie zei u dat u heeft gestuurd?’

‘De Nederlandse reisbureaus,’ zei Arie snel. ‘Samenwerkend met Duitsland, voor zover ik weet. U behoort te zijn geïnformeerd.’

Dat was Holden niet en dat liet hij uitgebreid weten. Het was overduidelijk dat hij allerm minst blij was met het bezoek van de Engelse heer Griffith en dat hij een tweede waarnemer aanzienlijk te veel van het goede vond.

Na een paar minuten waren de meeste misverstanden opgehelderd en bleek Holden bereid om aan te nemen dat hem een tweede gast op het dak was geschoven die toch op zijn minst een behoorlijke ontvangst behoorde te krijgen.

‘Gaaf u in het restaurant zitten,’ stelde hij voor. ‘Ik neem een taxi en kom u halen.’

Arie had voldoende tijd gehad om na te denken en hij was elke schok ruim te boven. Holden moest in geen geval naar vliegveld O’Hara om op zoek te gaan naar een nietbestaande heer uit Nederland, dat was duidelijk. Hij was niet meer zo achterdochtig als in het begin, maar dat zou zeker veranderen als hij op het vliegveld rond ging spankeren. Vroeg of laat zou hij op het idee komen om passagierslijsten te laten controleren en

het ontbreken van de naam Van den Hout zou hem op zijn minst diep te denken geven.

‘Ik red mezelf wel,’ zei Arie en hij probeerde redelijk opgewekt te klinken. ‘Ik rij naar mijn hotel en wacht op mijn kamer tot u daar bent.’

‘Het Hilton?’

‘Allicht. Ik ga me opfrissen en daarna eten. Ik verwacht u in de loop van de avond.’

‘Negen uur?’ De stem van Holden klonk opgelucht en het was zonneklaar dat hij blij was dat hij niet op stel en sprong in actie behoefde te komen.

‘Maak er tien van,’ zei Arie. ‘Misschien doe ik nog een tukje. Ik ben moe.’

‘Een tukje,’ herhaalde Holden. ‘Uitstekend. Ik neem de heer Griffith mee, dan kunt u kennismaken.’

‘Fijn,’ zei Arie. Hij legde de hoorn neer en rekte zich opgelucht uit. Hij stond op de punten van zijn tenen toen een vrouw de gang inkwam. Ze bleef staan, staarde met grote ogen naar het heuvelachtige lichaam dat geeuwend en kreunend de doorgang blokkeerde en liep snel terug.

‘Raak,’ zei Bob. ‘Ik zag een meisje de telefoon opnemen en even later naar achteren lopen. Ze kwam terug met de kortharige Amerikaan die we naar binnen zagen gaan. Even later kwam die lange zwarte bij hem staan.’

‘Griffith,’ zei Arie, terwijl hij uitpufte. ‘Hij is inderdaad Engelsman en hij is gestuurd om uit te zoeken waarom zoveel toeristen klagen over busperikelen.’

Bob zat hem even met open mond aan te kijken, ‘Bedoel je ...?’

‘Precies, man. Terwijl ik vol bluf stond te beweren dat ik was gestuurd door reisbureaus stond de vent die echt met dat doel was uitgezonden naast hem.’

‘Lekkere situatie. Geen wonder dat je terugkwam met een rode kop die drie keer zo dik was als normaal. Ik dacht dat het warm was bij de telefoon.’

‘Om te stikken; maar ik kreeg het pas echt heet toen Holden me vertelde wie zijn gast was en wat-ie kwam doen.’

‘Dus het is inderdaad Holden.’

‘Reken maar. We hebben beet, Bobbie.’

‘En nu?’

Arie wreef over zijn buik en keek scheef naar het buffet. Bob volgde zijn blik en stond op.

Hij kwam terug met twee cola’s. ‘Extra ijs,’ zei hij. ‘Daar koel je van af. Wat doen we nu?’ vroeg ik.

‘Ik heb een afspraak in het Hilton. Om een uur of tien. Houd ik die?’

‘Doorgaan met bluffen, bedoel je? Lukt niet, man. Al zijn leven heeft Suzanne aan Holden vertel hoe we er uitzien en een omschrijving van jou blijft heus vel even hangen.’

Arie viste een brok ijs uit de beker en sabbelde erop. ‘Toch zou ik het prettig vinden als ik wist waar hij woont.’

‘Hij zal vast wel ergens in een telefoonboek staan.’

‘Niet in dat van Chicago, dat hebben we in het Hilton al uitgezocht. Misschien woont hij in een van de voorsteden, maar daar zijn er tientallen van, geloof ik. Het beste lijkt het me om hem te volgen.’

‘Omdat we verder toch niets te doen hebben, bedoel je?’

Arie grijnsde. ‘Precies, Bobbie. Om een beetje in actie te blijven. Holden was overal waar problemen waren dat zit me niet lekker. Misschien is hij volmaakt zuiver op de graat, maar dat wil ik wel graag persoonlijk vaststellen.’

Bob duwde zich omhoog. ‘Auto,’ zei hij. ‘De Chrysler staat nog bij het Hilton, dus ik vrees dat we een wagen moeten huren. Ik maak me langzamerhand wel enige zorgen over de reactie van Jan als hij hoort wat wij hebben uitgegeven. Het is niet mis.’

‘Dan heeft Jan nu een gelukje,’ zei Arie. ‘Kijk eens wie daar naar buiten komt? Holden, samen met Griffith. Vergeet de auto maar. Kom mee, Bob, en snel, want ze zetten er de sokken in, zie ik.’

‘Sodemeknar, wat is het heet,’ kreunde Arie toen hij op het trottoir stond. De warmte trok door zijn schoenzolen en hij had het gevoel dat er gaten in zijn sokken vielen. Vlak voor zich zag hij natte plekken op de asfalt waar warme lucht in golvende bewegingen van opsteeg. ‘Waar zijn ze?’

‘Bij de hoek daar. Kom nou mee, want we moeten naar de

overkant en dat is minder eenvoudig dan het lijkt.’

Arie keek naar de eindeloze stroom auto’s die over Oak Street reed. ‘Is hier geen zebrapad of zoiets?’

‘Daar staat Holden, sukkel. We zullen hier over moeten. Let nou op en sprint achter me aan. Houd een hand omhoog alsof je een agent bent, dat helpt. Soms.’

Bob wachtte tot hij een vrachtwagen zag naderen die gelijk opreed met een stadsbus en die een gat had laten vallen in de eindeloze stroom en gaf een ruk aan Aries mouw. ‘Nu. Rennen.’ Gebukt sprintten ze de straat over en hijgend keken ze naar de vrachtwagen en de bus die geen seconde vaart hadden geminderd.

‘Lekkere jongens,’ hijgde Arie.

‘Dit is een autostad, geen wandeldorp, denk je daar even aan? Daarginds gaat Holden. Ho, wat. Praait hij een taxi?’

Ze balden hun vuisten, terwijl ze naar een taxi keken die schuin door de verkeersstroom naar het trottoir ploegde.

‘Zie je nou wel dat we een auto nodig hadden.’

‘Was geen tijd voor, dat weet je.’

‘In het vervolg houd ik er een bij de hand.’

‘Volgen in een auto is geen pretje hoor.’

‘Hard achter een taxi aanrennen anders ook niet.’

Het bleek mee te vallen. De lange heer Griffith stapte in de taxi en Holden wuifde hem kort na. Daarna draaide de man zich langzaam om zijn as, terwijl hij met een hand voor zijn ogen afdekte.

‘Wat doet-ie nu? Is hij aan het oefenen voor Winnetou?’

‘Hij vertrouwt de zaak niet, dat is duidelijk. Hij voelt nattigheid.’

‘Ik ook,’ zei Arie vol vuur. ‘Ik voel me of ik tegen de stroom in de Chicago River ben overgesleurd. Het water staat in mijn schoenen. Hoe kan hij nu nattigheid voelen? Ik heb me heel beheerst gedragen aan de telefoon.’

‘Als Holden met de busraadsels te maken heeft dan is hij waarschijnlijk niet blij met twee waarnemers uit Europa,’ zei Bob droog. ‘Het valt aan te nemen dat hij een ietsepietsie nerveus is. Kom op, hij gaat naar rechts.’

‘Wedden dat hij daar een auto heeft staan?’

‘Zeur nou niet, joh. Kijk intussen uit naar een taxi.’

Maar een taxi was niet nodig, zagen ze.

Bill Holden wandelde maar State Street en stak opnieuw over.

‘Wat doet hij nu? Gaat-ie naar die parkeerplaats daar?’

‘Ik geloof dat hij naar een metrostation loopt. Dat is mazzel. Kom op, Bobbie. Even een sprint. Op een druk ondergronds station zijn we hem zo kwijt.’

Arie had zich voor niets zorgen gemaakt. Holden liep op zijn gemak naar het smalle, vervuilde perron, keek kort naar een zitplaats die eruit zag of ze al dertig jaar in gebruik was als reserve-afvalbak en bleef er kaarsrecht naast staan. Af en toe keek hij om zich heen met rukkerige bewegingen alsof zijn hoofd om een as draaide die nodig geolied moest worden.

Druk was het niet op het perron en Bob en Arie waren blij met de brede betonnen pilaren waarachter ze zich verborgen konden houden.

‘Welke lijn is dit?’

‘De Howard-Englewood, zag ik op een bord. Er stond nog een naam achter, maar die kon ik niet lezen.’

‘Zo te zien moet hij naar het noorden.’

‘Wat zou dat. Was je liever naar het zuiden gegaan?’

‘Ik bedoel ...’

‘Let nou maar op. Daar komt-ie’

Ze voelden de verplaatsing van lucht, gevolgd door het toenemende gerommel van een naderend treinstel. Bob liet zich zakken en keek om de pilaar heen naar Holden. ‘Hij loopt naar de rand. Er staat een man of vijf in zijn buurt. Laten we een eindje naar links gaan dikke, we moeten niet in hetzelfde deel terechtkomen, dat loopt veel te veel in de gaten.’

‘Wacht tot de trein gestopt is, joh. Er stappen vast mensen uit en dat geeft extra drukte en dekking.’

Bob knorde en ging staan. Hij duwde Arie een eindje naar links en bleef zelf Holden in het oog houden.

Toen de trein stilstond wachtte hij rustig tot een groep vrouwen die allemaal boodschappentassen bij zich hadden een buffer hadden gevormd tussen hen en Holden, wiens bijna-kale hoofd hij langzaam naar voren zag schuiven.

‘Hij is binnen, dikke, Vooruit naar het linker treinstel.’

Hij schoot naar voren en zag dat Arie hem op de voet volgde. Enkele tellen later gingen de deuren sissend dicht en zette de trein zich schokkend in beweging.

‘Zie je hem?’

Bob schoof naar de punt van de bank in keek door het vuile glas in de tussendeur. ‘Hij staat. Het is daar voller dan hier. Ik zie de kraag van zijn witte sweater en een stuk van zijn hoofd. Houd jij je rode kop nou uit zijn vizier, dan let ik op hem.’

Arie liet zich achterover zakken en sloot zijn ogen. Het kostte hem moeite ze open te houden en bij het volgende station zat hij vrijwel te dutten.

Bob zag het en schudde zijn vriend wakker. ‘In de benen, bolle. Alleen kan ik ‘m niet in de gaten houden. Het is veel te druk hier. Ik kan niet zien of hij uitstapt of alleen maar aan de kant gaat. Ik stap uit. Jij moet de deur blokkeren, want anders loop ik kans dat ik straks alleen op het perron achterblijf.’

Arie zag de redelijkheid van deze rolverdeling in en kwam kreunend overeind. ‘Dan kan ik beter mijn ogen open blijven houden, want half in slaap vallen voor de duur van anderhalve minuut is precies goed om je na vijf minuten hondsberoerd te voelen. Weet je dat iemand volgen zo ongeveer het ellendigste karwei is dat er bestaat?’

‘Tenzij je mobilifoons hebt, natuurlijk, en auto’s en ploegen die kunnen wisselen. Twee man is veel te weinig, maar dat hebben we al vaker vastgesteld. Let op nou, we zijn er bijna.’

Na drie stations hadden ze hun systeem geperfectioneerd en zaten ze minder in de rats dan in het begin. Het treinstel werd bovendien steeds leger en het was voor Bob makkelijker om Holden in het oog te houden. De man was gaan zitten en hij bewoog zich nauwelijks als de trein stilstond.

Dat bleef zo tot ze voelden dat het metrostel een bocht naar rechts maakte. Vlak erna stond Holden op.

Bob trok met een ruk zijn hoofd weg en gebaarde naar Arie. ‘Ik denk dat hij uitstapt. Let op.’

Hij liet een echtpaar met drie kinderen uitstappen en keek snel het perron af.

‘Bukken, Arie. Hij komt op ons af.’

Geschrokken dook hij in elkaar. Een jongen die de krant had zitten lezen schoot in een lach. 'Iets verloren,' vroeg hij.

'Portemonnee,' zei Bob snel.

'O,' zei de jongen, op een toon alsof het gewoon is dat je in de metro je portemonnee kwijtraakt. 'Gerold, natuurlijk.' Hij ging door met het lezen van zijn sportverhaal.

Arie stond met zijn rug naar de deuropening en keek snel over een schouder. 'Hij is voorbij. Schiet op, joh, straks gaan de deuren dicht.'

Ze sprongen het perron op en liepen in één ruk door naar een houten schutting waarmee een deel van het station was afgezet.

'Zie je hem?'

'Op de trap, aan de achterkant. Kom maar mee, hij heeft volgens mij geen idee dat we achter hem aan zitten.'

'Snel dan. Buiten kan hij waarschijnlijk alle kanten op. Heb je enig vermoeden waar we zijn?'

'Ik zag een bord met Clybourn erop. Daar, dat bord rechts, Bissell Street, zegt je dat iets?'

'Geen ros. Schiet nou maar op, je wordt steeds trager.'

'Te veel gegeten, joh. Heb ik de hele dag al last van.'

Bob keek tevreden opzij. 'Goed zo. Eindelijk word je gestraft voor je vraatzucht. Wees maar blij dat Jan er niet is. Hij voorspelt al jaren dat je op een dag alleen nog vervoerd kunt worden per kraanwagen.'

Arie opende zijn mond voor een typisch Roos-antwoord, zag dat de roltrap naar boven niet werkte en zuchtte diep.

Toen hij buiten in de zon stond hijgde hij als een karrenpaard.

'Waar is Ho ... Holden?'

'Voor ons uit, een tikkeltje naar links. Hij stond net uitbundig om zich heen te kijken. Het is maar goed dat je niet meer zo snel ter been bent.'

'Ik ho ... hoop dat hij niet zo'n gezondheidsfanaat is die elke middag voor zijn plezier een paar kilometer gaat wandelen.'

'Met dit weer?'

'Met elk weer. Die mensen bestaan echt, hoor. Straks loopt hij voor zijn kouwe lol terug naar Oak Street.'

'Gloeiende lol, zul je bedoelen. Kom nou maar mee, overvoed

nijlpaard. Hij heeft langzamerhand een voorsprong van dik honderd meter.'

Zuchtend kwam Arie in beweging. Ze sloegen linksaf Wisconsin Street in, wandelden daarna een eindje terug over Sheffield Avenue en gingen toen rechtsaf naar Maud Street.

Bob bekeek de oude, maar merendeels keurige huizen. 'We zijn een eind van het centrum, lijkt me, maar wel in een van de betere buurten.'

Arie wees op de rijen namen op bordjes naast de deuren. 'Studentenwijk zou ik zeggen. Veel kamerverhuur. Hier in de buurt zullen wel kleine winkels zijn ook. En bioscopen. Het is er typisch een wijk voor.'

Bob schrok op toen hij voor zich ineens geen witgeklede man meer zag. 'Waar is die vent nou naar toe?'

'Huis binnengegaan?'

'Dan wel met een spookachtige snelheid. Is hier een zijstraat?'

Die was er en Bob schoot in de lach toen hij de naam zag. 'Poe Street. Genoemd naar Edgar Allen Poe, zo ongeveer de eerste detective-schrijver.'

'Meer een mysterieschrijver. Ik ben benieuwd welke mysteries we voor de boeg hebben.'

Ze sloegen rechtsaf, zagen nog net dat Holden naar links ging en namen een korte tussensprint.

Bij de hoek van de straat bleven ze staan.

'Wat is dat daar?'

'Een demonstratie?'

'Met zo weinig mensen? Meer dan dertig, veertig man is het niet. En studenten zijn het zeker niet. Tenzij ze in Chicago studenten van achter in de vijftig hebben. Kun jij de opschriften op de borden lezen?'

Bob schermde zijn ogen af tegen de zon. 'Strike,' las hij. 'Een staking. Wat je daar ziet is een ouderwetse picketline.'

'Wat is een picketline?'

'Dat is een rij stakers die staan te posten, meestal uitgerust met borden. Vroeger zag je het vaak, maar tegenwoordig is het uitzondering. Werknemers die reden hebben om te staken proberen te voorkomen dat werkwilligen ergens naar binnen gaan. Ze dragen borden mee met slagzinnen en ze lopen rond-

jes. Gewone voorbijgangers laten ze passeren, maar collega's die aan de slag willen houden ze tegen. Soms met geweld. Je moet niet gek opkijken als je straks een stel agenten ziet.' Hij liep een paar meter naar voren en wenkte Arie. 'Daarginds loopt Holden, tussen de stakers door.'

Arie keek langs Bobs arm. 'Gaat hij naar die garage?'

Bob trok een gezicht. 'Garage is wat zwak uitgedrukt. Het is meer een autopaleis. Kijk, het staat erop ook. Pete's Palace. Paleis van Pete. Zoden de monteurs in staking zijn?'

'Dan hebben ze wel veel vrouwelijke monteurs, zo te zien. En keurig gekleed ook. Allemaal in het wit, net als Holden.' Arie schrok. 'Het zijn toch geen werknemers van UST? Iedereen van United States Tours loopt rond in het wit.'

Bob bewoog onrustig. 'Blijf jij hier. Ik ga het vragen.'

Arie zakte tegen een gevel ineen en woof met een hand.

'Graag. Ik zit in de schaduw. Haast je niet.'

Arie zat met het hoofd op de borst en beide armen gespreid te dutten toen Bob terugkwam. De Amerikaan stond enkele seconden te luisteren naar het geronk dat boven de geluiden van de stakers uitkwam en mikte toen een schop naar Aries linkerbil.

'Wakker worden, walvis. Ik heb nieuws.'

Arie opende zijn ogen, maar bleef in dezelfde houding zitten. Door zijn wimpers heen kon hij precies het middel van zijn vriend zien. 'Vertel,' zei hij.

Bob bukte zich en toonde een brede glimlach. 'Je lacht je gek. Ik trof een kletsvent die in deze buurt woont. Weet je wie dat zijn, die stakers? Lui van een cateringbedrijf.'

Arie kreunde. 'Een bedrijf dat voedsel levert voor feesten en partijen, bedoel je. Alweer voedsel. Elk uur komt er een nieuwe voedingsvariant. Nog even en ik begin definitief aan een vermageringskuur.'

Bob greep een bovenarm ter dikte van een middelgrote Edammer kaas en schudde hem heen en weer. 'Voor jij normale afmetingen hebt zijn we drie maanden verder en dat houdt ons onderzoek te veel op. Luister nou, dikke. Daarginds lopen werknemers van Chic Catering. Chic is een afkorting

van Chicago, natuurlijk maar het lijkt ook op Chique, vandaar de naam. Ze staken omdat ze met ingang van deze maand tien procent minder salaris krijgen.'

Arie hief met een ruk zijn hoofd en keek verbaasd. 'Kàn dat?'

'In Amerika wel. Met gemak. Maar leuk vinden ze het niet.'

'Zou ik ook niet leuk vinden. In Nederland wordt het oorlog als een directie zoiets voorstelt.'

'Hier is het niet eens voorgesteld, maar gewoon meegedeeld. Die oorlog kan overigens nog komen. Met gemak zelfs. Achter Pete's Palace staat een grote tent. In die tent komt straks een hele stoot gasten. De eigenaar is 25 jaar de baas en hij heeft in die tijd 25.000 auto's verkocht, schijnt het. Tweedehands auto's, wel te verstaan. Naast een showroom van bijna honderd meter breedte is een parkeerplaats vol vlaggen, vanen en wimpels waarop honderden auto's staan. Chic Catering zou het voedsel leveren, en ook de muziek, begreep ik.'

'Dat gaat dus niet door.'

'Als het aan de stakers ligt niet. Maar de gasten komen wel, want de staking is een paar uur geleden pas uitgebroken en niemand weet nog ergens van. Je hebt een beste kans dat het een rel van jewelste wordt, zeker als de eigenaar ergens anders voedsel probeert te versieren.'

'Wat hij zeker zal doen.'

'Allicht. Er schijnen een paar honderd gasten te komen en die willen wel een cracker en een druppel vocht. Zeker met dit weer.'

Arie drukte zich tegen de muur omhoog. 'Heeft Holden hier iets mee te maken?'

'Lijkt me niet. Tenzij hij wil toekijken. UST schijnt een deel van het gebouw naast Pete's Palace te hebben gehuurd. Daarin zijn kamers die beschikbaar worden gesteld aan reisleiders die een paar nachten in Chicago moeten blijven. Dat is goedkoper dan een hotel. Bill Holden is naar binnen gegaan. Misschien moet hij een boodschap overbrengen, maar dat lijkt me sterk. Daar neem je met dit weer de telefoon voor. Ik denk dat hij er een kamer heeft.'

'Dus ...'

'Dus heb je kans dat hij uren in dat gebouw blijft. Hij moet

pas om een uur of tien in het Hilton zijn.'

Arie zuchtte. 'En wat doen wij? Alvast naar het hotel?'

'Wachten,' zei Bob. 'Ik zag net een busje aankomen met geblindeerde ramen. Reken maar dat er agenten in zitten. Het wordt hier spannend. We zijn gek als we teruggaan naar een saaie hotelkamer.'

Arie ging weer zitten. 'Gelijk heb je. Bovendien zitten deze stenen heerlijk, heb ik ervaren. Kom naast me zitten, het is hier betrekkelijk koel, met af en toe zowaar een vlaag wind.'

Bob zakte door de knieën. 'Het is dat ik inzit over Jan,' zei hij vaag. 'Anders ...'

'Anders viel ik weer in slaap,' vulde Arie aan. 'Uit bezorgdheid blijf ik wakker om te piekeren. Maar bewegen doe ik me niet, voorlopig.'

*VAN KALAMAZOO NAAR CHICAGO
HILTON AND TOWERS*

Vlak voor de oprit van de autoweg naar Kalamazoo lag, volgens goed Amerikaans gebruik, een aantal eettentten bij elkaar geklonterd. Jan koos voor de Kentucky Fried Chicken, maar zette voor alle zekerheid de Honda achter een roodgeschilderd eetgeval van Taco Bell.

Hij wandelde naar de Kentucky Fried Chicken, roeide zich naar binnen door een schoolklas opstandige kinderen en bestelde drie stukken kip en twee kartonnetjes melk. Hij deed een stap opzij en stak een hand in zijn achterzak voor zijn portemonnee.

In die houding bleef hij enkele seconden staan, terwijl hij het gevoel had dat de eettent van kleur veranderde en de geluiden verstomden.

Paspoort ja, kredietkaart ja, portemonnee nee.

‘Eh,’ zei Jan voorzichtig. ‘Mevrouw, eh, kan ik hier met een kredietkaart betalen?’

Het meisje achter de toonbank nam niet de moeite hem aan te kijken, maar wees met een hand naar de deur.

‘Geen kredietkaarten’ stond er in letters van ongeveer een decimeter hoogte.

‘Juist,’ zei Jan. ‘Laat u de bestelling dan maar even zitten.’

Hij schuifde achteruit en had het gevoel dat zijn laarzen ineens vele maten te groot waren. Hij had eveneens sterk het gevoel dat hij meer dan genoeg had van laarzen, smoezelige kleren en oprispingen van halfrauwe vis. Hij was zelfs bereid toe te geven dat hij de buik vol had van de staat Michigan in het algemeen en van Kalamazoo en ruime omgeving in het bijzonder.

Hij wandelde naar buiten en bleef wijdbeens staan op het hete asfalt.

‘Afgelopen,’ zei hij hardop tegen de blauwe lucht. ‘Het is vanaf nu definitief en radicaal afgelopen met het gestuntel en gehannes. Eerst wil ik geld. Geen plastic, maar solide biljetten

met de afdruk van een president erop en inwisselbaar tegen elke vorm van voedsel. Daarna wil ik schoenen, schone kleren en veel vocht.' Terwijl hij sprak knikte hij erbij alsof hij zich zelf groot gelijk gaf. Twee jongetjes die op een bank in de schaduw zaten keken elkaar aan, schoten in de lach en wezen naar hun voorhoofd. Jan zag het niet en hoorde het evenmin. Hij stond met gebalde vuisten naar de hemel te kijken en bezwoer zichzelf dat de rest van de dag alleszins ordentelijker zou verlopen dan het eerste deel.

Hij reed terug naar Otsego, stalde de Honda op een parkeerplaats buiten het centrum en wandelde rond tot hij een bank zag. Daar keek men met duidelijke reserve naar zijn laarzen en gekreukelde kleren, maar de kredietkaart was in orde en zonder opmerkingen verkreeg Jan enkele honderden dollars. Een half uur later was hij gestoken in een vers wit shirt, een keurige, witte broek en nieuwe schoenen en sokken, waardoor zijn humeur in hoge mate opknapte.

Jan was altijd gevoelig geweest voor kleren en nu hij niet langer het akelige vermoeden had dat omstanders hun neus optrokken als hij passeerde voelde hij zich een stuk beter.

Bij een Burger King kocht hij een hamburger, een bescheiden slaatje en melk en toen hij zeker wist dat hij de resten vis had verdrongen in een ruime hoeveelheid vocht was hij bestand tegen twee problemen die om aandacht vroegen.

Probleem een was: wat moest er gebeuren met de Honda?

Jan besepte heel goed dat hij niet eindeloos op de motor door de staat Michigan kon rijden. De kans was groot dat het voertuig zou worden aangemeld als zijnde gestolen en hij had een groot ontzag voor de deugdelijkheid van het Amerikaanse politiestelsel. Het was een kleine kunst om uit te leggen dat hij de Honda nodig had om te ontsnappen aan jongens die hem gevangen hadden gehouden, maar hij wist dat hij zou vastlopen op de vraag waarom hij niet naar het dichtstbijzijnde politiebureau was gereden. De motor moest weg, dat was duidelijk.

Die conclusie bracht hem meteen naar probleem twee: waar moest hij naartoe?

Teruggaan naar Detroit lag voor de hand, maar Jan wist dat hij

dichter bij Chicago was. Hij zou de volgende dag toch naar die stad moeten en hij had geen zin om in de hitte heen en weer te pendelen. Bovendien zag hij niet direct uit naar een ontmoeting met Suzanne en de andere inzittenden van de touringbus. Hij had in Toronto weliswaar een bericht voor Suzanne achtergelaten, maar dat was uiterst beknopt geweest en hij vermoedde dat hij niet direct met open armen zou worden ontvangen.

Bij Detroit echter stond nog wel de Volkswagen die hij had gehuurd en daarin lag zijn koffer.

Toen Jan aan de Rabbit dacht en aan het feit dat de auto elk uur meer geld kostte barstte hij bijna in gewezen uit.

‘Geen spat schieten we op,’ bepeinsde hij somber, terwijl hij het laatste restje melk opdrank. Zonder dat hij het merkte zoog hij ook lucht aan en pas toen omstanders reageerden op de pruttelgeluiden hield hij ermee op. Hij draaide zich beschaamd om en ging door met somberen.

‘Geen spat. We huren auto’s, we huren hotelkamers, we worden overvallen en beroofd en wat krijgen we terug? Blaren en een maagkwaal door het vermalen van rauwe vis. Ik wou dat ik wist waar Bob en Arie uithingen.’

Hij stond met een ruk op en liep naar buiten. Op een straathoek was een telefoon en vandaar belde hij met het Dearborn Estate.

‘Nee,’ zei een vrouwenstem met een opgewektheid waar Jan de kriebels van kreeg. ‘Niemand onder de naam Roos of Evers is nog ingeschreven.’

Jan legde op, krabde zich achter een oor terwijl hij zich afvroeg waarom mensen zich soms achter een oor krabben als ze nadenken en dolf nog een paar kwartjes op.

‘Chicago Hilton and Towers,’ zei een stem die precies zo klonk als die van het Dearborn Estate.

‘Met Prins,’ zei Jan. ‘Kunt u me vertellen of de heren Roos en Evers al zijn gearriveerd?’

‘Momentje graag ... Beiden staan ingeschreven.’

‘Fijn,’ zei Jan. ‘Kunt u mij doorverbinden?’

Dat kon niet, eenvoudigweg omdat geen van beide heren op de kamer was. Dat had Jan ook niet direct verwacht, maar

toen hij oplegde kreeg hij wel een vaag gevoel van onheil. Het duurde even voor tot hem doordrong wat het was.

Met een grimmig gezicht besloot hij nog enkele kwartjes te verspillen.

Of hij dezelfde vrouw aan de lijn kreeg wist hij niet, maar ze klonk hetzelfde en was exact even vriendelijk.

Ja, zei ze. De heren Roos en Evers hadden een tweepersoonskamer met bad. En inderdaad, de kamerprijzen van het Hilton waren niet opvallend laag. Niet dat je ze hoog kon noemen voor het geboden comfort, maar bijzonder laag waren ze evenmin. Een eenvoudige kamer kwam toch al gauw op 150 dollar per nacht, maar een met bad was natuurlijk duurder. Dat lag voor de hand.

‘Allicht ligt dat voor de hand,’ mompelde Jan, terwijl hij kramp kreeg in zijn kaken. ‘Driehonderd gulden is niks, dat begrijpt een kind.’

Hij schepte adem, schudde met zijn hoofd om het duizelige gevoel kwijt te raken en zei dapper: ‘Kunt u voor mij een dergelijke kamer reserveren? Liefst op dezelfde etage.’

‘Tweepersoons?’

‘Graag ja,’ zei Jan stijf.

Het was binnen drie minuten geregeld, maar het duurde aanzienlijk langer voor Jans ademhaling min of meer regelmatig verliep.

‘Verspillers,’ tierde hij voortdurend in stilte terwijl hij rondjes door het centrum liep. ‘Ik lig bewusteloos in een camper en zij huren dure kamers in het praalhotel Dearborn Estate en in het Hilton. Ik zal ze leren. Alle algemene kosten worden gedeeld door drie, dus als ik een dure kamer huur dan betaal ik in feite maar een derde van de prijs.’

Toen hij zichzelf dat enkele tientallen keren had verteld kwam hij enigszins tot rust, al steeg zijn bloeddruk met tien punten elke keer als hij eraan dacht dat hij ook een derde moest betalen van de fortuinen die het duo Roos-Evers zonder enige twijfel aan het verspillen was.

Gepieker over geld hield hem zó bezig, dat het antwoord op de vraag hoe hij naar Chicago moest bijna automatisch werd gegeven. Zo goedkoop mogelijk, natuurlijk.

Twintig minuten later zat hij in en zilverkleurige Greyhoundbus die via Kalamazoo, Benton Harbor en Michigan City naar Chicago reed.

De indrukwekkende foyer van het Chicago Hilton and Towershotel deed Jan van kleur verschieten en hij protesteerde niet toen hem beleefd werd verzocht vooruit te betalen. Hij had geen bagage bij zich en dat, wist hij uit ervaring, maakt hotelpersoneel nu eenmaal schichtig.

Hij liet een nacht huur van zijn rekening afschrijven via zijn kredietkaart en zat vijf minuten later in het bad van kamer 512, terwijl hij met één oog naar de kleuren tv keek waarop een honkbalwedstrijd gaande was.

Hij hield het in bad ruim een half uur uit, liet zich daarna drie keer verbinden met de kamer van Evers en Roos en ging vervolgens uitgebreid zitten wanhopen in de foyer.

In bad had hij zitten uitrekenen hoeveel de reis tot nu toe had gekost en hij was tot de conclusie gekomen dat het aanzienlijk goedkoper was uitgekomen als ze alle drie een officiële rondtour hadden genomen. Jan kwam vlot tot vijf gehuurde auto's en ruim een handvol hotelkamers en hij had het gruwelijke vermoeden dat zijn vrienden voor het gemak enkele kleine kosten met een totaal van waarschijnlijk honderden dollars hadden verzwegen.

Hij zat in de hoek van de foyer dicht bij de smalle roltrap en tussen het gepieker door keek hij vaag naar het eindeloze gaan en komen van de gasten. Dat duurde tot hij, precies aan de andere kant van de immense ruimte, een groep mannen en vrouwen te voorschijn zag komen die er overduidelijk uitzagen als buitenlandse toeristen. Ze waren roodaangelopen en warm en dromden samen rond een kleine, smalle man die in witte kleren was gestoken die hard aan een wasbeurt toe waren.

Het waren de kleren die Jan in beweging brachten.

Het was hem verschillende malen opgevallen dat mannen die in dienst waren van UST in het wit waren gekleed. Voor vrouwen was blijkbaar een iets afwisselender kleurgebruik toegestaan, maar voor mannen gold blijkbaar één vaste regel: zo wit

mogelijk.

Zou dat, dacht Jan terwijl hij naar de groep keek, zou daar een UST-gezelschap staan?

Hij stond op en liep diagonaal de foyer door tot hij vlak bij het husje vakantiegangers was. Schuin voor hem stond een vrouw die aandachtig naar de uitleg van de reisleader luisterde. Toen ze bewoog zag Jan de sticker op een tas die de grootte had van een klein model koffer. UST, stond erop.

‘Kijk eens aan,’ knorde Jan tevreden. ‘Precies wat ik dacht. En waarom ook niet? Er bestaan tientallen reizen door Amerika. Het is heel redelijk om aan te nemen dat er elke dag groepen dit hotel binnenkomen. De vraag is: hebben die groepen ook te maken met tegenvallers?’

Voor hij zich serieus met die vraag ging bezighouden wilde hij weten hoe de toeristen die in de foyer stonden in Chicago waren gekomen. Het was zeer wel mogelijk dat ze een uur geleden van vliegveld O’Hara waren afgehaald en in dat geval was onderzoek naar vreemdsoortige gebeurtenissen natuurlijk overbodig.

Hij daalde de trap af, nam twee keer de verkeerde uitgang en kwam uiteindelijk uit in Balboa Avenue. Voor de ruime entree stonden drie bussen, waarvan er een dezelfde kleuren had als de bus waarin hijzelf enkele dagen was vervoerd. ‘UST,’ stond bovendien in grote letter op een bord achter de voorruit.

Een kleine, gedrongen chauffeur was bezig de laatste koffers uit te laden, die door kruiers op smalle karretjes werden geplaatst.

Toen hij klaar was bende hij de luiken dicht en ging hij met een nors gezicht de bus binnen. De twee kruiers keken hem na.

‘Te warm,’ zei de een.

‘Een chagrijn,’ zei de ander. ‘Ik ken ‘m. Zo is-ie altijd.’

Ze haalden hun schouders op en gingen door met hun werk. Jan liep achteruit tot hij met zijn rug tegen de muur stond en hield de bus in de gaten. De chauffeur pakte met rukkerige bewegingen een formulier uit een tas en smeed het papier in een hoek nadat hij een paar regels had gelezen.

‘Hij is kwaad,’ concludeerde Jan. ‘Het is meer dan de warmte

of een gemiddelde aanval van chagrijnigheid. Hij kijkt of er iets is gebeurd waar hij ruzie over heeft gekregen. Omdat ik geen kans zie hem aan de praat te krijgen zolang hij zijn bus dichthoudt kan ik beter teruggaan naar de foyer. Misschien hoor ik dáár iets.'

Het grootste deel van de groep was nog bijeen en het duurde niet lang of Jan ontdekte dat sprake was van algemeen gemor. Ruim twintig toeristen stonden gegroepeerd rond de smalle reisleader die nerveuze bewegingen maakte en die er uitzag of hij elk ogenblik ineen kon zakken.

'Ik róók,' zei een lange, brede man met een stem die een groot deel van de foyer vulde. Hij sprak Engels met een dik Frans accent, maar bekommerde zich daar niet in het minst om. Hij stond tegenover de reisleader en keek bijna loodrecht op hem neer. 'Ik heb bij het boeken van de reis gemeld dat ik sigaren rook en dat ik kamers wil waarin gerookt mag worden. Nu heb een 'niet roken' kamer. Daar neem ik geen, ik zeg: daar neem ik géén genoeg mee.'

De reisleader stond met het hoofd achterover in de nek in een ongemakkelijke houding, maar probeerde zelfverzekerd te klinken. 'Ik heb u al gezegd dat ik er werk van zal maken. Ik zal proberen ...'

'Niet proberen,' zei de grote man. 'Proberen komt niet in aanmerking. Doen is hier nodig. We hebben nu genoeg tegenvallers gehad langzamerhand. Ik heb behoefte aan rust, aan een bad en aan een sigaar.'

'Maar ...'

'Geen gemaar. Grijp in. Ingrijpen is nu aan de orde. Ogenblikkelijk ingrijpen.'

Jan ging bescheiden een paar stappen opzij toen hij begreep hoe de discussie zou eindigen. Ook de andere leden van de groep wisten het, want ze weken uiteen toen de grote man zijn hamhanden op de schouders van de reisleader legde en hem naar de balie van de receptie duwde.

'Het is een schandaal,' zei een vrouw met oranjekleurig haar dat als een suikerspin om haar hoofd hing. Ze keek opzij en stak een arm uit toen ze zag dat Jan zich omdraaide om weg te lopen.

‘Een schandaal,’ zei ze weer, terwijl ze een greep naar Jan deed. ‘Bent u ook van United States Tours?’

Jan opende zijn mond om te ontkennen, kreeg een inval als een blikseminslag en boog zich naar de vrouw toe. ‘Ik hoor bij een groep,’ zei hij. ‘Allemaal tegenslagen, elke dag.’

De vrouw keek begripvol. ‘Ook al. Weet u wat ons vandaag is overkomen?’ Ze ging naast Jan staan en keek hem samenzweerderig aan. ‘We komen uit Canada. Uit Quebec. We zijn een gezelschap dat elk jaar een tocht maakt. Dit jaar hebben we een UST-bus gehuurd voor een reis naar de Rocky Mountains. We hebben familie over uit Europa die we Canada en Amerika laten zien. Twee van hen konden maar mee tot Chicago. We zouden ze vanmiddag op het vliegveld afzetten. Vanmorgen zei Dick dat hij was opgebeld.’ Ze sloot met een klap haar mond, keek om zich heen en priemde een vinger met een donkergroen gelakte nagel in de richting van de reisleader. ‘Dat is Dick. Hij zei dat hij was gebeld. Er was vertraging op O’Hara. Alle vluchten gingen drie uur later. Dat treft, zeiden we, nu kunnen we met elkaar eerst een stadstour maken. Toen we op het vliegveld afscheid namen hoorden we dat het vliegtuig al vertrokken was. Precies op tijd.’

Jan keek ontsteld. ‘Dus ...’

‘Dus stonden we met twee mensen die geen kant opkonden. Alle vluchten waren volgeboekt. En Dick maar volhouden dat hij gebeld was.’

‘Door wie?’

‘Dat wist hij niet meer.’

Jan keek naar de kleine man die druk stond te gebaren. ‘Is hij daarom zo zenuwachtig?’

‘Dat is hij al vanaf het begin. Een zenuwpees. Hij maakt fouten aan de lopende band. Verkeerde routes, restaurants die vol blijken te zijn, informatie die niet deugt, steeds is er wat. Ik vertrouw hem niet. Niemand vertrouwd hem. Elke dag is er iets en steeds is hij in de buurt. Maar wel beweren dat hij nergens iets aan kan doen, elke keer hetzelfde. Nu dit weer. Jacques rookt een doos sigaren per dag. Iedereen weet dat. Zo’n man zet je toch niet in een ‘niet roken’ kamer. Dat d`òe je toch niet?’

‘Nee,’ zei Jan, terwijl hij voorzichtig de hand losmaakte die zich in zijn onderarm had geboord. ‘Als ik Jacques was dan zou ik het niet nemen.’

De geluiden bij de balie van de receptie namen in kracht toe en alle groepsleden deden enkele stappen naar voren. De vrouw verloor haar belangstelling voor Jan en schoot een ander aan om haar nood te klagen.

‘Hoe kàn zoiets nou,’ hoorde Jan haar zeggen, terwijl hij langzaam achteruitliep en terugging naar zijn zitplaats bij de roltrap.

Daar zat hij nog steeds toen het gezelschap uiteen spatte en de groepsleden morrend hun kamers opzochten.

Hij zat er welgeteld 43 minuten en dat was voldoende om een plan te fabriceren dat er deugdelijk genoeg uitzag om beproefd te worden.

Dat Suzanne met de schermutselingen gedurende de rondreis te maken had geloofde Jan geen moment. Over de man met wie ze in Toronto had staan praten maakte hij zich evenmin druk.

Het ging, vond Jan, om onregelmatigheden met toeristen en busreizen. Zijn eigen groep was nog in Detroit, maar hier, in het Hilton-hotel, was een bus vol verse slachtoffers. Ze werden geleid door een man die er uitzag alsof hij van pure zenuwen in elkaar zou zakken en over wie een toeriste had gezegd dat ze hem niet vertrouwde.

‘In de gaten houden,’ concludeerde Jan. ‘Volgen als hij de stad in gaat en kijken wat hij doet. Hij kent me niet en hij heeft geen enkele reden om me te wantrouwen, dus moeilijk kan het niet zijn. Ergens, ooit, moeten we een begin vinden in het warnet van vergissingen, fouten en misverstanden met busreizen en zenuwpees Dick is de beste kandidaat die ik tot nu toe heb gezien.’

Hij liep naar de receptie, hoorde dat de reisleader over een half uur in de foyer zou zijn om nieuwe klachten en wensen van zijn groepsleden aan te horen en ging tevreden terug naar zijn zitplaats.

Daar zat hij nog toen Dick de foyer inliep. De man zag er nog kleiner uit dan een uur tevoren en Jan dacht dat hij hem zag

rillen toen hij aan een klein tafeltje ging zitten waarop een UST-vlaggetje stond. Vrijwel op hetzelfde ogenblik naderden een paar mensen en na drie minuten was de reisleader onzichtbaar achter een muur van klagers die geruime tijd nodig hadden om uit te leggen wat hen dwarszat.

Het duurde lang en toen de laatste toerist was afgedropen zag de reisleader er uit of hij drie keer het Michiganmeer was overgezwommen en daarna was aangereden door een stadsbus.

Zijn handen trilden toen hij papieren in een plastic tas schoof en die afgaf bij de receptie. Toen dat was gebeurd keek hij om zich heen met een gezicht alsof hij nog meer onheil verwachtte en liep vervolgens naar de trap met een snelheid die op vluchten leek.

Het was meer dan duidelijk dat de man zo snel mogelijk het hotel wenste te verlaten om verdere aanslagen op zijn gemoedsrust te voorkomen.

‘Mooi,’ dacht Jan. ‘Prachtig. Hij heeft haast en dat heb ik ook, want het mooie heb ik langzamerhand heus wel van deze foyer afgekeken. Hij gaat Chicago in zo te zien en dat treft. Ik heb altijd al iets van deze stad willen zien.’

Ik het komende uur zag hij zelfs een aanzienlijk deel van de stad, want reisleader Dick verliet het Hilton-hotel aan de kant van Wabash Street, sloeg een bocht om en wandelde een totaal andere wereld binnen. De reisleader liep regelrecht naar de ‘loop’, het metrostelsel dat bovengronds is aangelegd en dat El wordt genoemd, als afkorting van Elevated Train.

De ‘loop’ is een lus rond het centrum van Chicago die vrijwel de vorm heeft van een rechthoek. Alle drie de bovengrondse metrolijnen leggen er een deel van af en wie een keer rond wil moet overstappen, maar ziet dan wel een aanzienlijk deel van het winkel- en zakencentrum ten zuiden van de Chicago rivier. Wat hij vooral ziet zijn de morsige, vervuilde straten in dat centrum, want de huizen links en rechts van de El-baan zijn in de loop der jaren danig verpauperd.

De El is aangelegd op een eindeloze reeks pilaren waartussen zich rijbanen bevinden die op de meeste plaatsen half dicht geparkeerd zijn. Tussen de pilaren stallen winkeliers hun wa-

ren uit of staan kratten die ooit nog eens vervoerd moeten worden. Ernaast, op de strook tussen pilaren en woonhuizen, staan voertuigen in alle stadia van aftakeling.

Jan keek er met verbazing naar, maar die ging snel over in bezorgdheid toen hij Dick een trap zag oplopen die leidde naar een smal perron. Dat perron was maar een paar meter breed en Jan zag ogenblikkelijk dat het onmogelijk was zich er te verbergen.

Hij wachtte vlak bij de trap tot hij twee arbeiders in blauwe overalls zag naderen en liep vlak achter hen naar het uiteinde. De reisleider was vlak naast de trap blijven staan en hij leek niet in het minst nieuwsgierig, maar Jan was er van overtuigd dat hij was gezien, eenvoudigweg omdat iedereen ieder ander mens zag die op de metro stond te wachten.

Hij werd er een tikkeltje zenuwachtig van en dat werd er niet beter op toen de reisleider de eerste trein voorbij liet gaan. De helft van de aanwezigen stapte in en het perron leek op slag vrijwel leeg.

Jan drukte zich tegen het hek en keek zijwaarts naar het verkeer dat zich langs de pilaren wrong.

Ik ben benieuwd hoe lang dit goed gaat, dacht hij. Als de vent de volgende trein ook laat schieten, dan kan ik beter naar hem toelopen en me voorstellen. Dat scheelt een hoop gedoe.

Tot Jans opluchting liet de reisleider niet merken dat hij enige belangstelling voor hem had. De man leek aanzienlijk minder nerveus dan in het Hilton-hotel, maar stak een sigaret op en stond rustig rokend voor zich uit te staren. Toen de volgende trein naderde mikte hij de sigaret tussen de rails en liep hij naar de rand van het perron.

Jan zuchtte van opluchting. Hij bleef roerloos staan tot Dick was ingestapt en schoot pas een treinstel in toen de deuren op het punt stonden om dicht te gaan. Vanwaar hij zich bevond kon hij de reisleider niet zien, omdat zich een lang treindeel tussen hen in bevond en dat beviel hem niets. Hij liep naar de tussendeur en bleef aarzelend staan. In de films die hij had gezien liep iedereen naar hartelust door de hele trein heen en weer, maar geen van de reizigers die loom om zich heenkeken leek daar ditmaal aanvechting toe te voelen.

Jan besloot rustig te blijven zitten en bij het eerstvolgende station via het perron naar het volgende deel te lopen.

Die manoeuvre verliep zonder problemen, maar leidde nauwelijks tot bevredigende resultaten. Jan duwde zijn neus bijna plat tussen de ruit in de tussendeur, maar hij zag de reisleader niet.

‘Is de vent nou net uitgestapt?’ tierde hij zacht. ‘Dat kan toch niet? Ik heb vijf mensen gezien, waarvan een man. Maar waar is hij dan? Precies om de hoek en uit het zicht?’

Hij voelde de metro een scherpe bocht naar links maken en verloor bijna zijn evenwicht. Terwijl hij zich aan een stang vastklampte dacht hij aan de andere kant van de ruit een stuk witte mouw te zien dat vlak erna verdween. Het stelde hem nauwelijks gerust en op het volgende perron ging hij weer naar buiten.

Hij liep snel naar het volgende rijtuig, keek met angst in het hart door een raam en zag Dick inderdaad naast de tussen deur staan, met zijn rug gedrukt tegen de wand en een voet op de hoek van een bank om zijn evenwicht te bewaren.

‘Waarom gaat de vent niet zitten, jandokie,’ bromde Jan. ‘Moet ik nu bij elke halte uitstappen? Of durf ik het aan om vlak bij de tussendeur te blijven zitten in de wilde verwachting dat ik hem zie als hij in beweging komt?’

Hij schoot naar binnen en merkte dat hij nat van de transpiratie was. Hij had in zijn eentje dezelfde problemen als Bob en Arie enkele uren eerder, maar hij had het nadeel dat hij geen taken kon verdelen. Het enige voordeel was dat Dick uit niets liet blijken dat hij wist dat hij werd gevolgd, maar Jan vond dat een schrale troost.

Hij zag de Chicago rivier met aan weerszijden de hoge, protserige flats zonder dat hij er bewust naar keek en hij was al een kwartier op weg toen hij zich afvroeg waar hij naar op weg was. Hij bevond zich op de Ravenswood-lijn, zo bleek uit borden; en hij ging, grofweg gezegd, eerst naar het noorden en daarna naar het oosten, maar dat was precies alle kennis die hij opdeed.

Dat hij Oak Street kruiste en toen maar een paar blokken ver-

wijderd was van de plaats waar Bob en Arie geruime tijd hadden doorgebracht wist hij niet. Hij wist alleen dat hij een rood hoofd kreeg van de spanning en dat werd er niet beter op toen hij ineens de reisleader vol in beeld kreeg en zag dat de man zich weer even opgewonden gedroeg als in het Hilton-hotel.

De kleine Dick liep van raam naar raam en stelde vragen aan een half dozijn reizigers. De antwoorden leken hem niet te bevallen, want bij elke zijstraat rekte hij zijn nek en bewoog hij zijn hoofd alsof hij alle gebouwen tegelijk wilde bekijken.

Of hij is te laat uitgestapt, of hij zoekt een herkenningspunt, dacht Jan. Zo te zien kent hij dit deel van de stad niet. Als dat zo blijft dan wordt volgen een volslagen ondoenlijke klus.

Voor alle zekerheid ging hij dicht bij een deur staan en dat hield hij vol tot hij Dick eindelijk uit zag stappen.

De man rekte zich in volle lengte uit alsof hij blij was dat hij de metro eindelijk kon verlaten en keek toen uitgebreid om zich heen. Jan bukte zich en morrelde met een bleek gezicht aan zijn schoenen.

‘Als hij me nu niet herkent dan is hij van alle Lotten tegelijk getikt,’ zei hij tussen zijn tanden. ‘We zijn ongeveer de enige blanken, hier. Straks komt hij me nog de weg vragen ook, want zo te zien weet hij nauwelijks waar hij is.’

Zover kwam het niet. Tot zijn opluchting zag hij de reisleader naar een uitgang lopen waarboven een bordje met het opschrift Clybourn Avenue ging en even later wandelden ze achter elkaar over een brede laan.

Het gedrag van de reisleader begon steeds meer te lijken op dat van een vlo die niet weet op welk hoofd hij zal meereizen. De man stak verschillende malen de weg over, liep drie keer een zijstraat in om enkele seconden later ijlings terug te keren naar Clybourn Avenue en klampte vier maal een voorbijganger aan.

Erg opschieten deed hij niet en dat gaf Jan de tijd uit te kijken naar plaatsen om zich te verbergen. Auto's waren er genoeg en portieken eveneens en Jan voelde zijn hartslag langzaam normaal worden. Hij liep af en toe snel enkele tientallen meters vooruit als de reisleader weer eens een zijstraat was ingeslagen en wachtte daarna in alle rust tot hij de man weer te voor-

schijn zag komen.

Bij Kenmore Street veranderde het patroon. Ook hier sloeg de kleine reisleader af, maar ditmaal kwam hij niet terug.

Jan merkte dat pas na een seconde of dertig en zat toen lange tellen in de rats, terwijl hij in een soort geforceerde draf de straat inliep.

Hij kreeg de reisleader in het vizier vlak voor een nieuwe afslag, maar liep toen voor alle zekerheid alvast een eindje door. Ook nu kwam de man niet terug en Jan concludeerde dat ze eindelijk in een gebied waren gekomen waar Dick de weg min of meer kende.

'Poe Street,' las hij halffluid, voor hij de bocht omging. 'De schrijver van spannende verhalen. Benieuwd of ...'

Hij was de hoek om en slikte de rest van de zin prompt in.

Voor zich zag hij een groep in het wit geklede mannen en vrouwen van wie een aantal een bord bij zich droeg.

Wat er op de borden stond kon Jan niet lezen, maar hij kreeg niet de indruk dat de tekst van enig belang was. De borden werden, zo te zien, vooral gebruikt om mee te slaan.

*SPOOKACHTIGE GEWELDDADIGHEDEN
BIJ PETE'S PALACE*

De situatie bij Pete's Palace in Poe Street veranderde ongeveer met het uur. Wat begon als een tamelijk vredige demonstratie die was gericht tegen vermindering van salaris liep aan het einde van de middag uit op een grimmig soort gewapende vrede. Een uur later was daar al nauwelijks meer sprake van en was de grote vraag alleen nog wie met handgemeen zou beginnen en wanneer. Bob en Arie zagen het aankomen en ze dachten er geen van beiden meer over om terug te gaan naar het Hilton.

Hun plaats in de schaduw hadden ze verlaten toen ze zagen dat er voor het autopaleis vuisten werden gezwaaid en dreigende taal werd uitgeslagen.

Op minder dan honderd meter van de met vlaggen afgezette rand van de parkeerruimte voor de grote showroom vonden ze een schuilplaats achter een afvalcontainer die vlak voor een huis stond waarvan de halve voorpui was verdwenen.

Arie keek over de rand en zag dat de container voor minder dan een derde was gevuld. 'Als het spannend wordt dan kunnen we ons hierin verbergen,' zei hij. 'Hebben we stenen en stukken hout bij de hand als verdedigingswapens ook nog.'

Bob wees over zijn schouder. 'Of we gaan dat huis binnen. Vanaf de bovenste verdieping hebben we een prachtig overzicht.'

'Als er nog een trap intact is dan toch. Laten we eerst maar hier blijven. Het duurt niet lang of er komt politie aan, denk ik, en als die gaat patrouilleren en ons in dat huis ziet, dan zitten we binnen een kwartier in een cel met hardstalen tralies.'

Bob kwam naast Arie staan en leunde met zijn onderarmen op de rand van de container. 'Heb jij enig idee hoeveel partijen er bij het autolustoord aan het ruzieën zijn?'

Arie wreef over zijn maag, kreunde zacht en mompelde iets over kramp. Tien decibels luider zei hij: 'Minstens drie. Ten eerste de stakers, ten tweede lui van de garage en daar tussenin zitten mensen die eruit zien als obers of zoiets.'

‘Het zijn ook obers. Of kelners, of hoe je mensen noemt die bedienen, ik houd die woorden nooit uit elkaar. Kijk maar goed. De stakers hebben vrijetijdskleding aan. De meeste kledingstukken zijn wit, maar dat komt zonder twijfel omdat ze tot het dagelijkse werkkostuum behoren. Er zitten mannen en vrouwen tussen met spijkerbroek en loshangend shirt. De ploeg die net aankwam is gehuld in keurige, witte colberts. Ze dragen witte broeken met een vouw en hebben allemaal een rode vlinderdas voor. Ik wed dat het personeel is van een concurrerend cateringbedrijf.’

‘Dat zullen de stakers niet leuk vinden.’

Bob snoof luidruchtig. ‘Dat kun je hier horen. Maar ze weten zich gesteund door die lui van de garage. Je pikt ze er zo uit, want ze hebben fantasiekostuums aan die je alleen ontworpen krijgt als je aanvallen hebt van zevendaagse koorts met een pietseltje alcoholdelirium. Als het knokken wordt dan komt het door het garagepersoneel, daar durf ik om te wedden.’

‘Ben ik met je eens,’ stemde Arie in. ‘Het is logisch ook. In de garage is feest. Over een tijdje komen er gasten. Leg maar eens uit waarom je ze geen hap en geen slok kunt aanbieden.’

‘Reken maar dat de eigenaar van dat autopaleis zorgt dat er eten komt. Ik hoop niet dat hij het laat aanrukken in een auto met het opschrift waar het woord voedsel in voorkomt.’

‘Waarom niet? Heb je iets tegen het woord?’

‘De stakers hebben het,’ zei Bob vol overtuiging. ‘Let maar op, zogauw ze zelfs maar vermoeden dat er een hap eten in de buurt van Pete’s Palace komt barst de bom. De geschiedenis van de Amerikaanse vakbonden is vol van picketlines die ontaarden in gevechtseenheden. De mensen die proberen het werk over te nemen van arbeiders die demonstreren voor meer salaris worden stakingsbrekers genoemd. Vroeger waren dat stevige en vooral wilde jongens met een voorliefde voor rauspartijen. Tegenwoordig gaat het er in de regel minder hard toe, maar voor je het weet keren de oude tijden terug. Nu ziet het er nog redelijk vredig uit, maar pas op, in minder dan geen tijd staat een ploegje opgewonden heren tegels uit het trottoir te breken.’

‘Maar die vlinderdasjes dan, hoe zit het daarmee? Dat zijn

toch onversneden stakingsbrekers?’

‘Niet zolang ze niets doen, maar ik zou niet graag de eerste zijn die rond moet lopen met een fles champagne.’

Arie deed een stap opzij tot hij uit de zon stond en keek naar de groep mensen bij de garage. Het waren er aanzienlijk meer dan enkele uren tevoren en een paar van de nieuwkomers hadden honkbalknuppels bij zich.

‘We staan hier nou wel, in de stille hoop dat we een spannende avond tegemoet gaan, maar ik zou toch graag willen weten waar Bill Holden is.’

‘In het UST-huis,’ zei Bob meteen. ‘Als ik hem was ging ik voor een raam zitten afwachten. Hij zit daar gewoon eerste klas.’

‘Is er een achteruitgang?’

Bob schokschouderde. ‘Kan altijd, maar de man die ik sprak zei dat de werknemers van United States Tours altijd langs de garage gaan. Als ik Holden was nam ik geen risico.’

Arie keek verbaasd. ‘Risico? Wat voor risico. Het is daar het slagveld niet.’

Bob grinnikte. ‘Dat wordt het nog wel. Ik durf er honderd dollar op te zetten. En als het begint kun je als reisleader beter je snor drukken.’

‘Waarom?’

‘Denk na, dikke, meestal ben je niet zo traag. Wat voor pak droeg Holden.’

‘Wit,’ zei Arie prompt. ‘Oei. Oeiloei. Wit. Nou snap ik het.’

‘Het werd tijd. De UST-mensen zien er bijna net zo uit als meer dan de helft van die lui daar. Ze dragen geen colbert, maar een keurige witte sweater. Dat is het verschil. Ik verwacht niet dat de stakers daar erg op zullen letten als de bom is gebarsten.’

‘Maar dat kan betekenen dat we hier tot diep in de avond staan zonder dat we Bill Holden zelfs maar zien.’

‘Dat kan heel best,’ gaf Bob uit. ‘Maar daar staat iets tegenover dat aanzienlijk spannender is. Let op, het gaat beginnen.’

Hij wees naar een kleine bestelauto die langs de stakers was gereden en iets voorbij Pete’s Palace tot stilstand kwam.

Een oudere man stapte uit. Hij was in het wit gekleed en droeg een strohoed met een grote rand. Op een onderarm balan-

ceerden drie kartonnen dozen.

Arie trok zich bijna op aan de containerrand. 'Is dat gebak?'

'Wedden van wel? Wat een sukkel. Moet je zien. Hij loopt straalrecht op die drie stakers af.'

'Nu gaat-ie naar rechts.'

'En terug naar links. Hij heeft geen schijn van kans. Waarom doet iemand zo stom, dikke. Snàp je dat nou?'

'Omdat hij gestuurd is om te zien wat er gebeurt?'

'Als voorpost, bedoel je? Zoals in oorlogen verkenners vooruit worden gestuurd. Daar kwamen de meesten anders niet van terug hoor.'

'Hij ook niet,' constateerde Arie nuchter. 'Hup, daar gaat de eerste doos.'

De man was stil blijven staan toen de drie stakers hem de weg versperden. Van een afstand te zien leek het of niemand secondenlang een woord zei. De vier figuren bewogen evenmin en alsof iemand een sein had gegeven kwamen alle omstanders tot rust. Iedereen keek naar de man met de dozen en naar zijn drie tegenstanders. De meest rechtse van hen droeg een klein, houten bord waarop met blauwe letters het woord 'strike,' staking, was geschreven. Hij draaide in alle rust het bord om en stootte met de lat waar de tekst aan was bevestigd de bovenste doos van de stapel.

Het karton scheurde toen het de straat raakte en een paar dozijn gebakjes rolden over het asfalt.

Nog steeds zei niemand een woord. De staker met het bord haalde opnieuw uit en gaf een tik tegen de tweede doos. De onderste balanceerde even op de arm van de man met de strohoed en viel eveneens. De doos bleef heel, maar daar bracht de middelste staker verandering in. Hij zakte door zijn knieën, trok de deksel van de doos en deed een greep in het gebak.

Bob en Arie zagen slagroom langs zijn arm druipen toen hij opstond en het gebak platsloeg op de strohoed.

Die reactie kwam verrassend snel en ze kon moeilijk worden genegeerd. De man nam zijn hoed af, keek ernaar, pakte een klodder gebak en smeerde dat met bewegingen die bijna ver-

traagd leken uit op het gezicht van de middelste staker.

‘Het lijkt het begin van een ouderwets slagroomtaartengevecht,’ zei Arie opgewonden. ‘Net als in een film.’

‘In een film vallen geen echte slachtoffers.’ zei Bob droog. ‘Ik vrees dat het hier anders toegaat. Als je nog gebak wilt dan zul je snel moeten zijn.’

Arie kreunde kort en keek met grote ogen naar het gebakkelei dat zich voor de garage ontspon. ‘Houd op over gebak, alsjeblieft. Wat ik niet snap is waarom die man zo stom is om met gebak te gaan lopen. Hij had op zijn vingers uit kunnen tellen wat er zou gebeuren. Moet je zien, vijf man staan hem van top tot teen in te smeren.’

‘Hij is anders zelf ook aardig bezig. Hij moet sterk zijn als een beer. Hup, een man tegen de vlakke. Hap, nog een. Die vent is een beroepsbokser, dat zie je zo.’

Arie beet op zijn knokkels van spanning. ‘Hij doet weinig, maar elke tik is raak. Hij ziet er langzamerhand uit als de grote, witte sneeuwman, maar dan wel een met ervaring in de ring. Hij staat, hij kijkt en als iemand binnen zijn bereik komt dan geeft hij een knal.’

‘Ik sta me af te vragen hoe lang het duurt voor stakers de auto openbreken om te kijken wat er in ligt.’

‘En ik hoe lang het duurt voor er een mobiele eenheid politie aan komt denderen. Er waren toch agenten, daarnet?’

‘Twee stuks. In een auto. Af en toe maken ze een rondje. Ik heb ze een poosje geleden weg zien rijden. Als ze terug zijn dan blijven ze heus wel in hun auto, want als ze stoer gaan doen dan zitten ze binnen de minuut tot over hun oren onder het gebak.’

‘Tenzij het gevecht wegens gebrek aan munitie wordt beëindigd. Zo te zie is er hard verse slagroom nodig. Ho, daar duikt iemand de bestelauto in. De achterdeuren gaan open. Er komt een doos naar buiten. en nog een, en ...’

Maar daar bleef het bij. De eerste doos bevatte gebak dat met vreugde over de chauffeur werd uitgesmeerd. De tweede werd bekeken en daarna met een achteloos gebaar teruggegooid.

‘Snap je nou dat niemand die chauffeur helpt?’

‘Veel scheelt het anders niet. Die lui van het nieuwe

cateringbedrijf doen niets, maar een groepje garagemensen rukt op richting taartgevecht.'

'Een andere groep loopt naar de zijkant. Waarom doen ze dat nou? Is daar ook iets te beleven?'

Bob rekte zijn rug en tuurde naar een hoek van de parkeerplaats. Van pure opwindning greep hij ineens een machtige bovenarm van Arie en zette er zijn nagels in. 'Zie je dat, dikke. Drie auto's. Nee, vier. Vijf zelfs.'

Arie kreunde en wrong zich los. 'Wil je dat laten, grapneus.' Hij drukte zich op tegen de rand van de container. 'Wat is er met die auto's?'

'Het zijn bestelwagens, man. Van hetzelfde bedrijf als de taartenauto. Ze zijn achter elkaar aan komen rijden en staan nu vlak naast de showroom.'

'Wat zou dat?'

'Doe niet zo stom dikke. De taartenwagen was een afleidingsmanoeuvre. Die boksende chauffeur heeft al de stakers een droom van een loer staan draaien. Daarom zat achterin ook bijna niets. Ik vond dat al gek. Voor een feest zijn heus wel meer dan vier dozen gebak nodig, dus je zou verwachten dat de auto barstensvol had gezeten. Er kwam maar één bruikbare doos uit, zoals je zag. De auto moest de stakers naar zich toe lokken. De chauffeur is er natuurlijk dik voor betaald.'

'Dat mag ook wel,' zei Arie droog. 'Ze staan nu met acht man op hem in te slaan.'

'Maar hij heeft zijn doel wel bereikt. De hele verdedigingslinie van de stakers is verbroken. De andere auto's konden zo het terrein van de garage op.'

'Wat zou dat?'

Bob trok nadenkend aan zijn neus. 'Ik weet niet precies hoe het zit, maar ze zijn nu op privé-gebied en officieel hebben de stakers daar niets te zoeken. Als ze op de openbare weg blijven en er mensen en auto's tegenhouden, dan zal de politie daar niet zo gauw iets aan doen, geloof ik. Tenzij er gevochten wordt natuurlijk. Maar nu er bestelauto's naast de showroom staan kunnen de stakers er maar beter afblijven.'

'Dat doen ze anders niet.'

Dat deden de stakers zeker niet, moest Bob toegeven. Niet ie-

dereen had zich met smijten van gebak beziggehouden en een oudere vrouw die urenlang een bord had getorst waar ze bijna onder bezweek had de auto's zien komen.

Ze liet het bord vallen, stak drie vingers in haar mond en floot snerpnd. Het geluid was harder dan een sirene en het had een verbluffend effect. Minstens twintig stakers draaiden zich naar haar toe. De vrouw zei niets, maar bukte zich en trok het bord los van de lange draagstok. Gewapend met de stok stoomde ze op naar het rijtje bestelauto's waar werknemers van de garage en van het cateringbedrijf omheen stonden.

Arie was in de container geklommen en stond op een wankel kastje met drie poten. Met een hand klemde hij zich vast aan de rand, met de andere wees hij naar een punt naast de showroom.

'Daar komt de eerste honkbalknuppel.'

Een man in de groengele kledij van de garagewerknemers stond wijdbeens voor de voorste bestelauto. Hij had een houten knuppel in beide handen en tikte er langzaam mee op de grond, zoals honkballers doen als ze zich voorbereiden op een slag.

'Ik geef hem weinig kans.'

'Niet als hij alleen stoer voor zich uit blijft kijken.'

De vrouw naderde de man met de knuppel van voren, maar twee stakers maakten een omtrekkende beweging en kwamen schuin achter hem. Een van hen haalde uit met zijn bord. 'Strike' stond erop in rode letters die vlekkerig waren uitgelopen. Het bord zoefde door de lucht en brak op het hoofd van de man die nog steeds wijdbeens dapper stond te doen. De man viel en de knuppel stuiterde weg op het asfalt.

Bob schoot in de lach, 'Strike' betekent 'staking', maar in het honkballen is het ook 'slag'. We mogen wel vaststellen dat onze knuppelheld in één slag uit is.'

'Zijn collega's zijn er niet blij mee.'

De stemming werd zienderogen grimmiger en het was zonneklaar dat stakers en garagemensen zich klaar maakten voor een uitbundige veldslag. Dat het niet meteen mis ging kwam omdat de garageformatie eerst steun zocht bij de leden van het cateringbedrijf. Daar kwam om onduidelijke redenen

niets van terecht en na enig gebal van vuisten trok een ploegje kelners zich terug achter de showroom. Vandaar keken ze door twee lagen glas toe hoe de garagegroep de bevoorradingsauto's probeerde te verdedigen tegen een horde vastberaden stakers.

Het garageteam had geen schijn van kans. De vrouw die het sein tot de aanval had gegeven liep dwars door de verdediging heen en rukte de achterdeur van een bestelwagen open. Zonder te aarzelen pakte ze een van de kratten waarmee de auto was volgepakt en even later bruisde cola uit twee dozijn gebroken flessen over het asfalt. Twee meisjes schoten haar te hulp en het was een kwestie van tijd voor de eerste flessen door de lucht vlogen.

Arie keek ernaar met verbijstering op zijn besproete kaken. 'Snap je dat nou? Alle mannen staan aan elkaar te trekken, maar de vrouwen lopen gewoon door.'

'Dat zie je vaker, joh. In het begin, tenminste. Vrouwen sla je niet, zo iets zit erachter. Wacht maar tot een van die meisjes een man raakt, dan wordt het wel anders.'

'Of tot die catering-kerels zich er toch mee bemoeien. Zo te zien is de garageploeg in de minderheid.'

'Ik heb een van hen naar achteren zien lopen. Ik denk dat hij opnieuw de catering staat op te stoken.'

'Waarom zou dat zo lang duren?'

'Omdat ze, hoe dan ook, collega's zijn van de stakers, man. Ze voelen zich waarschijnlijk al niet lekker omdat ze zijn ingezet als stakingsbrekers. Zolang niemand een van hen iets doet blijven ze liever buiten schot.'

'En die oudere man dan, die met dat gebak?'

'Dat was een gehuurde bokser, wat ik je brom. Met hem hebben ze niets te maken. Hup, daar gaat brood. Waar komt dat vandaan?'

Arie boog zich voorover. 'Uit de middelste bestelwagen, geloof ik. Stokbroden, zo te zien.'

Bob keek naar een projectiel dat door de lucht wentelde en tegen een raam van de showroom uiteenspatte. 'Dat was beslist geen brood.'

'Tierelierende traangasgranaten,' zei Arie vol ontzag. 'Dat was

beslist geen brood. Dat was een complete salade. Daar gaat er nog een. Het is een wonder dat het raam heel blijft.'

'En daar komen de cateraars. Ze zien het eten naar de filistijnen gaan en dat betekent dat er straks weinig te bedienen is. Ze vechten nog niet ...'

'Dat komt wel,' vulde Arie aan met een stem waarin ontzag doorklonk. 'Grote, gloeiende ... weer een salade. Nee, een pot saus. Het lijkt wel verf, man.'

'Midden op een cateraar. Hij staat de saus uit zijn haren te wrijven. Nu kijkt hij naar zijn kleren. Het witte is er echt wel af. Hij gaat staan. Hij haalt uit. Weer een vent tegen de vlakke. Nu gaat hij zelf tegen de grond. Geveld door twee man tegelijk.'

'Begrijp jij nou waarom er zo weinig lawaai is?'

Bob keek naar de blauwe lucht en zag drie vogels een vlucht maken boven het gevechtsterrein; ze vlogen in de vorm van een gave gelijkzijdige driehoek. Hij zag ondergaande zon en hij zag blauwe lucht. Het zag eruit als de ideale vakantiefoto van een badplaats die naam wil maken om haar rust en vredigheid. Toen hij zijn ogen dicht deed hoorde bij een vliegtuig dat langzaam daalde met zijn neus in de richting van vliegveld O'Hara.

'Nou je het zegt, dikke. Het lijkt wel een spookgevecht. Niemand schreeuwt, raast of tiert. Het is net of er een stomme film wordt afgedraaid.'

Helemaal geluidloos verliep het gevecht natuurlijk niet, want het gerinkel van glas bleef hoorbaar en met regelmaat klonken de doffe ploffen van salades waarmee aanvallers werden gebombardeerd, maar menselijke geluiden waren uitzondering.

'Ze gebruiken al hun energie voor het knokken.'

'Misschien staan we te ver af.'

'Laat naar je kijken, joh. Honderd meter ongeveer. We staan puur eerste rang.'

Bob keek achter zich. 'Maar dit kan toch niet zo blijven, dikke. Heeft dan niemand de politie gebeld?'

'Wacht maar af. Minutenlang gebeurt er niets en dan verschijnen er ineens twaalf auto's met gillende sirenes. Zo gaat het altijd.'

‘Tegen die tijd ligt iedereen daarginds voor apegapen op het asfalt. Er wordt heus wel gemept en gesjord hoor.’

‘Volgens mij is dat de bedoeling van de politie, man. Laat eerst de vechtersbazen elkaar maar plat meppen, dat scheelt verliezen in eigen gelederen.’

Bob maakte een gebaar in de richting van de garage. ‘Als dit tien minuten doorgaat hebben ze alleen nog maar een veegploeg nodig.’

Arie stak opeens een worstdikke vinger omhoog. ‘Is dat een sirene?’

Bob knikte. ‘Dat is inderdaad een sirene. De eerste. Bukken, dikke. Ik wil niet dat een agent denkt dat wij een soort voorhoedeploeg zijn.’

Ze bukten zich en keken over de rand van de container Poe Street af.

‘Waar blijft-ie nou?’

‘Zou-ie langs rijden?’

‘Toch niet. Daar is-ie. Kop weg, bolle’

Twee politieauto’s gierden langs en kwamen met piepende remmen tot stilstand vlak naast de bestelwagen waarin gebak was aangevoerd.

Arie loerde met een oog over de rand. ‘Vier agenten stappen uit. Vijf. Zes. Ze doen niets. Ze staan en ze tikken met hun wapenstok tegen hun laarzen.’

‘Ze zeggen niks, ook. Ze doen al even spookachtig als al de anderen.’

‘Dat is voorschrift, joh. We hebben de borden gemist, dat is alles.’

Bob haalde diep adem. ‘Het is verboden geluid te maken bij knokpartijen. Die borden?’

‘Gevaarlijke knokpunten, bedoel je.’

‘Klappen van rechts hebben voorrang.’

‘Mits ze een lagere aanvangssnelheid hebben dan 50 kilometer per uur.’

Arie schoot in een langdurige grinnik. ‘Dan staan daar zes agenten om de klappen te regelen. Wat doen ze nu?’

‘Niks. Ze staan te staan.’

‘Maar effect heeft het wel. De gewelddadigheden nemen af.’

‘Daar links rapen stakers hun borden alweer op.’

‘De man die gedoopt is met saus krabbelt overeind en strompelt weg. Zijn witte pak kan naar de stomerij.’

‘De garageploeg groepeerde zich en balt vuisten op de hoek van de showroom. Het is afgelopen dikke.’

Arie krabde met een verbouwereerd gezicht zijn linkerwang.

‘Wordt er niemand gearresteerd?’

‘Wie wou je er uitpikken? Alle zeventig man? Laat naar je kijken. Het is weer rustig. Het is tijd voor jodium en pleisters, niet voor arrestantenwagens.’

Arie trok zich overeind. ‘Toch vind ik het maar gek hoor. Eerst een spookachtige knokpartij, nu weer agenten die staan alsof ze standbeelden zijn. Het lijkt wel een toneelspel. Amateur-toneel in Poe Street.’

Bob gaf een snork. ‘Het is een mysterie. Daarom heet deze straat ook naar Poe. Het feest is voorbij. Blijven we hier?’

Arie keek op zijn horloge. ‘Het is al bijna avond. Laten we nog even kalm aan doen. Ik ben benieuwd wat er gebeurt als de gasten opdagen.’

Jan kreeg het staartje van de onregelmatigheden mee. Wie er aan het rauzen was wist hij niet en hij kreeg ook niet de kans om het te vragen, want reisleider Dick was op enige afstand van de garage stil blijven staan en daarna weggedoken in een portiek.

Hij moet in de buurt zijn, stelde Jan vast. Hij wacht tot de kust veilig is. Ik wou dat ik een plek zag waar ik me kon verbergen. Op deze plaats ben ik vanaf zes kanten zichtbaar.

Omdat het gevecht bij de garage vrijwel in stilte verliep was de belangstelling van buitenstaanders gering. In en om Poe Street was het in de regel bijzonder rustig en de straat lag uit de buurt van de grote, doorgaande routes.

Jan haalde opgelucht adem toen een kleine caravan de straat doorrolde en een meter of twintig voorbij hem tot stilstand kwam. Een jonge vrouw stapte uit en bleef midden op straat staan kijken naar het gesmijt met gebak en flessen.

Jan nam een sprint tot hij de caravan tussen de kleine reisleder en zichzelf in had en liep op zijn gemak naar de vrouw.

‘Ze vechten,’ zei hij dul.

‘Wie,’ vroeg de vrouw kortaf.

‘Geen idee. Dat zou ik ook wel eens willen weten. Ik kom net aanlopen. Mijn auto staat daar en ...’

‘Ik heb ze gebeld,’ snauwde de vrouw. ‘Mijn man heeft gebeld. Ze hebben feest, zeiden ze, maar we konden komen.’ Ze wees over een schouder terwijl ze strak naar de garage bleef kijken. ‘We gaan vanavond op vakantie naar Yellowstone. De rem loopt aan.’

‘Van de caravan?’

De vrouw haalde met een ruk haar schouders op. ‘Weet ik dat. Moet je mijn man vragen. Er loopt iets aan wat niet aan moet lopen. Vijf minuten werk, zeiden ze. Ik moest meteen komen.’ Ze wees voor zich. ‘Moet je zien, het lijkt wel oorlog.’

Jan keek peinzend naar de caravan. ‘Vijf minuten voor een aangelopen rem? Als ik u was ging ik naar een andere garage.’

‘Ik heb ‘m daar gekocht. Mijn man heeft ‘m gekocht. Hij valt nog onder de garantie.’

‘O,’ zei Jan. ‘Ik ...’

De rest van de zin bleef in zijn keel steken. Hij kreeg een rood hoofd en bukte zich, terwijl hij blaffend hoestte. Terwijl hij schuin voor zich keek zag hij de kleine reisleder naar de vrouw lopen. Hij negeerde Jan volkomen en keek de vrouw aan, terwijl hij met een hand een flauwe beweging in de richting van de garage maakte. ‘Weet u wat daar aan de hand is?’

‘Nee,’ snauwde ze. ‘Ze vechten. Dat is alles. Wat moet ik nou? Mijn rem loopt aan.’ Ze keek naar Jan. ‘Sla hem eens op zijn rug. Hij heeft zich verslikt, geloof ik.’

Dick knikte gehoorzaam. Hij liep naar Jan en sloeg hem met een vlakke hand op de rug. Het ging nogal hard.

Na vijf tikken schoot Jan overeind. ‘Ben jij nou helemaal beglorietoeterd,’ tierde hij. ‘Hou op met dat getimmer, vent.’

‘Oh,’ zei Dick geschrokken. Hij deed een stap achteruit en toen pas toonde hij een glimp van herkenning.

‘Heb ik jou niet eerder gezien?’

‘Nee,’ zei Jan.

‘In het Hilton?’

‘Nee,’ zei Jan.

‘In de metro misschien?’

‘Nee,’ zei Jan.

‘O,’ zei Dick en hij ging naast de vrouw staan die met de handen boven de ogen naar de agenten keek die zich naast een kleine bestelauto hadden opgesteld.

‘Ga eens vragen wat dat voor rellen zijn,’ zei ze.

De reisleader deed geschrokken een stap achteruit. ‘Vragen? Ik?’ De vrouw priemde met een felrode nagel naar zijn borst. ‘Jij, ja. Je bent toch een vent. Gedraag je daar dan ook naar. Ik moet weg, straks. Mijn man wil weg. Als ik terug ga naar huis dan vraagt hij wat er precies aan de hand was. Ik kan moeilijk zeggen dat het om raadselrellen ging.’ Ze porde nog een keer. ‘Schiet toch op, vent.’

‘Raadselrellen,’ herhaalde Dick zacht. ‘Hoe komt ze op het woord?’ Hij aarzelde en deed toen voorzichtig vier stappen in de richting van de garage.

Jan had nog steeds het gevoel dat hij zijn hart in zijn keel voelde bonken toen Dick al halverwege de agenten was.

‘Wat had jij zo ineens?’ vroeg de vrouw.

‘Ik verslikte me,’ zei Jan hikkelig. ‘Ik weet niet ...’

Het scheen de vrouw minder dan niets te interesseren wat Jan met zijn huig en luchtpijp deed. ‘Waarom schiet-ie niet op,’ barste ze ineens los. ‘Waarom blijft die vent nou staan. Hij kan toch gewoon vragen?’

De reisleader liep dichterbij de agenten toe, maakte opeens een draai en ging snel naar links.

‘Wat doet-ie nou,’ riep de vrouw. ‘Gaat hij er vandoor?’

Hij heeft iets gezien, concludeerde Jan. Hij was ergens naar op weg en er is hem iets te binnen geschoten. Of hij heeft een herkenningspunt gezien. Misschien iemand die hij kent.

Hij liep een eindje naar voren en bleef aarzelend staan.

‘Loop door,’ moedigde de vrouw hem aan. ‘Ga jij vragen. Dat andere knulletje is bang geworden.’

Jan zag tot zijn opluchting dat de rust begon terug te keren bij de garage. De stakers groepeerden zich en vormden daarna

een rij terwijl ze borden opraapten. De garageploeg stond rond de bestelauto's die snel werden uitgeladen. De leden van het cateringbedrijf waren achter de garage verdwenen.

'Schiet op,' riep de vrouw. 'Ik wil over een uur weg. Mijn man wil ...'

'Op vakantie,' vulde Jan brommend aan. Hij zag dat Dick kans had gezien om links langs de rij stakers te komen en hij verlegde zijn koers. Waar de vechtpartij bij de garage ook door was veroorzaakt, de reisleader ging voor, vond Jan.

Hij kreeg steeds meer haast en liep het laatste eind bijna op een sukkeldrafje. Twee stakers weken uiteen, maar meteen erna zag hij zijn weg versperd door een brede man die zijn armen zijwaarts gestrekt hield.

'Ho, wat, broer. Waar gaan we naartoe?'

'Daarginds,' zei Jan en hij wees naar een punt waar hij Dick had zien verdwijnen.

'Waar is daarginds? De feesttent zeker?'

'Nee,' zei Jan. 'Ik zoek iemand die net hierlangs liep. Hij ging die kant op.'

De brede man kruiste zijn armen voor de borst en stak zijn buik een paar centimeter vooruit. 'Hoe heet hij?'

'Dick,' zei Jan.

'Waar gaat hij naartoe?'

Jan probeerde langs de man te kijken, maar hij zag alleen maar een reep witte buik met erboven een doorgezweet blauw T-shirt.

'Dat weet ik niet precies,' kreet hij smartelijk.

De man lachte. Hij had een zware, rollende lach en hij trok er veel belangstelling mee. De groep rond Jan werd er snel groter door.

'Waarom draag jij witte kleren?' vroeg de man.

Jan opende zijn mond, keek alsof hij zijn hoofd had gestoten tegen een vliegende schotel en sloot zijn kaken met een klap. Waarom had hij witte kleren aan. Hij wist het werkelijk niet. Omdat ze goedkoop waren, en luchtig. Omdat hij wist dat een dergelijke uitleg hooguit tot schamper gelach zou leiden zei hij niets.

De man vatte het op als een schuldbekentenis.

'Omdat je gaat werken in die feesttent daar. Omdat je besmet

werk doet. Wij staken omdat we loonsverlaging krijgen, snap je dat, jij blozend stuk ongeluk. Jij verdient vanavond een klap geld, maar dat kost ons onze baan, begrijp je dat, hakkelende kluns?’

‘Nee,’ zei Jan zo dapper als hij kon. ‘Ik begrijp het echt niet. Ik ben Nederlander.’ Hij viste zijn paspoort uit zijn zak en zwaaide ermee. ‘Ik ben toerist. Ik ben hier nooit eerder geweest. Wat is dit allemaal?’

De man bekeek het paspoort, keek snel in de richting van de agenten die in hun auto’s waren gaan zitten, maar de samenscholing in de gaten hielden en deed een stap achteruit.

‘Wat komt een toerist hier doen,’ vroeg hij op een redelijke toon.

‘Dat weet ik zelf niet,’ jammerde Jan. ‘Ik zat in de metro naar het centrum en toen dacht ik dat ik iemand van het reisgezelschap herkende. Iemand van United States Tours. Ik had hem geld geleend en ik wilde het terug. Hij kreeg me in de gaten en ik raakte hem kwijt in een van die straten daarginds. Bij het begin van Poe Street zag ik hem terug. Hij liep vlak langs jullie.’

‘Naast de garage staat een huis waar lui van de UST kamers hebben,’ zei een rustige stem.

Jan draaide zich om en zag een oudere man met een stoppelbaard. Hij droeg een wit shirt dat vol bruine colavlekken zat.

‘Waar,’ vroeg hij.

‘Daar,’ zei de man en hij wees naar een groot, donker huis dat een eindje van de straat af stond. ‘Om er te komen moet je de parkeerplaats over. Iedereen doet dat in elk geval, voor zover ik weet.’

‘Tja,’ zei de brede man, en in zijn stem klonk twijfel. Hij had weinig redenen om Jan langer vast te houden, maar helemaal overtuigd was hij niet.

‘Dus jij zag in de metro iemand van UST, maar je riep hem niet aan. Je volgde hem alleen maar. Raar verhaal.’

‘Ik riep wel,’ zei Jan koppig. ‘Hij zag me en liep weg. Ik heb me een ongeluk gezocht.’

‘En nou ga je naar dat huis om je geld te halen?’

‘Ja,’ zei Jan. ‘Ik ga vragen of hij binnen is.’

De man knikte en wenkte de oudere man. 'Wij gaan mee. Kijken of er iemand binnen is die Dick heet. Daar heb jij vast geen bezwaar tegen.'

'N ... nee,' zei Jan die het gevoel kreeg alsof het ineens dertien graden warmer was.

De brede man legde een behaarde hand op Jans schouder en trok hem mee. 'Ga jij maar aan die kant lopen,' zei hij tegen de oudere man. 'Houd zijn arm vast. We willen niet dat hij ineens haast krijgt. Het is te warm voor renpartijen.'

Bob zou Jan waarschijnlijk compleet hebben gemist als de hele groep stakers meegelopen was naar de UST-gebouw. De container stond aan de andere zijde van Poe Street en Bob kon het linkergedeelte van de parkeerplaats naast de garage niet zien. Dat beviel hem niet en daarom had hij Arie, die met tussenpozen over zijn maag wreef en dan zacht mompelde, alleen gelaten en was hij op verkenning uitgegaan.

Omdat hij niet langs de politieauto's wilde lopen had hij een omtrekkende beweging gemaakt en was hij via Maud Street naar de andere poot van de hoefijzervormige Poe Street gehold.

Hij zag een caravan met ernaast een bijzonder kwade vrouw en hij zag een groep stakers die naar iemand leken te luisteren. 'Papkerels,' zei de vrouw toen Bob langs de caravan liep. 'Deegklonten, dat zijn het. Te beroerd voor een boodschap.'

Bob remde af. 'Pardon?'

'Slapjanussen,' zei de vrouw. 'Twee heb ik er om een boodschap gestuurd. Gewoon vragen wat die raadselrellen te betekenen hebben. Ik wil weten waar ik aan toe ben voor ik met mijn caravan door het glas bagger. Eerst een kleine, smalle. Hij verdween alsof-ie in een bil was gehapt. Daarna een knul met donker haar en nette kleren. Die staat nou eindeloos te confereren midden in die groep daar.'

Ze ging op haar tenen staan en probeerde te zien wat er voor haar werd uitgestukt.

'Er werd gevochten,' zei Bob. 'Door stakers van een cateringbedrijf. Er kwamen mensen van een ander bedrijf die het werk wilden overnemen en er waren monteurs of ver-

kopers van de garage die een handje wilden helpen. Zoiets.’
De vrouw keek hem argwanend aan. ‘Hoe weet jij dat?’
‘Ik heb het gezien,’ zei Bob vaag. ‘Ik ben hier al een poosje.’
‘Ik ga op vakantie,’ zei de vrouw. ‘Ik wil over een uur weg. Mijn man wil ...’
Ze hield op toen ze zag dat Bob vooruit schoot.
‘Dat is de derde die er vandoor gaat,’ mompelde ze. ‘Wat is hier eigenlijk aan de hand?’
Bob had en voortreffelijke reden om opgewonden te raken. Hij had de stakers uiteen zien gaan en dat gaf hem vol zicht op een brede man in een blauw shirt, op een man in een wit shirt met bruine vlekken en op ...
Het kostte hem moeite om niet te gaan schreeuwen.
Voor hem liep Jan, daar was geen twijfel aan. Maar liep hij nu vrijwillig mee of was hij een gevangene?
Bob schoot vooruit en zwenkte met het drietal mee. Dat ging een tijdje goed, tot hij Jan en zijn begeleiders zag verdwijnen tussen een stel opgetuigde auto’s. Een paar keer zag hij een flits van hem, daarna verdween Jans hoofd in de schaduw van een groot huis.
Bob remde af. Hij wist werkelijk niet wat hij moest doen. Om bij Jan te komen moest hij door de keten van stakers en hij vreesde dat dat niet vlot zou lukken.
Bovendien, vroeg hij zich af, was het wel zo slim om Jan te benaderen? Hij had er geen idee van wat zijn vriend het afgelopen etmaal had uitgevoerd. Hij was verdwenen, waarschijnlijk gekidnapt. Maar het kon best zijn dat hij zich had weten te bevrijden en met een slim plan bezig was. Dat overijld door kruisen was niet wenselijk, overwoog Bob. Overleg met Arie daarentegen was wel degelijk van enig belang. Het verdiende zelfs duidelijk voorrang.
Hij draaide zich op zijn hakken om, haakte zijn duimen achter zijn broekstrand en liep, vrolijk fluitend, vlak achter de politieauto’s langs naar de container.

Arie zag hem komen. ‘Heb je een aanval van vrolijkheid?’
‘Ik heb een aanval van Prinserigheid,’ snauwde Bob. ‘Kom in de benen, jij rood gevaar. Jan is daarginds.’

‘Waarginds?’

‘Aan de andere kant van de parkeerplaats naast de garage. Hij liep tussen twee kerels in.’

‘Als gevangene?’

Bob streek over zijn kin. ‘Ik weet het werkelijk niet,’ bekende hij. ‘Hij was niet gebonden of zo. Hij liep gewoon mee, leek me. Maar die andere twee waren vlak naast hem. Een was groot en heel breed.’

‘Hoe komt hij daar?’

‘Geen idee, man. Ik sprak een vrouw met een caravan en uit haar woorden begreep ik dat hij een kwartier geleden vrij als een vogel was. Hij was door haar naar de stakers gestuurd om te vragen wat er aan de hand was.’

Arie keek ontdaan. ‘Alsof ze hem stuurde? Maar dan kan zij hem wel ontvoerd hebben, joh. Misschien had ze hem in haar macht.’

Bob schudde zijn hoofd. ‘Klets. Het zit anders. Vraag me niet waarom, maar dat weet ik gewoon. Die vrouw is een nerveuze kletstante die naar de garage wil, maar niet durft. Jan is naar de stakers gelopen en daar is iets fout gegaan.’

‘Vastgekletst, bedoel je?’

Bob keek grimmig. ‘Allicht. Je kent Jan. Die uileklurk kletst zich altijd binnen een kwart minuut vast als hij geen tijd heeft gehad om een verhaal voor te bereiden. Al zijn leven is hij meegenomen naar het huis van de UST. En daar zit Bill Holden ook.’

‘Als Holden er nog is dan altijd,’ zei Arie nuchter. ‘We weten in elk geval waar onze veelgesmade, maar onmisbare Jan is. Zolang we in de buurt blijven kunnen we een oogje in alle zeilen houden.’

Bob gaf een klap tegen de container en keek geschrokken naar de politiewagens toen hij het metaal hoorde galmen. ‘Au. Kom eruit, bolle, we moeten naar de andere kant van Poe Street. Van hieruit kunnen we het UST-huis nauwelijks zien.’

Zuchtend krom Arie de container uit en achter elkaar liepen ze door Maud Street. Toen ze bij de hoek kwamen zagen ze een caravan achteruit Poe Street uitrijden. Achter het stuur zat een vrouw die met een verbeten trek om haar mond om zich heen

keek. Toen ze Bob zag draaide ze snel het raampje naar beneden. 'Hé, jij daar. Wat was er aan de hand? Waar rende je naartoe?' 'Naar huis,' zei Bob. 'Ik had het gas laten branden.'

De vrouw bleef even met open mond zitten, tikte toen tegen haar voorhoofd en gaf een dot gas, waardoor de caravan bijna schaarde. Bob hoorde haar foeteren terwijl ze een stukje vooruit reed om de combinatie weer recht op de weg te krijgen.

Bob en Arie liepen langzaam door het laatste stuk van de straat en bleven vlak bij de huizen.

Voor het portiek waar reisleader Dick kort tevoren in had staan schuilen hielden ze halt.

'En nu, dikke?'

'Wachten,' zei Arie. 'Ik heb kramp.'

Bob grijnsde. 'Niks kramp. Jij hebt last van je maag. Als ik het Jan vertel dan is hij op slag minstens drie weken vervuld van diep geluk. Jij hebt je eindelijk klem gegeten, weet je dat?'

'Grr,' zei Arie. Hij ging op het stoepje voor het bordes zitten en slaakte een diepe zucht. 'Eerst de kat uit de boom kijken. Als we plompverloren het UST-huis binnenvallen bederven we misschien het mooiste plan dat Jan in jaren heeft uitgedacht. Dan is hij geen drie weken vrolijk, maar drie weken chagrijnig. Minstens.'

*ONTSLAG; EERST VOOR JAN, DAARNA
VOOR ARIE EN BOB*

De scène bij de voordeur van het UST-huis was de moeite waard.

De brede man schoof Jan vrijwel met zijn neus tegen het geverniste eikehout, belde aan en bleef zachtneuriënd staan wachten.

Een meisje deed open. Voor ze iets kon vragen zei de brede man: 'Is Dick thuis?'

Het meisje haalde hoorbaar haar neus op. Ze keek van de brede man naar Jan, van Jan naar de man met de stoppelbaard en daarna terug. Ze nam er de tijd voor en leek niet in het minst onder de indruk van de brede man die langzaam zijn buik naar voren schoof en er Jan mee over de drempel duwde. 'Wat wilt u van hem?'

'Geld,' zei de brede man. 'Deze jongen heeft geld van hem te goed. We komen het halen.'

'Juist,' zei het meisje. Ze stak een arm naar voren en duwde een puntige nagel langs Jan heen tegen de buik van de brede man.

'Blijft u daar maar staan. Welke Dick bedoelt u?'

'Klein,' zei Jan snel. 'Smal. Nogal zenuwachtig. Hij is vandaag met een bus Canadezen bij het Hilton aangekomen.' Hij wist dat hij bezig was reddeloos vast te lopen in eindeloze kletsverhalen, maar hij begreep heel goed dat tijdrekken in een deuropening daar niets aan zou verhelpen.

Het meisje leek onder de indruk van zijn feitenkennis. Niet diep, maar voldoende om de nagel in te trekken. Ze deed een stap naar achteren, legde haar handen om haar mond en haalde uit. 'Diiick. Dick Waylääànd. Bezòèòèk.' Ze keek snel naar Jan. 'Hij komt zo. Denk ik. Blijf hier maar even wachten.' Ze draaide zich om en verdween aan de andere kant van de ruime hal.

Jan keek haar na en overwoog een ogenblik om zich los te rukken en haar achterna te rennen in de stille hoop dat hij via een achterdeur zou kunnen ontsnappen. Terwijl hij zijn spieren spande voelde hij zich vastgegrepen worden. 'Rustig maar,' zei

de brede man. 'Dick komt eraan.'

Terwijl Jan de grote hand met een nijdige beweging van zijn schouder schudde zag hij aan de rechterkant van de hal beweging. Een kleine gedaante kwam bijna onhoorbaar naderbij. Jan wist dat het Dick Wayland was voor hij hem zag en hij wist eveneens dat de man de hele tijd in een donkere hoek had gestaan vanwaar hij de deur kon zien.

De kleine reisleader bleef op enige afstand staan en Jan zag dat een aanzienlijk grotere figuur hem vanuit de donkere hoek in de gaten hield.

De brede man in het blauwe T-shirt leek niets te hebben gemerkt.

'Ben jij Dick?' vroeg hij.

De kleine reisleader knikte.

'Mooi,' zei de brede man. 'Eindelijk komen we ergens. Deze jongen beweert dat hij geld van je krijgt.'

'O,' zei Dick.

Daar liet hij het bij en de brede man was door het antwoord duidelijk verrast. Hij zweeg lange tijd en vroeg toen aarzelend:

'Ja of nee?'

'Ja of nee wat?'

De brede man begon nu hoorbaar kwaad te worden. 'Geld. Krijgt deze snotneus geld van je, ja of nee, dat is alles wat ik vraag.'

'Nee,' zei Dick.

'Ja,' zei Jan. Hij voelde dat het zaak was om zo snel mogelijk van zijn bewakers af te komen, want hij voorzag met grote helderheid dat er handgemeen op komst was. De brede man liet zijn buik zwellen tot ballonafmetingen en toen hij was uitgesproken was het knarsen van zijn tanden duidelijk te horen.

Dick Wayland bleek geen radar te hebben voor dreigend gevaar.

'Nee,' zei hij.

Het werd weer stil in de hal. Buiten klonk gelach, gevolgd door brekend glas.

'Oei,' zei de man met de stoppelbaard en hij liep naar buiten.

De brede man week geen millimeter en Jan hoorde hem amechtig ademen.

Precies toen het erop leek dat de brede man op het punt stond te ontploffen met een kracht die minstens de voordeur uit

haar sponning zou hebben gerukt, zag Jan de figuur die zich terzijde had gehouden naar voren komen. Hij schoof Dick Wayland opzij en ging pal voor hem staan.

Het was een grote man, zag Jan. Lang, bruin, witgekleed en met haar dat leek o dat van een getrimd stekelvarken.

‘Misverstand,’ zei de lange man opgeruimd. Hij deed een stap naar voren en pakte Jan bij een mouw. ‘Kom er toch in, jongen. Natuurlijk krijg je geld. Ik zei net nog tegen Dick, ik zei: Dick, je moet hem echt betalen. Je hebt gewed en je hebt verloren. Maar Dick dacht dat het geen officiële weddenschap was en daarom betaalde hij niet. Kom binnen, dan regelen we dit zaakje.’

Jan werd een halve meter de hal ingetrokken en voelde toen een grote hand om zijn nek sluiten.

‘Ho, wat,’ zei de brede man. ‘Ho, effe. Wie ben jij?’

‘Holden,’ zei de lange man die een extra ruk gaf. ‘Bill Holden. Ik ben de baas van Dick. Ik was erbij toen hij de weddenschap afsloot.’

Maar de brede man was niet snel te overtuigen. Hij voelde dat er iets fout zat en klemde Jans nek in een ijzeren greep.

Jan had het gevoel dat hij langzaam in een horizontale positie kwam. De brede man hield zijn nek vast, maar Holden had een arm beet en greep nou ook naar zijn broeksband.

Jan reutelde toen de druk op zijn nek groter werd. ‘LOS,’ brulde hij met het laatste restje adem. Hij maaide met zijn armen en voelde dat zijn nek vrijkwam. Snel verplaatste hij zijn gewicht naar zijn linkerbeen en vervolgens maaide hij met zijn rechter naar Holden een meter de hal in.

‘UIT,’ riep hij. ‘Afgelopen. Zijn jullie nou helemaal bezandstraald, stel malloten.’ Hij gaf de brede man een duw tegen zijn buik. ‘Bedankt voor het brengen,’ snauwde hij. ‘Verder kan ik het weer alleen af.’ Hij bense de deur dicht en bleef zwaar ademend voor Bill Holden staan. ‘Jou ken ik,’ zei hij. ‘Jij stond samen met Suzanne midden op een straat in Toronto.’

Holden keek snel om zich heen en maakte een gebaar toen hij geluiden achter zich hoorde. ‘Niks aan de hand,’ zei hij snel. ‘Misverstandje.’ Hij wenkte naar Jan. ‘Kom mee naar boven. Dick, jij ook. Dit is geen plaats voor lange verhalen.’

Het glasgerinkel waardoor de man met de stoppelbaard was afgedropen had de komst begeleid van de eerste gast op het grote feest in de tent achter Pete's Palace. Het was een gast die er wezen mocht. Hij liet zich voorrijden in een spierwitte limousine met getint glas die werd bestuurd door een neger in een donkerblauw pak. De man zelf droeg een smoking die hem iets te krap zat en zijn dikke, rode nek stulpte centimeters over zijn boord.

Hij stapte uit nadat het portier door zijn chauffeur was geopend en bleef daarna kaarsrecht naast de limousine staan. Blijkbaar verwachtte hij een soort erecomité ter ontvangst en toen dat ontbrak bleef hij er roerloos op staan wachten.

De stakers sloten hem niet in, maar vormden een cordon tussen hem en de showroom, terwijl ze hard op tegen elkaar opmerkingen maakten die voor de gast waren bedoeld.

'Hij heeft dorst,' riep een jeugdige staker. 'Wie heeft er een fles?' Flessen waren in ruime hoeveelheid voorhanden.

'Ik heb cola,' riep iemand. 'Vangen.'

Een fles zeilde door de lucht en sloeg tegen het asfalt te pletter. De gast leek er niet van onder de indruk. Hij bleef in volle lengte staan en keek strak naar een punt achter de showroom. De stakers negeerde hij volkomen.

Dat werkte natuurlijk precies verkeerd. Niets is zo hemeltergend als iemand uitjouwen die je straal negeert. Een ploeg stakers maakte zich los uit het cordon en liep dreigend naar de limousine. De chauffeur aarzelde even, schoot toen naar binnen en draaide het raampje dicht.

De gast bewoog zich nog steeds niet. De trek op zijn gezicht drukte een grote minachting uit en minstens een dozijn stakers maakte plannen om dat gezicht grondig te restaureren.

'Politie.' Opeens klonk een fluitsignaal.

De stakers weken terug toen vier agenten naderbij kwamen. Ze zeiden niets, maar tikten met hun wapenstok tegen de zijkant van hun broek.

De gast wachtte tot ze vlakbij waren en liep toen met stijve benen naar de showroom. Niemand legde hem iets in de weg.

Bob en Arie keken er met enig respect naar.

‘Dat was solliciteren naar een blauw oog, dikke.’

Arie knikte. ‘Knap stom, eigenlijk. Het is een wonder dat het goed is afgelopen. Waar gaat die vent eigenlijk naartoe?’

‘Naar de achterkant van de garage, lijkt me. Zou daar een tuin zijn?’

Ze liepen tot vlak bij de stakers en zagen toen pas dat er een feesttent was opgetrokken achter de showroom.

Bob keek er vol ontzag naar. ‘Frisse morgen. Daar kunnen honderden mensen in, joh.’

‘Die zullen er wel komen ook. Dat kan leuk worden. Alle gasten worden uitgenodigd. Voedsel kan maar mondjesmaat worden aangevoerd. En een kwart van het garagepersoneel loopt rond met een gezwollen lip, gescheurde kleren of een loshangende oorlel.’

Bob keek peinzend naar de tent. ‘Als ik de baas van het spul was, dan trof ik een regeling met de stakers.’

‘Hoe bedoel je? Ze afkopen?’

‘Zoiets, ja. Als deze toestand zo blijft dan kun je het feest wel vergeten.’

‘Als het zo blijft dan kunnen we Jan wel vergeten. Het lijkt me niet raadzaam om in de buurt van het UST-huis te komen.’

Bob rilde. ‘Liever niet, nee. De stakers hebben zich opnieuw gegroepeerd. Ik denk niet dat we er langs kunnen.’

‘Ook niet als we er een agent bijhalen?’

Bob keek langdurig naar zijn vriend. ‘Sinds jij last van je maag hebt ben je jezelf niet. Wat moeten we zeggen. Dat Holden binnen is en dat we hem niet vertrouwen. Dat vriend Jan gekidnapt wordt? Dat het huis een broeinest van oproerkraaiers is? Voor we het weten zitten we zelf in een bureau en wordt het huis omsingeld door een peloton scherpschutters. Het enige wat ik kan doen is kijken of ik de man kan vinden die me een paar uur geleden informatie heeft verstrekt. Misschien weet hij meer.’

‘Meer van wat?’

‘Meer van het huis, sukkel. Zijn je hersens vastgelopen op een stuk afgedreven spek? Als we niet via de voorkant bij het huis kunnen komen, dan misschien via de achterkant. Kun je je zo’n slimme gedachte voorstellen, of gaat-ie je computerbrein

te boven?’

Arie schudde zijn hoofd alsof hij nevels wilde verjagen. ‘Volgens mij zit mijn harde schijf klem. Command error heet dat in computertaal. Commandofoutje. Ga op zoek naar de informatiestaker, jij verwaande yank. Intussen poets ik mijn brein op.’

‘Begin maar met je buik. Zo te zien zit je brein vandaag op die hoogte,’ zei Bob hardvochtig. ‘Ga op dat stoepje daarginds zitten en hou je sproeten uit de avondzon. Ik ben zo terug.’

‘Graag,’ zei Arie. Hij wankelde terug, zonk neer op een hardstenen stoep vanwaar hij het UST-huis kon zien en wreef over zijn maag, terwijl hij zachtjes kreunde.

Bill Holden nam Jan en Dick Wayland mee naar een ruime, spaarzaam gemeubileerde kamer die uitkeek op het parkeerterrein naast de garage. Door het open raam zag Jan dat de zon bijna achter de huizen verdwenen was. Het grootste deel van het parkeerterrein en de grote feesttent achter de showroom lagen al in de schaduw.

Bill volgde zijn blik. ‘We zagen je komen,’ zei hij.

Jan wees naar beneden. ‘Stond je daarom in de hoek van de hal af te wachten.’

Holden trok een gezicht. ‘Zag je me? Ik dacht dat ik verborgen stond.’

‘In de witte kleren zeker. Maak het nou.’

Holden wees naar een paar stoelen. ‘Ga zitten,’ Hij liep naar een lage kast tegenover een breed, onberispelijk opgemaakt bed en trok een paar flessen te voorschijn. ‘Bier?’

‘Cola,’ zei Jan. ‘Koffie is nog beter.’

‘Cola,’ zei Holden. Hij pakte glazen en zette ze op een laag tafeltje dat precies in het midden van de kamer stond. ‘Help jezelf. Wat is dat voor verhaal over geld dat je van Dick zou krijgen?’

‘Dat was een smoes om binnen te komen. De stakers hielden me tegen en ik bedacht maar wat.’

Dick die op de punt van een stoel zat boog zich opeens voorover. Hij leek weer even nerveus als eerder op de middag.

‘Waarom liep je achter me aan? Ik dacht al dat ik je had gezien.’

Je was in het Hilton. En daarna in de metro. Je bent me gevolgd.’
Jan knikte stug.

‘Waarom,’ vroeg Wayland.

En daar zat Jan. Hij wist werkelijk niet wat hij moest zeggen. Dat kwam niet omdat hij zo traag was dat hij geen enkele smoes kon bedenken, maar meer omdat hij geen idee had van de positie van Holden. De kleine Dick Wayland was een reisleider, dat wist hij. Maar wie was Holden? Hij had hem met Suzanne gezien in Toronto en daarna in Detroit met als gevolg dat hij was neergeslagen. Of was dat toch een ander? In Toronto was het donker geweest en in Detroit had hij staan tolleren op zijn benen van moeheid. De man die hij in het Dearborn Estate had gezien leek op Holden, dat was zonneklaar. Maar of het Holden was, daar had hij zijn twijfel over en zolang Jan twijfelde was hij even gesloten als een oester.

Jan zei dus niets en vulde de tijd met het drinken van kleine slokjes cola. Terwijl de kamer langzaam in duisternis werd gehuld dacht hij koortsachtig na.

Waarom vraagt hij niet hoe ik heet, vroeg hij zich opeens af. Ik kom hier binnendwarrelen vergezeld van twee stakers, ik laat merken dat ik Dick Wayland min of meer ken en niemand vraagt zelfs maar hoe ik heet. Dat is op zijn minst vreemd. Rustig aan, Janneman. Laat Holden maar komen, misschien geeft hij zich bloot.

Toen Jan zover was voelde hij zich zienderogen opknappen. Hij lag weer helemaal op koers en dan was hij op zijn best.

Dick vroeg nog een paar keer waarom Jan hem had gevolgd, maar zonk terug in zijn stoel toen hij geen antwoord kreeg.

Holden die met een bil op het lage kastje was gaan zitten dronk rustig van zijn bier en Jan ging stug door met zwijgen. Dat duurde een hele tijd.

Buiten werden schijnwerpers ontstoken die de feesttent en de showroom in een fel licht zetten en die vreemde schaduwen in de kamer wierpen. Kort erna kwam de tweede gast, en de derde, en daarna een heel stel tegelijk. Ze werden ontvangen met fluitconcerten en hoongelach, maar schermutselingen bleven uit.

Na tien minuten knipte Bill Holden een lamp aan. ‘Weet je het al?’ snauwde hij.

Jan schrok op uit het soort halfslaap waarin hij verzeild was geraakt. ‘Wat?’ vroeg hij sullig.

‘Waarom je hier bent?’

Jan schudde koppig zijn hoofd. ‘Je gelooft het toch niet. Wie ben jij precies?’

‘Bill Holden,’ zei Holden. ‘Dat weet je al. Ik ben hoofd van het kantoor in Chicago van United States Tours. Dit is mijn kamer.’ Hij maakte een zwaai met een arm. ‘Dit halve huis is van UST. We hebben twee verdiepingen met gastenkamers voor reisleiders. De bovenste etages zijn voor studenten aan de De Paul University een eindje verderop. Dick is hier omdat ik hem wilde spreken. Is dat wat je wilde weten?’

‘Ja,’ zei Jan. ‘Wat deed je in Toronto gisteren?’ Hij dacht na. ‘Het was eergisteren, geloof ik.’

‘Zaken,’ zei Holden. ‘Ik onderhoud contacten met alle hotels waarin we gasten onderbrengen.’

‘Onderhoud je ook contacten met Suzanne?’

De ogen van Holden vernauwden zich. ‘Waarom vraag je dat?’

Jan grijnsde kort. ‘Omdat ik je met haar zag. Op straat. Vlak voor het hotel. Eerst dacht ik dat jullie ruzie hadden, maar daarna liepen jullie samen weg.’

Holden keek nadenkend. ‘Je zit erbij of je me niet vertrouwt. Komt het omdat ik op straat stond te kletsen met Suzanne?’

‘Je was ook in het Dearborn Estate,’ zei Jan.

‘Ik was overal,’ zei Holden. ‘Dat is mijn werk, dat vertel ik je toch net?’ Hij dacht kort na, gaf toen een ruk met zijn hoofd en zei tegen Dick Wayland: ‘Vertel hem over Suzanne en mij.’

Dick keek of hij werd weggerukt uit een schone droom. ‘Wat valt er te vertellen?’

‘Wat weet je over Suzanne en mij? Vertel op.’

Dick keek verbaasd. ‘Ik weet niks. Alleen dat jullie al jaren getrouwd zijn, dat is alles. Verder weet ik echt niets.’

Holden zag de uitdrukking van stomme verbazing op Jans gezicht en grinnikte. ‘Getrouwd,’ zei hij. ‘Waarom denk je dat ik je naam niet heb gevraagd, sufferd. Jij bent Jan Prins. Je bent in de USA samen met Bob Evers en Arie Roos. Op verzoek van

Suzanne. Ze heeft jullie in dienst genomen op verzoek van haar baas. Waarom denk je dat iemand drie opgeschoten knapen uit Europa mag optrommelen om onregelmatigheden met busreizen uit te zoeken? Omdat er in de States geen detectives zijn? Omdat we in dit land gebrek hebben aan jongens met gevoel voor avontuur? Suzanne heeft een oom. Die oom kende drie jongens. Handige jongens, zei hij. Jongens die niet opvallen.' Hij keek spottend alsof hij zijn eigen woorden niet geloofde. 'Waarom denk je dat Suzanne haar zin kreeg? Omdat ze me het hoofd gek zeurde, daarom. Ik ben haar baas, jij speurkluns, en er waren toch plaatsen in de bus over. Toe maar, zei ik. Als ze handig zijn dan hebben we misschien iets aan ze. Bovendien is het op 'no cure, no pay'-basis. Als ze niets bereiken dan betalen we ze geen cent, dus veel last zullen we niet van ze hebben.' Hij keek naar zijn nagels en pulkte vervolgens een ongerechtigheidje van zijn smetteloze shirt. 'Niet veel last, zei ik, maar daarin heb ik me blijkbaar vergist. We zijn lekker opgeschoten, sindsdien. In de bussen gaat het van kwaad tot erger en jij achtervolgt een ervaren reisleider die stapelgek aan het worden is van alle tegenslagen.'

Jan trok wit weg. Hij had het gevoel dat hij was getroffen door een middelgrote bom die alle lucht uit hem had geblazen. 'Ze heeft niet gezegd dat ze Suzanne Holden heette,' hakkelde hij. 'We dachten dat haar naam MacGarrigle was, maar dat ...' Hij zuchtte diep en keek ongelukkig naar twee lichtbundels buiten die traag bewogen alsof ze woorden schreven tegen de hemel. Holden gromde als een zieke beer. 'Ze heet geen MacGarrigle. Ze heet ook geen Van Ravezwaai, geen MacSpeurneus en geen O'Klunshoofd. Je wordt gek als je bedenkt hoe ze allemaal niet heet. Haar naam is Suzanne Holden-Vandebuurt. Vandebuurt is Belgisch. Holden is Amerikaans. Maar ze had geen zin om elke keer te laten merken dat ze getrouwd is met de baas. Dus noemde ze zich Suzanne. Net zoals ik me meestal Bill noem en Dick zich laat aanspreken met Dick. Volg je het een beetje?'

'Wa ... waarom was hij dan zo zenuwachtig?' vroeg Jan zwak, terwijl hij op Dick Wayland wees. 'Ik sprak in het Hilton een mevrouw die zei dat ze hem niet vertrouwde.'

Bill Holden trok een wenkbrauw op en keek vragend naar de

kleine reisleader.

Wayland schoof weer naar de punt van de stoel. 'Dat zal dat mens van Blair zijn geweest.' zei hij gepikeerd. 'Ze zeurt al vanaf de eerste dag. Ze was haar bagage kwijt. Het bleek haar eigen schuld te zijn, maar omdat er meer dingen fout gingen had ik het natuurlijk gedaan.'

'Wat ging er fout,' vroeg Holden kortaf.

'Dat heb ik je daarstraks toch verteld? Ik had de verkeerde plattegronden. De vrouw die de stadstocht door Montreal verzorgde nam de korte route in plaats van de voorgeschreven lange. Bij de grens bleek de douane gebeld met de mededeling dat een van de deelnemers drugs bij zich had. We waren te laat op vliegveld O'Hara. Die dingen.'

Holden knikte. 'Het wordt steeds erger,' zei hij grimmig. 'Stapelgek word ik ervan. Het hoofdkantoor is op de hoogte en stuurt een mannetje.' Hij keek of hij vergif had geslikt. 'Een man-ne-tje. Alsof dat helpt. Alsof wat dan ook helpt. Vanmiddag kreeg ik een Engelsman op mijn dak. Hij kwam uit Europa. Om zich op de hoogte te stellen van de aard van de klachten die hem ter ore waren gekomen van de zijde van Engelse toeristen. Hij zei het precies zo: ter ore waren gekomen.' Hij trommelde kort op het tafeltje, ging verzitten en keerde zich met een ruk naar Jan.

'Uit Engeland kwam ene Griffith. Hij was nog niet in Chicago of ik kreeg een telefoontje van een Nederlander. Hij zou ook zijn gestuurd door reisorganisaties. Weet jij daar iets van?'

Jan had zich licht hersteld. Hij zag een teint minder groen en het bloed bonkte niet langer in zijn oren. 'Niets,' zei hij, 'Minder dan niets.'

'Minder dan iets,' herhaalde Holden bitter. 'Drie jongens rijden van New York naar Chicago en wat weten ze: minder dan niets. Ik heb naar Nederland gebeld en daar weten ze ook minder dan niets. Niemand heeft een vertegenwoordiger naar Chicago gestuurd, dat is zeker. Ze wisten wel af van Griffith en ze vertrouwden erop dat hij de zaken zou waarnemen. Dat deed hij ook. Hij doet het zelfs slapend. Ik had een afspraak met hem in het Hilton, maar toen ik een uur geleden belde haalde ik hem uit de slaap. Hij had last van jetlag, zei hij. Hij

zou liever morgen met zijn onderzoek beginnen.’ Holden lachte hol. ‘We worden stapelgestoord van de tegenslagen, maar meneer slaapt liever. Als een van die schertsvrienden van je nu klaarzit in het Hilton dan hoop ik dat hij er blijft tot hij is versteend of tot stof uiteenvalt. Ik ben hier en ik blijf hier.’

Jan reageerde niet en Holden ging door. ‘Als Bob of Arie een grap heeft willen uithalen dan kun je beter bellen om te zeggen dat het succes klein was.’ Hij wees naar de telefoon.

Jan keek er naar en schudde koppig zijn hoofd. ‘Ik bel niet, want er valt niets te bellen. Ik weet niet eens waar ze zijn. Ik heb ze al een hele tijd niet gesproken.’

‘Waarom niet?’ De vraag klonk kort en droog als een geweer-schot.

‘Omdat we de taken verdeeld hebben,’ zei Jan kortaf. ‘Als we met ons drieën achter elkaar aanlopen dan bereiken we niets.’

‘Apart schieten jullie anders lekker op,’ zei Holden smalend. ‘Ik ben vanmorgen vroeg gebeld door Suzanne. Ze was overstuur omdat je was verdwenen. Ze had een briefje gekregen, maar daar stond nauwelijks iets in. Wat heb je uitgevoerd?’

Jan had niet de minste zin om te verklaren dat hij als een tam konijn bij de oren was gepakt en in een camper was gemikt. ‘Onderzoek,’ bekte hij. ‘Ik heb vannacht nauwelijks geslapen en Bob en Arie evenmin, voor zover ik weet. We volgen sporen. Op den duur leidt dat tot resultaten.’

Holden blies zijn wangen bol en liet een scherp geluid horen toen zijn lippen de spanning niet langer konden verdragen.

Het restant lucht blies hij uit of hij van drie meter afstand een kaars wilde doven. ‘Op den duur, zegt-ie. Op den duur zijn we allemaal ontslagen, jongen. Maar troost je. Jij zult er geen last meer van hebben. Je kunt je slaapgebrek gaan inhalen. Jij bent nu al ontslagen.’

‘Waaattt,’ kreet Jan geschrokken.

Op dat ogenblik gingen buiten alle lichten uit. Drie seconden later schalde keiharde muziek over het feestterrein.

Bob had zich tussen de stakers gewaagd en daar gemerkt dat de knokpartij om de bestelwagens de eensgezindheid alleen maar groter had gemaakt. Iedereen die ervan werd verdacht

dat hij voor een onbekend cateringbedrijf werkte werd tegengehouden en met kracht toegesproken. Gasten werden uitgejouwd en, af en toe, bekogeld met stukken gebak.

Alleen de gestaag toenemende politiemacht weerhield de stakers van nieuwe rellen. Op de hoeken van Poe Street stonden nu busjes vol leden van een speciale politie-eenheid en groepjes agenten liepen voortdurend langs de stakers en hielden hun bewegingen in de gaten.

Dat leek stoer, maar toen het donker werd viel er niet veel meer te kijken. De straatlantaarns in Poe Street bleken niet te branden en de schijnwerpers van de garage verlichtten voornamelijk showroom, feesttent en de toegang naar die tent.

Hoe muzikanten de tent ongemerkt hadden kunnen betreden wist niemand van de stakers, maar kort nadat de lampen waren aangedaan rolde een beschaafd muziekje over de parkeerplaats.

Er ging een golf van boosheid door de gelederen van de stakers en het werd Bob duidelijk dat ze grote plannen hadden. Welke die plannen waren kreeg hij niet te horen. Hij werd geduld omdat hij beleefd was en overduidelijk niet tot het vijandelijke kamp behoorde, maar belangrijke informatie werd hem niet toevertrouwd.

Hij kreeg wel uitgelegd hoe het UST-gebouw aan de achterzijde bereikt kon worden. Een van de stakers die jaren aan Sheffield Avenue had gewoond legde het hem uit.

‘Kenmore Street in,’ zei hij. ‘Loop een paar honderd meter door tot je bij een knik in de weg komt. Er staat daar een schutting waar je bijna doorheen kunt kijken. Erachter ligt braak terrein vol kuilen, oud roest en afval. Langs de rand van dat terrein zie je restanten van een smalle weg. De weg liep vroeger tot achter de garage, maar dat veranderde na een ruzie die uitliep op een rechtszaak. Hoe het zat weet ik niet meer, maar de weg werd afgesloten. Over de weg loop je terug richting Poe Street tot je bij de garage bent. Je herkent de lichten wel. Het laatste stuk loop je langs een verweerde stenen muur. Daarachter ligt de binnenplaats van het UST-huis.’ Hij trok Bob aan een mouw en keek hem samenzweerderig aan. ‘Ik wil niet weten wat je daar uitspookt, maar je hebt deze informatie

niet van mij, Oké?’

‘Oké, zei Bob. ‘Het beste met je staking.’

De man grijnsde. ‘We hebben een paar grappen bedacht. Pete zal spijt krijgen van zijn feest in dat Palace.’

De smalle weg naar de achterkant van de garage bleek hoofdzakelijk te bestaan uit kuilen, schuinomhoogstaande klinkers en bossen brandnetels. Eroverheen lopen in een rechte lijn was onmogelijk en Bob en Arie slalomden vrijwel op de tast door de duisternis tot ze bij de muur kwamen. Ze gingen een bocht om en zuchtten van opluchting toen ze plotseling in het licht van een van de schijnwerpers van Pete’s Palace liepen.

‘Dit is geen weg voor een overhaaste terugtocht, dikke.’

‘Niet als je bezwaar hebt tegen een gebroken been in elk geval. Blijf nou effe staan, want ik heb nog steeds kramp.’

Bob keek een tikkeltje bezorgd. ‘Vanmiddag maakte ik er grapjes over, maar nu begin ik te geloven dat er echt iets aan de hand is. Straks heb je je een maagkwaal gevrotten.’

Arie bleef gebukt staan, met beide handen steunend op zijn knieën. ‘Het komt bij vlagen. Ik heb iets gegeten dat niet lekker is gevallen, dat is alles.’

Bob gaf een snork. ‘Gezien de hoeveelheid voedsel die jij dagelijks nuttigt is het in elk geval onmogelijk na te gaan waar je last van hebt. Als je terug wilt ga je je gang maar. Varkentje Holden was ik in mijn eentje wel.’

Arie schudde koppig zijn hoofd. ‘Als ik terugga naar het Hilton dan kom ik in geen 24 uur meer van mijn bed af. Eerst Jan vrij, daarna zien we verder.’

Hij deed vier stappen en bleef toen opnieuw staan.

‘Wat is dat?’

‘De lichten, joh. Alle schijnwerpers bij Pete Palace zijn uit. Hoor nou es, wat is dat voor herrie.’

Arie draaide zijn neus naar de hemel als een jachthond die zich oriënteert en luisterde. ‘Dat lawaai, bedoel je. Dat is hardrock of zoiets.’

‘Aerosmith, geloof ik, maar dan met opzet een beetje sneller afgedraaid, waardoor de tonen hoger worden.’

‘Om te treiteren, bedoel je?’

‘Allicht, man. Ze hadden bij de garage een soortement strijkje. De stakers hebben ergens luidsprekers vandaan gehaald en alternatieve muziek opgezet die ze een tikkeltje hebben misvormd.’ Arie trok een grimas. ‘Misvormd noemt-ie dat. Het is puur vals.’ Bob schoot in de lach. ‘De staker die ik sprak zei dat ze een paar grappen in voorraad hadden. Dit zijn er twee van. Het licht in de feesttent is uit en het strijkje is vervangen.’

‘Lekker feest is het aan het worden op deze manier. Als ik de organisator was zou ik nu toch echt wel een praatje maken met de politiecommandant.’

‘Een praatje met de stakers lijkt me beter,’ zei Bob droog. ‘Pappen en nat houden, dat is het enige dat misschien helpt, dat zei ik al eerder... En loop nou meer mee, het moet een koud kunstje zijn om bij het UST-huis te komen. Niemand ziet ons hier en bij de garage hebben ze wel iets anders aan het hoofd.’

In het huis waar United States Tours een paar verdiepingen had gehoord klonken geluiden die het geweld van Aerosmith met gemak overstemden. Ze werden veroorzaakt door een getergde Jan Prins die uitlegde dat ontslag niet aan de orde was. Hij stond in volle lengte in het midden van de kamer en hij brulde dat de gordijnen er van wapperden. ‘Niks ontslag,’ tierde hij. ‘Helemaal niks ontslag. We zijn aangenomen door Suzanne en als er ooit van ontslag sprake is dan wordt dat gegeven door Suzanne. Met praatjes over getrouwd zijn heb ik niets te maken.’ Hij strekte een arm in de richting van Bill Holden en maakte grijpbewegingen of hij de man ter plekke wilde kelen. ‘Jij mag wat mij betreft getrouwd zijn met Madonna, de vrouw van de president en de troonopvolgster van Beloedjistan tegelijk, maar daar heb ik niets mee te maken.’ Hij haalde adem en legde er een schepje op. ‘Weet je welke onkosten wij hebben gemaakt? Hoeveel auto’s we hebben gehuurd? Hoeveel uitgaven we hebben gedaan? Ik heb vanmiddag nog schoenen moeten kopen omdat de mijne gestolen waren door een vent die me heeft gekidnapt. Weet jij hoeveel Arie op een dag eet? Hoeveel een hotelkamer kost? Hoe ...?’

Hij raasde door tot Holden het raam met een klap sloot en met zijn handen tegen de oren op het bed ging zitten.

Dat haalde de kracht uit Jans betoog en na enkele minuten zeeg hij neer op een stoel.

‘Klaar?’ vroeg Holden.

‘Niks ontslag,’ zei Jan weer.

Holden keek naar Dick Wayland die in een hoek was gaan zitten en naar het plafond staarde als iemand die intens verlangt naar een spoedige aftocht. ‘Neem hem mee,’ zei Holden.

‘Ik?’ vroeg Dick.

‘Jij,’ zei Holden. ‘Neem hem mee naar het Hilton en stop hem in bed, zet hem in de bar of dompel hem vijf keer onder in het hotelzwembad. Doe wat je wilt, maar zorg dat hij hier verdwijnt.’

Dick keek naar Jan. ‘Ga je mee?’

‘Niks ontslag,’ zei Jan nogmaals.

‘Ik geloof niet dat hij wil,’ zei Dick voorzichtig.

Holden stond half op en liet zich met een plof terugvallen. Buiten snerpten valse klanken die af en toe werden overstemd door een kreet van een staker. Binnen stond Jan als een standbeeld dat elk ogenblik door overdruk uit elkaar kan barsten.

‘Gek,’ zei Holden. ‘Iedereen is gek. De stakers zijn gek en Pete is gek.’ Hij wees naar Dick. ‘Jij bent gek en hij daar is volkomen tastbaar geschift.’ Hij zuchtte. ‘Ik geef je 24 uur,’ zei hij tegen Jan. ‘Of morgenavond om deze tijd weet je waar al het busse-kabaal door ontstaat of je zit zonder werk. Zoek je vrienden en doe iets nuttigs. Met achter reisleiders aanhobbelen kom je er niet.’

Jan had hem amper gehoord. ‘Niks ontslag,’ herhaalde hij toen Dick hem voorzichtig bij een arm pakte.

‘Nee hoor,’ zei Dick zacht. ‘Kom maar lekker mee. We gaan naar het hotel. Daar hebben ze prima bedden en veel drank. Ik ben toe aan een borrel of wat.’

Dick Wayland liep naar de voordeur, keek voorzichtig om de hoek en zag niets anders dan duisternis. Hij had minder dan drie minuten nodig om met een zacht voor zich uit prevelende Jan uit Poe Street te verdwijnen.

Keiharde muziek schalde door de straat en overstemde elk gesprek. Toen ergens midden in de straat de lichten van een auto werden ontstoken zag hij groepen mensen staan vlak bij de plaats waar de gasten van het garagefeest werden ontvangen.

Hij trok Jan mee en schuifelde langs de gevels tot hij in Kenmore Street was. Vlak bij de hoek keek hij naar het UST-huis. In het gebouw werkten alle lichten en voor het raam van de kamer van Bill Holden zag hij een man staan die de indruk wekte of hij aan het schaduwboxen was.

‘Ook gek,’ mompelde de kleine reisleader. ‘Ik wed dat hij staat te repeteren. Morgen krijgt hij de grote baas van UST op bezoek en als hij dan geen bevredigende verklaring heeft voor alle ongemakken waar toeristen mee te maken hebben, dan krijgt hij niet eens de kans om zelf iemand te ontslaan. Dan vliegt hij met zo’n vaart de laan uit dat hij in het Michiganmeer terecht komt.’ Hij gaf Jan een duw. ‘Die kant op.’

‘Niks ontslag,’ zei Jan.

Bill Holden, hoofd van de noordelijke sector van United States Tours, was niet helemaal zichzelf. Hij had al wekenlang te maken met series klachten van toeristen en alleen het feit dat een dergelijke reeks klachten ook was gedeponerd in de kantoren in New York, Los Angeles en San Francisco had het hoofdkantoor ervan weerhouden hem op staande voet te ontslaan.

Toen Suzanne hem had voorgesteld drie handige jongens in de arm te nemen had hij niet tegengesputterd. Hij wist dat het hoofdkantoor bezig was met het nemen van maatregelen en hij wist ook dat het maanden kon duren voor daar in de praktijk iets van terecht kwam. Als hij, Bill Holden, de veroorzakers van alle strubbelingen zou kunnen leveren dan zou hij een buitengewoon goed figuur slaan. Als de drie amateur-detectives uit Europa er daarentegen geen spat van terechtbrachten dan was er niets aan de hand, want ze veroorzaakten geen onkosten die voor rekening kwamen van de UST. De plaats in de bus die Jan Prins enkele dagen had ingenomen was betaald door een Ier die op het laatste moment had moeten afzeggen

en de hotelkamers waren toen al gereserveerd.

Wat echter de laatste dagen was gebeurd was niet leuk meer, vond Holden. Er waren stagnaties bij de grens geweest en er was geklaagd bij reisbureaus in Europa. De mededeling dat uit Engeland ene Griffith was overgevlogen om orde op zaken te stellen was meer dan een klap geweest. Het was een doffe dreun. Arie's telefoontje waarin hij zich had uitgegeven voor een afgevaardigde uit Nederland was een nieuwe schok geweest. Holden had weliswaar vrij spoedig het gevoel gekregen dat het telefoontje een van de vele vervelende grappen was waar hij en zijn medewerkers dagelijks mee te maken kregen, maar goed voor zijn gemoedsrust was het niet geweest.

De komst van Jan Prins had hem ook niet gelukkiger gemaakt en na diens vertrek had Holden, staande voor het raam dat uitkeek op de garage, de zaken van de afgelopen weken staan doornemen. Hij raakte al spoedig helemaal in de rol van onschuldig slachtoffer met wie bizarre grollen worden uitgehaald en spoedig stond hij tanden te knarsen en vuisten te ballen.

Omdat het rond Pete's Palace nog volslagen donker was, stond hij tegen het verlichte raam afgetekend als een Wajangpop in een silhouettenspel en iedereen die naar boven keek kon genieten van zijn wilde bewegingen.

Arie zag Holden het eerst. 'Wat is dat daar?'

'Die vent? Volgens mij staat hij te schelden tegen de stakers.'

'Dwars door een dicht raam heen? Met deze muziek? Laat naar je kijken. Hij heeft het tegen iemand in de kamer.'

'Hij is goed kwaad, zo te zien.'

Op dat ogenblik draaide Holden zich een kwart slag om. Zijn silhouet werd scherp afgetekend tegen de lamp die op een kast vlak naast het raam stond en toen hij doordraaide viel het licht enkele seconden vol op de zijkant van zijn gezicht.

'Dat is Holden, joh.'

Arie aarzelde. 'Hij lijkt er wel op.'

Bob mepte met een vuist tegen de palm van zijn andere hand.

'Lijken? Hij is het. Tegen wie staat hij te brullen? Jan?'

Dat lag natuurlijk zo volslagen voor de hand dat ze geen en-

kele andere mogelijkheid overwogen.

‘Zou hij alleen zijn?’

‘Maakt dat iets uit?’

‘Nou, als we bij hem binnenvallen wel, zou ik denken.’

‘Maar vallen we binnen? En vooral: hoe vallen we binnen, dat is de vraag.’

Terwijl ze stonden te aarzelen gingen de schijnwerpers rond de feesttent weer aan. Even later zweeg de muziek.

De verandering werd niet veroorzaakt door een overeenkomst tussen stakers en garagehouder, maar door een actie van enkele monteurs en verkopers. Ze hadden zich opgesplitst in twee groepen. Groep een had, samen met drie agenten, de plaats opgezocht waar de voedingskabel was doorgesneden van het electriciteitssysteem dat was aangelegd tussen de showroom en feesttent. Het was gebeurd op een plaats vlak bij de showroom en naast de stukken kabel lag nog het mes dat was gebruikt en waarvan het lemmet half was gesmolten. De kabel herstellen was niet moeilijk, maar eerst was wel enige reparatie nodig aan de meterkast die half was losgerukt van de muur.

Terwijl technische mensen met stroom stoeiden rukte groep twee, bestaande uit een monteur, drie verkopers van meer dan 110 kilo en vier agenten, op naar het pand van waaruit Aerosmith schalde. Het pand bleek leeg te staan, maar het duurde een tijdje voor de geblokkeerde deur was geramd en de monteur draden had doorgeknipt.

Door een toeval verdween de muziek vlak nadat de lichten aangingen, maar voor buitenstaanders leek het een keurig getimedede actie.

De feestgangers applaudisseerden beschaafd, het strijkje zette een opgewekt nummer in en medewerkers van Pete’s Palace joelden.

De vrolijke geluiden hadden zeker wel enig effect op het gedrag van omwonenden. Achter alle vensters van belendende percelen verschenen gezichten van mensen die naar de feesttent keken en op drie plaatsen werden ramen opengeschoven. Bob en Arie stonden in elkaar gedoken naar het UST-gebouw te staren en zagen ook hier opgeluchte gezichten. Een ervan behoorde toe aan Holden die zijn neus tegen de ruit drukte.

‘Hij is alleen,’ stelde Bob vast.

‘Kan niet anders,’ gaf Arie toe. ‘We moeten er van uit gaan dat Jan vastgebonden zit en niet bij het raam kan komen, want anders zou hij ook wel naar de garage zijn komen kijken. Daarboven zie ik vier mensen. Rechts ervan twee. In een situatie als deze loopt iedereen die kan bewegen heus wel naar een raam om te kijken wat er nu weer aan de hand is.’

‘Right,’ zei Bob. ‘Holden is dus alleen en hij houdt Jan gevangen. Wij gaan hem bevrijden. Nu en meteen, voor er weer een nieuwe acte begint in de klucht rond Pete’s Palace. Houd op met kreunen en klets ons naar binnen. We weten waar Holden zit. We lopen in één keer door en pakken hem. Mee eens?’

Arie had allang gezien dat doortastendheid gewenst was. Hij gaf een ruk met zijn besproete hoofd en liep naar de voordeur.

‘Dag,’ zei Arie tegen het meisje dat open deed. ‘Ik kom uit Nederland. Ik had een afspraak met Holden in het Hilton-hotel, maar hij is niet komen opdagen. Ik weet welke kamer hij heeft, dus doe geen moeite. Wij vinden het wel.’

Hij lachte vriendelijk toen hij het meisje aan de kant schoof en Bob een wenk gaf.

Ze waren al halverwege de trap toen het meisje geluid gaf. ‘Watt!?’ zei ze. Toen ze geen antwoord kreeg schudde ze haar hoofd en liep ze langzaam naar achteren.

‘Dat was een brutaal staaltje,’ zei Bob met en gezicht waar de bewondering van kon worden afgeschept. ‘Hoe bluf je het toch elke keer voor elkaar, dikke?’

‘Aangeboren genie,’ zei Arie bescheiden. ‘Schiet op. We moeten uit het zicht zijn voor ze tijd heeft gehad om na te denken.’

‘Of de telefoon pakt.’

‘Precies. Bobbie. Sprinten. Kloppen en doorpakken. Jij de benen, ik het hoofd.’

Holden had geen schijn van een kans. Hij opende de deur en werd in een vloeiende beweging de kamer ingeveegd. Bob omklemde zijn benen en zag zowaar kans de deur achter zich dicht te schoppen en Arie sloeg een mollige arm om zijn nek en liet zich vervolgens over zijn borst vallen.

Holden sloeg om als een boom en schoof met losliggend tapijt en al over het parket tot hij tegen zijn eigen bed tot stilstand kwam. Nog voor hij stillag was alle lucht uit zijn longen geperst met een geluid alsof er een fietsband leegliep. Hij werd eerst wit, daarna lichtgroen en het zag er een ogenblik naar uit dat hij volkomen onder zeil zou gaan.

Arie zag het en tilde zijn bovenlichaam een centimeter op. 'Kijk of er meer mensen zijn,' hijgde hij.

Bob had gezien dat Holden makker was dan een schaap en richtte zich op. 'Kamer is leeg,' zei hij met enige verbijstering.

'Kijk in de kast, sukkel. Jan moet ergens zijn.'

Maar Jan was niet in de kast, niet onder de bank en niet in het piepkleine keukentje.

Jan was nergens en die constatering bracht schaamrood op de wangen van de overvallers. Het is wel heel stoer om een kamer aan te dweilen met een tegenstander, maar als je het doet om iemand te bevrijden is het zeker prettig als er een persoon aanwezig is die bevrijd wenst te worden.

'Niemand,' moest Bob toegeven nadat hij de kamer drie keer had geïnspecteerd.

'Is dit wel ...?' vroeg Arie aarzelend.

Bob keek voor alle zekerheid nog een keer naar de man die languit op de vloer lag te puffen en te hijgen alsof hij in recordtijd een marathon had gelopen. 'Dit is wel degelijk Holden, zei hij.

Arie keek opgelucht. 'Dacht ik ook. Dat is tenminste iets.' Hij gaf Holden een por. 'Waar is ons vriendje Jan?'

Het duurde lang voor de man in staat was om antwoord te geven en zijn eerste woorden klonken geknepen, maar hij probeerde niet slim of ontwijkend te doen en dat scheelde een stuk. 'In het Hilton, idioten. Hij is naar zijn kamer, samen met een reisleader.'

Bob liet zich met een verbijsterd gezicht op een stoel vallen en Arie krabbelde beschaamd overeind. Hij deed geen poging meer om Holden vast te houden. Vasthouden was in het geheel niet nodig, zag hij, en vastbinden al helemaal niet. Hier was overduidelijk sprake van een uiterst akelig misverstand.

'Maar ... Hoe ...,' vroeg hij geschrokken.

Holden gromde zacht, wankelde naar het keukentje, dronk een glas water en liep naar het raam.

‘Gek,’ zei hij. ‘Iedereen is gek en jullie ook. Dat vriendje van jullie was hier met een belachelijk verhaal over een van mijn reisleiders die hij had gevolgd vanaf het Hilton. Ik heb hem uitgelegd dat hij ergens anders voor clown moest gaan spelen en daarna heb ik hem ontslagen. Hij was er niet verrukt van en dat zullen jullie ook wel niet zijn. Eruit, alle twee. Ga terug naar Europa, of naar Buiten-Mongolië of naar een deel van Antarctica waar het goed koud is en blijf daar. Suzanne heeft jullie aangenomen, maar ik ben haar baas en ik ontsla jullie. Ben ik een beetje duidelijk?’

Dat was hij ongetwijfeld en Bob zowel als Arie beseftte heel goed dat je geen boeiend en vruchtbaar gesprek kunt beginnen over een ontslag met iemand die je drie minuten tevoren als een baal oud vuil zijn eigen kamer hebt doorgeschoven.

Ze mompelden wat, sputterden zacht en liepen met hangende hoofden de kamer uit.

Bij de deur stond het meisje.

‘Dat was snel,’ zei ze.

Bob zei niets, maar schoot naar buiten. Arie bleef een ogenblik staan. ‘Hij wilde niet,’ zei hij treurig. ‘Ik zei nog: koop die encyclopedie nou, want ze verrijkt je leven, maar hij wilde niet. Hij vond de leesportefeuille voldoende.’

Het meisje deed haar mond open en Arie glipte langs haar heen de straat op.

Op Clybourn Avenue wees Bob naar een telefooncel. ‘Moeten we niet even naar het Hilton bellen?’

Arie bevoelde een oor dat was blijven haken achter een knoop van Holdens shirt en dat schrijnde. ‘Dat wel, ja, maar misschien kun je onze entree in de kamer van Holden beter nog maar niet noemen.’

‘Voor geen goud,’ huiverde Bob.

Hij belde en smakte kort erna de hoorn met een klap op de haak.

‘Niet aanwezig,’ zei hij bits. ‘We sjouwen als gekken achter elkaar aan, dikke. Zo komen we nooit ergens.’

‘Hij zit in het Hilton,’ troostte Arie hem. ‘We gaan daar naar-

toe en blijven er tot hij opdaagt. Lang kan het niet duren.’
Daar vergiste hij zich in. Het duurde wel lang. Het duurde zelfs
bar lang, want Jan was, in het vooruitzicht van blijvend ontslag,
begonnen aan een eenmansactie waar hij later met bovenmatige
trots op zou terugkijken.

SLIMMIGHEDEN VAN JAN PRINS

Het ontslag van Jan Prins was het rechtstreeks gevolg van de stakingsactie bij Pete's Palace. Zonder picketline zou hij niet als een mak schaap naar het UST-gebouw zijn gevoerd met een verhaal dat aan alle kanten rammelde en waar hij maanden later nog pijn van aan zijn vullingen kreeg als hij eraan terugdacht.

Jan was geen vlotte denker, maar hij was allerminst stom. Hij had tijd nodig voor het bedenken van een kletsverhaal waar niet binnen twee minuten gaten in konden worden geschoten ter grootte van granaatinslagen en die tijd had hij nu eenmaal niet gehad. Zonder stakers zou hij in de buurt van Dick Wayland zijn gebleven tot hij een smoes in elkaar had gedraaid die stond als een huis. Ontslag zou in dat geval niet aan de orde zijn gekomen. Omdat hij waarschijnlijk zó lang zou hebben getreuzeld dat hij was ontdekt door Bob en Arie, zou zelfs van ontslag van wie dan ook geen sprake zijn geweest.

Toch leidde juist het ontslag van Jan tot het eerste positieve resultaat in de speurtocht naar de tourbusperikelen. Dat kwam niet omdat Jan een heldere ingeving had, maar omdat reisleider Dick Wayland medelijden met hem kreeg.

Hij had Jan op sleeptouw genomen naar een station van de elevated train en hem vervolgens in een metrowagon geduwd. Daarna was hij in alle rust tegenover hem gaan zitten, want hij wist heel goed dat het zinloos was een vruchtbaar gesprek te beginnen met iemand die vol zelfverwijt zit.

Jan zat erbij als een geslagen hond en keek naar de lichten van Chicago zonder dat hij iets zag. Hij was kwaad op de wereld in het algemeen en op alle personeelsleden van United States Tours in het bijzonder. Hij had bovendien intens medelijden met zichzelf en hij was ervan overtuigd dat alle schikgodinnen handjklap hadden gespeeld om hem pootje te lichten. Niet alleen was zijn plan om reisleider Dick Wayland te volgen en zo mogelijk klem te zetten volkomen in het honderd gelopen, maar tot overmaat van ramp was de man getuige geweest van

het ergste figuur dat Jan ooit had geslagen.

Nimmer, bezwoer Jan zichzelf, nooit, in wat voor situatie dan ook, had hij zo vol overtuiging staan klunzen. Hij gooide voor het gemak de schuld op de stakers die hem in een onmogelijke positie hadden gebracht, maar echt opluchten deed het niet. Hij bleef tot zijn haarwortels gevuld met zelfverwijten en hij zette zijn gedachten kracht bij met het maken van ongecontroleerde bewegingen. Hij knarste met zijn tanden en hij balde zijn vuisten met zó'n overtuiging dat de kleine reisleader na een tijdje van pure schrik zo ver mogelijk van hem af schoof.

Dat bleef zo tot enkele haltes voor het hotel en tegen die tijd zag Jan er meelijwekkend uit. Hij had een hoogrode kleur en zweet droop van zijn haren op zijn vuilwitte shirt.

Het medelijden van Dick Wayland met deze beklagenswaardige figuur werd met de minuut groter en om hem op te kikkeren besloot de reisleader op de vriendelijkste toon waarover hij beschikte een gesprek aan te vangen. Hij schoof een stukje dichterbij en opende met: 'Kop op.'

'Niks ontslag,' zei Jan automatisch.

Wayland tikte hem tegen een schouder. 'Vooruit, joh. Wat had je anders verwacht. Dat verhaal over geld dat ik je schuldig was dat leek toch nergens op?'

'Grrr,' zei Jan.

Wayland gaf hem opnieuw een duwtje. 'Hou op met dat gegrom. Als je meeloopt krijg je een glas cola van me. Ik heb genoeg op mijn kamer.'

Jan stond in tweestrijd. Het liefst zou hij een paar uur handenwringend op zijn bed hebben doorgebracht, maar het vooruitzicht op gratis drank maakte dat hij zich inhield. Hij schudde zijn hoofd alsof hij een deel van zijn sombere gedachten wilde verjagen en knikte stug.

Nog steeds met een bezwaard gemoed sjokte hij achter de reisleader de metro uit en zonder meer te zeggen dan strikt nodig was wankelde hij mee naar het hotel.

Elke stap bracht hem dichterbij de ontrafeling van het bussenraadsel, maar Jan beseftte het niet en ware dat wel het geval geweest dan had hij het zeker niet willen geloven.

Voor Jan was de wereld een helle-oord gevuld met tegenslagen

en hij had er op durven zweren dat het nooit meer goed zou komen. Zelfs toen hij voor de deur van Waylands kamer stond aarzelde hij nog.

Was hij teruggegaan, dan had hij de oplossing van het reismysterie waarschijnlijk nooit gevonden en alleen het zoveelste duwtje van Dick hielp hem over de drempel.

‘Zitten,’ zei hij. ‘Ik haal drinken. Misschien knap je er van op.’

Hij duwde Jan in een stoel, droeg eerst cognac en daarna bier aan en had uiteindelijk succes met Pepsi.

Na twee glazen zag Jan er bijna uit als een mens en toen Wayland vier donuts had opgediept en er twee had aangeboden leek het of hij weer vaste grond onder zijn voeten kreeg. Zijn kleur werd enigszins normaal en zijn ademhaling werd regelmatig.

‘Het werd tijd,’ zei Wayland toen Jan de donuts had weggewerkt. ‘Je ziet er niet langer uit als een jachthond die door een wild geworden konijn in de heupzwaai is genomen. Doe me een lol en vertel me eindelijk eens echt waarom je me achter volgde.’ Jan keek hem argwanend aan. Zijn humeur was nog allerminst zonnig en hij kreeg het gevoel dat Wayland hem alleen had meegetroond om hem deze vraag te stellen. ‘Dat heb ik al verteld,’ zei hij snauwerig. ‘Je was te nerveus en die vrouw vertelde ...’

Wayland maakte een breed gebaar. ‘Dat mens zeurt al dagen. Als je alle zaniktantes gelooft, dan kun je in de komende weken achter iedere reisleader aanhobbelen, neem dat maar van mij aan.’ Jan zuchtte. ‘Ik hobbel niet meer. Ik ben ontslagen.’

‘Niks ontslag,’ zei Wayland en hij probeerde Jans stem na te bootsen. ‘Als je binnen 24 uur succes boekt dan is er niets aan de hand.’

‘Ja,’ zei Jan vaag en hij zakte terug in somber gepeins.

Dick Wayland keek hem aan, maar toen Jan weigerde een rijkere bijdrage aan het gesprek te leveren, zuchtte hij diep. Hij stond op, veegde de donutkruimels bij elkaar en ging naar het toilet.

Daar was hij nog toen de telefoon ging.

‘Pak even aan,’ riep Wayland door de dichte deur.

Jan keek naar het toilet en stond langzaam op.

‘Ja,’ zei hij met een grafstem.

‘Kom je nog?’ vroeg een knauwerige stem.

Jan kreeg een schok alsof hij zich per ongeluk had aangesloten op het lichtnet. Het was niet wàt hij hoorde, maar de manier waaròp de woorden hadden geklonken. Jan kon de stem niet meteen thuisbrengen, maar hij kende haar. Zijn nek tintelde en zijn haren gingen overeind staan.

Een paar tellen lang keek hij vol vertwijfeling rond. Hij wist dat hij de man aan de praat moest zien te houden en hij wist eveneens dat hij zelf niet al te veel moest zeggen. Niet op zijn normale toon in elk geval.

Hij handhaafde zijn droeve stem en vroeg: ‘Wie is daar?’

‘Bernie, natuurlijk. Ben jij dat Dick?’ klonk de knauwerige stem. Jan concentreerde zich op het accent en pas bij de tweede zin hoorde hij het gehijg. Het was alsof de man gebrek aan adem had.

‘Nee,’ zei Jan.

‘Wie ben je dan wel? Waar is Dick?’

Jan hoorde de wc doortrekken en dekte de hoorn met een hand af.

‘Voor jou,’ zei hij met een normale stem toen de reisleader te voorschijn kwam.

Wayland trok een wenkbrauw op. ‘Holden?’

‘Een zekere Bernie,’ zei Jan, terwijl hij probeerde zijn stem in bedwang te houden.

De reisleader keek allerm minst alsof Jan getuige was geweest van de ontrafeling van een geheim. Hij knikte opgelucht en mompelde iets dat klonk als ‘blij dat het Holden niet is.’ Hij pakte de hoorn over en ging op de leuning van een stoel zitten.

‘Ha, die Bernie,’ zei hij.

Hij dempte zijn stem niet en dat deed de man aan de andere kant van de lijn evenmin. Toen Jan zich voorzichtig een stukje opzij boog kon hij het meeste volgen. Een enkele keer viel een woord weg, maar dat was in gedachten snel in te vullen.

‘Wie was dat?’ vroeg de knauwstem.

‘Kenni s,’ zei Wayland. ‘Iemand van een rondreis.’

‘Ik dacht d... je niemand mee mo... nemen naar .. kamer.’
‘Mag ook niet, dat weet je al jaren. Hij is van een andere reis. Hij heeft een paar tegenvallers gehad.’
‘Tegenva..ers?’
‘Vertel ik je een andere keer wel. Ik dacht dat je op pad was.’
‘Ik was ...’ De man hield op en Jan hoorde hem naar lucht happen. ‘Eerder terug dan .. had ...wacht. Kom je nog?’
‘Vanavond?’
‘Waarom niet? Je morgen toch e.. rondrit?’
Wayland keek op zijn horloge. ‘Ik heb geen auto.’
‘Huur er een. Zov... kost ‘t niet.’
Wayland draaide zich om en keek snel naar Jan die bescheiden een paar millimeter opzij schoof en een gebaar maakte alsof hij op het punt stond om weg te gaan.
‘Zeg ja,’ dacht hij. ‘Zeg ja. JA’ Hij voelde spieren in zijn borst krampen van spanning toen hij Dick zag aarzelen en nam snel een grote slok Pepsi. Om te tonen dat het glas leeg was hield hij het scheef en tot zijn schrik zag hij een dun, bruin straaltje op het smetteloze tapijt lekken.
Wayland keek ernaar en grinnikte kort, terwijl Jan met een beschaamd gezicht een voet op de vlek zette.
‘Goed,’ zei hij. ‘Ik kom eraan. Over een dik uur ben ik bij je.’
Hij legde op en wees naar Jans voet. ‘Als je het opdept met een stuk toiletpapier zie je er straks bijna niks meer van.’
‘Ja,’ zei Jan ogenblikkelijk en hij schoot als een haastige snoek naar de badkamer.
Zijn hart jubelde en hij moest zich beheersen om niet in gezang uit te barsten. ‘Doordrukken Jan,’ zei hij tegen zichzelf. ‘Trek alls uit hem wat je weten moet, dan heb je kans dat de dag vreugdevol eindigt.’
Hij greep een stuk papier en depte zorgvuldig de cola op, terwijl hij luisterde naar Dick die een auto bestelde.
‘Een vriend?’ vroeg hij argeloos toen de reisleader naar een kast liep en een schoon shirt te voorschijn trok.
‘Bernie Ritter? Geen echte vriend. Een ex-collega. Hij is vorig jaar ontslagen, maar hij vindt het leuk om te horen hoe het nu gaat met de rondritten.’ Wayland trok een gezicht. ‘Vooral de tegenvallers spreken hem aan.’

‘Woont hij dicht bij?’

Wayland moest een bijklank in Jans stem hebben gehoord, want hij bleef ineens verbaasd staan. ‘Hoezo?’ vroeg hij argwanend. ‘Wat kan het je schelen?’

Jan probeerde zo neutraal mogelijk te kijken. ‘Niets,’ zei hij met een stem die net niet trilde. ‘Maar het is al vrij laat en ik dacht dat je morgen vroeg weg moest.’

Wayland lachte kort. ‘Maak je daar maar niet druk om. Morgenochtend is er eerst een stadsrondrit. Daar hebben we plaatselijke gidsen voor. Als ik om twaalf uur terug ben dan is het goed.’

Jan haalde diep adem en stelde de vraag waar alles om draaide. ‘Kom je onderweg langs een winkelcentrum?’

Wayland keek verbaasd. ‘Winkelcentrum? Op weg naar Kaneville, waarom vraag je dat?’

Jans hart sprong op van vreugde en een jubel echode in zijn strottehoofd. Hij slikte zijn vreugde weg en zei met een effen stem: ‘Ik wil nog wat kleren kopen, maar ik ken de weg niet. Ik dacht dat je me misschien zou kunnen afzetten.’

Wayland dacht na en begon vervolgens uit te leggen waar avond- en nachtwinkels waren. Jan luisterde maar half. Hij wist wat hij weten wilde en hoe eerder hij de kamer uit was hoe liever hij het had.

Wayland hield hem aan de praat tot het telefoontje kwam dat zijn huurauto voor stond en kreeg toen haast. Hij schoof Jan naar buiten, noemde nog een keer de naam van een 24-uurs winkel en verdween in de lift.

Jan wachtte tot hij zeker wist dat de lift in beweging was gekomen en zette er op een vreselijke manier de sokken in.

Hij was ervan overtuigd dat hij vol in de roos had geschoten. Een knauwerige stem die toebehoorde aan iemand die soms ademnood had. Een voormalige reisleader die de laan was uit geschopt en alle reden had om een omvangrijke wrok te koesteren tegen zijn voormalige werkgever. Een reisleader bovendien die pas nog op pad was geweest.

‘Ja, ja,’ bromde Jan. ‘Op pad. In een camper. En vroeger terug dan hij had verwacht. Ik weet precies waar hij is geweest. In de buurt van Kalamazoo.’

Hij rende naar zijn kamer en aarzelde slechts een paar seconden voor hij naar de telefoon greep. 'Ik zit òf helemaal goed, of reddeloos, hopeloos, hulpeloos fout. Ik moet gewoon gokken. En haast maken. Een paar dollars doen er in deze situaties echt niet meer toe.'

Hij bestelde een auto, haalde in ijltempo een kam door zijn haar, stopte de Crossman-revolver in zijn zak en sprintte naar de lift. In een hotelwinkel vol souvenirs kocht hij een detailkaart van de omgeving van Chicago.

'Kaneville moet dichtbij liggen,' zei hij met een hart vol hoop tegen zichzelf. 'Wayland zei dat hij er over een uur zou zijn en het duurt zeker al drie kwartier om de stad uit te komen.'

Hij liep, van noord naar zuid, zorgvuldig met een vinger langs alle plaatsen in de buurt van Chicago en vond een Kaneville vlak bij de autoweg naar Davenport.

'Dat is 't,' zei Jan hardop en hij zag niet dat een dame die ondanks de warmte een bontjas en zes lagen make-up droeg een stap opzij deed.

Hij snelwandelde met de kaart in zijn hand naar de receptie, ontdekte daar dat Bob en Arie niet in hun kamer waren en schreef snel een briefje. De inhoud was niet vatbaar voor enig misverstand.

'Groot alarm. Blijf op je kamer en wacht tot ik bel. Jan.'

Hij stopte de brief in een enveloppe die hij dichtlikte en aan de receptionist gaf. Daarna schreef hij een brief met exact dezelfde inhoud die hij, tezamen met een biljet van vijf dollar, aan een bellboy gaf met de opdracht hem onder de deur van de kamer van de heren Roos en Evers door te schuiven.

Jans hart bloedde licht toen hij de bellboy naar de dienstlift zag lopen, maar hij wist dat Bob en Arie bereikbaar moesten zijn als hij ze nodig had.

Lang kon dat niet duren, hoopte Jan. Kaneville zag er op de kaart uit als een kleine plaats en hij wist waar hij naar zocht: naar een huis met een camper met bonte gordijnen bestaande uit vier smalle banen afgewisseld met twee brede vol stippen, driehoeken en vierkanten.

Jan wist precies hoe de gordijnen er uitzagen, want hij had er zeer recent uitvoerig naar liggen kijken.

Hoppend van ongeduld bleef hij bij de hoofdingang staan wachten tot zijn huurauto werd voorgereden. Het was een blauwe Ford Taurus en hij stelde knarsetandend vast dat een iets minder grote wagen hem ook wel naar Kaneville zou hebben gebracht, maar hij sputterde niet. Hij greep de sleutels, gleed achter het stuur en trok op met een snelheid die een millimeter rubberband op het asfalt achterliet.

Kaneville is een uit zijn krachten gegroeid dorp aan de zuidkant van de snelweg Chicago-Davenport. De meeste inwoners werken in Chicago of in een van de voorsteden en ze plegen op een redelijke tijd naar bed te gaan.

Toen Jan Prins er arriveerde was het in de meeste huizen al donker. Op straat was geen mens te zien en vlak buiten het kleine centrum reed maar een enkele auto.

‘Geen plaats om ‘s nachts opzichtig in te gaan rondspankeren,’ mompelde Jan. ‘Zouden ze hier een postkantoor hebben met een publieke telefooncel?’

Hij reed terug naar het centrum en zag een groepje cellen staan naast een kerk met een ruime parkeerplaats. Alle telefoonboeken waren intact zag hij tot zijn grote vreugde en snel bladerde hij naar de R.

Er waren vier Ritters, van wie er twee met een B als voorletter. ‘Vrij veel voor een dorp als dit,’ gromde Jan. ‘Meer dan één had ik er niet verwacht, maar dat soort gelukjes heb ik nu eenmaal zelden, helaas.’

Hij keek snel om zich heen, zag niemand in zijn buurt en scheurde de pagina uit het boek. Hij kreeg er een lichtelijk bezwaard gevoel van.

‘Dat is het verschil tussen Amsterdam en Kaneville,’ mompelde hij. ‘In Amsterdam neem je het hele boek mee en dan mag de PTT nog blij zijn dat je het toestel laat hangen.’

Hij liep snel naar de Taurus en keek naar het adres achter de bovenste naam. B. Ritter, Aurora Drive 337.

‘En zoeken maar. Rustig rondrijden en zorgen dat ik politiewagens ontloop. Ze zijn niet makkelijk hier en ik zou niet weten wat ik moet zeggen als een agent me vraagt waarom ik stapvoets drie keer door het dorp rijd. Maar lopen is nog veel

opvallender, dus ik waag het er op.'

Tot zijn grote vreugde vond hij Aurora Drive binnen vier minuten. Dat was ook weer niet zo'n wonder, want veel straten heeft Kaneville niet en Aurora Drive is een van de grotere wegen die verbinding geven met de stad Aurora die halverwege de weg naar Chicago ligt.

Het huis van de heer B. Ritter lag een eindje van de weg af aan een van die grillig lopende kronkelwegen die tegenwoordig woonerven worden genoemd.

Jan hobbelde over een verkeersdrempel, zag toen een pleintje met een husje auto's en kreeg het op slag benauwd. De weg liep dood op het pleintje en dat maakte de vluchtmogelijkheden gering.

'Voor ik hier ga lopen speuren moet de Taurus absoluut uit het zicht,' besloot Jan. Hij reed het pleintje rond en stalde de Ford op een kleine inham vlak bij het brede gedeelte van de Drive tussen een kleine vrachtauto en een roestige tractor.

Snel liep hij de aftakking van Aurora Drive in. Veel mogelijkheden om te schuilen had hij niet, want heggen en grote struiken ontbraken. Zoals bijna overal in Amerika hadden de huizen open voortuinen met hier en daar een boom of struik en veel gras met kleine bloemperken. De huizen zelf waren voornamelijk van hout en hadden allemaal een andere vorm. Zelfs in het schamele licht van lantaarns en sterren zag het er sprookjesachtig uit.

'Het lijkt of ik in een verhaal van Walt Disney loop, jandokie,' bromde Jan. 'Welk nummer hebben ze hier?'

Hij ontdekte dat de huisnummers op de buskastjes stonden die vlak bij de weg op palen waren gespijkerd.

'Nog drie huizen,' telde hij af. Hij liep nu bijna op zijn tenen en ademde met zijn mond open. Het was zo stil in de straat dat hij schrok toen hij per ongeluk tegen een steentje schopte. Voor nummer 337 bleef hij staan. Hij keek naar het twee verdiepingen hoge huis, dat lichtblauw opglansde in het licht van een lantaarn en een buitenlamp.

Binnen brandde licht en na een paar minuten zag Jan een schim achter een spleet in de luxaflex. Op de oprit stond een kleine auto. Een camper zag hij niet.

Jan liep langzaam naar de auto en merkte tot zijn vreugde dat aan het einde van de oprit een tamelijk hoge garage was gebouwd waaromheen hoge struiken stonden.

Hij dook weg achter de auto en kroop langs de struiken naar de garage.

‘Nog een geluk dat ze in Amerika niet, zoals bij ons, drie honden per hoofd van de bevolking hebben,’ zei hij binnensmonds. ‘In een Nederlands dorp zou ik al vier keer in mijn kuiten zijn gebeten. Heeft deze garage geen ramen?’

Dat had deze garage niet. Jan schuifelde langs de zijwand tot hij vastliep op een berg puin en stapels boomstammen die in stukken van een halve meter waren gehakt en blijkbaar dienden als wintervoorraad voor de open haard. Hij wandelde terug, bleef een tijdje besluiteloos voor de dubbele deur staan en maakte een tweede tocht om te kijken of hij zich niet had vergist. Ditmaal liep hij met kloppend hart om het puin heen en daardoor kwam hij aan de achterkant van het huis. Van een tuin was hier geen sprake, meer van een gemeentelijke stortplaats gecombineerd met een opslagplaats van oud ijzer. Lopen werd nu een soort tombola met als hoofdprijs een gecompliceerde beenbreuk en al gauw zakte Jan door de knieën. Kruijpend en voortdurend met zijn handen voor zich uit tastend naar ijzeren uitsteeksels, kuilen en verfrommeld plastic dat knerpte bij elke aanraking ging hij vooruit.

Halverwege bleef hij hijgend zitten. ‘Dit is de eerste van de vier Ritters. Je zult zien dat ik het allemaal voor niets doe ook nog. Het is altijd de laatste,’ mompelde hij met galgenhumor, terwijl hij een mouw losmaakte die achter een stuk hout was blijven haken.

Toen hij een berg afval had gerond die was gehuld in een muffe schimmellucht zag hij een raam waarachter pannen en een pollepel hingen. Ook hier was luxaflex, maar meer dan de helft van de banen ontbrak en hij had een vrijwel onbelemmerd uitzicht op een kleine keuken en een kamerdeur die half was geopend. In de tuin was het nog steeds volkomen rustig en alleen in de verte klonk het geluid van auto’s en, een enkele maal, een vliegtuig.

In het huis was het stil, al dacht hij een keer dat hij gelach

hoorde. Hij kroop dicht naar het keukenraam, trok zich op aan de vensterbank en loerde met een oog naar binnen. Op een klein aanrecht lagen bierblikjes en een geweldig hoop afwas. De koelkastdeur stond op een kier en Jan kreeg de indruk dat de voedselvoorraad beneden peil was.

Hij bleef zitten tot hij bijna kramp kreeg en vroeg zich na een kwartier af wat hij eigenlijk zat te doen. Er moest een handiger manier zijn om erachter te komen of hij bij de goede Ritter was, vond Jan, en hij piekerde tot zijn hersens kraakten.

Teruggaan naar de telefooncellen en opbellen met de vraag of Dick Wayland aanwezig was behoorde tot de mogelijkheden, maar Jan vreesde dat hij zowel Dick als Bernie Ritter meteen kopschuw zou maken. Bovendien: welke smoes moest hij gebruiken om het telefoontje te verklaren? Jan wist het werkelijk niet en hij betreurde diep dat de veelbeschimpte, maar uiterst handige rolronde Roos niet aanwezig was.

Na twintig minuten zat Jan puur te wanhopen. Voor zijn geestesoog zag hij Wayland en Ritter in een geheel ander deel van Kaneville in een camper stappen en in de nacht verdwijnen en dat spookbeeld maakte hem zo onrustig dat hij begon te hijgen alsof hij een hardloopwedstrijd achter de rug had.

Na een half uur was Jan bevangen door absolute ontmoediging en wist hij zeker dat het huis waar hij zich aan vastklampte werd bewoond door een ouder echtpaar dat nog nooit een busreis had gemaakt.

Toen eindelijk de keukendeur werd opengerukt en een man de keuken inliep kon Jan een kreet van opluchting nauwelijks onderdrukken. Op minder dan twee meter afstand zag hij Dick Wayland naar de koelkast sjokken en twee blikjes bier pakken. Bij het weglopen gaf hij de deur een zet met zijn achterwerk, maar blijkbaar blokkeerde er iets of hing de deur scheef in de scharnieren, want ze ging niet helemaal dicht.

Jan hield zich met twee handen vast aan de vensterbank en zuchtte diep.

‘Raak,’ fluisterde hij. ‘De eerste de beste keer: raak. Hoe bestaat het. Ik zou er anders een lief ding voor over hebben om Bernie Ritter in beeld te krijgen. Als hij lang is en kort haar heeft dan zit ik tamelijk goed, zou ik zeggen.’

Hij vond dat het weinig zin had om tegen de houten keukenwand gekleefd te blijven staan en scharrelde achteruit tot hij verborgen lag achter een kartonnen doos en een groentenkrat waarvan een zijkant was weggeslagen. Hij overwoog een ogenblik om terug te gaan naar het centrum van het dorp en Bob en Arie op te roepen, maar zag snel van het voornemen af. De kans bestond dat Wayland en Ritter in de tussentijd zouden verdwijnen en alleen het idee al bezorgde hem sidderingen.

Hij bleef, omringd door onwelriekende geuren, liggen wachten en zag tot zijn opluchting dat Dick Wayland er niet echt nachtwerk van maakte.

De man verscheen in de keuken met een arm vol blikjes, stukken papier en een asbak en mikte het geheel naast de afwas op het aanrecht. Achter hem kwam een lange man in beeld. Hij stond een ogenblik stil in het halfduister en liep daarna naar de koelkast. Een paar seconden zag Jan hem in het volle licht en dat was ruimschoots voldoende.

‘Raak,’ verzuchte hij. ‘Hetzelfde soort vent als ik in Detroit in het Dearborn Estate zag. Hij lijkt op Bill Holden, dat is zeker. Hij kan een broertje van hem zijn met die witte kleren en die bijna kale kop. Wat doen ze nu?’

Dat werd snel duidelijk. Wayland waste zijn handen, greep iets uit een kastje en verdween in de kamer. Vlak erna ging een buitendeur open.

‘Ik weet waar het is,’ zei Wayland over zijn schouder.

‘Had je gedacht. Er is een heleboel troep bijgekomen,’ klonk een knauwerige stem.

Wayland bleef in de deuropening staan en tuurde de tuin in.

‘Hoe komt dat?’

‘Mijn oom, man. Hij woont driehonderd meter verderop en hij gebruikt mijn tuin als dumpplaats.’

‘Jouw tuin.’

De man met de knauwstem stootte een hees gelach uit. ‘Zijn tuin. Maar ik betaal de huur.’

‘Je bent toch meestal op pad.’

‘Gelukkig wel. Morgen ga ik naar Salt Lake City. Ze hebben daar een baan voor me.’

‘De UST?’

Jan gluurde langs de doos en zag dat de lange man de kleine Dick Wayland de tuin induwde. 'Links langs die troep daar. De zijdeur van de garage is open. Ik heb het bed in de camper op gemaakt. Niks UST. Ik wil met United States Tours niets meer te maken hebben. De busonderneming waar UST vorig jaar zaken mee deed, organiseert zelf reizen tegenwoordig. Ze zoeken mensen.'

'Mooi voor je,' zei Dick. 'Heb je geen zaklantaarn?'

'Heb je niet nodig. Het knopje zit om de hoek. Loop maar voorzichtig.'

Jan zag Wayland vlak langs de achtergevel naar de garage schuifelen en een deur opentrekken. Een lamp ging aan en hij ving een glimp op van een camper net voor de deur dichtsloeg.

'Slaap ze,' zei Bernie Ritter met zijn kortademige knauwstem tegen de dichte deur. Hij stond breeduit in de tuin en bleef een poosje de sterren bestuderen. Daarna draaide hij zich met een ruk om en verdween in het huis. Een paar minuten later gingen de lichten op de benedenverdieping uit.

'En dat,' zuchtte Jan, 'was dat. Mijn broek kan ik weggoaien, maar ik moet toegeven: het was de moeite waard. Bernie Ritter is de man die mij heeft gekidnapt en ik durf er 500 dollar onder te verwedden dat hij heel wat weet van de busperikelen.' Hij zuchtte diep en trok een vies gezicht toen hij een nieuwe golf schimmel rook. 'Ho,' mompelde hij. 'Niet te voorbarig. Ik wed om 100 dollar. Nu eerst het Hilton bellen en Bob en Arie optrommelen. Ik heb zo'n vaag idee dat ik ze een paar stappen voorlig bij de ontraadseling van het busreizenmysterie.'

Geruime tijd eerder slaakte Bob Evers een soortgelijke verzuchting. 'Groot Alarm. Blijf op je kamer en wacht tot ik bel. Jan,' las hij voor. 'Het klinkt of jongeheer Prins ons een paar flinke stappen voorligt, dikke.'

Arie Roos opende een muil als een hamerhaai. 'Ik hoop het vurig. Na het gesprek met Holden kunnen we een kleine opkikker wel gebruiken.' Hij rolde zich om en keek naar de telefoon. 'Waarom knippert dat rode lampje?'

Bob deed een greep naar de hoorn. 'Boodschap,' zei hij kort.

‘Iemand heeft een bericht voor ons achtergelaten bij de receptie. Via het rode lampjes weten gasten dat er een mededeling voor ze is.’

‘Als ze doorhebben waar het geknipper goed voor is dan altijd.’

‘Weet iedereen die kan lezen, bolle. Onder de telefoon ligt een papier waar het op staat.’ Bob drukte een knop in en luisterde. Hij legde op en herhaalde de boodschap: ‘Groot alarm. Blijf op je kamer en wacht tot ik bel. Jan. Ik krijg de indruk dat hij op groot wild jaagt.’

‘Hij laat niets aan het toeval over, dat is zeker. Hebben we nog chocola?’

Bob keek verbaasd. ‘Betekent deze vraag dat jij weer voedsel tot je gaat nemen?’

‘De periode van tijdelijke zwakte is voorbij,’ zei Arie vol vreugde. Hij klopte op zijn machtige buik. ‘Geen gerommel, geen geknor, geen gekramp. Er is weer ruimte voor vitaminen.’

‘Uit chocola?’

‘Uit alles wat eetbaar is. Als Jan echt iets op het spoor is dan moeten we in topvorm zijn als hij belt. Kom op met je repen.’

‘Zou je niet liever een compleet diner bestellen? Ze hebben hier een nachtkeuken.’

Arie trok een gezicht. ‘Dat is iets te veel van het goede, vrees ik. Chocola is genoeg. En cola. Hebben ze automaten op de verdieping?’

‘Ik geloof het niet. Ik vrees dat dit Hilton er net een tikkeltje te sjiek voor is. Als je even wacht dan haal ik beneden wat. Neem ik meteen een bak sla mee. En ijs.’

Arie rekte zich met een verheugd gezicht uit. ‘Voor mij oo... stop, toch maar niet. Helemaal voorbij is het nog niet, vrees ik.’ Met een jaloers gezicht keek hij Bob na en daarna rolde hij zich naar de afstandsbediening van de televisie die 36 kanalen bood waarvan er welgeteld vijf zonder strepen waren. Op twee ervan was een familiekomedie gaande, op het derde een honkbalwedstrijd, op het vierde een flauwe talkshow en op het vijfde een dame die vertelde dat ze tegenwoordig een gave huid had.

‘Moet je de mijne zien,’ bromde Arie en hij zette de tv uit.

Toen de telefoon ging schoten ze allebei uit een soort halfslaap omhoog. Bob was het snelst en greep de hoorn.

‘Jan???’

‘Wie dacht je dan, grapjas? De presentator van de Late Night Show met een verzoek voor een optreden?’

‘Zou ik niet eens aan beginnen. Arie heeft de man uitgezet omdat hij te melig was. Waar hang jij uit?’

‘Ik hang aan een telefoondraad in Kaneville, vlak bij de autoweg naar Davenport, een uurtje rijden van Chicago. Dick Wayland is hier. Hij is op bezoek bij een zekere Bernie Ritter, een lange man met millimeterhaar op zijn bruine hoofd. Ritter is een ex-reisleider.’

Bob sloeg zijn ogen ten hemel en zijn gezicht kreeg een uitdrukking van grote gelukzaligheid. ‘Reisleider?’

‘Precies man. Hij is vorig jaar ontslagen. Hij reist rond in een camper. Vanmorgen lag ik in diezelfde camper, na een klap op mijn kop op de parkeerplaats van het Dearborn Estate.’

‘Was je daarom ineens verdwenen?’

‘Precies, Bobbie. Ritter heeft me gekidnapt. Maar Janneman laat zich niet kidnappen. Janneman wordt boos op kidnappers.’

Bob knipoogde naar Arie die probeerde Jan te verstaan. ‘Heeft Janneman misschien een bezoek gebracht aan Poe Street? En is hij opgebracht door twee stakers?’

‘Hoe weet jij dat?’

‘Omdat we je zagen. Te laat om je op te vangen, helaas, en toen we bij Holden binnen waren was jij al vertrokken.’

Jan siste zacht. ‘We zijn dus vlak langs elkaar heengeschoven. Zo gaat dat met avonturen. Weet je dat Holden me ontslagen heeft?’

‘Ons ook, joh. Hij is niet dol op ons, vrees ik. We hebben te maken gehad met een paar misverstandjes.’

‘Het grootste misverstand is dat Holden ons niet serieus neemt,’ zei Jan kortaf. ‘Hij zal er spijt van krijgen. Rol Arie van bed en kom meteen hier naartoe. Ik heb jullie nodig. We lichten vannacht die Bernie Ritter beentje en ik denk dat we dan wel enig zicht krijgen op de busreizenellende.’

Bob keek naar de hoorn alsof hij verwachtte dat er beestjes uit kropen. ‘Hoe weet jij dat Arie op bed ligt?’

Jans stem klonk argwanend. ‘Waarom vraag je dat?’

‘Je zei: rol Arie van bed. Ik vraag: hoe weet je dat hij op bed ligt?’

Jan grinnikte. ‘Die potvis? Waar zou hij anders liggen. Ik wed dat er minstens vier wikkels van chocoladerepen op de vloer zijn gedumpt.’

Bob hield zijn hoofd scheef en telde. ‘Vier,’ zei hij vol bewondering. ‘Ben jij helderziende vannacht, Janneman?’

‘Je moest eens weten,’ zei Jan. ‘Ik zie reisleiders en ik zie onkostennota’s die worden betaald door UST. Hang nou op, grapjas, want ik moet terug naar het huis van Ritter. Hij woont aan de Aurora Drive 337. Het is aan de oostkant van het dorp, je vindt het wel. Ik heb een blauwe Ford Taurus. Hij staat tussen een vrachtwagen en een inham vlak voor de aftakking naar het woonhuis van Ritter. Om elk vol uur zit ik in de Taurus.’

Bob schepte adem. ‘Taurus. Weet jij hoeveel een Taurus kost, zuinige Prins?’

Hij kreeg geen antwoord, want Jan had opgehangen.

‘Veel,’ zei Bob dul. ‘Een Taurus kost veel.’

Arie loosde een zucht waardoor de chocoladewikkels een halve meter verschoven en duwde zich omhoog. ‘Kom mee, technisch autowonder. We gaan een vriendje helpen. Ik kon helaas niet alles verstaan. Zei Jan iets over het meenemen van bagage?’

‘Je bedoelt dat we hier misschien niet terugkomen?’

‘Allicht bedoel ik dat. Wie weet waar we naar toe moeten. Laten we onze koffers pakken. We nemen ook die van Jan mee. Kunnen we laten zien dat we nog iets nuttigs hebben gedaan in het laatste etmaal.’

EEN EX-REISLEIDER SLAAT DOOR

‘Ha, die gekke Jan,’ zei Bob Evers.

‘Zo, mallotige Yank,’ zei Jan Prins.

Ze grijnsden elkaar breed toe in het sterrenlicht dat neerdaalde op de kleine parkeerplaats aan de Aurora Drive en keken daarna gelijktijdig naar de Chrysler LeBaron die met een zachtsnorrende motor in de berm stond.

‘Alles in orde met onze veelvraat?’

Bob boog zich naar voren, ‘Praat voorzichtig over eten, joh. Arie heeft nog steeds een tikkeltje last van zijn voedselsysteem. Hij heeft in het Dearborn en daarna in een Denny’s restaurant zo onmatig veel gebuffeld dat hij al de halve dag van slag is.’

‘Niet elk kwartier trek in een maaltijd, bedoel je?’

‘In de laatste twaalf uur alleen de chocola waar jij het door de telefoon over had. Het leek toen goed te gaan, maar onderweg hoorde ik hem uitgebreid steunen.’

Jan keek naar de hemel en straalde harder dan de Grote en de Kleine Beer tezamen. ‘O, hemel. O, sterrenschijn. Wat een pracht. Eindelijk heeft onze karbouw zich klemgevrotten. Ik wou dat ik erbij was geweest.’

Bob trok hem mee. ‘Jen hem maar uitgebreid als we er de tijd voor hebben. Hoe zit het met Wayland?’

Jan liet zich de LeBaron induwen, knikte vriendelijk naar Arie die languit op de achterbank lag en bracht kort verslag uit.

‘Dus ligt Wayland nu te ronken in de camper die in de garage staat en ligt Ritter in de voorste slaapkamer. Ik weet waar, want ik zag het licht,’ besloot hij.

Arie trok zich overeind. ‘Wat wil je? Binnenvallen en hopen dat we sterker zijn?’

Jan grinnikte en trok de Crossman te voorschijn. ‘Ik wéét dat we sterker zijn. Heel wat ook. Wat denk je dat dit is?’

Arie floot tussen zijn tanden. ‘Dat is een Colt Python, man. Hoe kom je daar aan. Heb je slag geleverd met een koppel gangsters?’

‘Met twee maffe broers,’ zei Jan kort. ‘Ik vertel het je later wel.’

Dit is geen Colt, maar een Crossman. Een luchtdrukrevolver. Ik ben ermee geraakt in een bovenbeen en ik heb een blauwe plek groter dan een rijksdaalder. De revolver is nep, maar hij lijkt echt.'

Bob greep het wapen behendig uit Jans vingers. 'Het moet een heel oud beestje zijn als je alleen maar een blauwe plek hebt. Kijk er maar mee uit. Ik weet dat je er met gemak een dier mee kunt doden. Zo ongevaarlijk zijn deze dingen heus niet.'

'Des te beter,' verklaarde Jan. 'Ik hoop dat Ritter er van schrikt tot zijn kuitzen trillen. We tikken een ruitje in, klimmen naar binnen en lichten hem van bed.'

'En Wayland?'

'Die laten we lekker slapen. We nemen Ritter mee voor het licht is. Tegen de tijd dat Wayland wakker is zijn we verdwenen en heeft hij geen tijd om te zoeken, want rond het middaguur moet hij in Chicago zijn.'

'Hooft hij ons dan niet?'

Jan keek Bob lang aan. 'Wat denk je dat ik hier gedaan heb, Bobbie? Sterren geteld? Wayland ligt in de garage naast het huis. Als we het dak niet van het bouwsel blazen dan slaapt hij heus wel door. Geloof me nou maar, ik ken mijn zaken. En schiet een beetje op, want we lopen op deze plaats in de gaten. Een uur geleden zag ik een politiewagen voorbij komen, dus blijkbaar ligt deze straat op hun nachtelijke route. Bovendien is het over een paar uur licht en dan wil ik weg zijn. Zet de Chrysler achter de Taurus en loop achter me aan. Wel mond dicht houden, want dit is de stilste slaapwijk van de staat Illinois.'

'Ja, pa,' zei Bob, geheel overbluft.

'Kom mee dan,' zei Jan. Hij stapte uit en wachtte ongeduldig tot Bob de LeBaron achter de Taurus had gestald.

Het eerste deel van het binnendringen in het huis van Ritter verliep met de soepelheid van een actie die vele malen is gerepeteerd. Jan nam Bob en Arie mee naar de achterkant van het huis, tikte met een mop steen een keukenruitje in en klom naar binnen. Hij wist op een prik waar de schakelaar zat en maakte licht.

‘Schiet op,’ zei hij tegen Bob. ‘Maak je om het licht niet druk, want achter die hopen oud ijzer en afval woont niemand. Voor zover ik heb kunnen uitknobbelen zit de trap aan de linkerkant, van ons uit gezien. Als we boven zijn dan is de slaapkamer van Ritter ergens rechts.’

Hij zweeg toen hij enig gehijg achter zich hoorde en zag Arie over de vensterbank hangen. Zijn gezicht was rood en hij keek gekweld.

‘Trek me naar binnen, sukkels,’ hijgde hij. ‘Ik zit klem.’

Jan keek aandachtig naar het raam. ‘Waarachtig,’ zei hij stralend. ‘Je hebt het voor elkaar. Eindelijk is je achterste zo dik dat een normaal keukenraam te klein voor je is.’ Hij greep een van Aries handen en wenkte Bob. ‘Help effe, Bob. We trekken hem naar binnen zoals we een kurk uit een fles wrikken.’

Bob keek bezorgd naar het aanrecht. ‘Niet te hard alsjeblieft. Als we te veel kracht zetten dan ramt hij met zijn rooie kop de afwas van drie weken.’

‘Een tamelijk radicale manier van de vaat doen.’ gaf Jan toe. ‘Dikke, houd je buik in, want anders sta je hier straks met je broek op je knieën en dat wil je ons vast niet aandoen. Bob, ik tel tot drie.’

Er klonk een zuigend geluid toen Arie losschoot en op de keukenvloer terechtkwam. Bob keek peinzend naar het raam. ‘Zou de sponning nog heel zijn?’

‘Ik maak me eerder zorgen om de complete achtergevel. Hoorde jij ook ‘plok’ toen dat ondier losschoot?’

‘Ik hoorde ‘auw’, gevolgd door ‘dank je wel’.’

‘Grapjassen,’ zei Arie terwijl hij een pijnlijke bil wreef. ‘Grote, gloeiende, gillende grapneuzen. Altijd tot de rand gevuld met humor, die vriendjes van mij.’

‘Zoals jij met spek,’ vulde Bob aan. ‘Kom overeind, dan gaan we iets zinnigs doen. Jan, loop vooruit. We volgen je. Je doet de deur van de slaapkamer open en gaat op zoek naar licht. Wij stomen op naar het bed en smoren elk geluid met lakens en dekens.’

Hij duwde Jan de keuken uit en doofde het licht. Langzaam liepen ze naar de trap en daar bleef Jan staan tot zijn ogen min of meer aan het duister gewend waren.

‘Naar boven en naar rechts,’ fluisterde hij.
Hij nam een paar stappen en voelde opeens zijn voet wegzwicken. Een voorwerp hobbelde drie treden af en rolde met een blikken geluid over de houten vloer.
‘Wat was dat?’
‘Die gek heeft metalen voorwerpen op de trap staan. Pannen of zoiets.’
‘Welke malloot doet dat?’
‘Wat maakt dat nou uit, sukkel. Naar boven en snel. Die vent blijft niet eeuwig slapen.’
Jan klemde zich aan de leuning vast, zette zich af van de vloer en schopte een nieuw voorwerp naar beneden.
‘Deze trap staat vol, joh.’
‘Een val voor inbrekers?’
‘Dat zijn wij, sufferd. Wij breken in.’
‘Dat je dat ik dat niet wist. Wat denk jij dat ik denk dat we aan het doen zijn. Monopolyen? Onderzoek doen naar het geheime leven van traplopers? Ga je nou nog naar boven of wacht je tot Ritter gewapend met een honkbalknuppel naar beneden komt?’
Jan probeerde het voor de derde keer, maar nu ietwat rustiger. Met een hand bevoelde hij elke tree en hij merkte dat langs de zijkant potten, pannen en stapels kleding waren gelegd. Toen hij doorkreeg dat alles aan zijn rechterhand lag schoof hij een eindje op naar links en maakte hij meer snelheid.
Toen hij bijna bovenaan de trap was zag hij twee voeten voor zijn neus die werden beschenen door een zaklamp.
‘Wie is ...,’ zei een knauwerige stem.
‘Ik,’ zei Jan. Hij deed een greep naar de enkel en gaf een ruk terwijl hij zich tegen de zijwand drukte.
De man zweefde langs hem heen en sloeg frontaal tegen Bob die halverwege de trap was. Bob voelde zijn handen losgerukt worden van de leuning en buitelde achterover, onderwijl minstens zes voorwerpen van de trap vegend.
Onderaan de trap stond Arie. Zijn machtige rechterbeen stond op de onderste tree en zijn linker was halverwege de tweede. Hij had net ijlings dat been stevig op de houten vloer geplaatst toen Bernie Ritter een van zijn massieve schouders

schampte en hem omduwde. Vlakke erna raakte Bob hem met een klap waar een bokser trots op zou zijn geweest.

Arie zei ‘pfft,’ werd groen en zakte in elkaar. Terwijl metalen voorwerpen om hem heen kletterden hoorde hij dat Bob op Ritter terecht kwam en hem tegen de vloer plette.

Jan was de eerste die in staat was tot verstandig handelen. Hij liet zich naar beneden glijden en tastte langs de wanden tot hij een schakelaar vond.

Een lamp in de hoek flitste aan en verlichtte een bizar tafereel. Blijkbaar had zich op de trap de volledige uitrusting bevonden van iemand die van plan is om een tijdje te kamperen. Broeken, shirts, sokken en schoenen lagen verspreid tussen bestek, pannen, een gastankje en de restanten van wat een kruidenrek was geweest. Tussen al deze voorwerpen in lag een lange man met gespreide armen en benen plat op zijn gezicht. Over zijn rug hing Bob Evers met een wang rustend aan de onderkant van een plastic vergiet. Onderaan de trap zat een zuchtende Arie Roos die keek of hij moeite had met zijn spijsvertering.

‘Alles in orde?’ vroeg Jan voorzichtig.

‘Met mij wel, geloof ik,’ zei Bob. ‘Alles lijkt nog heel, al ben ik bang dat ik drie weken de afdruk van dat vergiet in mijn wang heb. Hoe is het met Arie?’

‘Fijn,’ zei Arie met gesmoorde stem. ‘Ik zit op een blik boontjes. Geplette bonen, vrees ik. Wie, in naam van alles wat redelijk is, legt zijn trap barstensvol spullen?’

‘Iemand die gaat kamperen,’ stelde Jan vast. ‘Ik denk dat we net op tijd zijn. Hoe is het met die snuiter, Bob?’

‘Versufd, maar levend. En heel erg wakker. Arie zal me moeten helpen. want alleen hou ik hem niet lang.’

Jan maakte een beweging. ‘Arie, ga op zijn benen zitten. Ik zoek een rol tape. Rare Ritter houdt van tape, zoals ik heb ervaren, dus hij zal wel iets in huis hebben.’

Arie schoof over de vloer tot hij zijn benen over het achterwerk van Ritter kon leggen en keek verbaasd over zich heen. ‘Zou echt niemand iets van dit heidense kabaal hebben gehoord?’

‘Kaneville is een slaapstadje, joh. Daar liggen ze onder zeil na middernacht.’

‘O, ja? Een Wayland dan? De garage is naast het huis.’
‘Of hij slaapt of hij is er als een haas vandoor,’ zei Bob nuchter.
‘Blijf nou maar rustig zitten tot Jan terug is. Eerst moet deze vent worden gebonden.’
Jan kwam terug uit de keuken met een rol grijze tape. ‘Daar zullen we secuur voor zorgen,’ zei hij opgewekt. ‘Hijs hem maar overeind, dan begin ik met zijn armen.’

Nadat de gebonden Bernie Ritter op een versleten driezitsbank was gelegd, stelden de drie jongens zich naast hem op.

‘Hij is de vent die ik heb zien lopen in Detroit,’ zei Jan met grote stelligheid.

Arie knikte. ‘Hij beantwoordt aan de beschrijving die ik kreeg in Williamsport.’

‘Hij lijkt op Bill Holden,’ vulde Bob aan.

Jan porde Ritter in zijn zij. ‘Wat weet jij van strubbelingen met busreizen?’

De man keek hem spottend aan. ‘Welke strubbelingen?’

‘Diners die niet bestaan, telefoontjes over kamers die moeten worden opgezegd, verwisseling van koffers, dié strubbelingen.’

‘Niets,’ zei Ritter en hij sloot zijn ogen of hij genoeg had van het gesprek.

Jan balde zijn vuisten. ‘Of,’ zei hij langzaam, ‘of we dompelen hem een kwartier onder water in zijn eigen badkuip, of we kietelen hem onder zijn voetzolen tot hij in huilen uitbarst. Of we schoppen hem van hier tot in Chicago, rechtstreeks naar Poe Street. Wat zal het zijn?’

Praktische Bob deed een stap achteruit. ‘Ik stel voor dat we het iets handiger aanpakken. Arie, jij gaat naar de garage om te kijken of Wayland nog in de camper ligt. Zo niet, dan is hij er vandoor en moeten we er vanuit gaan dat hij de politie waarschuwt. Jan en ik kijken in huis rond. Alles wat betrekking heeft op busreizen is van belang.’

Jan keek strak naar Ritter. ‘Salt Lake City,’ zei hij. ‘Let op brieven of faxen uit Salt Lake City.’ Hij zag dat Ritter zijn ogen opensperde en daarna snel weer sloot en grinnikte zacht. ‘Hij heeft een afspraak met iemand van een busonderneming. Met een beetje geluk vinden we er iets over.’

Bob gaf een ruk aan zijn mouw. ‘Zoeken dan. We moeten weg zijn voor het licht is.’

Jan was de eerste die succes had. Hij schoof potten en pannen terzijde en baande zich een weg naar een duistere hoek onder de trap. Naast een uitpuilende wasmand stonden drie paar schoenen. Het buitenste paar kende hij.

‘Juist,’ zei hij tussen zijn tanden. ‘Dat zijn de mijne. Dit is het honderd procent sluitende bewijs dat ik me niet vergis.’

Een paar minuten later kwam Arie te voorschijn met de mededeling dat licht geronk opsteeg uit de Plymouth Voyager die in de garage stond en vlak erna kwam Bob de trap af met in zijn hand een portefeuille.

‘Prijs,’ deed hij mee. Hij liep naar de bank en hield de portefeuille omhoog. ‘Van jou?’

Ritter knikte stug.

‘Allicht is-ie van jou. Je naam staat erin. In gouden letters, het kan niet op. In deze portefeuille zit een kaartje met de naam van een busonderneming in Salt Lake City. American Bus Combination, afgekort ABC. Eronder staat: zondag drie uur. Heb jij een zakelijke afspraak op zondag?’

‘Nee,’ zei Ritter.

‘Ja,’ zei Jan en hij legde zijn schoenen op de buik van de gebonden man. ‘Luister,’ ging hij dreigend verder. ‘Luister en luister goed, jij kortgeschooren grapjas. Jij hebt mij uren op mijn sokken over heuvels laten lopen. Dat neem ik niet. Dat neem ik van niemand en zeker niet van een ontslagen reisleader met wrok. Of je vertelt me wat we weten willen, of ik gooi Dick Wayland uit je camper, neem het geval mee naar een weiland en stop een zakdoek in de benzinetank. Ik denk wel dat je de fik interessant zult vinden.’ Hij pakte de Crossman en drukte de loop tegen Ritters neus. ‘Als dat niet genoeg is kan ik altijd nog een stel luchtgaten in je schieten. Het is er warm genoeg voor.’

Het gezicht van Bernie Ritter werd even wit als het T-shirt dat hij droeg. ‘Wie zijn jullie,’ vroeg hij met een stem die trilde en die af en toe haperde als hij gebrek aan adem kreeg.

Jan stopte de revolver weg en zuchtte diep. ‘Eindelijk de vraag

waar ik op zat te wachten. Wij zijn ingehuurd door UST met als taak uit te zoeken wie de onregelmatigheden met de busreizen veroorzaakt. We zijn dagen bezig en hebben ons de blaren op de hakken gezocht. Tot vanavond hebben we bot gevangen. Veel bot. Zoveel dat de Noorse vissersvloot er weken trots op zou zijn geweest. Vanavond hebben we jou gevangen en je vertelt je verhaal aan ons of aan de reisleiders van de UST-bussen.' Hij lachte en grimmig en keek Ritter strak aan. 'Probeer je voor te stellen wat zij met je doen als ze horen dat jij hun reizen in honderd laat lopen.'

Ritter waagde een laatste poging. 'Doe ik niet,' zei hij dapper. 'Ik weet niet eens waar je het over hebt.'

Jan pakte zijn schoenen en liet ze met een plofje vallen op de buik van de lange man. 'Doe je wel. Mijn rode vriendje dat daar zachtjes staat te kreunen heeft in een hotel in Williamsport twee mensen gevonden die je hebben zien klunzen met draadjes die aan UST-koffers horen. Als je zo doorgaat nemen we je mee naar Williamsport. Es kijken of je daar ook zo stoer doet.'

Bernie Ritter liet zijn ogen van Jan via Arie naar Bob flitsen. Hij was nu duidelijk zichtbaar bang en het was zonneklaar dat hij een kletsverhaal bij elkaar lag te verzinnen.

Jan gaf hem een por. 'Schiet op vent. Met tijdrekken bereik je niets. Als het hier te lang duurt nemen we je mee naar een perceeltje bos. Ik ken een leuk gebied in de buurt van Kalamazoo.'

'Ik kan het niet helpen,' zei Ritter ineens.

Arie deed twee stappen naar voren en Jan en Bob weken opzij. Dit was een klusje dat Arie het beste kon klaren.

'Wat kun je niet helpen,' zei Arie minzaam.

Ritters ogen flitsten heen en weer. 'Dit allemaal. Dit rommelhuis met al die troep in de tuin. Ik zat zonder geld.'

'Waarom?'

'Omdat UST me dit jaar niet in dienst wilde nemen.'

Arie loosde een zucht. 'En toen dacht jij: kom, ik zal er eens voor zorgen dat mijn collega's ook op straat komen.'

Ritter keek hem verbaasd aan en schudde krachtig zijn hoofd. 'Het gáát helemaal niet om de reisleiders,' zei hij. 'Het gaat om de chauffeurs.'

Arie trok aan zijn onderlip. ‘Alleen de chauffeurs?’

‘Meer om de bussen, eigenlijk. Met de reisleiders heeft het niets te maken.’

‘Juist,’ zei Arie en hij keek Bob en Jan aan. ‘Het wordt interessant. We hebben dus vanaf de eerste dag fout gezeten.’ Hij verjoeg een kleine spin die van het plafond naar beneden zwierde en op de kin van Ritter dreigde te noodlanden. ‘Vertel het maar, allemaal. We hangen aan je lippen.’

Nu Ritter eenmaal had besloten om over de brug te komen, was het afgelopen met de uitvluchten en vertelde hij zijn verhaal met een verbazingwekkende vlotheid.

‘Het gaat om de American Bus Combination, om ABC dus. Die maatschappij heeft jarenlang de reizen voor UST verzorgd, maar eind vorig jaar was het afgelopen. Het contract werd niet verlengd en daar zaten ze.’

Arie stak een van zijn machtige handen omhoog. ‘Stop. Hoe zit dat precies?’

Ritter keek de gezichten van de jongens langs. ‘Komen jullie alle drie uit Europa?’

‘Ik niet,’ zei Bob kortaf. ‘Ik ben Amerikaan. Ik kan raden wat je gaat vertellen, maar doe het toch maar.’

Ritter haalde zijn schouders op, wat een merkwaardige beweging was, aangezien hij volkomen horizontaal lag. ‘Er zijn tientallen busondernemingen in dit land en met de meeste gaat het niet geweldig. Bijna iedere inwoner heeft een auto en voor de lange afstanden kun je het beste een vliegtuig nemen. Er is op busgebied een moordende concurrentie en daarvan heeft de onderneming die dit jaar de bussen levert handig gebruik gemaakt. Ze is onder de prijs gaan werken en heeft ABC uit de markt geduwd.’

‘Zomaar,’ zei Arie honend.

‘Niet zomaar. Niets gebeurt zomaar als het om zaken gaat. UST heeft zelf geen bussen, maar huurt ze. Dit jaar levert een maatschappij die zo iets heet als National Bus Corporation de voertuigen. Vorig jaar waren die bussen nodig voor vervoer van werknemers van oliemaatschappijen in Texas en New Mexico, maar daar kwam de klad in. Tientallen bussen laat je

niet een jaar in een garage staan en de firma deed een bod waar ABC niet tegen op kon. ABC was dus de klos en NBC ging rijden.'

'Maar er was iemand bij ABC die daar bezwaren tegen had.'

Ritter keek naar Bob. 'Gene Archer in Salt Lake City. Zijn naam staat op het kaartje. Hij organiseerde een stel ex-reisleiders en kocht buschauffeurs met het doel om NBC zwart te maken.'

Arie blies zijn wangen bol en keek of hij met zijn hoofd bij heel andere dingen was. 'Tot nu toe hebben alleen reisleiders last van de onregelmatigheden en niet de chauffeurs of hun maatschappij.'

'Dat wordt anders. Daar gaat de bijeenkomst op zondag juist over. Archer heeft een plan uitgedacht en daar zouden we in Salt Lake City over praten.'

'We?'

'De mensen die voor ABC werken aan deze bussenzaak. Niet de chauffeurs natuurlijk, die blijven aan het werk.'

Arie rekte zich uit en trok een smartelijk gezicht. 'Het gaat maar niet over,' zei hij, terwijl hij op zijn buik wees. 'Is het langzamerhand geen tijd dat we Holden uit bed bellen?'

'Ja,' zei Bob.

'Absoluut niet,' zei Jan. 'Holden kan de pimpelpaarse koorts krijgen. We zijn vandaag ontslagen, weten jullie nog wel?'

Bob grijnsde breed. 'Ik denk dat hij ons snel weer in dienst neemt als hij hoort wat wij weten.'

Jan keek slim. 'Misschien wel, maar in dit geval wil ik een en ander zwart op wit. En ik wil vergoeding van alle kosten die we tot nu toe gemaakt hebben. Morgen, of beter gezegd: in de loop van de dag, krijgt hij een van de grote bazen uit het hoofdkantoor op bezoek. Tegen die tijd bellen we of vallen we bij hem binnen. Het moet afgelopen zijn met het maken van onkosten zonder dat we een waterdicht, door zes advocaten ondertekend contract hebben. Niks 'no cure, no pay'. Eerst onkosten en dan vertellen we wat we weten.'

Bob klakte met zijn tong. 'Ik vermoed dat we daarna naar Salt Lake City gaan?'

Jan keek hem verbaasd aan. 'Allicht,' zei hij in het Nederlands.

‘We zullen echt een paar dingen moeten controleren. Wie garandeert ons dat deze snuiter geen verhaal op onze mouwen speldt?’

‘Heb je die indruk?’

‘Dat niet, nee. Beslist niet. Maar zeker weten doe ik het evenmin en we hebben geen enkel bewijs, man. Dat verhaal over getuigen in Williamsport is pure gloriekolder. Twee buitenlandse kamermeisjes. Ik vrees dat een advocaat dat verhaal zo onderuit schiet.’

‘Er was een vrouw bij. Arie en ik dachten dat het misschien Suzanne was.’

Jan keek tevreden. ‘En ik heb meteen gezegd dat het onzin was.’

‘Wie was die vrouw dan wel?’

Jan schakelde terug in het Engels. ‘Wie was die vrouw waarmee jij in Williamsport dat koffergeintje uithaalde? Je vrouw?’

Ritter keek geschrokken. ‘Vrouw? Ikke, trouwen? Dank je feestelijk. Een kennis die een paar dollar wilde verdienen. Ik heb haar verteld dat ik een geintje wilde uithalen met een reisleidster die ik kende. Ze weet verder nergens van.’

Jan werd steeds vrolijker. ‘Zie je wel,’ zei hij in het Nederlands. ‘Als jullie met jullie slimme hoofden me in het Dearborn Estate hadden geloofd, dan was er heel wat minder energie verspild. Maar nee, veelbespote Jan Prins zat er weer eens naast. Lepe Bob Evers en kreunende Arie Roos wisten het beter.’

Arie liet een zucht als een windhoos horen. ‘Een etmaal geleden kreunde ik nog niet. En als jij niet met je boze gezicht de kamer was uitgerend dan had niemand je op je zuinige kop geslagen, jongetje Prins. Je hebt het aan Bob en mij te danken dat je deze vent kòn vinden, bekijk het zo eens.’

‘Hoe dan ook, ik heb hem gevonden. En ik zeg dat we Holden niet moeten bellen. Nog niet in elk geval. En we vertellen hem zeker niet alles wat we weten.’

Bob nam het gesprek van Arie over. ‘Wat doen we dan wel?’

‘We vertellen Holden en eventueel zijn baas precies genoeg om ze duidelijk te maken dat voor ons een mooie taak is weggelegd. We laten ze betalen voor alle auto’s die we hebben ge-

huurd, alle voedsel waarmee Arie zijn ingewanden heeft getreiterd en alle zenuwschokken die ik heb moeten verduren.’ Hij zweeg en kreet opeens. ‘Koffer, Ik ben nog een koffer kwijtgeraakt ook. Die lag in de Rabbit die is achtergebleven in Detroit. Al mijn kleren lagen erin, en sokken en ...’

Arie gaf Bob snel een knipoog. ‘Je schoenen heb je in elk geval terug, dat scheelt.’

‘Maar ... maar ... Ik moet naar het Dearborn Estate. Meteen. Misschien dat ...’

Arie klopte hem zacht op de rug. ‘Rustig maar, Jan. Je koffer hebben wij ontzet. Met gevaar voor eigen leven. Je bagage ligt in onze Chrysler.’

‘Echt waar?’

‘Zowaar ik een rode Roos ben,’ verklaarde Arie. ‘Naar Detroit hoef je in elk geval niet.’

‘Dan naar Salt Lake City,’ zei Jan koppig. ‘Ik heb best zin om die kant op te gaan. We hebben bovendien de tijd, want het is pas over vier dagen zondag.’ Hij keek geschrokken op. ‘Oei, over drie dagen eigenlijk, het is al dik in de ochtend.’

‘Het is wel een paar duizend kilometer hier vandaan,’ zei Bob droog.

‘Des te beter. Zien we iets van het land zonder dat weeklagende toeristen ons op onze huid zitten. De vraag is: wat doen we met deze vent?’

‘Opbergen?’

‘Waar? In zijn eigen camper? Ik had dat ding graag mee willen nemen. Lekker in een camper door Amerika.’

Arie stak een hand op en deed een stap naar voren. ‘Niet doen,’ zei hij snel.

Jan keek verbaasd. ‘Waarom niet? Heb je iets tegen campers?’

‘Ik heb iets tegen deze camper. We moeten dat ding hier laten. De kans is groot dat onze mysterieuze Gene Archer het voertuig kent. Bovendien ...’ Hij keek snel naar Ritter die met een steeds banger wordende blik lag te luisteren naar het gesprek in een voor hem vreemde taal. ‘Bovendien vrees ik dat deze vent erg aan de camper is gehecht. Aan dit rommelhok te zien is hij niet vaak thuis.’

Hij schoof Jans schoenen van Ritters buik en ging met één bil

op de bank zitten. Het hout kraakte en Ritter sperde voor de zoveelste maal zijn ogen wijd open van angst toen het zware geval dreigde te kantelen. De bank wankelde, maar hield het net. 'Wat wil je,' vroeg Arie aan Ritter in het Engels. 'Mee naar de politie, mee naar Holden of lekker in je eentje weg in je camper voor een lange tocht.'

Ritter likte zijn lippen 'Wat bedoel je?'

'Ik bedoel niks,' zei Arie vriendelijk. 'Ik vraag je wat.'

Ritter overwoog de vraag, kon er geen vuiligheidje aan ontdekken en zei na lang aarzelen. 'De camper natuurlijk.'

'Wat doe je als we je vrij laten? Salt Lake City bellen?'

'Nee,' zei Ritter.

'Nee, herhaalde Arie. 'Dat denk ik ook niet, want jij gaat een verklaring schrijven en ondertekenen waarin alles staat wat je over ABC en de busreizen weet. Die brief houden we bij ons en als we vermoeden,' hij zwaaide een dikke vinger heen en weer voor de ogen van de knipperende Ritter, 'als we zelf maar een begin van een vermoeden hebben dat jij de boel zit te flessen dan geven we de brief aan UST. Voor alle zekerheid nemen we ook je paspoort mee, dus naar het buitenland kun je niet. Begrijp je wat ik bedoel?'

'Heus wel,' zei Ritter.

Arie knikte hen minzaam toe. 'Dat dacht ik ook wel, ja. En vergis je niet in ons. We zijn slimmer dan jij denkt. Wij zijn lepigheid acht al vergeten voor jij begint te denken aan slimheid nummer drie.'

Bob wees naar de keuken. 'Laat hem ook een briefje maken voor Dick Wayland.'

'Waarover?'

'Over het kapotte keukenraam. Laat hem uitleggen dat hij plotseling weg moest. We gaan er vandoor en komen terug om Ritter in zijn camper te zetten en eventueel uit te wuiven als Wayland verdwenen is. Het heeft geen zin om die man kopschuw te maken. Laat hem maar lekker teruggaan naar zijn bus. Hoe minder mensen zich met onze zaak bemoeien

hoe rustiger we kunnen werken.'

Arie maakte de handen van Ritter los. 'Prima idee. Je hoort wat we van plan zijn. Strompel maar mee naar het bureau in de hoek en schrijf de brieven. Je voeten laat ik vastzitten om te voorkomen dat je denkt dat we ineens vriendjes van je zijn.' Hij keek om zich heen. 'Waar is Jan?'

Bob boog zich naar hem toe. 'Die zit een lijst te maken van de onkosten,' fluisterde hij. 'Laten we hem maar even niet storen.'

'Die Jan,' zei Arie teder. 'Van mij mag hij. Ik zal minstens 24 uur elke schimpscheut inslikken. Hij is de held van de dag. Zonder hem waren we geen stap verder geweest.'

Bob knikte. 'Het begin is er. De rest komt in de komende dagen.'

Arie gaf Ritter een duw. 'Opschieten, jij. Over een half uur wil ik weg zijn uit dit huis.' Hij rekte zich voor de zoveelste keer uit, merkte tot zijn verbazing dat hij geen enkel krampje voelde en keek tevreden naar Bob. 'Reken maar dat de rest voor elkaar komt, joh. Piekfijn. Dollarfijn zelfs als we Jan zijn gang laten gaan.'

De verdere avonturen van Jan, Bob en dikke Arie op hun bussenspeurtocht leest u in:

LISTIGE LOEREN IN LAS VEGAS

ISBN 90 6056 592 4
(verschijnt september 1998)

In deze serie verschenen:

- 1 Avonturen in de Stille Zuidzee
- 2 Drie jongens op een onbewoond eiland
- 3 De strijd om het goudschip
- 4 Een overval in de lucht
- 5 De jacht op het koperen kanon
- 6 Sensatie op een Engelse vrachtboot
- 7 Tumult in een toeristenhotel
- 8 Drie jongens als circusdetective
- 9 Een dollarjacht in een D-trein
- 10 Een speurtocht door Noord-Afrika
- 11 Drie jongens en een caravan
- 12 Kabaal om een varkensleren koffer
- 13 Een motorboot voor een drijvend flesje
- 14 Een klopjacht op een kapitein
- 15 Een radarboot als zilvervloot
- 16 Nummer negen seint New York
- 17 Een meesterstunt in Mexico
- 18 Trammelant op Trinidad
- 19 Vreemd kraakeel in Californië
- 20 Lotgevallen rond een locomotief
- 21 Pyjama-rel in Panama
- 22 Vreemd gespuis in een warenhuis
- 23 Wilde sport om een nummerbord
- 24 Hoog spel in Hong Kong
- 25 Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
- 26 Stampij om een schuifrompet
- 27 Kunstgrepen met kunstschatten
- 28 Bombarie om een bunker
- 29 Ali Roos als Arie Baba
- 30 Heibel in Honoloeloe
- 31 Arie Roos wordt geheim agent
- 32 Cnall-effecten in Casablanca
- 33 Een zeegevecht met watervrees
- 34 Bob Evers belegert Fort B
- 35 Arie Roos als ruilmatroos
- 36 Kloppartijen in een koelhuis

- 37 Superslag in een supermarkt
- 38 Een festival vol verwickelingen
- 39 Bouwbonje om een staalskelet
- 40 Schermutselingen bij een zandafgraving
- 41 Bakkeleien in een Berlijnse bios
- 42 De Stripman van Slubice
- 43 Bizarre klussen met vakantiebussen
- 44 Raadselrellen rond een rondreis

Ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van het
Bob Evers Genootschap is een Bob Evers Omnibus,
jubileumuitgave 1997 uitgebracht.

Het Bob Evers Genootschap

Het Bob Evers Genootschap is op 6 december 1972 in cafe “De oude Wester” te Amsterdam opgericht, ter meerdere glorie van de schrijver Willy van der Heide en de roemruchte Bob Evers-serie. Het bestuur wordt gevormd door enkele prominente Nederlanders. Men kan slechts onder voorwaarden en op verzoek van het bestuur toetreden als lid van het Genootschap.

De eerste officiële daad van de bestuursleden was het op een regenachtige dag in december 1972 begraven van een koker op de plaats waar eertijds het Noord-Zuidhollands koffiehuis stond, in welk etablissement de drie hoofdpersonen van de serie herhaaldelijk overleg pleegden.

Inhoud van de koker: de statuten van het Genootschap en enkele stukken van grote immateriële waarde die bestemd zijn voor het nageslacht.

Als het lijkt dat het Bob Evers Genootschap in brede kring weinig bekendheid geniet, dan komt dat doordat dit Genootschap altoos in het geheim heeft geopereerd en zich nooit op de voorgrond heeft willen dringen.

Zoals een van de bestuursleden onlangs zo treffend opmerkte: het Bob Evers Genootschap is meer een dierbaar gedachtengoed dan een instituut.

Of zoals de voorzitter laatst nog aan een verslaggever van Het Parool toevertrouwde: we komen minstens één keer in de tien jaar bijeen, maar we blijven alert!

Sinds 1993 wordt door twee leden van het Bob Evers Genootschap de Bob Evers Nieuwsbrief uitgegeven.

De Nieuwsbrief, die twee maal per jaar verschijnt, schenkt aandacht aan Willy van der Heide en al zijn boeken, en aan Peter de Zwaan die Van der Heide is opgevolgd als auteur van de Bob Evers-serie. Daarnaast bevat de Nieuwsbrief bijdragen van lezers, een column, en een advertentie- en vragenrubriek. Voor toezending is het adres: Redactie Bob Evers Nieuwsbrief, J. van Heemskerckstraat 7, 3351 SP Papendrecht.

Raadselrellen rond een rondreis

Terwijl Bob en Arie zitten te wachten in een praalhotel in Detroit dat door Motown-muzikanten is herschapen in een wandelend gekkenhuis ligt Jan Prins comfortabel in een camper, helaas wel met vastgebonden handen en voeten. Hij wordt achtergelaten in een woestijn waar hij te maken krijgt met een paar vreemdsoortige broers die hem als een circushond aan een vislijn meevoeren.

De ontvoering van Jan lijkt domme pech, maar blijkt de basis van het eerste echte succes in de speurtocht naar een man en een vrouw die een vakantiereis van toeristen door Amerika tot een helletocht vol tegenslagen maken. Net als Jan ten prooi is aan zeven soorten wanhoop doet hij een ontdekking. Bob en Arie hebben dan nog weinig anders gedaan dan staren naar een stakingsactie bij een autopaleis die uitloopt op woeste vechtpartijen. Bob geniet, Arie kreunt ... voor het eerst van zijn leven heeft hij zich zo klemgegeten dat zelfs zijn hersens van slag zijn geraakt.

ISBN 90-6056-576-2

9 789060 565766

NUGI 220

Uitgeverij De Eekhoorn